

Jobb först

Fler jobb och en starkare arbetslinje

Jobbkongressen 2009

Häfte B

Jobben först

Fler jobb och en starkare arbetslinje

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Jobbskapande (motionerna B1–B31)	2
Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Kompetensutveckling och arbetsmarknadspolitik (motionerna B32–B58)	57
Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Tillbaka i arbete och arbetsliv (motionerna B59–B183)	93

Socialdemokratiska partistyrelsen
överlämnar härmed till partiets 36e ordinarie kongress,
den 28 oktober – 1 november 2009 i Stockholm,
i stadgeenlig ordning inlämnade motioner samt partistyrelsens utlåtanden
och övriga förslag.

Fler jobb och en starkare arbetslinje

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Jobbskapande

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B1:1, B2:1, B3:1, B3:2, B4:1, B4:2, B4:3, B4:4 (fler entreprenörer ger fler jobb)

I motion B1:1 (enskild, Gävle arbetarekommun) yrkas att partiet verkar för sådan lösning där nya företag ska på ett dokumenterat sätt uppvisa grundläggande kunskaper i lagar och avtal. I motion B2:1 (Söderhamns arbetarekommun) föreslås att partiet ska arbeta för att en förändring av trygghetssystemen för nya företagare genomförs. I motion B3:1–2 (Kristinehamns arbetarekommun) förordas att en sänkning av sjuklönekostnaderna för småföretagare ska skrivas in i valplattformen samt att kongressen uppdrar åt partistyrelsen att utreda den bästa utformningen av ett förslag enligt motionens intentioner samt verka för att detta blir en del av Socialdemokraternas budgetförslag. I motion B4:1–4 (Härjedalens arbetarekommun) föreslås att Socialdemokraterna verkar för att minska regelverket kring företagande, att Socialdemokraterna ska satsa på forskning kring hur småföretagare kan organisera så att lönsamheten ökar, att Socialdemokraterna satsar på forskning på hur lagen om offentlig upphandling och förfrågningsunderlag kan förenklas så att småföretagare har möjlighet att konkurrera om uppdragen samt att Socialdemokraterna tar fram förslag på hur småföretagandet kan bli tryggare så att fler vågar satsa på sina idéer och lust att skapa.

De små företagen framtidens jobb växer fram. Därför måste villkoren för entreprenörskap stärkas. Entreprenörernas idéer, kreativitet, vilja och envishet skapar framtidstro och nya jobb. Vår politik ska underlätta för entreprenören att anställa och expandera, administrera, exportera och få tag i kapital. Vi vill också att det ska vara enkelt och tryggare än i dag att röra sig mellan företagande och lönearbete. Sverige behöver fler kvinnor och män som vågar vara nybyggare och eldsjälar

Små innovativa företag är viktiga för tillväxt och jobbskapande men mindre företag har samtidigt haft svårt att på samma sätt som större företag ta del av forskningsresurser och delta i samarbeten med universitet och högskolor. Partistyrelsen anser därför att innovations- och kunskapsmiljön måste stärkas samt att detta i större utsträckning kommer även mindre företag till godo bland annat genom samarbete med de regionala högskolorna och industriforskningsinstitutet.

För att ta Sverige ur krisen måste vi skapa bättre förutsättningar för nya jobb och för små och växande företag. Bland annat måste det bli ännu enklare att driva företag i Sverige. Till exempel genom att myndigheter, tillstånd och uppgiftslämning samordnas. Motion B4:1 tillstyrks därmed.

Partistyrelsen anser även i likhet med motion B2:1 att tryggheten för nya småföretagare bör stärkas och förordar därvid att övergången från anställning till företagande underlättas genom att nyblivna entreprenörer ska få ta med sig mer trygghet från den föregående anställningen. Vidare bör tillgången på riskkapital stärkas.

I motion B4:3 förordas att Socialdemokraterna satsar på forskning på hur lagen om offentlig upphandling och förfrågningsunderlag kan förenklas så att småföretagare har möjlighet att konkurrera om uppdragen. Motionären tar enligt

partistyrelsen upp en mycket relevant frågeställning. Möjligheterna att delta i offentliga upphandlingar bör inte falla endast på att förfrågningsunderlagen är för komplicerade eller för stora. Vidare anser partistyrelsen att den offentliga sektorns kompetens för att göra upphandlingarna innovationsdrivande måste stärkas genom forskning, resultatuppföljning och utbildning. Upphandling kan vara ett kraftfullt verktyg för att främja nya organisationslösningar och produkter och ge innovativa företag sina första kunder och skyltfönster.

I motion B1:1 förordas att nya företag på ett dokumenterat sätt ska kunna uppvisa grundläggande kunskaper i lagar och avtal. Enligt partistyrelsen är det självklart angeläget med god kunskap och kännedom om lagstiftning och avtal men anser inte att ett prövningsförfarande med krav på särskilda sakkunskaper är den mest effektiva metoden för att säkerställa att lagar och avtal på arbetsmarknaden följs.

I motion B3:1–2 förordas att en sänkning av sjuklönekostnaderna för småföretagare ska skrivas in i valplattformen. Partistyrelsen anser att, även om kostnaderna för att anställa samt den mindre företagarens oro för att den nyanställde ska drabbas av långvarig eller återkommande sjukdom är en mycket viktig faktor för småföretagares vilja att växa och skapa nya jobb, så måste valplattformen beslutas i en helhet och i enlighet med de förhållanden som då råder. Motion B3:1–2 avstyrks därmed.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B2:1, B4:1,

att avslå motionerna B1:1, B3:1, B3:2,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B4:2, B4:3, B4:4.

Motion B1 Gävle arbetarekommun – enskild

Starta företag

Vi konfronteras ständigt idag om ”värdet av” att vara företagare, icke minst från vår näringsminister. Vi ser idag att ekonomiska brottsligheten växer lavinartat och vi är idag lite konfunderade att det inte krävs någon som helst formell utbildning/kompetens att ”starta eget företag”.

Det är många frågor som kan dyka upp när man har tagit beslutet att starta eget. Vi vill inget hellre än att företagen ska växa och må bra, men det får inte ske på arbetstagarnas bekostnad.

Om jag vill köra bil måste jag ta körkort för att både kunna hantera mitt fordon men också kunna de lagar och regler som gäller.

Detta bör också gälla företag som är i behov av anställd personal. Känna till vilka grundläggande regler och lagar som gäller på arbetsmarknaden. Det skulle kunna vara utformat ungefär som körkort/licens.

Vi föreslår kongressen besluta:

B1:1 att partiet verkar för sådan lösning där nya företag ska på ett dokumenterat sätt uppvisa grundläggande kunskaper i lagar och avtal.

Svenska Transportarbetareförbundet avd 1 och 11:s, socialdemokratiska fackklubb, Gävle.
Hans Wahlström

Gävle arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B2

Söderhamns arbetarekommun

Trygghetssystem för företagare

Många umgås med tanken på att starta ett eget företag idag. Men många tvekar att ta steget utifrån att de då kommer att ställa sig utanför trygghetssystemen. Ett nystartat företag har ofta i sin inledningsfas en inkörningsperiod som gör att det dröjer innan den som startat det företaget kan ta ut hela eller delar av en lön. Idag så kvarstår den gamla sjukpenninggrundande inkomsten bara under ett år och de tidigare intjänade villkoren för a-kassa upphör också för den som tar steget att bli sin egen. Detta gör att många avstår eller tvekar inför att gå in i ett företagande. Som ett exempel bygger ju föräldrapenningen på SGI:n och om en person som startat ett eget företag vill välja att ta ut föräldraledighet efter två år som företagare så bygger då föräldrapenningen på det förra årets inkomst som om lönsamheten i företagets inledningsfas är begränsad ger en mycket låg ersättning vid föräldraledighet.

Med anledning av ovanstående föreslås kongressen besluta:

B2:1 att partiet ska arbeta för att en förändring av trygghetssystemen för nya företagare genomförs.

Sven-Erik Lindestam

Söderhamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B3

Kristinehamns arbetarekommun

Sänk sjuklönekostnaderna

På frågan vad som hindrar en småföretagare från att anställa blir svaret ofta rädslan för sjuklönekostnader. Flera undersökningar har visat på detta och min egen erfarenhet i frågan talar också sitt klara språk. Småföretare är inte särskilt rädda av sig, så kanske ligger det något bakom just denna rädsla. För en ensamföretagare som anställer sin första innebär en 14 dagars sjukskrivningsperiod av den anställda att företagaren får betala ut 80 procent av lönen till den anställda, utan att få jobbet gjort. Antingen tillkommer då en kostnad utöver dessa 80 procent för att ta in en vikarie, eller så får företagaren själv göra jobbet för 20 procent av lönen.

Vi har nu chansen att undanröja eller drastiskt minska ett av de stora hindren för expansionen av många mindre företag, vilket med stor sannolikhet kommer att leda till ytteligare arbetstillfällen.

Ett konkret sätt att minska sjuklönekostnaderna för de små företagen är att halvera sjuklönekostnaden för företag, med en eller två anställda (förutom ägaren) och låta försäkringskassan stå för den andra hälften av kostnaden. Det är inte en särskilt kostsam reform, men en reform som gör småföretagare mindre rädda att anställa sin första och sin andra. När funderingen sedan kommer att anställa sin tredje, så är man betydligt mindre sårbar och många fler kan ha bra förslag på utformningen.

Jag föreslår kongressen besluta:

B3:1 att skriva in en sänkning av sjuklönekostnaderna för småföretagare i valplattformen,

B3:2 att uppdraga åt partistyrelsen att utreda den bästa utformningen av ett förslag enligt motionens intentioner samt verka för att detta blir en del av Socialdemokraternas budgetförslag.

Ulf Engström

Kristinehamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B4 Härjedalens arbetarekommun

Skapa bättre förutsättningar för småföretagare och hantverkare

Många småföretagare är mycket besvikna på alliansens utlovade förenklingar i regelverk kring företagande. Alliansen har satsat mest på ekonomiska skattelättnader på de med lyxvillor eller förmögenhet.

Därför finns det ett stort antal företagare med liten omsättning i sina företag med få anställda eller ensam hantverkare som inte har resurser för att själv klara av en så stor administration som regelverksbyråkratin ibland kan kräva.

Därför yrkar jag att den socialdemokratiska partikongressen beslutar:

- B4:1 att Socialdemokraterna verkar för att minska regelverket kring företagande,
- B4:2 att Socialdemokraterna satsar på forskning kring hur småföretagare kan organisera så att lönsamheten ökar,
- B4:3 att Socialdemokraterna satsar på forskning på hur lagen om offentlig upphandling och förfrågningsunderlag kan förenklas så att småföretagare har möjlighet att konkurrera om uppdragen,
- B4:4 att Socialdemokraterna tar fram förslag på hur småföretagandet kan bli tryggare så att fler vågar satsa på sina idéer och lust att skapa.

Jonny Springe

Härjedalens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

A49:17, A49:18, B5:1, B5:2, B6:1, B7:1, B8:1, B9:1, B9:3, B10:1, B10:2, B10:4, B11:1, B11:2, B11:4, B12:1, B12:2, B12:4, B13:1, B13:2, B13:4, B14:1, B14:2, B14:4, B15:1, B16:1, B17:1, B17:2, B51:2, B51:3, B51:5
(investera i Sveriges konkurrenskraft)

I motion B5:1 (Luleå arbetarekommun) yrkas på att socialdemokratin ska ta initiativ till debatt, och tillsätter en större utredning, i syfte att ta fram en strategi för hur arbetarrörelsen ser på det framväxande tjänstesamhället och de risker och utmaningar som finns däri. I motion B5:2 (Luleå arbetarekommun) yrkas dessutom på att denna utredning kompletteras med större seminarier, studiecirklar och samtal för att diskussion ska uppmuntras på alla olika håll och nivåer inom arbetarrörelsen. I motion B6:1 (Söderköpings arbetarekommun) förordas att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att utreda förutsättningarna för en lagreglering av börsnoterade aktieföretag enligt ovan. I motion B7:1 (Avesta arbetarekommun) förordas att kongressen beslutar att grundligt utreda basindustrins villkor i vårt land i ett långsiktigt perspektiv. I motion B8:1 (Eskilstuna arbetarekommun) föreslås att socialdemokratin utvecklar en modern och öppen innovationspolitik med utgångspunkt från det som anförs i motionen. I motion A49:17 (enskild, Stockholms

arbetarekommun) föreslås att SCB i sina inflationsrapporter också publicerar vilka företag som är de stora prishöjarna så att vi som kunder kan bojkotta dessa företag. Prishöjarföretagen skadar ekonomin kraftigt (Stockholms arbetarekommun). I motion A49:18 (enskild, Stockholms arbetarekommun) föreslås att Konkurrensverket får i uppdrag att utbilda företagens inköpare i prisstabilitet och hur man undgår att leverantörer höjer priset. I motion B9:1 (Stockholms arbetarekommun) förordas beslut om att verka för att branschprogram genomförs inom tjänstesektorn. I motion B9:3 (Stockholms arbetarekommun) anförs att Socialdemokraterna tar fram ett nytt strategiskt tänkande om hur servicesektorn ska utvecklas. I de likalydande motionerna B10:1 (Gävleborgs partidistrikt) B11:1 (Norrbottens partidistrikt) B12:1 (Värmlands partidistrikt) B13:1 (Västerbottens partidistrikt) och B14:1 (Västernorrlands partidistrikt) föreslås att en långsiktig utvecklingsplan för svensk basindustri utarbetas. I de likalydande motionerna B10:2 (Gävleborgs partidistrikt) B11:2 (Norrbottens partidistrikt) B12:2 (Värmlands partidistrikt) B13:2 (Västerbottens partidistrikt) och B14:2 (Västernorrlands partidistrikt) föreslås att miljö- och industripolitik utformas med hänsyn till att svensk produktion är internationellt konkurrensutsatt. I de likalydande motionerna B10:4 (Gävleborgs partidistrikt) B11:4 (Norrbottens partidistrikt) B12:4 (Värmlands partidistrikt) B13:4 (Västerbottens partidistrikt) och B14:4 (Västernorrlands partidistrikt) förordas att den nationella forskningspolitiken ska peka ut basindustrin som ett prioriterat forskningsområde. I motion B51:2–3 (Bohusläns partidistrikt) förordas nya initiativ i det svensk-norska näringspolitiska och övriga samarbetet, att investeringar sker i forskning och utveckling för livsmedelsindustrin. I motion B51:5 (Bohusläns partidistrikt) ställs krav på att en offensiv investeringspolitik främjas till stöd för nya energilösningar och industriella nysatsningar. I motion B15:1 (Dalarnas partidistrikt) föreslås partikongressen uttala att den framtida socialdemokratiska näringspolitiken ska innehålla branschprogram för pappers- och stålindustrin syftande till att samordna såväl näringarnas som samhällets resurser i syfte att utveckla nya produkter och kvaliteter som värnar arbetstillfällena och konkurrenskraft. I motion B16:1 (enskild, Lunds arbetarekommun) förordas att partikongressen ger partistyrelsen i uppdrag att utarbeta en ny politik för arbete åt alla med utgångspunkt i motionen. I motion B17:1 (Göteborgs partidistrikt) föreslås att socialdemokratin tar initiativ till debatt, och tillsätter en större utredning, i syfte att ta fram en strategi för hur arbetarrörelsen ser på det framväxande servicesamhället och de nya löne- och inflytandefrågor som utvecklingen i delar av servicesamhället kan innebära. I motion B17:2 (Göteborgs partidistrikt) föreslås att denna utredning kompletteras med större seminarier, studiecirklar och samtal för att diskussion ska uppmuntras på olika håll och nivåer inom arbetarrörelsen.

Sverige har ett starkt näringsliv som genom produktion, kunskapsförädling, effektivisering, utveckling, forskning och innovation har en många gånger betydande internationell konkurrenskraft. Vår välfärd skapades inte minst genom en framgångsrik industri. Även om den direkta industrin i dag bara sysselsätter knappt var femte anställd, är vi högt beroende av den. Den skapar arbetstillfällena i stora delar av tjänstesektorn. Utrikesberoendet har ökat i svensk ekonomi och industrin är den mest exportorienterade sektorn. Den totala exporten motsvarar hälften av vår bruttonationalprodukt, BNP. Dagens industri ser dock annorlunda ut än den gjorde för femtio år sedan. På 2000-talet har servicesektorn tagit över rollen som största arbetsgivare. Sambanden med tjänstesektorn, både den privata och den offentliga, är i dag närmare än någonsin. Industrins produkter är fortfarande

grunden men de består av allt mer tjänster i form av forskning, utvecklingsarbete, mjukvara, design, transporter, marknadsföring, med mera. När en produkt säljs ingår ofta utbildning, installation och underhåll.

Produktionen är ett sammanhållet system där avancerade produkter och tjänster samverkar och där en effektiv offentlig och privat servicesektor skapar nödvändiga. I varuproduktionen blir tjänsteinnehållet en allt större och viktigare del. En varus värde består i ökad utsträckning av inbyggda tjänster i form av forsknings- och utvecklingsarbete, tjänstepaket som projektering, utbildning, drift, underhåll, uppgradering, et cetera. Funktioner som tidigare låg direkt i de tillverkande företagen överförs till specialiserade tjänsteföretag. Den privata tjänstesektorn omfattar allt från städning till finansiella tjänster, filmproduktion till barnpassning. Många tjänster är högproduktiva och bidrar starkt till den ekonomiska tillväxten och att välståndet ökar. Den borgerliga regeringen har valt en annan strategi där lågproduktiva jobb, som inte bär sig i fri konkurrens på marknaden, subventioneras av staten. De låser in människor i jobb med små utvecklingsmöjligheter och låga löner. Effekten av en sådan politik blir inte fler jobb totalt, bara lägre löner och ökade klyftor. Dominansen av småföretag i dessa branscher gör det svårare att organisera de anställda fackligt. När kollektivavtal saknas är risken stor för sämre arbetsvillkor. Det finns enligt partistyrelsen anledning att noga följa denna utveckling och dess konsekvenser i arbetslivet. Dock anser inte partistyrelsen att det finns ett behov av att särskilt utreda frågan i enlighet med vad som förordas i motion B17:1.

En politik för full sysselsättning och arbete åt alla måste byggas upp av flera samverkande delar varav en stabil makroekonomisk utveckling där lönebildningen är i balans och statsfinanserna varken urholkas eller används på ett sätt som hämmar företags och medborgares framtidstro är en viktig grund. Vidare krävs en näringspolitik som gynnar en god balans mellan stora framgångsrika exportföretag, en växande tjänstesektor och små innovativa entreprenörers företagande, en forsknings- och innovationspolitik som gynnar samarbete mellan forskning och näringsliv, risktagande, tillväxt i högproduktiva sektorer och nya branscher, en utbildnings- och välfärdspolitik som gynnar högt arbetsutbud, värdeskapande produktion, utvecklande jobb och hög omställningsförmåga samt slutligen en arbetsmarknadspolitik som främjar omställning.

I såväl industri- som tjänstesektorn finns förutsättningar för att skapa nya och högproduktiva jobb om Sverige satsar på utbildning, forskning och infrastruktur. Nära samverkan är kärnan i modern näringspolitik. En nära samverkan mellan arbetsmarknadens parter bidrar till industriell och ekonomisk utveckling. Samverkan mellan näringsliv, politik och forskning stärker forskning och utveckling. Det ger oss hög sysselsättning, tillväxt och en stark välfärd. Samtidigt hänger vår framtida konkurrenskraft på viljan och utrymmet att satsa på forskning, utbildning och utveckling.

Det är nu rätt tid att dra igång nödvändiga och kostnadseffektiva investeringar för framtiden. Byggbranschen är vital för att hålla sysselsättningen uppe. Genom att utforma en smart och modern konjunkturpolitik som både stabiliserar efterfrågan i ekonomin och samtidigt leder till att nödvändiga klimat-, miljö- och energiåtgärder genomförs minskar de kortsiktiga skadorna i ekonomin av kraftiga konjunktursvängningar. Samtidigt stärks ekonomin långsiktigt genom att vi skapar förutsättningar för en effektiv och långsiktig resursanvändning.

Sverige har ett antal starka koncentrationer, eller kluster, av såväl nya som äldre innovationstunga företag som arbetar i nära samarbete med högskolor och

universitet. Utmärkande för dessa är att de består av ett större antal företag som både konkurrerar och samarbetar. Det bedrivs avancerad forskning såväl inom branscherna som i samarbete med högskolor. Den socialdemokratiska regeringen tog 2004 initiativ till branschsamtal mellan stat, näringsliv och fackliga organisationer för att stärka Sveriges konkurrenskraft i ett antal nyckelbranscher. De strategiska branschprogram som samtalen resulterade i innehåller bland annat forsknings- utbildnings- och infrastrukturinsatser och blev mycket framgångsrika. Det handlade om program för flyg- och rymdindustrin, metallurgi, fordon, skog och trä, läkemedel, bioteknik samt IT och telekommunikation. Dessa viktiga sektorer omfattar cirka 80 % av näringslivets satsning på forskning. Totalt skapar dessa branscher flera hundra miljarder i exportinkomster och omfattar över en halv miljon arbetstillfällen. Programmen stärkte samarbetet mellan stat, näringsliv, fackliga organisationer och akademi. De visade sig vara mycket framgångsrika och populära men den nuvarande regeringen har trots det beslutat att de inte ska få någon fortsättning. Partistyrelsen anser dock tvärtom, och i enlighet med motion B5:1, samt i de likalydande motionerna B10:1, B11:1, B12:1, B13:1 och B14:1 att det nu är dags att ta nästa steg och för att tillsammans med centrala delar av svenskt näringsliv stärka konkurrenskraften genom samarbete och gemensamma prioriteringar i en ny generation strategiprogram.

Våra starkaste tjänste-, industri- och forskningsmiljöer bör profileras ytterligare. Det statliga engagemanget som forskningsfinansiär och som katalysator för ökat samarbete och gemensamma prioriteringar är avgörande för konkurrenskraften i respektive bransch. Investeringarna i den nya generationens strategiska branschprogram ska främja forskning som håller internationell världsklass, grundforskning såväl som tillämpad forskning samt ha en tydlig profil mot kommersialisering och innovationer. Vidare bör småföretagens möjligheter att använda forskningsresultaten särskilt uppmärksammas och branschprogrammen främja erfarenhets- och kunskapsutbyte mellan näringsliv och akademi, exempelvis genom gemensamma doktorandprogram. Tjänstesektorns behov av relevant forskning bör särskilt uppmärksammas och ett strategiskt branschprogram utformas för besöksnäringen.

Motion B51:2 förordar nya initiativ i det svensk-norska näringspolitiska samarbetet och partistyrelsen vill i enlighet med detta framhålla vikten av ett framgångsrikt och omfattande internationellt samarbete med såväl våra grannländer som genom de internationella organisationerna.

I likhet med motion B51:5 anser partistyrelsen att en klimatsmart politik med betydande investeringar kan lägga grunden för en stark ekonomisk utveckling för en lång tid framöver. Genom ambitiösa krav på vårt eget samhälles omställning och goda resurser för utveckling av miljöteknik kan vi bygga nya industrier med hela världen som arbetsfält. Partistyrelsen anser i likhet med vad som förordas i motion B10:2 att skatter, lagar och regler även i övrigt ske utformas med hänsyn till såväl miljömål som svenska företags internationella konkurrenskraft.

Svenska företag måste konkurrera på lika villkor som andra länder men inom den ramen finns mycket att göra för att utveckla ny teknik.

I motion B6:1 förordas att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att utreda förutsättningarna för en lag som tvingar börsnoterade aktieföretag att avsätta en del av sin vinst för att kunna säkra vidareutbildning och trygga anställningar även i svårare tider. Partistyrelsen avstyrker motionärens förslag men delar uppfattningen att företag har ett stort ansvar för kompetensutveckling av sina anställda samt för

omställning vid uppsägningar även i lågkonjunktur. Detta ansvar måste regleras på annat sätt genom till exempel omställningsavtal mellan parterna.

Motionerna A49:17–18 förordar att SCB i sina inflationsrapporter också publicerar vilka företag som är de stora prishöjarna så att kunder kan bojkotta dessa företag samt att Konkurrensverket får i uppdrag att utbilda företagets inköpare i prisstabilitet och hur man undgår att leverantörer höjer priset. Det är sannolikt att företag som höjer sina priser mer än sina konkurrenter på sikt också kommer att överges av sina kunder. Vad gäller SCB:s insamling av prisuppgifter vid beräkning av KPI sker denna från ett urval varor och butiker som revideras kontinuerligt. Det är därför inte möjligt att utifrån dessa uppgifter ta reda på vilka de största prishöjarna är. Motionerna A49:17 och A49:18 avstyrks därför av partistyrelsen som i sammanhanget också vill framhålla vikten av ett fortsatt kraftfullt konkurrensfrämjande arbete på samtliga marknader.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B9:1, B10:2, B11:2, B12:2, B13:2, B14:2,

att avslå motionerna A49:17, A49:18, B6:1, B16:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B5:1, B5:2, B7:1, B8:1, B9:3, B10:1, B10:4, B11:1, B11:4, B12:1, B12:4, B13:1, B13:4, B14:1, B14:4, B15:1, B17:1, B17:2, B51:2, B51:3, B51:5.

Motion B5

Luleå arbetarekommun

Utred tjänsteekonomin – hur påverkar tjänstesamhället oss på sikt?

Ekonomi förändras hela tiden och världen med den. Betraktar vi utvecklingen inom de rikaste kapitalistiska länderna i världen finns en klar trend i utvecklingen mot en allt större tjänstesektor och i de flesta utvecklade länder ligger denna på mellan 70–80 procent av den totala arbetsmarknaden. I Sverige sysselsätts cirka 75 procent inom tjänstesektorn (enligt den traditionella definitionen av tjänstesektor). Detta är inget konstigt i sig.

Tjänsteekonomin kännetecknas dock av, och bygger på, andra principer än vår ekonomi idag. En långtgående arbetsdelning, där mer och mer av de mänskliga verksamheterna återfinns på en marknad i stället för i den individuella privata sfären, innebär också förändrade livsvillkor på flera plan. Vill vi att så mycket av det vi själva tidigare gjort i stället görs professionellt på arbetsmarknaden? Behövs det? Och vad innebär det för den övriga arbetsmarknadssituationen?

Gissningsvis kommer ett ökat utbud av servicetjänster att innebära att kraven på förkortad arbetstid försvagas. Med arbetstidsförkortning skulle behovet av en stor tjänstesektor minska i stället för att öka. Hur vi väljer att ta ut vår ökade produktivitet i arbetslivet påverkar samhället i övrigt. För arbetarrörelsen är det av största vikt att vi kan föra en bredare diskussion om tjänstesektorns roll i ekonomin och vad det gör med våra livsvillkor på längre sikt.

Dessutom finns stora ojämlikhetsfallor inneboende i ett tjänstesamhälle. I alla länder är den fackliga organisationsgraden mycket lägre inom den privata tjänstesektorn än inom industri och offentlig sektor. Den kapitalistiska utvecklingen i tjänstesamhället kräver därför ett samlat fackligt och politiskt tänkande, och inte minst konsekvent arbete för att motverka låg organisationsgrad, upplösningstendenser av kollektivavtalsstäckningen samt växande ojämlikheter i samhället.

Valet av hur man vill att tjänstesektorn ska utvecklas är också ett av de viktigaste den svenska socialdemokratin har att göra inom de närmsta decennierna. En avgörande skillnad finns mellan å ena sidan den anglosaxiska vägen där sysselsättningen ökat framförallt inom den privata tjänstesektorn, och den nordiska vägen där en något större andel ökat inom den offentliga tjänstesektorn. Detta politiska vägval skapar också två olika samhällsmodeller.

I länder som USA har låga skatter medfört en kraftig ökning av sociala och humana privata tjänster. Dessa kännetecknas av ett mycket lågt löneläge och exceptionellt dåliga arbetsvillkor. Korta arbetstider, otrygga anställningar och låg facklig organisationsgrad gör denna del av arbetskraften extremt utsatt. I länder som Sverige har en motsatt politisk strategi varit att genom höga skatter stimulera en ökad sysselsättning i offentlig tjänstesektor med relativt sett bättre villkor. På så vis har många av de utsatta jobben som finns i USA trängts bort och istället har vi fått offentliga jobb inom till exempel barnomsorg, vård och utbildning.

Arbetarrörelsen bör ha som mål att främst se till att alla medborgares behov av jämlik vård, omsorg, utbildning, kultur och fritid tillgodoses. Detta innebär att förslag om att subventionera privata tjänstesektorer avvisas i mycket hög grad. Den privata tjänstesektorn gynnas också av ett högt skatteuttag som tränger bort de allra sämsta jobben, och av att kollektivavtalen klarar av att uppfylla samma syfte. Det är svårt att se frågan om att acceptera en utveckling mot fler låglönejobb och en utbredd låglönemarknad inom den privata tjänstesektorn som en socialdemokratisk kompromiss. Att privata låglönejobb trängs bort och bortrationaliseras genom bland annat höga skatter och satsningar på ökad sysselsättning med höga löner och goda arbetsvillkor i offentliga tjänstesektorer där behov är eftersatta – ställer ökade krav på samhället. Inte minst är det viktigt att satsa större resurser på grupper som har en för låg produktivitet för att kunna konkurrera. De får aldrig bli en del av reservarmén för lägre löner inom låglönebranschen. Institutioner och regler som stimulerar fram påtvingade korta deltid och otrygga anställningsformer ska också motverkas.

En annan utgångspunkt för detta bör vara jämställdheten. Vissa grupper, inte minst stora kvinnodominerade branscher, måste få upp lönerna i nivå med mansdominerade sådana. Det handlar inte bara om rättvisa och jämlikhet, utan om att göra motstånd mot en del av tjänsteekonomin som drar ned löneläget inom hela tjänstesektorn.

Till sist bör frågan ställas om hur samhällets resurser som rör forskning, utveckling och utbildning ska fördelas mer jämt så att de speglar näringarnas betydelse för svensk ekonomi. Idag är dessa av tradition inriktade på de sektorer som minskar i betydelse – jordbruk och industri. Tjänstesektorn är i dessa avseenden helt missgynnad.

Med anledning av ovanstående kräver jag:

- B5:1 att socialdemokratin tar initiativ till debatt, och tillsätter en större utredning, i syfte att ta fram en strategi för hur arbetarrörelsen ser på det framväxande tjänstesamhället och de risker och utmaningar som finns däri,
- B5:2 att denna utredning kompletteras med större seminarier, studiecirkel och samtal för att diskussion ska uppmuntras på alla olika håll och nivåer inom arbetarrörelsen.

Johan Lennartsson

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B6

Söderköpings arbetarekommun

Tydliggör företagens ansvar

De svenska börsnoterade företagen har mer och mer kommit att ägas av fonder av olika slag, där till exempel de svenska pensionsfonderna är en av de stora ägarna. Nackdelen med att fler och fler bolag ägs av ansiktslösa fonder är att företagen får ett större fokus på den rena vinsten, avkastningen till ägarna, och tappar det sociala engagemang som åtminstone de svenska företagen haft genom åren.

Detta såg vi inte minst under hösten 2008 då flera olika typer av bolag tvingades att säga upp anställda, i flera fall utan att kunna ta något större ansvar för sina anställdas omställning.

Det borde vara rimligt att alla börsnoterade företag avsätter en del av sin vinst till att kunna säkra vidareutbildning och en tryggad anställning för sina anställda även i svårare tider. Det kan inte vara så att dessa ansiktslösa ägare plockar ut miljarder efter miljarder i vinster, men att det sedan är det allmänna som får ta hand om situationen när det går dåligt.

Med ledning av detta föreslås därför partikongressen besluta:

B6:1 att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att utreda förutsättningarna för en lagreglering av börsnoterade aktiebolag enligt ovan.

Mattias Ravander medlem i Socialdemokraterna Söderköping
Söderköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B7

Avesta arbetarekommun

Basindustrins villkor

Den svenska basindustrin har stor betydelse för Sveriges ekonomi och tillväxt. Landets basindustri, det vill säga skogs-, pappers-, kemi-, gruv-, järn- och stålindustrin, är av största vikt för vår tillväxt och vårt välbefinnande. Basindustrin är en ledande exportbransch och står för cirka 28 procent av den svenska exporten. Tyvärr är det lätt att glömma basindustrins betydelse när det talas om morgondagens arbetsmarknad och ekonomi. Oftast hamnar industrierna i skymundan av tjänstesektorn, som är den sektor som sägs ha de bästa förutsättningarna att konkurrera internationellt.

Sverige har historiskt haft en mycket god tillgång till billiga råvaror, billig energi och välutbildad arbetskraft, vilket har varit avgörande för den starka ställning som industrin idag har globalt. Industrins och industritjänsterna står idag för nästan 27 procent av BNP, vilket är mer än på 1970-talet. Idag sysselsätter basindustrin över 350 000 personer och indirekt sysselsätter tillverkningsindustrin närmare 1,5 miljoner människor. För många orter i skogslänen och i andra delar av landet är basindustrin viktig för sysselsättningen. För en fortsatt positiv utveckling är vissa regioner beroende av en fortsatt stark basindustri.

Basindustrins framtida villkor är avgörande för hur Sverige kan konkurrera internationellt. Vad gäller elanvändningen slukar Sveriges basindustri väsentligt mer energi än andra svenska industrier och är därmed en av basindustrins allra viktigaste förutsättningar för att det finns tillgång till elenergi i tillräcklig mängd och till ett pris som är konkurrenskraftigt mot resten av världen. Basindustrin är i behov av en långsiktig energipolitik som ger färdriktning samt klara och hållbara spelregler för framtiden. Det handlar bland annat om att investera i forskning kring förnyelsebara energikällor, uppgradera de svenska kärnkraftverken och se till att vattenkraftverken har den modernaste tekniken. Det kan

också handla om att se över industrins möjligheter att utveckla sin egen energiproduktion. Industrier och samhället i stort står även inför stora utmaningar och investeringar för en hållbar miljö – och klimatutveckling. Inom detta område behöver också basindustrin få långsiktiga regler att förhålla sig till.

Forskning och utveckling är ett område som fortsättningsvis behöver prioriteras. Enligt FN-organet UNCTAD är vi det land som i relation till ekonomins storlek satsar mest på forskning och utveckling. Större delen av det forskningsarbete som utförs sker inom industrin. Utan vår inhemska industri skulle vi förlora avancerade arbetstillfällen inom forskning och utveckling. Här behöver vi säkra och stärka samverkan mellan industriforskningsinstitutet och regionala industrier, utveckla spetskompetensen inom områden från ekologi och miljövard till materialteknik.

Det handlar också om att industrierna har tillgång till en god infrastruktur. För att behålla och utveckla vår basindustri är det avgörande att vi har ett fungerande väg- och järnvägsnät som motsvarar industrins behov samt ett utvecklat flyg. Det ska gå snabbt och vara billigt att växla transportsätt. Transportsystemen måste vara effektiva och flaskhalsar på vägar och järnvägar måste elimineras.

För att möta framtidens arbetsmarknad inom basindustrin behöver vi en kvalificerad arbetskraft. Utbildningsinsatserna måste utformas så att studenternas kunskap och kompetens motsvarar kraven från den allt mer tekniska basindustrin.

Vi har här beskrivit några områden som är viktiga att sätta i fokus för basindustrins framtid och utveckling. För att basindustrin i Sverige ska kunna konkurrera på lika villkor på den internationella marknaden behöver förutsättningarna kartläggas i ett långsiktigt perspektiv.

Vi vill att kongressen beslutar:

- B7:1 att grundligt utreda basindustrins villkor i vårt land i ett långsiktigt perspektiv,
- B7:2 att vi driver en energipolitik som långsiktigt garanterar tillgång till energi till konkurrenskraftiga priser.

Kurt Kvarnström, Krylbo

Avesta arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B8 Eskilstuna arbetarekommun

En modern innovationspolitik

Nyfikenheten, viljan att förbättra, förfinna och utveckla är grunden till civilisationen och till ett fungerande välfärdssamhälle. Genom att inte välja det man alltid gjort, utan prova det nya och okända har människan successivt byggt samhället och stärkt välståndet. Innovationer bygger helt enkelt samhället. Därför har vi sedan länge en utvecklad innovationspolitik. Idén är att samhället med olika stödinsatser ska stimulera och underlätta innovationer.

Enligt vår mening är dock en för stor andel av innovationspolitiken riktad mot teknik- och traditionell verksamhet, inte minst gentemot den traditionella industrisektorn. Dessutom är en stor andel av tillgängliga resurser riktade mot spetskompetens inom olika områden. Utgångspunkten är i hög utsträckning att genom stöd till ”de bästa” så får vi högst utväxling av innovationsstöden, och får de bästa uppfinningarna. Den nuvarande innovationspolitiken missar därmed många innovationer. De flesta människor lämnas utanför, och innovationer är något som kvalificerade vetenskapsmän, och i viss mån vetenskapskvinnor, ägnar sig åt. Istället borde utgångspunkten vara tvärtom. Precis på samma sätt som socialdemokratin placerar varje människa främst i de ideologiska

utgångspunkterna borde en modern och radikal innovationspolitik ge fler möjligheter att testa sina idéer. ”Alla ska med, så enkelt är det” är ju ett uttryckssätt som beskriver en viktig grund i socialdemokratins tanke.

Utgångspunkten i en modern innovationspolitik är att man istället för som hittills i förväg ska välja ut vinnaren, ska arbeta med metoder som skapar vinnare. Istället för att stänga ute ska en modern innovationspolitik utgå från att alla idéer är värda att provas; högteknologisk, lågteknologisk eller oteknologisk och inte minst sociala innovationer. Med en sådan utgångspunkt kommer också innovationspolitiken att kunna svängas från teknikorientering till marknadsorientering, eller lika gärna behovsorientering. Istället för att vi ska fundera ut till vad tekniska landvinningar ska användas till får vi mer av lösningar på problem vi faktiskt brottas med.

Att vara innovatör ställer idag krav på mångsidig kompetens. Man ska inte bara ha en idé, utan också vara försedd med pengar, marknadsföringskunskaper, goda kontakter med prototyp tillverkare, patentjurister, och ha kunskaper i materialhållfasthet, kemi och så vidare. Innovationspolitiken ska inriktas på att tillgängliggöra sådana kringresurser. Innovationspolitiken ska stödja en process, där sådana stödresurser ska finnas. Likaså är innovationspolitiken och dess stödformer i allt för hög utsträckning byggd på lösningarna. Istället bör innovationspolitiken bidra till att kunskaper om problem som faktiskt upplevs och finns blir kända. Därigenom kan innovatörer faktiskt använda sina idéer till produkter som har en marknad och som fyller ett behov. Det finns flera metoder som har den här beskrivna utgångspunkten. En som vi vill lyfta fram är ”Innovation Plant” som utvecklats av professor Kaj Mickos vid Mälardalens högskola. Utgångspunkten är att ge fler möjlighet att utveckla sina innovationer. Så ska också en modern innovationspolitik byggas. Med mångas insatser ger vi möjligheter både till enkla men viktiga innovationer och till de riktigt spännande och nytänkande insatserna, som riskerar att sällas bort alltför tidigt i de lösningorienterade innovationsstöd vi har idag.

Jag föreslår:

B8:1 att socialdemokratien utvecklar en modern och öppen innovationspolitik med utgångspunkt från det som anförs i motionen.

Lars G Linder

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B9

Stockholms arbetarekommun

En strategi för tjänstesektorn

I LO-rapporten ”Fler jobb – bättre jobb” beskrivs trender och teman i Sverige och i vår omvärld på ett grundligt sätt. Det finns dock en del fundamentala perspektiv som rör den framväxande tjänstesektorn som bör utvecklas. Den kapitalistiska utvecklingen i tjänstesamhället kräver ett mer strategiskt fackligt tänkande och arbete för att motverka låg organisationsgrad, upplösningstendenser av kollektivavtalsstäckningen samt växande ojämlikhet i samhället.

Om vi betraktar utvecklingen i de 25 rikaste kapitalistiska länderna i världen finns en klar trend i utvecklingen av en allt större tjänstesektor. Detta är inget konstigt. Produktiviteten inom jordbruk och industri har trendmässigt inneburit att ny teknologi och organisation minskat antalet jobb i dessa sektorer och istället ökat dem inom tjänstesektorn. Produktiviteten inom tjänstesektorn leder dock i stället fram till nya arbeten inom tjänstesektorn.

Tjänstesektorn kan definieras på olika sätt. Ett sätt är att se tjänster som är produktionsinriktade (företagstjänster, forskning, transporter, konsulter med mera) eller konsumtionsinriktade (handel, vård och omsorg, transporter, restauranger, renovering med mera). Ett annat sätt är att se tjänster som ”tekniska tjänster” eller ”humana och sociala tjänster”. Inom alla dessa tjänsteområden har sysselsättningen ökat, samtidigt som möjligheten till ökad effektivisering skiljer sig åt. I de kapitalistiskt utvecklade länderna har det utvecklats olika vägar att politiskt och fackligt möta utmaningarna från den växande tjänstesektorn. I de flesta fall är utvecklingen av tekniska tjänster och produktionsinriktade tjänster relativt likartad. Däremot skiljer sig utvecklingen av tjänster riktade till konsumenten samt tjänster av social och human natur. En avgörande skillnad finns mellan å ena sidan den anglosaxiska vägen där sysselsättningen ökat framförallt inom den privata tjänstesektorn, och den nordiska vägen där en något större andel ökat inom den offentliga tjänstesektorn. Detta politiska vägval skapar också två olika samhällsmodeller.

I länder som USA har låga skatter medfört en kraftig ökning av sociala och humana privata tjänster. Dessa kännetecknas av ett mycket lågt löneläge och exceptionellt dåliga arbetsvillkor. Korta arbetstider, otrygga anställningar och låg facklig organisationsgrad gör denna del av arbetskraften extremt utsatt. I länder som Sverige har en motsatt politisk strategi varit att genom höga skatter stimulera en ökad sysselsättning i offentlig tjänstesektor med relativt sett bättre villkor. På så vis har många av de utsatta jobben som finns i USA trängts bort och istället har vi fått offentliga jobb inom till exempel barnomsorg, vård och utbildning. Samtidigt får man inte blunda för att också liknande problem som finns i USA också finns i Sverige och att det riskerar att bli värre. Inte minst har den borgerliga alliansregeringens politik stimulerat fram en ökad amerikanisering av den svenska tjänstesektorn.

I både Sverige och USA står tjänstesektorn i början av 2000-talet för mellan 75–80 procent av all sysselsättning. Det är en stor skillnad mot för bara 50 år sedan då 35–40 procent av all sysselsättning var jobb inom tjänstesektorn. Denna utveckling i det kapitalistiska systemet ställer stora krav på fackföreningsrörelsens sätt att se på ekonomin, sysselsättningen, lönebildningen och arbetsvillkoren. Trots denna fundamentala förändring finns fortfarande en tendens inom LO att alltför ensidigt analysera utifrån ett arbetsliv som var dominerande för 50 år sedan – utifrån heltidsarbetande män inom industrin. I LO-rapporten stannar ofta analysen av tjänstesektorerna vid korta konstateranden, men utmynnar inte i några samlade strategier. Ett exempel är frågan om organisationsgraden. Här nämns att ”antalet anställda har ökat inom den privata servicesektorn där den fackliga organisationsgraden är lägre”. Men vilka slutsatser och vilka strategier ska en samlad arbetarrörelse kunna enas om för att möta detta problem? Ett annat exempel är kollektivavtalsäckningen. Här skrivs att: ”I många branscher är dock täckningen betydligt lägre, det gäller i synnerhet vissa tjänstesektorer.”

En gemensam strategi för att motverka de fackliga upplösningstendenser som finns bör ha några gemensamma utgångspunkter. En sådan är att offentlig- och privat tjänstesektor i grunden handlar om politiska val av samhälle. Det naturliga hela arbetarrörelsen är att se till att medborgarnas behov av vård, omsorg och utbildning bör tillgodoses och att det tillskapas jobb i offentlig sektor med goda arbetsvillkor. Detta innebär att förslag om att subventionera privata tjänstesektorer bör avvisas. Den privata tjänstesektorn gynnas av ett högt skatteuttag som tränger bort de allra sämsta jobben. Detta är i grunden en modern tillämpning av det Rehn-Meidnerska-tänkandet att inte acceptera lönedumpning.

Inom industrin har det funnits så kallade branschprogram för fordonsindustrin, läkemedels- och bioteknikindustrin, metallurgin, flyg- och rymdindustrin, IT- och telekomindustrin samt skogs- och trävaruindustrin. Något motsvarande har inte funnits vad

gäller tjänstesektorn. Det är nu dags att motsvarande satsning görs på servicesektorn. Branschprogrammen har innehållit utbildnings-, forsknings- och infrastruktursatsningar. Vid den gemensamma genomgång som huvuddelen av de fackliga- och arbetsgivarorganisationerna inom servicesektorn kunnat enas om är det i huvudsak samma typ av åtgärder som behövs i servicesektorn.

För det andra behöver även viss skattelagstiftning ses över för tjänstesektorn. Det handlar om att inom tjänstesektorn är den största kostnaden personal. Medan den för industrin är råvaror eller energi. För de flesta energiintensiva företag så har man befrielse från energiskatt. Något motsvarande skattelättnad finns inte för servicesektorn. Det är viktigt att tjänstesektorn ska ha en neutral beskattning i förhållande till andra branscher.

För det tredje behövs ett strategiskt tänkande för att utveckla tjänstesektorn till att bli den samhällssektor som står för en allt större del av såväl produktion som antal sysselsatta i framtiden. Det är dags att Socialdemokraterna tar klivet in i 2000-talet genom att förstå att bransch- och näringsstrukturen förändrats sedan 1950-talet.

Vi föreslår att partikongressen beslutar:

- B9:1 att verka för att branschprogram genomförs inom tjänstesektorn, ett första steg kan vara att genomföra det inom till exempel turistnäringen,
- B9:2 att se över skattereglerna så att tjänstesektorn får ett neutralt skatteregelverk i förhållande till andra branscher,
- B9:3 att Socialdemokraterna tar fram ett nytt strategiskt tänkande hur man vill utveckla servicesektorn i framtiden.

Börje Vestlund, Hotell- och Restaurangsossen
Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B10

Gävleborgs partidistrikt

Basindustrin – ryggraden i svensk industri och grunden för hela landets välfärd

Svensk basindustri är och har under lång tid varit en stabil grund för svensk industriutveckling och därmed för tillväxt och välfärd. Av exempelvis stålindustrins produktion exporteras drygt 80 procent till ett sammanlagt värde av 71 miljarder kronor (2007). Det stora handelsöverskottet på 31,1 miljarder kronor beror på att vi exporterar stål av mycket hög kvalitet. Samma år exporterade den svenska skogsindustrin till ett värde av 128 miljarder kronor, motsvarande tolv procent av den svenska varuexporten. Den svenska skogsindustrin är världens tredje största exportör av papper och av sågade trävaror och världens fjärde största exportör av pappersmassa. Gruvindustrin har genom åren bidragit med mycket stora exportinkomster, inte minst under de senaste åren då råvarupriserna sköt i höjden till följd av den starka efterfrågan i Asien. Den sysselsätter tillsammans med de övriga basindustrierna tiotusentals personer direkt. Varje anställd ger arbete för ytterligare två eller tre personer genom inköp av tjänster och varor. Basindustrierna har också en avgörande betydelse för landsbygden genom att stora delar av näringarna finns i sysselsättningsvaga regioner, inte minst i skogslänen.

Svensk basindustri har klarat stora strukturförändringar och effektiviseringar samtidigt som produktiviteten har ökat. Detta har lett till ökad lönsamhet och större konkurrenskraft. Idag är basindustrins utveckling jämförbar med övrig industri, men den högteknologiska standarden i svensk basindustri gör att den mycket väl står sig i konkurrensen

från andra länder. Nödvändiga strukturförändringar är helt enkelt genomförda och innebär att man nu är rustad att möta nya utmaningar genom fortsatta satsningar på förädling, teknikutveckling och FoU.

Trots framgångar och stabilitet står det idag klart att basindustrin nu står inför stora förändringar som i huvudsak handlar om tre stora utmaningar: miljö/klimat, tillgång på råvara och tillgång på säker och billig energi. Att kunna möta dessa utmaningar kräver stabila och modiga politiska beslut, som är hållbara över en längre tid.

En av de största och svåraste utmaningarna är basindustrins anpassning till viktiga miljöpolitiska mål. Det är nödvändigt att vi kraftfullt och inom alla områden arbetar för en hållbar utveckling, samtidigt som vi måste säkerställa att den europeiska miljö- och klimatpolitiken utformas så att vår basindustri har fortsatta möjligheter till en långsiktig utveckling.

Basindustrin är extremt beroende av hur man utformar kraven på utsläppsrätter och EU:s direktiv för att uppnå klimatmålen. Det är viktigt med ett handelssystem med utsläppsrätter som utformas på europeisk nivå så att svensk basindustris konkurrenskraft och utveckling kan behållas. Det vore förödande om den industri, som levererar produkter med miljövänlig teknik, skulle riskera att försvinna.

Den andra utmaningen handlar om tillgången till råvara. Råvaran som används av svensk basindustri kommer från våra naturtillgångar. Då är det viktigt att den nationella politiken utformas så att basindustrins behov balanseras mot både natur- och miljöintressen och nationella tillväxtmål. Genomgående går svensk basindustri i främsta ledet när det gäller låga miljöutsläpp och effektiv energi- och resurshushållning. Den här framgångsrika svenska utvecklingen har kunnat användas av miljöpolitiker och miljöorganisationer också i andra länder för att driva på en övergång till mer långsiktigt hållbara produktionssystem.

Den tredje utmaningen, och en av de avgörande frågorna för basindustrins framtid, är tillgången till energi. Redan vid 2001 års kongress konstaterade partistyrelsen att energisystem, energipolitik och prisbildning inte uppfyller de högt ställda kraven i en socialdemokratisk energipolitik. Den omställning som måste göras får inte äventyra välfärden, menade man bland annat i ett motionsyttrande.

Skogslänen, men också många andra regioner med basindustrier, har ofta påtalat de risker som svängningar i energipriset innebär för basindustrin. Framtiden för basindustrin kräver att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer. Detta förutsätter ett samhälleligt inflytande över elmarknaden.

För att basindustrin också i framtiden ska vara ryggraden i svensk industri och för välfärden i landet krävs det att en långsiktig plan utarbetas för den, både vad gäller det fortsatta miljöarbetet och övriga förutsättningar. Det är också nödvändigt att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som ett prioriterat forskningsområde.

Partikongressen föreslås besluta:

- B10:1 att en långsiktig utvecklingsplan utarbetas för svensk basindustri för att säkerställa dess konkurrenskraft,
- B10:2 att miljö- och industripolitik utformas med hänsyn till att svensk produktion är utsatt för internationell konkurrens,
- B10:3 att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer,
- B10:4 att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som prioriterat forskningsområde,

B10:5 att politiska beslut måste garantera ett samhälleligt inflytande över elmarknaden.
Socialdemokraterna i Gävleborg

Motion B11 Norrbottens partidistrikt

Basindustrin – ryggraden i svensk industri och grunden för hela landets välfärd

Svensk basindustri är och har under lång tid varit en stabil grund för svensk industriutveckling och därmed för tillväxt och välfärd. Av exempelvis stålindustrins produktion exporteras drygt 80 procent till ett sammanlagt värde av 71 miljarder kronor (2007). Det stora handelsöverskottet på 31,1 miljarder kronor beror på att vi exporterar stål av mycket hög kvalitet. Samma år exporterade den svenska skogsindustrin till ett värde av 128 miljarder kronor, motsvarande tolv procent av den svenska varuexporten. Den svenska skogsindustrin är världens tredje största exportör av papper och av sågade trävaror och världens fjärde största exportör av pappersmassa. Gruvindustrin har genom åren bidragit med mycket stora exportinkomster, inte minst under de senaste åren då råvarupriserna sköt i höjden till följd av den starka efterfrågan i Asien. Den sysselsätter tillsammans med de övriga basindustrierna tiotusentals personer direkt. Varje anställd ger arbete för ytterligare två eller tre personer genom inköp av tjänster och varor. Basindustrierna har också en avgörande betydelse för landsbygden genom att stora delar av näringarna finns i sysselsättningssvaga regioner, inte minst i skogslänen.

Svensk basindustri har klarat stora strukturförändringar och effektiviseringar samtidigt som produktiviteten har ökat. Detta har lett till ökad lönsamhet och större konkurrenskraft. Idag är basindustrins utveckling jämförbar med övrig industri, men den högteknologiska standarden i svensk basindustri gör att den mycket väl står sig i konkurrensen från andra länder. Nödvändiga strukturförändringar är helt enkelt genomförda och innebär att man nu är rustad att möta nya utmaningar genom fortsatta satsningar på förädling, teknikutveckling och FoU.

Trots framgångar och stabilitet står det idag klart att basindustrin nu står inför stora förändringar som i huvudsak handlar om tre stora utmaningar: miljö/klimat, tillgång på råvara och tillgång på säker och billig energi. Att kunna möta dessa utmaningar kräver stabila och modiga politiska beslut, som är hållbara över en längre tid.

En av de största och svåraste utmaningarna är basindustrins anpassning till viktiga miljöpolitiska mål. Det är nödvändigt att vi kraftfullt och inom alla områden arbetar för en hållbar utveckling, samtidigt som vi måste säkerställa att den europeiska miljö- och klimatpolitiken utformas så att vår basindustri har fortsatta möjligheter till en långsiktig utveckling.

Basindustrin är extremt beroende av hur man utformar kraven på utsläppsrätter och EU:s direktiv för att uppnå klimatmålen. Det är viktigt med ett handelssystem med utsläppsrätter som utformas på europeisk nivå så att svensk basindustris konkurrenskraft och utveckling kan behållas. Det vore förödande om den industri, som levererar produkter med miljövänlig teknik, skulle riskera att försvinna.

Den andra utmaningen handlar om tillgången till råvara. Råvaran som används av svensk basindustri kommer från våra naturtillgångar. Då är det viktigt att den nationella politiken utformas så att basindustrins behov balanseras mot både natur- och miljöintressen och nationella tillväxtmål. Genomgående går svensk basindustri i främsta ledet när det gäller låga miljöutsläpp och effektiv energi- och resurshushållning. Den här framgångsrika svenska utvecklingen har kunnat användas av miljöpolitiker och miljöorganisationer också

i andra länder för att driva på en övergång till mer långsiktigt hållbara produktionssystem.

Den tredje utmaningen, och en av de avgörande frågorna för basindustrins framtid, är tillgången till energi. Redan vid 2001 års kongress konstaterade partistyrelsen att energisystem, energipolitik och prisbildning inte uppfyller de högt ställda kraven i en socialdemokratisk energipolitik. Den omställning som måste göras får inte äventyra välfärden, menade man bland annat i ett motionsyttrande.

Skogslänen, men också många andra regioner med basindustrier, har ofta påtalat de risker som svängningar i energipriset innebär för basindustrin. Framtiden för basindustrin kräver att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer. Detta förutsätter ett samhälleligt inflytande över elmarknaden.

För att basindustrin också i framtiden ska vara ryggraden i svensk industri och för välfärden i landet krävs det att en långsiktig plan utarbetas för den, både vad gäller det fortsatta miljöarbetet och övriga förutsättningar. Det är också nödvändigt att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som ett prioriterat forskningsområde.

Partikongressen föreslås besluta:

B11:1 att en långsiktig utvecklingsplan utarbetas för svensk basindustri för att säkerställa dess konkurrenskraft,

B11:2 att miljö- och industripolitik utformas med hänsyn till att svensk produktion är utsatt för internationell konkurrens,

B11:3 att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer,

B11:4 att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som prioriterat forskningsområde,

B11:5 att politiska beslut måste garantera ett samhälleligt inflytande över elmarknaden.

Socialdemokraterna i Norrbotten

Motion B12

Värmlands partidistrikt

Basindustrin – ryggraden i svensk industri och grunden för hela landets välfärd

Svensk basindustri är och har under lång tid varit en stabil grund för svensk industriutveckling och därmed för tillväxt och välfärd. Av exempelvis stålindustrins produktion exporteras drygt 80 procent till ett sammanlagt värde av 71 miljarder kronor (2007). Det stora handelsöverskottet på 31,1 miljarder kronor beror på att vi exporterar stål av mycket hög kvalitet. Samma år exporterade den svenska skogsindustrin till ett värde av 128 miljarder kronor, motsvarande tolv procent av den svenska varuexporten. Den svenska skogsindustrin är världens tredje största exportör av papper och av sågade trävaror och världens fjärde största exportör av pappersmassa. Gruvindustrin har genom åren bidragit med mycket stora exportinkomster, inte minst under de senaste åren då råvarupriserna sköt i höjden till följd av den starka efterfrågan i Asien. Den sysselsätter tillsammans med de övriga basindustrierna tiotusentals personer direkt. Varje anställd ger arbete för ytterligare två eller tre personer genom inköp av tjänster och varor. Basindustrierna har också en avgörande betydelse för landsbygden genom att stora delar av näringarna finns i sysselsättningssvaga regioner, inte minst i skogslänen.

Svensk basindustri har klarat stora strukturförändringar och effektiviseringar samtidigt som produktiviteten har ökat. Detta har lett till ökad lönsamhet och större konkurrenskraft. Idag är basindustrins utveckling jämförbar med övrig industri, men den högtekniska

nologiska standarden i svensk basindustri gör att den mycket väl står sig i konkurrensen från andra länder. Nödvändiga strukturförändringar är helt enkelt genomförda och innebär att man nu är rustad att möta nya utmaningar genom fortsatta satsningar på förädling, teknikutveckling och FoU.

Trots framgångar och stabilitet står det idag klart att basindustrin nu står inför stora förändringar som i huvudsak handlar om tre stora utmaningar: miljö/klimat, tillgång på råvara och tillgång på säker och billig energi. Att kunna möta dessa utmaningar kräver stabila och modiga politiska beslut, som är hållbara över en längre tid.

En av de största och svåraste utmaningarna är basindustrins anpassning till viktiga miljöpolitiska mål. Det är nödvändigt att vi kraftfullt och inom alla områden arbetar för en hållbar utveckling, samtidigt som vi måste säkerställa att den europeiska miljö- och klimatpolitiken utformas så att vår basindustri har fortsatta möjligheter till en långsiktig utveckling.

Basindustrin är extremt beroende av hur man utformar kraven på utsläppsrätter och EU:s direktiv för att uppnå klimatmålen. Det är viktigt med ett handelssystem med utsläppsrätter som utformas på europeisk nivå så att svensk basindustris konkurrenskraft och utveckling kan behållas. Det vore förödande om den industri, som levererar produkter med miljövänlig teknik, skulle riskera att försvinna.

Den andra utmaningen handlar om tillgången till råvara. Råvaran som används av svensk basindustri kommer från våra naturtillgångar. Då är det viktigt att den nationella politiken utformas så att basindustrins behov balanseras mot både natur- och miljöintressen och nationella tillväxtmål. Genomgående går svensk basindustri i främsta ledet när det gäller låga miljöutsläpp och effektiv energi- och resurshushållning. Den här framgångsrika svenska utvecklingen har kunnat användas av miljöpolitiker och miljöorganisationer också i andra länder för att driva på en övergång till mer långsiktigt hållbara produktionssystem.

Den tredje utmaningen, och en av de avgörande frågorna för basindustrins framtid, är tillgången till energi. Redan vid 2001 års kongress konstaterade partistyrelsen att energisystem, energipolitik och prisbildning inte uppfyller de högt ställda kraven i en socialdemokratisk energipolitik. Den omställning som måste göras får inte äventyra välfärden, menade man bland annat i ett motionsyttrande.

Skogslänen, men också många andra regioner med basindustrier, har ofta påtalat de risker som svängningar i energipriset innebär för basindustrin. Framtiden för basindustrin kräver att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer. Detta förutsätter ett samhälleligt inflytande över elmarknaden.

För att basindustrin också i framtiden ska vara ryggraden i svensk industri och för välfärden i landet krävs det att en långsiktig plan utarbetas för den, både vad gäller det fortsatta miljöarbetet och övriga förutsättningar. Det är också nödvändigt att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som ett prioriterat forskningsområde.

Partikongressen föreslås besluta:

- B12:1 att en långsiktig utvecklingsplan utarbetas för svensk basindustri för att säkerställa dess konkurrenskraft,
- B12:2 att miljö- och industripolitik utformas med hänsyn till att svensk produktion är utsatt för internationell konkurrens,
- B12:3 att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer,
- B12:4 att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som prioriterat forskningsområde,

B12:5 att politiska beslut måste garantera ett samhälleligt inflytande över elmarknaden. Socialdemokraterna i Värmland

Motion B13 Västerbottens partidistrikt

Basindustrin – ryggraden i svensk industri och grunden för hela landets välfärd

Svensk basindustri är och har under lång tid varit en stabil grund för svensk industriutveckling och därmed för tillväxt och välfärd. Av exempelvis stålindustrins produktion exporteras drygt 80 procent till ett sammanlagt värde av 71 miljarder kronor (2007). Det stora handelsöverskottet på 31,1 miljarder kronor beror på att vi exporterar stål av mycket hög kvalitet. Samma år exporterade den svenska skogsindustrin till ett värde av 128 miljarder kronor, motsvarande tolv procent av den svenska varuexporten. Den svenska skogsindustrin är världens tredje största exportör av papper och av sågade trävaror och världens fjärde största exportör av pappersmassa. Gruvindustrin har genom åren bidragit med mycket stora exportinkomster, inte minst under de senaste åren då råvarupriserna sköt i höjden till följd av den starka efterfrågan i Asien. Den sysselsätter tillsammans med de övriga basindustrierna tiotusentals personer direkt. Varje anställd ger arbete för ytterligare två eller tre personer genom inköp av tjänster och varor. Basindustrierna har också en avgörande betydelse för landsbygden genom att stora delar av näringarna finns i sysselsättningssvaga regioner, inte minst i skogslänen.

Svensk basindustri har klarat stora strukturförändringar och effektiviseringar samtidigt som produktiviteten har ökat. Detta har lett till ökad lönsamhet och större konkurrenskraft. Idag är basindustrins utveckling jämförbar med övrig industri, men den högteknologiska standarden i svensk basindustri gör att den mycket väl står sig i konkurrensen från andra länder. Nödvändiga strukturförändringar är helt enkelt genomförda och innebär att man nu är rustad att möta nya utmaningar genom fortsatta satsningar på förädling, teknikutveckling och FoU.

Trots framgångar och stabilitet står det idag klart att basindustrin nu står inför stora förändringar som i huvudsak handlar om tre stora utmaningar: miljö/klimat, tillgång på råvara och tillgång på säker och billig energi. Att kunna möta dessa utmaningar kräver stabila och modiga politiska beslut, som är hållbara över en lång tid.

En av de största och svåraste utmaningarna är basindustrins anpassning till viktiga miljöpolitiska mål. Det är nödvändigt att vi kraftfullt och inom alla områden arbetar för en hållbar utveckling, samtidigt som vi måste säkerställa att den europeiska miljö- och klimatpolitiken utformas så att vår basindustri har fortsatta möjligheter till en långsiktig utveckling.

Basindustrin är extremt beroende av hur man utformar kraven på utsläppsrätter och EU:s direktiv för att uppnå klimatmålen. Det är viktigt med ett handelssystem med utsläppsrätter som utformas på europeisk nivå så att svensk basindustris konkurrenskraft och utveckling kan behållas. Det vore förödande om den industri, som levererar produkter med miljövänlig teknik, skulle riskera att försvinna.

Den andra utmaningen handlar om tillgången till råvara. Råvaran som används av svensk basindustri kommer från våra naturtillgångar. Då är det viktigt att den nationella politiken utformas så att basindustrins behov balanseras mot både natur- och miljöintressen och nationella tillväxtmål. Genomgående går svensk basindustri i främsta ledet när det gäller låga miljöutsläpp och effektiv energi- och resurshushållning. Den här framgångsrika svenska utvecklingen har kunnat användas av miljöpolitiker och miljöorganisationer också

i andra länder för att driva på en övergång till mer långsiktigt hållbara produktionssystem.

Den tredje utmaningen, och en av de avgörande frågorna för basindustrins framtid, är tillgången till energi. Redan vid 2001 års kongress konstaterade partistyrelsen att energisystem, energipolitik och prisbildning inte uppfyller de högt ställda kraven i en socialdemokratisk energipolitik. Den omställning som måste göras får inte äventyra välfärden, menade man bland annat i ett motionsyttrande.

Skogslänen, men också många andra regioner med basindustrier, har ofta påtalat de risker som svängningar i energipriset innebär för basindustrin. Framtiden för basindustrin kräver att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer. Detta förutsätter ett samhälleligt inflytande över elmarknaden.

För att basindustrin också i framtiden ska vara ryggraden i svensk industri och för välfärden i landet krävs det att en långsiktig plan utarbetas för den, både vad gäller det fortsatta miljöarbetet och övriga förutsättningar. Det är också nödvändigt att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som ett prioriterat forskningsområde.

Partikongressen föreslås besluta:

B13:1 att en långsiktig utvecklingsplan utarbetas för svensk basindustri för att säkerställa dess konkurrenskraft,

B13:2 att miljö- och industripolitik utformas med hänsyn till att svensk produktion är utsatt för internationell konkurrens,

B13:3 att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer,

B13:4 att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som prioriterat forskningsområde,

B13:5 att politiska beslut måste garantera ett samhälleligt inflytande över elmarknaden.

Socialdemokraterna i Västerbotten

Motion B14

Västernorrlands partidistrikt

Basindustrin – ryggraden i svensk industri och grunden för hela landets välfärd

Svensk basindustri är och har under lång tid varit en stabil grund för svensk industriutveckling och därmed för tillväxt och välfärd. Av exempelvis stålindustrins produktion exporteras drygt 80 procent till ett sammanlagt värde av 71 miljarder kronor (2007). Det stora handelsöverskottet på 31,1 miljarder kronor beror på att vi exporterar stål av mycket hög kvalitet. Samma år exporterade den svenska skogsindustrin till ett värde av 128 miljarder kronor, motsvarande tolv procent av den svenska varuexporten. Den svenska skogsindustrin är världens tredje största exportör av papper och av sågade trävaror och världens fjärde största exportör av pappersmassa. Gruvindustrin har genom åren bidragit med mycket stora exportinkomster, inte minst under de senaste åren då råvarupriserna sköt i höjden till följd av den starka efterfrågan i Asien. Den sysselsätter tillsammans med de övriga basindustrierna tiotusentals personer direkt. Varje anställd ger arbete för ytterligare två eller tre personer genom inköp av tjänster och varor. Basindustrierna har också en avgörande betydelse för landsbygden genom att stora delar av näringarna finns i sysselsättningsvaga regioner, inte minst i skogslänen.

Svensk basindustri har klarat stora strukturförändringar och effektiviseringar samtidigt som produktiviteten har ökat. Detta har lett till ökad lönsamhet och större konkurrenskraft. Idag är basindustrins utveckling jämförbar med övrig industri, men den högtekniska

nologiska standarden i svensk basindustri gör att den mycket väl står sig i konkurrensen från andra länder. Nödvändiga strukturförändringar är helt enkelt genomförda och innebär att man nu är rustad att möta nya utmaningar genom fortsatta satsningar på förädling, teknikutveckling och FoU.

Trots framgångar och stabilitet står det idag klart att basindustrin nu står inför stora förändringar som i huvudsak handlar om tre stora utmaningar: miljö/klimat, tillgång på råvara och tillgång på säker och billig energi. Att kunna möta dessa utmaningar kräver stabila och modiga politiska beslut, som är hållbara över en längre tid.

En av de största och svåraste utmaningarna är basindustrins anpassning till viktiga miljöpolitiska mål. Det är nödvändigt att vi kraftfullt och inom alla områden arbetar för en hållbar utveckling, samtidigt som vi måste säkerställa att den europeiska miljö- och klimatpolitiken utformas så att vår basindustri har fortsatta möjligheter till en långsiktig utveckling.

Basindustrin är extremt beroende av hur man utformar kraven på utsläppsrätter och EU:s direktiv för att uppnå klimatmålen. Det är viktigt med ett handelssystem med utsläppsrätter som utformas på europeisk nivå så att svensk basindustris konkurrenskraft och utveckling kan behållas. Det vore förödande om den industri, som levererar produkter med miljövänlig teknik, skulle riskera att försvinna.

Den andra utmaningen handlar om tillgången till råvara. Råvaran som används av svensk basindustri kommer från våra naturtillgångar. Då är det viktigt att den nationella politiken utformas så att basindustrins behov balanseras mot både natur- och miljöintressen och nationella tillväxtmål. Genomgående går svensk basindustri i främsta ledet när det gäller låga miljöutsläpp och effektiv energi- och resurshushållning. Den här framgångsrika svenska utvecklingen har kunnat användas av miljöpolitiker och miljöorganisationer också i andra länder för att driva på en övergång till mer långsiktigt hållbara produktionssystem.

Den tredje utmaningen, och en av de avgörande frågorna för basindustrins framtid, är tillgången till energi. Redan vid 2001 års kongress konstaterade partistyrelsen att energisystem, energipolitik och prisbildning inte uppfyller de högt ställda kraven i en socialdemokratisk energipolitik. Den omställning som måste göras får inte äventyra välfärden, menade man bland annat i ett motionsyttrande.

Skogslänen, men också många andra regioner med basindustrier, har ofta påtalat de risker som svängningar i energipriset innebär för basindustrin. Framtiden för basindustrin kräver att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer. Detta förutsätter ett samhälleligt inflytande över elmarknaden.

För att basindustrin också i framtiden ska vara ryggraden i svensk industri och för välfärden i landet krävs det att en långsiktig plan utarbetas för den, både vad gäller det fortsatta miljöarbetet och övriga förutsättningar. Det är också nödvändigt att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som ett prioriterat forskningsområde.

Partikongressen föreslår besluta:

- B14:1 att en långsiktig utvecklingsplan utarbetas för svensk basindustri för att säkerställa dess konkurrenskraft,
- B14:2 att miljö- och industripolitik utformas med hänsyn till att svensk produktion är utsatt för internationell konkurrens,
- B14:3 att produktionsskatter på energi- och miljöområdet harmoniseras med motsvarande skatter i konkurrentländer,
- B14:4 att den nationella forskningspolitiken tydligt pekar ut svensk basindustri som prioriterat forskningsområde,

B14:5 att politiska beslut måste garantera ett samhälleligt inflytande över elmarknaden.
Socialdemokraterna i Västernorrland

Motion B15 Dalarnas partidistrikt

Stål- och pappersindustrin

Den svenska stål- och pappersindustrin har stor betydelse för vårt lands exportinkomster. Produktionen är ofta förlagd på sådant sätt att den får stor regionalpolitisk betydelse både när det gäller arbetstillfällena och ekonomi. Som en följd av nedgången i världsekonomin och den högerledda regeringens passivitet så avvecklas idag mängder av arbetstillfällena inom de så kallade basnäringarna.

Kunnandet, kompetensen och utvecklingen av nya produkter och kvaliteter är långsiktigt av största betydelse för basnäringarnas framtid. Därför är det av största vikt att arbetet med så kallade branschprogram där näringarnas, högskolans, forskningens och samhällets resurser samordnas för att åstadkomma bästa möjliga resultat fortsätter.

Den högerledda regeringen har visat att den ej är intresserad av att fortsätta och utveckla arbetet med branschprogram för pappers- och stålindustrin. Därför blir det desto angelägnare att socialdemokratin fullföljer och upprätthåller sin linje på denna punkt. Såväl svensk stålindustri som pappersindustri håller världsklass. Trots lågkonjunktur och lägre produktionsvolym är det viktigt att bibehålla ett långsiktigt perspektiv på dessa näringar.

Vi föreslår att partikongressen beslutar:

B15:1 att uttala att den framtida socialdemokratiska näringspolitiken ska innehålla branschprogram för pappers- och stålindustrin syftande till att samordna såväl näringarnas som samhällets resurser i syfte att utveckla nya produkter och kvaliteter som värnar arbetstillfällena och konkurrenskraft.

Dalarnas socialdemokratiska partidistrikt

Motion B16 Lunds arbetarekommun – enskild

En ny politik för arbete åt alla

Arbete åt alla och full sysselsättning har länge varit den socialdemokratiska arbetsmarknadspolitikens mål. Det är idag tydligt att vi är långt ifrån att nå dessa mål.

Den statliga arbetsmarknadspolitikens inriktning har historiskt sett varit att genom arbetsförmedling underlätta arbetsgivare och arbetstagare att finna varandra och att genom a-kassa försörja arbetslösa under arbetslöshetsperioden. Genom utbildning och kurser har arbetslösa givits möjlighet att skola om sig till nya yrken. Det är tydligt att denna politik behöver utvecklas.

Arbetsförmedlingen har gått från att förmedla arbete till att anvisa arbetslösa att i tusentals söka samma tjänster. Det finns exempel på halvtidstjänster som kulvertvaktmästare som söks av över tusen personer och treveckorsvikariat som lärare som söks av hundratals.

Utbildningen hos arbetsförmedlingen har gått från att vara en omskolning till att i vissa fall bli ett ”vuxendagis” där män och kvinnor för att inte bli av med a-kassan tvingas sitta mellan åtta och fem på dagarna på meningslösa kurser som inte skapar sysselsättning för någon annan än de privata företagen som arbetsförmedlingen betalar dyrt till för kurserna.

Det är tydligt att de privata företagen inte är intresserade av att verka för full sysselsättning eftersom de sätter sina vinster först, och vinsterna ökar med slimmade organisationer.

Vad som är lönsamt för det enskilda företaget står alltså i strid med vad som är bäst för samhället som helhet. Under den tid på 60-talet som Sverige hade så gott som full sysselsättning höll sig företagen med stora personalstyrkor som täckte in så gott som allt arbete som företagen behövde ha utfört. Då fanns det plats för omplaceringar när äldre inte längre klarade samma tempo som de yngre eller det fanns andra liknande behov. Nu när allt utom kärnverksamheten handlas upp av andra bolag finns inte utrymmet för en stor personalstyrka längre och allt fler blir uppsagda. Unga har problem att få jobb liksom äldre.

Arbetsmarknadsåtgärderna skapar inte tillräckligt många nya jobb. Arbetsförmedlingens praktikplatser ger företagen billig och ibland till och med gratis arbetskraft som byts ut när praktiktiden tar slut. Lönebidrag ger också företagen billig arbetskraft och antalet grupper som omfattas växer. Ungdomar, långtidsarbetslösa, äldre, funktionshindrade och människor med annan etnisk och/eller kulturell bakgrund, snart finns det inte någon grupp av arbetstagare som inte arbetsgivarna ska ha lönebidrag för att "våga" anställa.

Arbetsmarknadsåtgärderna och a-kassan kostar statsbudgeten miljarder varje år. Trots det kvarstår arbetslösheten. Hur många riktiga jobb skulle man inte kunna skapa för de pengarna?

Därför föreslår jag en ny politik för arbete åt alla:

1. Det måste ställas krav på att delar av företagets vinster ska återinvesteras i verksamheten. Vinstnivåerna i svenska storföretag är större än någonsin förut trots arbetslösheten. Därför måste det till krav på att en viss del av vinsterna återinvesteras i verksamheten (jämför med stopplagen i sjukvården).
2. Det bör ställas krav på medelstora och större företag att i förhållande till sin storlek skapa ett antal arbetstillfällen dit arbetsförmedling kan anvisa arbetslösa som av någon anledning har haft det svårt att få jobb. Om det ställs tvingande krav kommer företagen också att se till att dessa jobb blir produktiva efter de anställdas förutsättningar.
3. Den offentliga sektorn bör byggas ut. Pengar som idag bekostar a-kassa skulle kunna användas till att nyanställa och öka kvalitén i offentlig sektor med samhällsekonomiska vinster som följd. Den offentliga sektorns andel av BNP har minskat kontinuerligt sedan 80-talet samtidigt som Sverige har blivit mycket rikare vilket gör att det finns utrymme för en utbyggnad av välfärden.
4. Arbetstiden bör successivt förkortas. Samtidigt som Sverige har arbetslöshet så sjukskrivs människor på grund av stress i arbetslivet. Arbetstempot måste anpassas till de som arbetar och inte tvärtom och en successiv arbetstidsförkortning innebär att vi i viss mån delar på jobben.

Således yrkar jag :

B16:1 att partikongressen ger partistyrelsen i uppdrag att utarbeta en ny politik för arbete åt alla med utgångspunkt i motionen.

Martin Andersson

Lunds arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B17

Göteborgs partidistrikt

Utred servicesamhället – hur påverkar det oss på sikt?

Ekonomi förändras hela tiden och världen med den. Betraktar vi utvecklingen inom de rikaste kapitalistiska länderna i världen finns en klar trend i utvecklingen mot en allt större tjänstesektor och i de flesta utvecklade länder ligger denna på mellan 70-80 procent av den totala arbetsmarknaden. I Sverige sysselsätts cirka 75 procent inom tjänstesektorn (enligt den traditionella definitionen av tjänstesektor).

Stora delar av tjänsteekonomi kännetecknas dock av, och bygger på, andra principer än vår ekonomi idag. En långtgående arbetsdelning, där mer och mer av de mänskliga verksamheterna återfinns på en marknad i stället för i den individuella privata sfären, innebär också förändrade livsvillkor på flera plan. Behövs allt vi tidigare gjorde själva på en marknad? Ska alla tjänster kunna köpas för pengar? Och vad innebär det för den övriga arbetsmarknadssituationen?

Gissningsvis kommer ett ökat utbud av servicetjänster att innebära att kraven på förkortad arbetstid försvagas. Med arbetstidsförkortning skulle behovet av en stor servicesektor minska i stället för att öka. Hur vi väljer att ta ut vår ökade produktivitet i arbetslivet påverkar samhället i övrigt. För arbetarrörelsen är det av största vikt att vi kan föra en bredare diskussion om den lågavlönade servicesektorns roll i ekonomin och vad det gör med våra livsvillkor på längre sikt.

Dessutom finns stora ojämlikhetsfallor inneboende i detta servicesamhälle. I alla länder är den fackliga organisationsgraden mycket lägre inom den privata tjänstesektorn än inom industri och offentlig sektor. Det krävs därför ett samlat fackligt och politiskt tänkande, och inte minst konsekvent arbete för att motverka låg organisationsgrad, upplösningstendenser av kollektivavtalsstäckningen samt växande ojämlikheter i samhället.

Valet av hur man vill att servicesektorn ska utvecklas är också ett av de viktigaste den svenska socialdemokratin har att göra inom de närmsta decennierna. En avgörande skillnad finns mellan å ena sidan den anglosaxiska vägen där sysselsättningen ökat framförallt inom de privata delarna av servicesektorn, och den nordiska vägen där en något större andel ökat inom det offentliga. Detta politiska vägval skapar också två olika samhällsmodeller.

I länder som USA har låga skatter medfört en kraftig ökning av servicetjänster. Dessa kännetecknas av ett mycket lågt löneläge och exceptionellt dåliga arbetsvillkor. Korta arbetstider, otrygga anställningar och låg facklig organisationsgrad gör denna del av arbetskraften extremt utsatt. I länder som Sverige har en motsatt politisk strategi varit genom höga skatter stimulera en ökad sysselsättning i offentlig tjänstesektor med relativt sett bättre villkor. På så vis har många av de utsatta jobben som finns i USA trängts bort och istället har vi fått offentliga jobb inom till exempel barnomsorg, vård och utbildning.

Arbetarrörelsen bör ha som mål att främst se till att alla medborgares behov av jämlik vård, omsorg, utbildning, kultur och fritid tillgodoses. Detta innebär att förslag om att subventionera privata servicesektorer avvisas i mycket hög grad. Den privata servicesektorn gynnas också av ett högt skatteuttag som tränger bort de allra sämsta jobben, och av att kollektivavtalen klarar av att uppfylla samma syfte. Det är svårt att se frågan om att acceptera en utveckling mot fler låglönejobb och en utbredd låglönemarknad inom den privata servicesektorer som en socialdemokratisk kompromiss. Att privata låglönejobb trängs bort och bortrationaliseras genom bland annat höga skatter och satsningar på ökad sysselsättning med höga löner och goda arbetsvillkor i offentliga tjänstesektorer där behov är eftersatta – ställer ökade krav på samhället. Inte minst är det viktigt att satsa större resurser på grupper som har en för låg produktivitet för att kunna konkurrera. De

får aldrig bli en del av reservarmén för lägre löner inom låglönebranschen. Institutioner och regler som stimulerar fram påtvingade korta deltider och otrygga anställningsformer ska också motverkas.

En annan utgångspunkt för detta bör vara jämställdheten. Vissa grupper, inte minst stora kvinnodominerande branscher, måste få upp lönerna i nivå med mansdominerade sådana. Det handlar inte bara om rättvisa och jämlikhet, utan om att göra motstånd mot den del av serviceekonomin som drar ned löneläget inom hela sektorn.

Till sist bör frågan ställas om hur samhällets resurser som rör forskning, utveckling och utbildning ska fördelas mer jämt så att de speglar näringarnas betydelse för svensk ekonomi. Idag är dessa av tradition inriktade på de sektorer som minskar i betydelse – jordbruk och industri. Servicesektorn är i dessa avseenden helt missgynnad.

Göteborgs socialdemokratiska högskoleförening yrkar därför på:

B17:1 att socialdemokratin tar initiativ till debatt, och tillsätter en större utredning, i syfte att ta fram en strategi för hur arbetarrörelsen ser på det framväxande servicesamhället och de nya löne- och inflytandefrågor som utvecklingen i delar av servicesamhället kan innebära,

B17:2 att denna utredning kompletteras med större seminarier, studiecirkelar och samtal för att diskussion ska uppmuntras på alla olika håll och nivåer inom arbetarrörelsen.

Göteborgs socialdemokratiska högskoleförening

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B18:1, B18:2, B18:3, B18:4, B18:5, B18:6, B18:7, B18:8, B18:9, B18:10, B18:12, B18:15, B18:17, B19:1, B19:2, B19:3, B19:4, B19:5, B19:6, B19:7, B19:8, B19:9, B19:10, B19:12, B19:15, B19:17
(investera i besöksnäringen)

I motionerna B18:1–10, 12, 15, 17 (Norrbottens partidistrikt) och B19:1–10, 12, 15, 17 (Stockholms läns partidistrikt) anføres att besöksnäringen ska betraktas som en basnäring, att en besöksnäringssminister ska utses, att ett besöksnäringssdepartement ska inrättas, att ökade satsningar på FOU inom besöksnäringen ska göras, att en certifiering tas fram för olika yrken inom besöksnäringen, anføres att målsättningen ska vara att Sverige blir världsledande inom Grön turism, att ett dotterbolag bör bildas under VisitSweden för events, att Exportrådet få ett tydligare uppdrag att främja besöksnäringen, att Tillväxtverket ges i uppdrag att driva ett långsiktigt tillväxtprogram för besöksnäringen att Tillväxtverket och Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar ges i uppdrag att ta fram gemensamma värderingsmodeller, att ett flertal professorer med inriktning mot besöksnäringssforskning bör tillsättas, att en nationell strategi för stora internationella evenemang ska utarbetas samt att mindre tjänsteföretag lättare ska kunna erhålla stöd från EU:s strukturfonder.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om att besöksnäringen är en viktig del av svensk ekonomi och med en stor potential till att skapa nya jobb framöver. Besöksnäringens tillväxt har också varit mycket stark under de senaste åren. Mellan åren 2000 och 2007 har turismkonsumtionen i Sverige ökat med nästan 50 procent i löpande priser. 2007 var omsättningen 237 miljarder kronor. Antalet sysselsatta i besöksnäringen har ökat med nästan 30 000 heltidsarbeten

sedan 2000. Partistyrelsen anser att Sverige har en mycket stor potential som besöksland men att det också krävs en medveten och offensiv politik för att realisera denna potential.

Partistyrelsen anser därför att ett strategiskt branschprogram bör utformas för besöksnäringen. Fortsatta investeringar i marknadsföringen av Sverige som turistland samt forsknings- och utbildningssatsningar är en nödvändig beståndsdel i ett sådant program. Marknadsföringssatsningarna bör kombineras med riktade utbildningsprogram som möter besöksnäringens behov. Det kan handla om kvalificerade yrkesutbildningar för turistguider, instruktörer och kockar – utbildningsplatser som kan bidra till att förädla besöksnäringens tjänster ytterligare. Vidare anser partistyrelsen att åtgärder som stärker Sverige som evenemangsland och som arrangör av internationella kultur- mötes- och idrottsevenemang bör ingå i branschprogrammet. Svensk besöksnäring bör ta tillvara på de möjligheter som finns att profilera Sverige som ett grönt resealternativ där besöket resulterar i minsta möjliga miljöpåverkan, såväl vad gäller utsläpp som slitage.

Samma viktiga roll som forskningen spelar för industrisektorn spelar den också för utvecklingen inom tjänstesektorn. Forskning kan lägga en viktig grund för nya tjänster, effektivare tjänsteproduktion och mer konkurrenskraftiga tjänsteföretag. Viktigt är därvid för besöksnäringens del att forskningen inriktas på för branschen relevanta områden med hög praktisk tillämpbarhet.

I motionerna B18:17 och B19:17 förordas att åtgärder som underlättar för mindre tjänsteföretag att ta del av medel från EU:s strukturfonder ska vidtas. Partistyrelsen anser i enlighet med motionärernas uppfattning att företagets storlek inte bör vara avgörande för möjligheten att ta del av medel.

I likhet med vad som anförs i motionerna anser partistyrelsen att de många mindre företagen inom besöksnäringen skulle särskilt skulle gagnas av hårdare tag mot skattefusk och svartarbete i branschen. Partistyrelsen anser vidare i likhet med motionärerna att en rad förändringar kan bli nödvändiga för att på bästa sätt organisera statens arbete med att främja besöksnäringen. Partistyrelsen anser dock inte att det är lämpligt att genom kongressutlåtanden låsa fast partiet vid vissa specifika organisatoriska förändringar. Istället bör de ske en löpande utvärdering av statens verksamhet med en beredskap att vidta åtgärder när behovet uppstår. Partistyrelsen avvisar därför motionerna i dessa delar.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B18:6, B18:15, B19:6, B19:15,

att avslå motionerna B18:2, B18:3, B18:7, B18:8, B18:9, B18:10, B18:12, B19:2, B19:3, B19:7, B19:8, B19:9, B19:10, B19:12,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B18:1, B18:4, B18:5, B18:17, B19:1, B19:4, B19:5, B19:17.

Motion B18

Norrbottens partidistrikt

Besöksnäringen är en basnäring

Besöksnäringen är hela Sveriges angelägenhet. Den är viktig för ekonomin och skapar sysselsättning i många branscher i hela landet, såväl i storstäder som i glesbygd.

Besöksnäringens betydelse för Sveriges ekonomi har ökat under de senaste åren och den fortsätter att öka. Besöksnäringen har blivit en allt viktigare del av svensk ekonomi med stor betydelse för sysselsättningen och ekonomins utveckling. Mellan åren 1995 och 2006 har den totala turistkonsumtionen i Sverige ökat med drygt 90 procent i löpande priser. Uttryckt i fasta priser har ökningen varit drygt 70 procent. Exporten, värdet av utländska besökares konsumtion i Sverige, ökade under samma period med nästan 165 procent i löpande priser.

Besöksnäringen låter sig inte enkelt placeras i en näringskategori. Det är en näring som omfattar flera olika branscher. I så mening är det en ”dold näring”, som inte enkelt går att identifiera i den ordinarie statistiken som en avgränsad enhet men som ändå är av stor betydelse för näringslivets utveckling.

Trots besöksnäringens betydelse är det en del av ekonomin som sällan får den uppmärksamhet den förtjänar. Besöksnäringen har också en stor potential att växa ytterligare; Sverige har unika förutsättningar att växa som besöksnäringens nation. Konkurrensen med andra länder är dock hård och det krävs en genomtänkt och aktiv politik för att öka besöksnäringens konkurrenskraft. Sverige ska inte konkurrera med låga löner och dåliga arbetsvillkor, utan med högkvalitativa tjänster och produkter.

För att tydligare understryka besöksnäringens betydelse för den svenska ekonomin kan en jämförelse göras med exportvärdet inom ett par andra betydande branscher i Sverige. Jämförelsen visar att besöksnäringen har ett högre exportvärde än till exempel bilbranschen.

Nya företag inom besöksnäringen växer snabbt

En stor andel av de företag som ingår i besöksnäringen är små eller medelstora. Det är en bransch som växer snabbt och som har vuxit kraftigt under de senaste åren. Enligt siffror från NUTEK fanns 39 procent av de nystartade företagen år 2005 i de turistrelaterade branscherna, det vill säga de branscher i näringslivet som helt eller delvis producerar varor och/eller tjänster riktade till besökare. Nyföretagandet i dessa branscher har ökat trendmässigt sedan mitten på 1990-talet.

Många sysselsatta – och antalet ökar stadigt

Besöksnäringens betydelse för sysselsättningen är mycket stor. Sedan 1995 har antalet sysselsatta i besöksnäringen ökat med drygt 47 procent eller med nästan 50 000 heltidsarbeten. Det ska jämföras med den totala sysselsättningsökningen i Sverige som mätt i medeltal under motsvarande period ökade med cirka 7,4 procent. Medan sysselsättningen i många traditionella basnäringar har minskat – och fortsätter att minska – ökar sysselsättningen inom besöksnäringen. Till exempel har jordbruk, skogsbruk och yrkesfiske sedan 2003 varit en sektor som bidragit till mindre sysselsättning än besöksnäringen.

Svensk besöksnäringens andel av BNP relativt liten

Turismen har mindre betydelse för svensk ekonomi än i många andra länder, visar siffror från NUTEK. Turistnäringens andel av/relation till BNP har mellan åren 1995 och 2005 pendlat mellan 2,66 och 2,94 procent. I många jämförbara länder utgör besöksnäringen

en betydligt större av bruttonationalprodukten än vad som är fallet i Sverige. Det indikerar att det finns en potential att öka den svenska besöksnäringens betydelse.

Besöksnäringens lokala och regionala betydelse

Besöksnäringen har en naturlig koppling till den region eller det område där den befinner sig. Det innebär att det är en näring som inte kan utlokaliseras, varför det är en näring som får särskilt stor regionalekonomisk betydelse. Den regionalpolitiska betydelsen tar sig kanske särskilt uttryck i besöksnäringens unika förutsättningar att skapa arbetstillfällen i regioner och orter med annars hög arbetslöshet. Besöksnäringen har också en unik funktion i så mening att många av de personer som ges arbetstillfällen är personer som annars har en svag ställning på arbetsmarknaden. Det handlar framför allt om att besöksnäringen skapar arbetstillfällen för grupper som har en svag ställning på arbetsmarknaden, bland andra ungdomar, invandrare och personer med låg utbildning. De arbeten som erbjuds inom besöksnäringen fungerar ofta som inkörsportar till andra delar av arbetsmarknaden.

Besöksnäringens särskilda förutsättningar innebär att personalfrågorna får särskilt stort betydelse. Många gånger är arbetsvillkoren för anställda inom besöksnäringen dåliga. Ofta är anställningarna korttidsvikariat och timanställningar utan möjlighet till heltidsarbete för den som så önskar. Delar av besöksnäringen är också kraftigt säsongberoende, vilket innebär att säsongarbete blir nödvändigt. Det är också viktigt att framhålla att en mycket stor andel av företagen inom besöksnäringen är småföretag med endast en eller ett fåtal anställda.

Evenemangsbolag

Det råder idag en brist på kunskap om de samhällseffekter som stora evenemang ger. Till skillnad från de allra flesta andra västländer som Sverige konkurrerar med saknas idag en nationell strategi i Sverige för hur landet ska kunna öka antalet internationella konferenser, kongresser och andra internationella evenemang.

Internationella kongresser och konferenser lockar många människor till Sverige, som idag är världens sjuttonde största arrangör av internationella kongresser och konferenser sett till antalet besökare, och världens femtonde största arrangör av möten och kongresser sett till antalet kongresser. Under år 2006 hade dessa kongresser och konferenser 91076 internationella besökare. Stockholm och Göteborg är de tveklöst största kongressstäderna med 65 respektive 30 större mässor och kongresser år 2006. Sverige står sig med andra ord bra i jämförelse med andra länder, men det betyder inte att mycket fortfarande kan göras för att förbättra konkurrenskraften och öka antalet besökare.

Forskning visar tydligt att stora internationella evenemang har stor betydelse för såväl den stad eller den region där evenemanget äger rum som för samhället i stort. Effekterna är betydande för såväl det lokala/regionala näringslivet som kommuner/regionen, staten och exempelvis idrottsrörelsen eller kulturen.

Att öka antalet konferenser, kongresser och andra internationella evenemang är ett sätt att bygga och stärka "varumärket" Sverige och att "sätta Sverige på kartan". Statens ansvar kan inte nog understrykas. Enskilda kommuner eller organisationer som ensamma driver på och står som finansärer för större evenemang får ofta bära en orimligt tung börda, särskilt som vinsterna av en ökad besöksfrekvens alltid gynnar samhället i stort. För att Sverige ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen är en nationell strategi och en tydligt politiskt vilja helt nödvändiga.

Vi menar därför att staten bör skapa ett "evenemangsbolag" vars syfte är att understödja och bistå aktörer inom besöksnäringen som strävar efter att få fler internationella evenemang lokaliserade till Sverige.

Konkret innebär det att företaget VisitSweden, som till lika delar ägs av staten via

näringsdepartementet och av den svenska besöksnäringen, och som sysslar med marknadsföring av Sverige och svensk besöksnäring, får i uppdrag att starta ett dotterbolag med inriktning på stora internationella idrottsevenemang, kulturevenemang samt stora internationella sammankomster inom mötesindustrin. Dotterbolaget ska inrätta fonder för ekonomiskt störd till ansökningsarbete, marknadsföring evenemangsutveckling och genomförande av evenemang inom idrott och kultur.

Utbildning, kompetensutveckling och forskning inom besöksnäringen

I takt med att Sverige växer som turistnation, etableras allt fler serviceföretag som medvetet fokuserar på olika grupper av besökare. Detta märks bland annat i Göteborg som idag är en välutvecklad evenemangsstad, med många internationella konferenser och kongresser. En viktig förutsättning för att Sverige ska kunna utvecklas till en framtida ledande europeisk turistnation, är att svensk rese- och turistindustri får tillgång till välutbildad arbetskraft. Arbete inom olika delar av besöksnäringen är av tradition inte kopplat till högre utbildning och forskning. Trenden är dock på väg att vändas. Forskning inom turism- och besöksnäringen pågår idag på flera håll runt om i Sverige och intresset för forskningen ökar. Det är en positiv utveckling som kommer att bidra till att stärka Sverige som besöksnäringarnation. Ökad forskning inom området turism och besöksnäring kommer att resultera i organisationsutveckling, destinationsutveckling och förbättrade logistiklösningar, som kommer att förbättra möjligheterna för Sverige att konkurrera om de snabbt växande turistströmmarna. Mer forskning är nödvändigt då konkurrensen i framtiden kommer att hårdna ytterligare och kraven på besöksnäringarna att leverera konkurrenskraftiga tjänster och produkter kommer att öka.

Sverige kan som nation stå sig idag väl i den internationella besöksnäringskonkurrensen. Vår styrka är inte låga lönenivåer utan det utbud av kvalificerade tjänster och produkter som vi kan erbjuda. Inom besöksnäringensbranschen används ofta begreppet ”exportmognad”, som innebär att en tjänst, ett besöksmål eller någon annan typ av attraktion, är så utvecklad att den kan marknadsföras mot en internationell publik. Det handlar till exempel om att producenterna av tjänsterna besitter språklig kompetens för att möta utländska besökare, att den kulturella förståelsen är så stor att besökare med olika kulturella preferenser kan bemötas på ett korrekt sätt, och många praktiska frågor som en väl utbyggd infrastruktur där bekväma och väl fungerande kan erbjudas enligt den internationella publikens önskemål. Ökad och förbättrad utbildning inom besöksnäringen är ett mycket viktigt sätt att öka exportmognaden, och bör därför utvecklas ytterligare.

Utbildning och forskning inom besöksnäringen finns idag på många ställen i Sverige. Dock behöver satsningarna på högre utbildning inom näringen öka. Därför bör ett flertal professurer, med inriktning mot besöksnäringens utveckling, inrättas vid universitet och högskolor i landet

Förbättrad certifiering

Inom den flora av företag och organisationer som arbetar inom besöksnäringen saknas det idag en tydlig kvalitetsgranskning. För att minska de oklarheter och för att garantera en hög kvalitet bland utförarna inom besöksnäringen är det viktigt att staten ökar möjligheterna till någon form av certifiering, validering eller licensiering. Genom någon form av validering skulle kvaliteten och tillförlitligheten bland utförarna inom besöksnäringen öka väsentligt. Också för dem som väljer att utbilda sig inom besöksnäringensrelaterade områden skulle ha stor nytta av en tydlig kvalitetsstämpel på de utbildningar som de kan välja mellan. Idag är till exempel ”guide” ett begrepp som används frekvent, och där många olika utbildningar erbjuds, trots att ”guide” kan ha många olika innebörder och

utbildningarna kan vara av mycket skiftande kvalitet. En certifiering bör innebära att den som har genomgått en certifierad utbildning ges särskilda rättigheter. Ett exempel kan vara att endast certifierade guider ges rätt att arbeta som guider i nationalparker. Det skulle innebära en ökad och garanterad kvalitet för de som väljer att anlita guider, och det skulle innebära att nationalparkerna görs tillgängliga för besökare samtidigt som de skyddas mot förstörelse och överutnyttjande. Certifieringen kan exempelvis utföras av en branschorganisation eller av facket.

Besöksnäringens departement

Idag finns en rad aktörer – myndigheter, organisationer, kommuner, landsting, regioner, och privata aktörer – som agerar för att öka besöksnäringen i Sverige. Men det sammanhållna ansvaret för hela området saknas. För att öka besöksnäringens konkurrenskraft, och därmed ekonomi och sysselsättning, är det nödvändigt att staten tar ett mer långtgående ansvar än vad som idag är fallet. Staten har ett övergripande och samordnande ansvar som måste öka. Det är inte sällan evenemang är mycket kostsamma för enskilda aktörer medan de, ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, är lönsamma. Statens roll måste då bli att se och ta ansvar för helhetsbilden och ta ett ekonomiskt ansvar som den enskilde aktören inte har möjlighet att ta. Det sammanhållande ansvaret för besöksnäringens utveckling ligger hos staten och därför bör ett besöksnäringens departement inrättas.

Skattelagstiftning missgynnar tjänsteföretag

Företagsbeskattningen i Sverige är utformad för att passa stora tillverkningsföretag med stora administrativa och juridiska resurser. Mindre tjänsteföretag, med betydlig mindre omsättning och resurser, missgynnas av dagens lagstiftning och regelverk. Skattelagstiftningen bör vara utformad på ett sätt som gör den lätt att tillämpa för tjänsteföretagen. Ett tänkbart sätt att underlätta de mindre tjänsteföretagens verksamheter vore att införa en schablonbeskattning, det skulle minska företagets administration och frigöra resurser för företagets egentliga verksamheter. Samtidigt är det viktigt att skattelagstiftningen är rigid och försvårar fusk. Strävan efter att minska svartarbetet och skattefusket inom branschen är mycket viktig, inte minst för att stoppa orättvis konkurrens och för att motverka lönedumping. Skatteverket bör därför ges förbättrade förutsättningar att göra oannonserade kontroller av företags verksamheter.

Momsen har idag tre nivåer i Sverige: sex, tolv respektive 25 procent. Momssatsen skiljer sig mellan olika tjänster och produkter. 25 procent moms är den generella skattesatsen som gäller för de flest varor och tjänster. Tolv procent moms gäller bland annat på: livsmedel, hotell, camping och konstverk som konstnären säljer själv. Sex procent moms gäller bland annat för: böcker och tidskrifter, taxi-, buss-, och tågresor, teaterbiljetter, biobiljetter, konserter, cirkus, djurparker, idrott och liftkort.

De olika momssatserna komplicerar många tjänsteföretags verksamheter. Inte sällan gäller en momssats för en vara eller tjänst, och en annan momssats för en ibland snarlik vara eller tjänst. Det gör att orättvisa konkurrenssituationer uppstår och det försvårar besöksnäringens företagens arbete. För att underlätta företagets arbete är det viktigt att momsen blir mer enhetlig. En utredning bör därför tillsättas som kan lägga fram förslag på hur momsen kan göras mer rättvis och lättare att tillämpa för företagen.

Underlätta användandet av EU:s strukturfonder

Genom EU:s så kallade strukturfonder ges idag goda möjligheter att söka finansiellt stöd. För mindre tjänsteföretag kan sådant ekonomiskt stöd vara av mycket stor betydelse. Ansökande- och redovisningsprocesserna för stödet är emellertid mycket omfattande,

och det är ofta svårt för mindre företag, som saknar resurser och expertkompetens, att använda sig av de möjligheter som står till buds. De byråkratiska processer som omgärdar strukturfonderna försvårar användningen, och det är nödvändigt att vidta åtgärder för att förenkla ansöknings- och redovisningsprocessen. Det kan till exempel handla om att avsätta en del av pengarna särskilt till branscher med en stor andel mindre företag. Och det kan handla om att inrätta organ eller sammanslutningar som besitter den expertis och de resurser som krävs för att ansöka och redovisa projekt, och som de mindre tjänsteföretagen kan använda sig av eller bli en del av för att erhålla projektstöd.

Framtidens besöksnäringar – gröna och högkvalitativa

Framtidens besöksnäring kommer att ställa ökade krav på miljövänlighet. Miljöproblematik och den ekonomiska utvecklingen i världen kommer att prägla framtidens resandemönster. Inom turismforskningen talar man idag om ”djupare”, mer ”lokalfokuserat” och ”geolokalt” resande, vilket innebär att trenden går mot tydligare fokus på de platser som besöks och där besökaren vill söka genuina upplevelser av hög kvalitet. Sverige har mycket goda förutsättningar att utveckla besöksnäringen på en kvalitetsmedveten internationell resemekanism. Målet bör vara att Sverige ska vara världsledande inom den ”gröna turismen”, det vill säga turism och resande som är miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi på att kongressen beslutar:

- B18:1 att besöksnäringen ska betraktas som en basnäring,
  - B18:2 att en besöksnäringssminister ska utses,
  - B18:3 att ett besöksnäringssdepartement inrättas,
  - B18:4 att staten ökar sina satsningar på forskning och utbildning inom besöksnäringsområdet,
  - B18:5 att en certifiering tas fram för olika typer av yrken inom besöksnäringen,
  - B18:6 att målsättningen ska vara att Sverige blir världsledande inom ”grön turism”,
  - B18:7 att ett dotterbolag bör bildas under VisitSweden för att främja stora internationella idrotts- och kulturevenemang i Sverige,
  - B18:8 att Exportrådet får ett tydligare uppdrag att också främja besöksnäringen,
  - B18:9 att ge Tillväxtverket (tidigare Nutek) i uppdrag att driva ett långsiktigt utvecklingsprogram för besöksnäringen,
  - B18:10 att ge Tillväxtverket eller Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (tidigare Nutek) i uppdrag att ta fram gemensamma värderingsmodeller inför marknadsföringsinsatser och prognoser,
  - B18:11 att den svarta ekonomin ska bekämpas,
  - B18:12 att ett flertal professorer med inriktning mot besöksnäringssforskning inrättas,
  - B18:13 att en utredning tillsätts som ska lägga fram förslag på hur momsen kan göras mer rättvis och lättare att tillämpa för företagen inom besöksnäringen,
  - B18:14 att utöka skatteverkets möjligheter att göra oannonserade kontroller,
  - B18:15 att staten ska utarbeta en nationell strategi för stora internationella evenemang inom idrott och kultur samt mötesindustrin,
  - B18:16 att en schablonbeskattning för mindre tjänsteföretag införs,
  - B18:17 att underlätta för mindre tjänsteföretag att erhålla stöd från EU:s strukturfonder.
- Socialdemokraterna i Norrbotten, Socialdemokraterna i Stockholms län

Motion B19

Stockholms läns partidistrikt

Besöksnäringen är en basnäring

Besöksnäringen är hela Sveriges angelägenhet. Den är viktig för ekonomin och skapar sysselsättning i många branscher i hela landet, såväl i storstäder som i glesbygd.

Besöksnäringens betydelse för Sveriges ekonomi har ökat under de senaste åren och den fortsätter att öka. Besöksnäringen har blivit en allt viktigare del av svensk ekonomi med stor betydelse för sysselsättningen och ekonomins utveckling. Mellan åren 1995 och 2006 har den totala turistkonsumtionen i Sverige ökat med drygt 90 procent i löpande priser. Uttryckt i fasta priser har ökningen varit drygt 70 procent. Exporten, värdet av utländska besökares konsumtion i Sverige, ökade under samma period med nästan 165 procent i löpande priser.

Besöksnäringen låter sig inte enkelt placeras i en näringskategori. Det är en näring som omfattar flera olika branscher. I så mening är det en "dold näring", som inte enkelt går att identifiera i den ordinarie statistiken som en avgränsad enhet men som ändå är av stor betydelse för näringslivets utveckling.

Trots besöksnäringens betydelse är det en del av ekonomin som sällan får den uppmärksamhet den förtjänar. Besöksnäringen har också en stor potential att växa ytterligare; Sverige har unika förutsättningar att växa som besöksnäring. Konkurrensen med andra länder är dock hård och det krävs en genomtänkt och aktiv politik för att öka besöksnäringens konkurrenskraft. Sverige ska inte konkurrera med låga löner och dåliga arbetsvillkor, utan med högkvalitativa tjänster och produkter.

För att tydligare understryka besöksnäringens betydelse för den svenska ekonomin kan en jämförelse göras med exportvärdet inom ett par andra betydande branscher i Sverige. Jämförelsen visar att besöksnäringen har ett högre exportvärde än till exempel bilbranschen.

Nya företag inom besöksnäringen växer snabbt

En stor andel av de företag som ingår i besöksnäringen är små eller medelstora. Det är en bransch som växer snabbt och som har vuxit kraftigt under de senaste åren. Enligt siffror från NUTEK fanns 39 procent av de nystartade företagen år 2005 i de turistrelaterade branscherna, det vill säga de branscher i näringslivet som helt eller delvis producerar varor och/eller tjänster riktade till besökare.

Många sysselsatta – och antalet ökar stadigt

Besöksnäringens betydelse för sysselsättningen är mycket stor. Sedan 1995 har antalet sysselsatta i besöksnäringen ökat med drygt 47 procent eller med nästan 50 000 heltidsarbeten. Det ska jämföras med den totala sysselsättningsökningen i Sverige som mätt i medeltal under motsvarande period ökade med cirka 7,4 procent. Medan sysselsättningen i många traditionella basnäringar har minskat – och fortsätter att minska – ökar sysselsättningen inom besöksnäringen. Till exempel har jordbruk, skogsbruk och yrkesfiske sedan 2003 varit en sektor som bidragit till mindre sysselsättning än besöksnäringen.

Svensk besöksnäringens andel av BNP relativt liten

Turismen har mindre betydelse för svensk ekonomi än i många andra länder, visar siffror från NUTEK. Turistnäringens andel av/relation till BNP har mellan åren 1995 och 2005 pendlat mellan 2,66 och 2,94 procent. I många jämförbara länder utgör besöksnäringen en betydligt större andel av bruttonationalprodukten än vad som är fallet i Sverige. Det indikerar att det finns en potential att öka den svenska besöksnäringens betydelse.

Besöksnäringens lokala och regionala betydelse

Besöksnäringen har en naturlig koppling till den region eller det område där den befinner sig. Det innebär att det är en näring som inte kan utlokaliseras, varför det är en näring som får särskilt stor regionalekonomisk betydelse. Den regionalpolitiska betydelsen tar sig kanske särskilt i uttryck i besöksnäringens unika förutsättningar att skapa arbetstillfällen i regioner och orter med annars hög arbetslöshet. Besöksnäringen har också en unik funktion i så mening att många av de personer som ges arbetstillfällen är personer som annars har en svag ställning på arbetsmarknaden. Det handlar framför allt om att besöksnäringen skapar arbetstillfällen för grupper som har en svag ställning på arbetsmarknaden, bland andra ungdomar, invandrare och personer med låg utbildning. De arbeten som erbjuds inom besöksnäringen fungerar ofta som inkörspor till andra delar av arbetsmarknaden.

Besöksnäringens särskilda förutsättningar innebär att personalfrågorna får särskilt stort betydelse. Många gånger är arbetsvillkoren för anställda inom besöksnäringen dåliga. Ofta är anställningarna korttidsvikariat och timanställningar utan möjlighet till heltidsarbete för den som så önskar. Delar av besöksnäringen är också kraftigt säsongsberoende, vilket innebär att säsongarbete blir nödvändigt. Det är också viktigt att framhålla att en mycket stor andel av företagen inom besöksnäringen är småföretag med endast en eller ett fåtal anställda.

Evenemangsbolag

Det råder idag en brist på kunskap om de samhällseffekter som stora evenemang ger. Till skillnad från de allra andra västländer som Sverige konkurrerar med saknas idag en nationell strategi i Sverige för hur landet ska kunna öka antalet internationella konferenser, kongresser och andra internationella evenemang.

Internationella kongresser och konferenser lockar många människor till Sverige, som idag är världens sjuttonde största arrangör av internationella kongresser och konferenser sett till antalet besökare, och världens femtonde största arrangör av möten och kongresser sett till antalet kongresser. Under år 2006 hade dessa kongresser och konferenser 91076 internationella besökare. Stockholm och Göteborg är de tveklöst största kongressstäderna med 65 respektive 30 större mässor och kongresser år 2006. Sverige står sig med andra ord bra i jämförelse med andra länder, men det betyder inte att mycket fortfarande kan göras för att förbättra konkurrenskraften och öka antalet besökare.

Forskning visar tydligt att stora internationella evenemang har stor betydelse för såväl den stad eller den region där evenemanget äger rum som för samhället i stort. Effekterna är betydande för såväl det lokala/regionala näringslivet som kommuner/regionen, staten och exempelvis idrottsrörelsen eller kulturen.

Att öka antalet konferenser, kongresser och andra internationella evenemang är ett sätt att bygga och stärka ”varumärket” Sverige och att ”sätta Sverige på kartan”. Statens ansvar kan inte nog understrykas. Enskilda kommuner eller organisationer som ensamma driver på och står som finansierare för större evenemang får ofta bära en orimligt tung börda, särskilt som vinsterna av en ökad besöksfrekvens alltid gynnar samhället i stort. För att Sverige ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen är den nationell strategi och en tydligt politiskt vilja helt nödvändiga.

Vi menar därför att staten bör skapa ett ”evenemangsbolag” vars syfte är att understödja och bistå aktörer inom besöksnäringen som strävar efter att få fler internationella evenemang lokaliserade till Sverige.

Konkret innebär det att företaget VisitSweden, som till lika delar ägs av staten via näringsdepartementet och av den svenska besöksnäringen, och som sysslar med marknadsföring av Sverige och svensk besöksnäring, får i uppdrag att starta ett dotterbolag

med inriktning på stora internationella idrottsevenemang, kulturevenemang samt stora internationella sammankomster inom mötesindustrin. Dotterbolaget ska inrätta fonder för ekonomiskt stöd till ansökningsarbete, marknadsföring evenemangsutveckling och genomförande av evenemang inom idrott och kultur.

Utbildning, kompetensutveckling och forskning inom besöksnäringen.

I takt med att Sverige växer som turistnation, etableras allt fler serviceföretag som medvetet fokuserar på olika gruppen av besökare. Detta märks bland annat i Göteborg som idag är en välutvecklad evenemangsstad, med många internationella konferenser och kongresser. En viktig förutsättning för att Sverige ska kunna utvecklas till en framtida ledande europeisk turistnation, är att svensk rese- och turistindustri får tillgång till välutbildad arbetskraft. Arbete inom olika delar av besöksnäringen är av tradition inte kopplat till högre utbildning och forskning. Trenden är dock på väg att vändas. Forskning inom turism- och besöksnäringen pågår idag på flera håll runt om i Sverige och intresset för forskningen ökar. Det är en positiv utveckling som kommer att bidra till att stärka Sverige som besöksnäringarnation. Ökad forskning inom området turism och besöksnäring kommer att resultera i organisationsutveckling, destinationsutveckling och förbättrade logistiklösningar, som kommer att förbättra möjligheterna för Sverige att konkurrera om de snabbt växande turistströmmarna. Mer forskning är nödvändigt då konkurrensen i framtiden kommer att hårdna ytterligare och kraven på besöksnäringarna att leverera konkurrenskraftiga tjänster och produkter kommer att öka.

Sverige kan som nation stå sig idag väl i den internationella besöksnäringskonkurrensen. Vår styrka är inte låga lönenivåer utan det utbud av kvalificerade tjänster och produkter som vi kan erbjuda. Inom besöksnäringensbranschen används ofta begreppet ”exportmognad”, som innebär att en tjänst, ett besöksmål eller någon annan typ av attraktion, är så utvecklad att den kan marknadsföras mot en internationell publik. Det handlar till exempel om att producenterna av tjänsterna besitter språklig kompetens för att möta utländska besökare, att den kulturella förståelsen är så stor att besökare med olika kulturella preferenser kan bemötas på ett korrekt sätt, och många praktiska frågor som en väl utbyggd infrastruktur där bekväma och väl fungerande kan erbjudas enligt den internationella publikens önskemål. Ökad och förbättrad utbildning inom besöksnäringen är ett mycket viktigt sätt att öka exportmognaden, och bör därför utvecklas ytterligare.

Utbildning och forskning inom besöksnäringen finns idag på många ställen i Sverige. Dock behöver satsningarna på högre utbildning inom näringen öka. Därför bör ett flertal professorer, med inriktning mot besöksnäringens utveckling, inrättas vid universitet och högskolor i landet

Förbättrad certifiering

Inom den flora av företag och organisationer som arbetar inom besöksnäringen saknas det idag en tydlig kvalitetsgranskning. För att minska de oklarheter och för att garantera en hög kvalitet bland utförarna inom besöksnäringen är det viktigt att staten ökar möjligheterna till någon form av certifiering, validering eller licensiering. Genom någon form av validering skulle kvaliteten och tillförlitligheten bland utförarna inom besöksnäringen öka väsentligt. Också för dem som väljer att utbilda sig inom besöksnäringensrelaterade områden skulle ha stor nytta av en tydlig kvalitetsstämpel på de utbildningar som de kan välja mellan. Idag är till exempel ”guide” ett begrepp som används frekvent, och där många olika utbildningar erbjuds, trots att ”guide” kan ha många olika innebörder och utbildningarna kan vara av mycket skiftande kvalitet. En certifiering bör innebära att den som har genomgått en certifierad utbildning ges särskilda rättigheter. Ett exempel

kan vara att endast certifierade guider ges rätt att arbeta som guider i nationalparker. Det skulle innebära en ökad och garanterad kvalitet för de som väljer att anlita guider, och det skulle innebära att nationalparkerna görs tillgängliga för besökare samtidigt som de skyddas mot förstörelse och överutnyttjande. Certifieringen kan exempelvis utföras av en branschorganisation eller av facket.

Besöksnäringens departement

Idag finns en rad aktörer – myndigheter, organisationer, kommuner, landsting, regioner, och privata aktörer – som agerar för att öka besöksnäringen i Sverige. Men det sammanhållna ansvaret för hela området saknas. För att öka besöksnäringens konkurrenskraft, och därmed ekonomi och sysselsättning, är det nödvändigt att staten tar ett mer långtgående ansvar än vad som idag är fallet. Staten har ett övergripande och samordnande ansvar som måste öka. Det är inte sällan evenemang är mycket kostsamma för enskilda aktörer medan de, ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, är lönsamma. Statens roll måste då bli att se och ta ansvar för helhetsbilden och ta ett ekonomiskt ansvar som den enskilde aktören inte har möjlighet att ta. Det sammanhållande ansvaret för besöksnäringens utveckling ligger hos staten och därför bör ett besöksnäringens departement inrättas.

Skattelagstiftning missgynnar tjänsteföretag

Företagsbeskattningen i Sverige är utformad för att passa stora tillverkningsföretag med stora administrativa och juridiska resurser. Mindre tjänsteföretag, med betydligt mindre omsättning och resurser, missgynnas av dagens lagstiftning och regelverk. Skattelagstiftningen bör vara utformad på ett sätt som gör den lätt att tillämpa för tjänsteföretagen. Ett tänkbart sätt att underlätta de mindre tjänsteföretagens verksamheter vore att införa en schablonbeskattning, det skulle minska företagets administration och frigöra resurser för företagets egentliga verksamheter. Samtidigt är det viktigt att skattelagstiftningen är rigid och försvårar fusk. Strävan efter att minska svartarbetet och skattefusket inom branschen är mycket viktig, inte minst för att stoppa orättvis konkurrens och för att motverka lönedumping. Skatteverket bör därför ges förbättrade förutsättningar att göra oannonserade kontroller av företags verksamheter.

Momsen har idag tre nivåer i Sverige: sex, tolv respektive 25 procent. Momssatsen skiljer sig mellan olika tjänster och produkter. 25 procent moms är den generella skattesatsen som gäller för de flest varor och tjänster. Tolv procent moms gäller bland annat på: livsmedel, hotell, camping och konstverk som konstnären säljer själv. Sex procent moms gäller bland annat för: böcker och tidskrifter, taxi-, buss-, och tågresor, teaterbiljetter, biobiljetter, konserter, cirkus, djurparker, idrott och liftkort.

De olika momssatserna komplicerar många tjänsteföretags verksamheter. Inte sällan gäller en momssats för en vara eller tjänst, och en annan momssats för en ibland snarlik vara eller tjänst. Det gör att orättvisa konkurrenssituationer uppstår och det försvårar besöksnäringens företags arbete. För att underlätta företagets arbete är det viktigt att momsen blir mer enhetlig. En utredning bör därför tillsättas som kan lägga fram förslag på hur momsen kan göras mer rättvis och lättare att tillämpa för företagen.

Underlätta användandet av EU:s strukturfonder

Genom EU:s så kallade strukturfonder ges idag goda möjligheter att söka finansiellt stöd. För mindre tjänsteföretag kan sådant ekonomiskt stöd vara av mycket stor betydelse. Ansökande- och redovisningsprocesserna för stödet är emellertid mycket omfattande, och det är ofta svårt för mindre företag, som saknar resurser och expertkompetens, att använda sig av de möjligheter som står till buds. De byråkratiska processer som omgärdar

strukturfonderna försvårar användningen, och det är nödvändigt att vidta åtgärder för att förenkla ansöknings- och redovisningsprocessen. Det kan till exempel handla om att avsätta en del av pengarna särskilt till branscher med en stor andel mindre företag. Och det kan handla om att inrätta organ eller sammanslutningar som besitter den expertis och de resurser som krävs för att ansöka och redovisa projekt, och som de mindre tjänsteföretagen kan använda sig av eller bli en del av för att erhålla projektstöd.

Framtidens besöksnäringar – gröna och högkvalitativa

Framtidens besöksnäring kommer att ställa ökade krav på miljövänlighet. Miljöproblematik och den ekonomiska utvecklingen i världen kommer att prägla framtidens resandemönster. Inom turismforskningen talar man idag om ”djupare”, mer ”lokalfokuserat” och ”geolokalt” resande, vilket innebär att trenden går mot tydligare fokus på de platser som besöks och där besökaren vill söka genuina upplevelser av hög kvalitet. Sverige har mycket goda förutsättningar att utveckla besöksnäringen på en kvalitetsmedveten internationell resemarknad. Målet bör vara att Sverige ska vara världsledande inom den ”gröna turismen”, det vill säga turism och resande som är miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi på att kongressen beslutar:

- B19:1 att besöksnäringen ska betraktas som en basnäring,
  - B19:2 att en besöksnäringminister ska utses,
  - B19:3 att ett besöksnäringdepartement inrättas,
  - B19:4 att staten ökar sina satsningar på forskning och utbildning inom besöksnäringområdet,
  - B19:5 att en certifiering tas fram för olika typer av yrken inom besöksnäringen,
  - B19:6 att målsättningen ska vara att Sverige blir världsledande inom ”grön turism”,
  - B19:7 att ett dotterbolag bör bildas under VisitSweden för att främja stora internationella idrotts- och kulturevenemang i Sverige,
  - B19:8 att Exportrådet får ett tydligare uppdrag att också främja besöksnäringen,
  - B19:9 att ge Tillväxtverket (tidigare Nutek) i uppdrag att driva ett långsiktigt utvecklingsprogram för besöksnäringen,
  - B19:10 att ge Tillväxtverket eller Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser (tidigare Nutek) i uppdrag att ta fram gemensamma värderingsmodeller inför markandsföringsinsatser och prognoser,
  - B19:11 att den svarta ekonomin ska bekämpas,
  - B19:12 att ett flertal professurer med inriktning mot besöksnäringforskning inrättas,
  - B19:13 att en utredning tillsätts som ska lägga fram förslag på hur momsens kan göras mer rättvis och lättare att tillämpa för företagen inom besöksnäringen,
  - B19:14 att utöka skatteverkets möjligheter att göra oannonserade kontroller,
  - B19:15 att staten ska utarbeta en nationell strategi för stora internationella evenemang inom idrott och kultur samt mötesindustrin,
  - B19:16 att en schablonbeskattning för mindre tjänsteföretag införs,
  - B19:17 att underlätta för mindre tjänsteföretag att erhålla stöd från EU:s strukturfonder.
- Stockholms läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

A50:4, B20:1, B20:2, B20:3, B21:1, B21:2, B21:3, B22:1, B23:1, B24:1, B25:1, B26:1, B27:1, B28:1, B29:1, B29:2, B30:1, B31:1, B31:2, B31:3, B31:4, F69:22, G152:8, H5:6 (ett ansvarsfullt och långsiktigt gemensamt ägande)

I motion B20:1–3 (Gävle arbetarekommun) föreslås kongressen att besluta att våra förtroendevalda i riksdag, regering, kommuner och landsting ska agera för att ingen ytterligare utförsäljning de av oss alla gemensamt ägda företag, bolag och infrastruktur kommer till stånd, föreslås att vi ska agera som en aktiv ägare och se till att de av oss gemensamt ägda bolag blir starka och konkurrenskraftiga, samt att infrastruktur så som vägar, järnväg telenät, elnät och de av staten ägda kraftverk blir kvar i statlig ägo, så att det blir kostnadsneutralt oberoende av vari landet man är bosatt. I motion B21:1–3 (Stockholms arbetarekommun) föreslås att Socialdemokraterna utarbetar ett program som säkrar att vår infrastruktur och våra naturtillgångar ägs och kontrolleras av samhället, att inga utförsäljningar sker av Vattenfall, Posten, SJ, Telia, SBAB samt att partistyrelsen får i uppdrag att se över vilka privatiserade före detta statliga och kommunala bolag som bör föras tillbaka till samhällets ägande. I de likalydande motionerna B22:1 (Värmlands partidistrikt) B23:1 (Gävleborgs partidistrikt) B24:1 (Västerbottens partidistrikt) B25:1 (Västernorrlands partidistrikt) B26:1 (Dalarnas partidistrikt) B27:1 (Jämtlands partidistrikt) och B28:1 (Norrbottens partidistrikt) föreslås partikongressen att besluta att markera vikten av det statliga företaget Vattenfalls roll som föregångare när det gäller dels miljöfrågor, dels kapaciteten att skapa långsiktigt stabila och konkurrenskraftiga villkor för landets basindustri. I motion F69:22 (Stockholms arbetarekommun) föreslås att det åt Vattenfall uppdras att vara en föregångare i arbetet med ny teknik på energiområdet. I motion B29:1–2 (Malmö arbetarekommun) föreslås att staten även i framtiden ska äga Vattenfall, Posten, SJ och kontrollera våra naturtillgångar samt att det gemensamma även i framtiden ska ha kontrollen över vår infrastruktur såsom telenät, kommunikationer, vägar och järnvägar samt energisystem. I motion G152:8 (Jönköpings arbetarekommun) yrkas på att vi i finanskrisens spår måste vara tydliga med att det inte är rimligt att sälja ut SBAB. I motion H5:6 (Jönköpings arbetarekommun) anføres att det gemensamma ägandet är viktigt och måste hävdas. Samhällsägande av banker, bolåneinstitut, energi och infrastruktur ska användas strategiskt för att utveckla samhällseliga intressen. I motion B30:1 (enskild, Lunds arbetarekommun) förordas att Socialdemokraterna verkar för en lagstiftning som omöjliggör att ersättning för utförda arbetsuppgifter i statens tjänst eller i statligt ägda bolag överstiger statsministerns ersättning. I motion B31:1–4 (Lunds arbetarekommun) anføres att ett av Vattenfalls syften ska vara att utgöra ett redskap för hållbar samhällsutveckling, att Vattenfall genom förändringar i ägardirektiven tydligt ska få som uttalat uppdrag att leda omställningen till förnyelsebar energiproduktion, effektiv energianvändning och minskad klimatpåverkan, att Vattenfalls prioritering av förnyelsebar energi, effektiv energianvändning och minskad klimatpåverkan ska omfatta alla marknader där bolaget agerar samt yrkas på att uppdra åt partistyrelsen att verka för motionens praktiska genomförande. I motion A50:4 (Lunds arbetarekommun) föreslås att statliga företag ska vara ett föredöme avseende återhållsamhet avseende lönenivåer, förmåner och bonussystem.

Den svenska staten är Sveriges största företagsägare. Staten äger ett antal företag som representerar mycket stora tillgångar och ger betydande tillskott till

statskassan varje år. Det sammanlagda värdet av de förvaltade tillgångarna bedöms uppgå till 750 miljarder kronor. Dessa företag måste därför hanteras långsiktigt och ansvarsfullt så att staten får avkastning på sitt kapital. Genom ett långsiktigt och ansvarsfullt ägande kan staten svara för en viktig stabiliserande funktion på en annars turbulent marknad.

Utförsäljningar av statliga företag får aldrig ske av principiella skäl. Istället är det ekonomiska överväganden och konsekvensanalyser som måste ligga till grund för beslutet. Grundläggande för de statliga företagen är alltså avkastningen, att det ska vara en god affär. Utöver avkastningskravet finns en rad andra argument som i olika situationer talar för statligt ägande.

En viktig utgångspunkt är att strategiska funktioner och tillgångar med stor betydelse för samhällets utveckling är även de viktiga att behålla i gemensam ägo. Infrastruktur – exempelvis vägar, järnvägar, data och telekommunikation av vitalt samhällsintresse – är ett sådant exempel. Att säkerställa en god samhällsservice i hela landet kan vara en viktig beståndsdel i de statliga företagens verksamhet. Detta är inte minst tydligt för företag som Posten och Apoteket.

Det statliga ägandet kan också i vissa fall motiveras genom att företagen erbjuder verktyg för skynda på samhällsutvecklingen åt önskvärt håll. Ett mycket tydligt exempel är som beställare av ny oprövad teknik. På så sätt underlättas steget från idé till produkt och den viktiga första referenskunden. Funktionsupphandling av detta slag har tidigare gett bra resultat genom exempelvis Vattenfalls och ABB:s samt Televerkets och Ericssons samarbete. Vi vill åter använda kraften i de statliga företagens investeringar till industriella partnerskap för att stärka Sveriges konkurrenskraft och skapa nya jobb.

Syftet med det statliga ägandet kan också vara att öka konkurrensen på dålig fungerande marknader. Det kan i vissa fall vara effektivare än regleringar. Sociala skäl kan också vara grund för statligt ägande. Goda exempel på detta är Svenska Spel, Apoteket och Systembolaget.

Det kan också vara lämpligt att staten under en begränsad period går in som ägare för att stabilisera en marknad eller investera i framtidens miljöteknik när marknadsmislyckande föreligger. De aktuella exemplen från finanssektorn är dock de som ligger närmast till hands och som även framöver torde vara mest troliga.

När det finns förutsättningar för att uppfylla såväl rättvise- som effektivitetsskäl på den fria marknaden finns heller inte de nödvändiga förutsättningarna för statligt ägande. Dock kan det inte heller i fall där marknader mognar eller utvecklingen på annat sätt gör det statliga ägandet överspelat vara aktuellt med några skyndsamma utförsäljningar. Avgörande i dessa fall är att det samtidigt också är lönsamt att sälja och att berörda marknader inte drabbas negativt genom exempelvis sämre konkurrens.

Partistyrelsen anser att styrningen av de statliga företagen bör stärkas. Vinst per år, eller än värre, per kvartal, är inte ensamma några goda styrinstrument för det långsiktiga och ansvarstagande företagandet. Det är tydligt att staten i sin roll som en mycket betydande ägare också har ett omfattande ansvar inte bara för de enskilda företagen utan också för samhällsutvecklingen i stort. Företagens utveckling kan inte på lång sikt isoleras från denna. Staten ska därför vara en långsiktig och strategisk företagsägare. Samtliga statliga företag ska vara ledande inom sina respektive branscher och marknader när det gäller att ta ansvar för samhällsutvecklingen ur ett ekonomiskt, socialt som miljömässigt perspektiv.

För ett antal statliga företag finns utöver denna grund en möjlighet att av att

tydligare definiera målsättningarna med statens ägande i företaget. Rimligen genom tydliga och avgränsade samhällsuppdrag. Genom ett sådant samhällsuppdrag kan företagen i vissa fall bidra positivt till samhällsutvecklingen och även leda till bättre långsiktig avkastning.

De statliga företagens internationella affärer och expansion kan i vissa fall komma i konflikt med företagets uppdrag att vara ett föredöme på den svenska marknaden. De statliga företagens internationella affärer måste alltid bedömas utifrån läget på de marknader där de agerar. De statliga företagens verksamhet bör alltså vara ledande på varje marknad utifrån de lokala förutsättningarna och följa internationella lagar och regler för företags uppförande. Internationell expansion kan vara nödvändig för att säkra bolagets strategiska ställning och framtida värde. Men det måste samtidigt stå klart för företagen att det ska vara hemmamarknaden och ägarnas långsiktiga intressen som ska stå i fokus inför varje nytt investeringsbeslut.

Partistyrelsen delar uppfattningen som uttrycks i de likalydande motionerna B22:1, B23:1, B24:1, B25:1, B26:1, B27:1, B28:1 samt i motionerna F69:22 och B31:2 att Vattenfall ska ges en tydligare roll och mer kraftfullt bidra till omställningen till förnybar energi. Vattenfall bör också, inom ramen för EU:s statsstödsregler och miljömässiga krav, möjliggöra Europas mest konkurrenskraftiga priser för den svenska elintensiva industrin. Partistyrelsen anser också att Vattenfall ska kvarstå i statlig ägo.

Vid bolagsstämman i april 2005 förtydligade den socialdemokratiska regeringen tillsammans med samarbetspartierna Vänsterpartiet och Miljöpartiet Vattenfalls uppdrag genom ett tillägg i bolagsordningen. En bolagsordning är ett aktiebolagsrättsligt bindande styrdokument som en bolagsstyrelse är förpliktad att lyda. Tillägget har följande lydelse: "Bolaget ska inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologisk och ekonomisk uthållig svensk energiförsörjning..." Partistyrelsen anser att de nuvarande ambitionerna för investeringar i förnybar energi bör höjas. Vattenfall bör ges ett större ansvar för investeringar i ny teknik, i pilot- och demonstrationsanläggningar för förnybara energikällor och i effektivare el-överföring och elanvändning.

Tillägget i Vattenfalls bolagsordning omfattar idag endast moderbolaget. Detta innebär att dotterbolag och intressebolag inte är aktiebolagsrättsligt bundna av uppdraget att vara ledande i energiomställningen. I motion B31:3 anförs att Vattenfall ska prioritera förnybar energi, energieffektivitet och minskad klimatpåverkan på samtliga marknader där bolaget är verksamt. Partistyrelsen anser i enlighet med detta att uppdraget till Vattenfall bör förtydligas så att det tydligt framgår att Vattenfall, utifrån de förutsättningar som gäller på respektive marknad, ska vara ledande i energiomställningen på alla marknader där företaget är verksamt.

I motion B21:3 föreslås att partistyrelsen ges i uppdrag att se över vilka privatiserade före detta statliga och kommunala bolag som bör föras tillbaka till samhällets ägande. Partistyrelsen anser att det endast i undantagsfall kan vara aktuellt för stat eller kommun att åter äga verksamheter som redan en gång sålts ut. I de allra flesta fall är en utförsäljning definitiv då överlåtelsen till exempel skett till för lågt pris eller för att försäljningsintäkterna förbrukats. Partistyrelsen avstyrker därför motionen.

År 2003 införde (S)-regeringen riktlinjer för att få stopp på bonusexcesserna och få ordning och reda i ersättningarna inom de statliga bolagen. Riktlinjerna innebar ett generellt motstånd mot så kallade incitamentsprogram i statliga bolag. Partistyrelsen kan dock konstatera att ytterligare restriktioner behövs för att hindra att de statliga företagen driver på den redan osunda bonuskultur som råder. Forskningen

ger heller inget stöd för att bonussystem skulle leda till bättre resultat. Ett av de största problemen med rörliga ersättningar är att det visat sig mycket svårt att skapa ett system som enbart fångar upp bolagsledningens effekter på företagets resultat. Istället kopplas bonusarna i många fall direkt till makroekonomiska faktorer som ligger helt utom räckhåll för bolagsledningen, till exempel ränteutvecklingen och förändringar i världsmarknadspriserna på råvaror. Detta har gjort att incitamentsprogrammen mer har fungerat som ett slags vinstdelningssystem snarare än en morot för att prestera bättre.

Partistyrelsen anser i likhet med motion A50:4 (Lunds arbetarekommun) att de statliga bolagen har ett särskilt ansvar att föregå med gott exempel. Bonussystem i statliga bolag är olämpliga och belöningssystem som är kopplade till bolagens resultat riskerar att skapa en osund bolagskultur där samhällsansvaret får stå tillbaka för vinstintresset. De statliga bolagens roll som verktyg för att påverka normbildningen i näringslivet ska heller inte underskattas. Statens bolag ska därför föregå med gott exempel. Statliga chefer ska inte vara löneledande. Tvärtom ska vi använda de statliga bolagen och genom måttfullhet vid lönesättning samt vid utformning av övriga förmåner bidra till mer rimliga ersättningar i näringslivet. Därmed anser inte heller partistyrelsen att det finns något utrymme för bonussystem för personer med ledande befattningar i de statligt ägda företagen. Partistyrelsen är däremot inte beredd att tillstyrka förslag som i detalj reglerar lönenivåer.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B22:1, B23:1, B24:1, B25:1, B26:1, B27:1, B28:1, B31:1, B31:3, F69:22,

att avslå motionerna B20:1, B21:3,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet A50:4, B20:2, B20:3, B21:1, B21:2, B29:1, B29:2, B30:1, B31:2, B31:4, G152:8, H5:6.

Motion B20

Gävle arbetarekommun

Utförsäljningar

Vi som tillhör de äldre i landet har med stor oro noterat att den borgerliga regeringen håller på att radera den välfärd som vi och tidigare generationer kämpat för och byggt upp. Vi som varit med sen fattigsveriges dagar har svårt att ta till oss att de av oss alla tillskapade resurserna ska säljas till "marknadskrafterna". Vårt parti har genom årens lopp varit pådrivande i att skapa samhällsnyttiga och allmännyttiga företag och institutioner, så som Vattenfall, Nordbanken samt allmännyttiga bostadsföretag. Man har även varit pådrivande i tillskapandet av infrastrukturen i landet, så som allmänna vägnätet samt järnvägsnätet och flygplatser och hamnar med mera. Den nu sittande moderatledda regeringens politik i dessa sektorer är på kollisionskurs med "Folkviljan".

De ovan uppräknade exemplen är en nyttig regulator mot marknadskrafterna (speciellt i tider då konjunkturen svänger). Eller så kan man se det som en gemensam resurs för ökad trygghet för oss alla i landet.

Staten och landet tjänar stora intäkter på de av oss gemensamt ägda företag/bolag som ännu är i det gemensamma ägo. Dessa pengar kan användas för att bygga vidare på välfärden. Vi måste kraftfullt agera för att stoppa vidare utförsäljning och marknadsliberalisering av offentlig egendom och företag.

Att de marknadsliberala krafterna kämpar för att staten ska bli en svag ägare utan resurser gynnar deras mål. Att en stat aldrig är starkare än vad den äger är vida känt, och vill vi ha en stark stat som värnar dess innevånare måste vi se till att resurserna inte säljs ut. Det är även viktigt att när vårt parti har regeringsmakten, måste de bli en aktiv och duglig ägare av sina statliga bolag, företag med mera.

Vi föreslår därför kongressen att besluta:

B20:1 att våra förtroendevalda i riksdag, regering, kommuner och landsting ska agera för att ingen ytterligare utförsäljningen de av oss alla gemensamt ägda företag, bolag och infrastruktur kommer till stånd,

B20:2 att vi ska agera som en aktiv ägare och se till att de av oss gemensamt ägda bolagen blir starka och konkurrenskraftiga,

B20:3 att infrastruktur såsom vägar, järnväg, telenät, elnät och de av staten ägda kraftverken blir kvar i statlig ägo, så att det blir kostnadsneutralt oberoende av var i landet man är bosatt,

B20:4 att arbeta för att återta monopol på apoteksområdet om det är möjligt.

Arne Dahlquist

Medlem Söders socialdemokratiska förening Gävle

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B21 Stockholms arbetarekommun

Stoppa utförsäljningen

Vår välfärdsmodell handlar om att se det gemensamt ägda som en av förutsättningarna för det svenska samhällets framgångar. Det gemensamt ägda är en styrka i en globaliserad värld.

Gemensamt ägda företag har sålts ut. Varför har egentligen aldrig förklarats på ett trovärdigt sätt? Man har använt ord som ”konkurrens” och ”effektivitet” som svepskäl för att slå sönder företag och tjänster som varit gemensamt ägda. Resultatet har i vissa fall blivit tokkonkurrens och ineffektivitet.

Som socialdemokrater har vi sett hur anställda flyttats från gemensamt ägda företag till privata bolag, som sedan sålts vidare och i affärerna försvann de anställdas intjänade pensioner. De anställda fick betala privatiseringens klipparvinster.

Och vilka är de nya företagen? Vid en närmare granskning så ägs de ofta av andra europeiska stater, bland annat den franska och tyska staten. Till och med den danska och norska staten är med och kämpar om det gemensamt ägda i Sverige.

Det finns de i Sverige, med regeringsföreträdare i spetsen, som envist håller liv i myten att globaliseringen automatiskt innebär att vi gemensamt inte ska äga något. Mats Odell har gjort utförsäljningar av det gemensamt ägda till sin speciella kähäst. I själva verket är det gemensamt ägda på såväl nationell som regional nivå en styrka i en globaliserad värld. Utgångspunkten i regeringsföreträdarnas marknadsliberala ensidighet är att vi med det gemensamma ska göra och äga så lite som möjligt.

Vi anser att man i stället ska fråga sig: vad kan och ska vi göra gemensamt? Och vad ska vi gemensamt äga utifrån det gemensamma bästa? Vi påstår att regeringen säljer ut företag av ideologiska skäl, trots att det skadar verksamheterna.

Det måste bli ett stopp på tokutförsäljningar. Vi anser att staten även i framtiden ska äga Vattenfall, Posten, SJ och kontrollera våra naturtillgångar. Det gemensamma ska

även i framtiden ha kontrollen över våra telenät, våra kommunikationer, våra vägar och järnvägar samt våra energisystem.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

B21:1 att Socialdemokraterna utarbetar ett program som säkrar att vår infrastruktur och våra naturtillgångar ägs och kontrolleras av samhället,

B21:2 att inga utförsäljningar sker av Vattenfall, Posten, SJ, Telia och SBAB,

B21:3 att partistyrelsen får i uppdrag att se över vilka privatiserade före detta statliga och kommunala bolag som bör föras tillbaka till samhällets ägande.

SEKO-sossen

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B22

Värmlands partidistrikt

Vattenfall – ett strategiskt statligt företag

Vattenfall har som el- och värmeproducent en mycket stark ställning på både den nordiska och den europeiska marknaden. Förutom i Sverige bedrivs verksamhet idag i Finland, Danmark, Tyskland och Polen. När det gäller el agerar Vattenfall i alla delar av den så kallade värdekedjan, nämligen produktion, transmission, distribution och försäljning. Utöver detta bedriver företaget energihandel och brunkolsbrytning samtidigt som man producerar, distribuerar och säljer värme.

Nettoomsättningen 2007 var 143,6 miljarder SEK. Det kan jämföras med 135,8 miljarder SEK 2006. Rörelseresultatet 2007 uppgick till 20,6 miljarder SEK. 2006 var det 19,8 miljarder SEK. Elproduktionen 2007 omfattade 167,6 TWh, vilket är en ökning från 165,4 TWh 2006. Värmeproduktionen 2007 uppgick till 36,2 TWh, vilket motsvarar en ökning med 2,8 procent jämfört med året innan. Antalet anställda i företaget 2007 var 32 396, vilket är en liten ökning med 0,3 procent i jämförelse med 2006.

Vattenfalls starka ställning på marknaden bekräftas av att företaget idag är Europas fjärde största elproducent. Företaget är dessutom den största värmeproducenten. I vårt land står Vattenfall för 50 procent av elproduktionen. Cirka 20 procent av den el som förbrukas i Norden produceras av Vattenfall. Företaget har således en oerhörd tyngd och är som helägt statligt företag att betrakta som en stor tillgång.

Enligt bolagsordningen ska verksamheten vila på följande inriktning:

Bolaget ska inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning och direkt eller genom dotter- och intressebolag bedriva energiverksamhet samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster som befrämjar, stödjer eller kompletterar energiverksamheten.

Det är viktigt att använda företaget i energiomställningen. Som en stor el- och värmeproducent är det av största vikt att företaget fortsätter sina ansträngningar att bidra till tekniska lösningar, som bland annat bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Samtidigt bidrar bland annat Vattenfalls engagemang i kolkraftverk i Tyskland till betydande koldioxidutsläpp. Det högre priset på el producerad av fossila bränslen slår också igenom på priserna för svensk basindustri.

Det är därför av största vikt att ett statligt företag som distribuerar el till 1,3 miljoner

nätkunder i Norden agerar som en stabiliserande faktor på elmarknaden. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av att elpriserna sedan elmarknaden avreglerades 1996 ökat med över 80 procent.

Noterbart i detta perspektiv är att de fackliga organisationerna IF Metall och Pappers- och industriarbetareförbundet varnat för att de så kallade långa terminspriserna kommer att vara höga åren 2008–2012. De har pekat på exempel som att ”billig svensk vattenkraft” exporteras under dagtid och ”dyr tysk kolkraft” importeras nattetid. ”På det sättet har kraftföretagen pressat upp priset varje timma på dygnet”, anser de fackliga organisationerna. Även Vattenfall omfattas av kritiken från de båda fackförbunden. I detta sammanhang finns det anledning att erinra om att vi från socialdemokratiskt håll tidigare pekat på möjligheten att dela upp elbörsen i två marknader. Det skulle skapa en marknad där den dyrare elen producerad med fossila bränslen endast slår igenom på den egna marknaden och inte som nu på hela elpriset. Det är rimligt att utreda effekterna av ett sådant förslag.

Idag är Eon, Fortum och Vattenfall dominerande på den svenska elmarknaden. Systematiska uppköp av företag sedan 1994 har lett fram till denna situation. Det har genomförts ett femtiotal så kallade strukturaffärer. En likartad utveckling har skett i det övriga Europa. Samtidigt knyts de olika ländernas elmarknader ihop genom kabelbyggen. Risken ökar för att dominerande företag kan missbruka sin ställning.

Vattenfall får aldrig uppfattas vara ett företag som agerar i en oligopolliknande situation utan andra hänsyn än renodlat privatägda företag. Inte minst mot bakgrund av svensk bas- och exportindustris stora elbehov är detta mycket viktigt. Dessa företag står för en mycket stor andel av de svenska exportinkomsterna och har en stor betydelse för arbetstillfällena i skogs- och glesbygdslänen. Därför finns det starka skäl att använda kraften i det statliga ägandet för att skärpa konkurrenssituationen på elmarknaden och därmed också bidra till rimliga villkor för exportindustrin. Noterbart är också att Vattenfall tecknat långsiktiga avtal med energikrävande svenska företag.

Vattenfall ska som statligt företag ha en offensiv roll när det gäller utveckling, forskning, ny teknik och hela klimatomställningen. Men Vattenfall måste också som helägt statligt företag ha ett särskilt ansvar i sin prispolitik. Företaget måste tydligare ”bjuda spets” mot sina konkurrenter och därmed bidra till bättre elpriser. Dessutom är det viktigt att Vattenfall bidrar till att skapa ny och förbättrad produktionskapacitet.

Vi föreslår att den socialdemokratiska partikongressen 2009 beslutar:

B22:1 att markera vikten av det statliga företaget Vattenfalls roll som föregångare när det gäller dels miljöfrågor, dels kapaciteten att skapa långsiktigt stabila och konkurrenskraftiga villkor för landets basindustri.

Socialdemokraterna i Värmland

Motion B23

Gävleborgs partidistrikt

Vattenfall – ett strategiskt statligt företag

Vattenfall har som el- och värmeproducent en mycket stark ställning på både den nordiska och den europeiska marknaden. Förutom i Sverige bedrivs verksamhet idag i Finland, Danmark, Tyskland och Polen. När det gäller el agerar Vattenfall i alla delar av den så kallade värdekedjan, nämligen produktion, transmission, distribution och försäljning. Utöver detta bedriver företaget energihandel och brunkolsbrytning samtidigt som man producerar, distribuerar och säljer värme.

Nettoomsättningen 2007 var 143,6 miljarder SEK. Det kan jämföras med 135,8 miljarder SEK 2006. Rörelseresultatet 2007 uppgick till 20,6 miljarder SEK. 2006 var det 19,8 miljarder SEK. Elproduktionen 2007 omfattade 167,6 TWh, vilket är en ökning från 165,4 TWh 2006. Värmeproduktionen 2007 uppgick till 36,2 TWh, vilket motsvarar en ökning med 2,8 procent jämfört med året innan. Antalet anställda i företaget 2007 var 32 396, vilket är en liten ökning med 0,3 procent i jämförelse med 2006.

Vattenfalls starka ställning på marknaden bekräftas av att företaget idag är Europas fjärde största elproducent. Företaget är dessutom den största värmeproducenten. I vårt land står Vattenfall för 50 procent av elproduktionen. Cirka 20 procent av den el som förbrukas i Norden produceras av Vattenfall. Företaget har således en oerhörd tyngd och är som helägt statligt företag att betrakta som en stor tillgång.

Enligt bolagsordningen ska verksamheten vila på följande inriktning:

Bolaget ska inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning och direkt eller genom dotter- och intressebolag bedriva energiverksamhet samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster som befrämjar, stödjer eller kompletterar energiverksamheten.

Det är viktigt att använda företaget i energiomställningen. Som en stor el- och värmeproducent är det av största vikt att företaget fortsätter sina ansträngningar att bidra till tekniska lösningar, som bland annat bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Samtidigt bidrar bland annat Vattenfalls engagemang i kolkraftverk i Tyskland till betydande koldioxidutsläpp. Det högre priset på el producerad av fossila bränslen slår också igenom på priserna för svensk basindustri.

Det är därför av största vikt att ett statligt företag som distribuerar el till 1,3 miljoner nätkunder i Norden agerar som en stabiliserande faktor på elmarknaden. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av att elpriserna sedan elmarknaden avreglerades 1996 ökat med över 80 procent.

Noterbart i detta perspektiv är att de fackliga organisationerna IF Metall och Pappersindustriarbetareförbundet varnat för att de så kallade långa terminspriserna kommer att vara höga åren 2008–2012. De har pekat på exempel som att ”billig svensk vattenkraft” exporteras under dagtid och ”dyr tysk kolkraft” importeras nattetid. ”På det sättet har kraftföretagen pressat upp priset varje timma på dygnet”, anser de fackliga organisationerna. Även Vattenfall omfattas av kritiken från de båda fackförbunden. I detta sammanhang finns det anledning att erinra om att vi från socialdemokratiskt håll tidigare pekat på möjligheten att dela upp elbörsen i två marknader. Det skulle skapa en marknad där den dyrare elen producerad med fossila bränslen endast slår igenom på den egna marknaden och inte som nu på hela elpriset. Det är rimligt att utreda effekterna av ett sådant förslag.

Idag är Eon, Fortum och Vattenfall dominerande på den svenska elmarknaden. Systematiska uppköp av företag sedan 1994 har lett fram till denna situation. Det har genomförts ett femtiotal så kallade strukturaffärer. En likartad utveckling har skett i det övriga Europa. Samtidigt knyts de olika ländernas elmarknader ihop genom kabelbyggen. Risken ökar för att dominerande företag kan missbruka sin ställning.

Vattenfall får aldrig uppfattas vara ett företag som agerar i en oligopolliknande situation utan andra hänsyn än renodlat privatägda företag. Inte minst mot bakgrund av svensk bas- och exportindustris stora elbehov är detta mycket viktigt. Dessa företag står för en mycket stor andel av de svenska exportinkomsterna och har en stor betydelse för arbetstillfällena i skogs- och glesbygdslänen. Därför finns det starka skäl att använda kraften i det statliga

ägandet för att skärpa konkurrenssituationen på elmarknaden och därmed också bidra till rimliga villkor för exportindustrin. Noterbart är också att Vattenfall tecknat långsiktiga avtal med energikrävande svenska företag.

Vattenfall ska som statligt företag ha en offensiv roll när det gäller utveckling, forskning, ny teknik och hela klimatomställningen. Men Vattenfall måste också som helägt statligt företag ha ett särskilt ansvar i sin prispolitik. Företaget måste tydligare "bjuda spets" mot sina konkurrenter och därmed bidra till bättre elpriser. Dessutom är det viktigt att Vattenfall bidrar till att skapa ny och förbättrad produktionskapacitet.

Vi föreslår att den socialdemokratiska partikongressen 2009 beslutar:

B23:1 att markera vikten av det statliga företaget Vattenfalls roll som föregångare när det gäller dels miljöfrågor, dels kapaciteten att skapa långsiktigt stabila och konkurrenskraftiga villkor för landets basindustri.

Socialdemokraterna i Gävleborg

Motion B24

Västerbottens partidistrikt

Vattenfall – ett strategiskt statligt företag

Vattenfall har som el- och värmeproducent en mycket stark ställning på både den nordiska och den europeiska marknaden. Förutom i Sverige bedrivs verksamhet idag i Finland, Danmark, Tyskland och Polen. När det gäller el agerar Vattenfall i alla delar av den så kallade värdekedjan, nämligen produktion, transmission, distribution och försäljning. Utöver detta bedriver företaget energihandel och brunkolsbrytning samtidigt som man producerar, distribuerar och säljer värme.

Nettoomsättningen 2007 var 143,6 miljarder SEK. Det kan jämföras med 135,8 miljarder SEK 2006. Rörelseresultatet 2007 uppgick till 20,6 miljarder SEK. 2006 var det 19,8 miljarder SEK. Elproduktionen 2007 omfattade 167,6 TWh, vilket är en ökning från 165,4 TWh 2006. Värmeproduktionen 2007 uppgick till 36,2 TWh, vilket motsvarar en ökning med 2,8 procent jämfört med året innan. Antalet anställda i företaget 2007 var 32 396, vilket är en liten ökning med 0,3 procent i jämförelse med 2006.

Vattenfalls starka ställning på marknaden bekräftas av att företaget idag är Europas fjärde största elproducent. Företaget är dessutom den största värmeproducenten. I vårt land står Vattenfall för 50 procent av elproduktionen. Cirka 20 procent av den el som förbrukas i Norden produceras av Vattenfall. Företaget har således en oerhörd tyngd och är som helägt statligt företag att betrakta som en stor tillgång.

Enligt bolagsordningen ska verksamheten vila på följande inriktning:

Bolaget ska inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning och direkt eller genom dotter- och intressebolag bedriva energiverksamhet samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster som befrämjar, stödjer eller kompletterar energiverksamheten.

Det är viktigt att använda företaget i energiomställningen. Som en stor el- och värmeproducent är det av största vikt att företaget fortsätter sina ansträngningar att bidra till tekniska lösningar, som bland annat bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Samtidigt bidrar bland annat Vattenfalls engagemang i kolkraftverk i Tyskland till betydande koldioxidutsläpp. Det högre priset på el producerad av fossila bränslen slår också igenom på priserna för svensk basindustri.

Det är därför av största vikt att ett statligt företag som distribuerar el till 1,3 miljoner nätkunder i Norden agerar som en stabiliserande faktor på elmarknaden. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av att elpriserna sedan elmarknaden avreglerades 1996 ökat med över 80 procent.

Noterbart i detta perspektiv är att de fackliga organisationerna IF Metall och Pappersindustriarbetareförbundet varnat för att de så kallade långa terminspriserna kommer att vara höga åren 2008–2012. De har pekat på exempel som att ”billig svensk vattenkraft” exporteras under dagtid och ”dyr tysk kolkraft” importeras nattetid. ”På det sättet har kraftföretagen pressat upp priset varje timma på dygnet”, anser de fackliga organisationerna. Även Vattenfall omfattas av kritiken från de båda fackförbunden. I detta sammanhang finns det anledning att erinra om att vi från socialdemokratiskt håll tidigare pekat på möjligheten att dela upp elbörsen i två marknader. Det skulle skapa en marknad där den dyrare elen producerad med fossila bränslen endast slår igenom på den egna marknaden och inte som nu på hela elpriset. Det är rimligt att utreda effekterna av ett sådant förslag.

Idag är Eon, Fortum och Vattenfall dominerande på den svenska elmarknaden. Systematiska uppköp av företag sedan 1994 har lett fram till denna situation. Det har genomförts ett femtiotal så kallade strukturaffärer. En likartad utveckling har skett i det övriga Europa. Samtidigt knyts de olika ländernas elmarknader ihop genom kabelbyggen. Risken ökar för att dominerande företag kan missbruka sin ställning.

Vattenfall får aldrig uppfattas vara ett företag som agerar i en oligopolliknande situation utan andra hänsyn än renodlat privatägda företag. Inte minst mot bakgrund av svensk bas- och exportindustris stora elbehov är detta mycket viktigt. Dessa företag står för en mycket stor andel av de svenska exportinkomsterna och har en stor betydelse för arbetstillfällena i skogs- och glesbygdslänen. Därför finns det starka skäl att använda kraften i det statliga ägandet för att skärpa konkurrenssituationen på elmarknaden och därmed också bidra till rimliga villkor för exportindustrin. Noterbart är också att Vattenfall tecknat långsiktiga avtal med energikrävande svenska företag.

Vattenfall ska som statligt företag ha en offensiv roll när det gäller utveckling, forskning, ny teknik och hela klimatomställningen. Men Vattenfall måste också som helägt statligt företag ha ett särskilt ansvar i sin prispolitik. Företaget måste tydligare ”bjuda spets” mot sina konkurrenter och därmed bidra till bättre elpriser. Dessutom är det viktigt att Vattenfall bidrar till att skapa ny och förbättrad produktionskapacitet.

Vi föreslår att den socialdemokratiska partikongressen 2009 beslutar:

B24:1 att markera vikten av det statliga företaget Vattenfalls roll som föregångare när det gäller dels miljöfrågor, dels kapaciteten att skapa långsiktigt stabila och konkurrenskraftiga villkor för landets basindustri.

Socialdemokraterna i Västerbotten

Motion B25

Västernorrlands partidistrikt

Vattenfall – ett strategiskt statligt företag

Vattenfall har som el- och värmeproducent en mycket stark ställning på både den nordiska och den europeiska marknaden. Förutom i Sverige bedrivs verksamhet idag i Finland, Danmark, Tyskland och Polen. När det gäller el agerar Vattenfall i alla delar av den så kallade värdekedjan, nämligen produktion, transmission, distribution och försäljning. Utöver detta bedriver företaget energihandel och brunkolsbrytning samtidigt som man producerar, distribuerar och säljer värme.

Nettoomsättningen 2007 var 143,6 miljarder SEK. Det kan jämföras med 135,8 miljarder SEK 2006. Rörelseresultatet 2007 uppgick till 20,6 miljarder SEK. 2006 var det 19,8 miljarder SEK. Elproduktionen 2007 omfattade 167,6 TWh, vilket är en ökning från 165,4 TWh 2006. Värmeproduktionen 2007 uppgick till 36,2 TWh, vilket motsvarar en ökning med 2,8 procent jämfört med året innan. Antalet anställda i företaget 2007 var 32 396, vilket är en liten ökning med 0,3 procent i jämförelse med 2006.

Vattenfalls starka ställning på marknaden bekräftas av att företaget idag är Europas fjärde största elproducent. Företaget är dessutom den största värmeproducenten. I vårt land står Vattenfall för 50 procent av elproduktionen. Cirka 20 procent av den el som förbrukas i Norden produceras av Vattenfall. Företaget har således en oerhörd tyngd och är som helägt statligt företag att betrakta som en stor tillgång.

Enligt bolagsordningen ska verksamheten vila på följande inriktning:

Bolaget ska inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning och direkt eller genom dotter- och intressebolag bedriva energiverksamhet samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster som befrämjar, stödjer eller kompletterar energiverksamheten.

Det är viktigt att använda företaget i energiomställningen. Som en stor el- och värmeproducent är det av största vikt att företaget fortsätter sina ansträngningar att bidra till tekniska lösningar, som bland annat bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Samtidigt bidrar bland annat Vattenfalls engagemang i kolkraftverk i Tyskland till betydande koldioxidutsläpp. Det högre priset på el producerad av fossila bränslen slår också igenom på priserna för svensk basindustri.

Det är därför av största vikt att ett statligt företag som distribuerar el till 1,3 miljoner nätkunder i Norden agerar som en stabiliserande faktor på elmarknaden. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av att elpriserna sedan elmarknaden avreglerades 1996 ökat med över 80 procent.

Noterbart i detta perspektiv är att de fackliga organisationerna IF Metall och Pappersindustriarbetareförbundet varnat för att de så kallade långa terminspriserna kommer att vara höga åren 2008–2012. De har pekat på exempel som att ”billig svensk vattenkraft” exporteras under dagtid och ”dyr tysk kolkraft” importeras nattetid. ”På det sättet har kraftföretagen pressat upp priset varje timma på dygnet”, anser de fackliga organisationerna. Även Vattenfall omfattas av kritiken från de båda fackförbunden. I detta sammanhang finns det anledning att erinra om att vi från socialdemokratiskt håll tidigare pekat på möjligheten att dela upp elbörsen i två marknader. Det skulle skapa en marknad där den dyrare elen producerad med fossila bränslen endast slår igenom på den egna marknaden och inte som nu på hela elpriset. Det är rimligt att utreda effekterna av ett sådant förslag.

Idag är Eon, Fortum och Vattenfall dominerande på den svenska elmarknaden. Systematiska uppköp av företag sedan 1994 har lett fram till denna situation. Det har genomförts ett femtiotal så kallade strukturaffärer. En likartad utveckling har skett i det övriga Europa. Samtidigt knyts de olika ländernas elmarknader ihop genom kabelbyggen. Risken ökar för att dominerande företag kan missbruka sin ställning.

Vattenfall får aldrig uppfattas vara ett företag som agerar i en oligopolliknande situation utan andra hänsyn än renodlat privatägda företag. Inte minst mot bakgrund av svensk bas- och exportindustris stora elbehov är detta mycket viktigt. Dessa företag står för en mycket stor andel av de svenska exportinkomsterna och har en stor betydelse för arbetstillfällena i skogs- och glesbygdslänen. Därför finns det starka skäl att använda kraften i det statliga ägandet för att skärpa konkurrenssituationen på elmarknaden och därmed också bidra till

rimliga villkor för exportindustrin. Noterbart är också att Vattenfall tecknat långsiktiga avtal med energikrävande svenska företag.

Vattenfall ska som statligt företag ha en offensiv roll när det gäller utveckling, forskning, ny teknik och hela klimatomställningen. Men Vattenfall måste också som helägt statligt företag ha ett särskilt ansvar i sin prispolitik. Företaget måste tydligare "bjuda spets" mot sina konkurrenter och därmed bidra till bättre elpriser. Dessutom är det viktigt att Vattenfall bidrar till att skapa ny och förbättrad produktionskapacitet.

Vi föreslår att den socialdemokratiska partikongressen 2009 beslutar:

B25:1 att markera vikten av det statliga företaget Vattenfalls roll som föregångare när det gäller dels miljöfrågor, dels kapaciteten att skapa långsiktigt stabila och konkurrenskraftiga villkor för landets basindustri.

Socialdemokraterna i Västernorrland

Motion B26 Dalarnas partidistrikt

Vattenfall – ett strategiskt statligt företag

Vattenfall har som el- och värmeproducent en mycket stark ställning på både den nordiska och den europeiska marknaden. Förutom i Sverige bedrivs verksamhet idag i Finland, Danmark, Tyskland och Polen. När det gäller el agerar Vattenfall i alla delar av den så kallade värdekedjan, nämligen produktion, transmission, distribution och försäljning. Utöver detta bedriver företaget energihandel och brunkolsbrytning samtidigt som man producerar, distribuerar och säljer värme.

Nettoomsättningen 2007 var 143,6 miljarder SEK. Det kan jämföras med 135,8 miljarder SEK 2006. Rörelseresultatet 2007 uppgick till 20,6 miljarder SEK. 2006 var det 19,8 miljarder SEK. Elproduktionen 2007 omfattade 167,6 TWh, vilket är en ökning från 165,4 TWh 2006. Värmeproduktionen 2007 uppgick till 36,2 TWh, vilket motsvarar en ökning med 2,8 procent jämfört med året innan. Antalet anställda i företaget 2007 var 32 396, vilket är en liten ökning med 0,3 procent i jämförelse med 2006.

Vattenfalls starka ställning på marknaden bekräftas av att företaget idag är Europas fjärde största elproducent. Företaget är dessutom den största värmeproducenten. I vårt land står Vattenfall för 50 procent av elproduktionen. Cirka 20 procent av den el som förbrukas i Norden produceras av Vattenfall. Företaget har således en oerhörd tyngd och är som helägt statligt företag att betrakta som en stor tillgång.

Enligt bolagsordningen ska verksamheten vila på följande inriktning:

Bolaget ska inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning och direkt eller genom dotter- och intressebolag bedriva energiverksamhet samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster som befrämjar, stödjer eller kompletterar energiverksamheten.

Det är viktigt att använda företaget i energiomställningen. Som en stor el- och värmeproducent är det av största vikt att företaget fortsätter sina ansträngningar att bidra till tekniska lösningar, som bland annat bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Samtidigt bidrar bland annat Vattenfalls engagemang i kolkraftverk i Tyskland till betydande koldioxidutsläpp. Det högre priset på el producerad av fossila bränslen slår också igenom på priserna för svensk basindustri.

Det är därför av största vikt att ett statligt företag som distribuerar el till 1,3 miljoner nätkunder i Norden agerar som en stabiliserande faktor på elmarknaden. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av att elpriserna sedan elmarknaden avreglerades 1996 ökat med över 80 procent.

Noterbart i detta perspektiv är att de fackliga organisationerna IF Metall och Pappersindustriarbetareförbundet varnat för att de så kallade långa terminspriserna kommer att vara höga åren 2008–2012. De har pekat på exempel som att ”billig svensk vattenkraft” exporteras under dagtid och ”dyr tysk kolkraft” importeras nattetid. ”På det sättet har kraftföretagen pressat upp priset varje timma på dygnet”, anser de fackliga organisationerna. Även Vattenfall omfattas av kritiken från de båda fackförbunden. I detta sammanhang finns det anledning att erinra om att vi från socialdemokratiskt håll tidigare pekat på möjligheten att dela upp elbörsen i två marknader. Det skulle skapa en marknad där den dyrare elen producerad med fossila bränslen endast slår igenom på den egna marknaden och inte som nu på hela elpriset. Det är rimligt att utreda effekterna av ett sådant förslag.

Idag är Eon, Fortum och Vattenfall dominerande på den svenska elmarknaden. Systematiska uppköp av företag sedan 1994 har lett fram till denna situation. Det har genomförts ett femtiotal så kallade strukturaffärer. En likartad utveckling har skett i det övriga Europa. Samtidigt knyts de olika ländernas elmarknader ihop genom kabelbyggen. Risken ökar för att dominerande företag kan missbruka sin ställning.

Vattenfall får aldrig uppfattas vara ett företag som agerar i en oligopolliknande situation utan andra hänsyn än renodlat privatägda företag. Inte minst mot bakgrund av svensk bas- och exportindustris stora elbehov är detta mycket viktigt. Dessa företag står för en mycket stor andel av de svenska exportinkomsterna och har en stor betydelse för arbetstillfällena i skogs- och glesbygdslänen. Därför finns det starka skäl att använda kraften i det statliga ägandet för att skärpa konkurrenssituationen på elmarknaden och därmed också bidra till rimliga villkor för exportindustrin. Noterbart är också att Vattenfall tecknat långsiktiga avtal med energikrävande svenska företag.

Vattenfall ska som statligt företag ha en offensiv roll när det gäller utveckling, forskning, ny teknik och hela klimatomställningen. Men Vattenfall måste också som helägt statligt företag ha ett särskilt ansvar i sin prispolitik. Företaget måste tydligare ”bjuda spets” mot sina konkurrenter och därmed bidra till bättre elpriser. Dessutom är det viktigt att Vattenfall bidrar till att skapa ny och förbättrad produktionskapacitet.

Vi föreslår att den socialdemokratiska partikongressen 2009 beslutar:

B26:1 att markera vikten av det statliga företaget Vattenfalls roll som föregångare när det gäller dels miljöfrågor, dels kapaciteten att skapa långsiktigt stabila och konkurrenskraftiga villkor för landets basindustri.

Socialdemokraterna i Dalarna

Motion B27

Jämtlands läns partidistrikt

Vattenfall – ett strategiskt statligt företag

Vattenfall har som el- och värmeproducent en mycket stark ställning på både den nordiska och den europeiska marknaden. Förutom i Sverige bedrivs verksamhet idag i Finland, Danmark, Tyskland och Polen. När det gäller el agerar Vattenfall i alla delar av den så kallade värdekedjan, nämligen produktion, transmission, distribution och försäljning. Utöver detta bedriver företaget energihandel och brunkolsbrytning samtidigt som man producerar, distribuerar och säljer värme.

Nettoomsättningen 2007 var 143,6 miljarder SEK. Det kan jämföras med 135,8 miljarder SEK 2006. Rörelseresultatet 2007 uppgick till 20,6 miljarder SEK. 2006 var det 19,8 miljarder SEK. Elproduktionen 2007 omfattade 167,6 TWh, vilket är en ökning från 165,4 TWh 2006. Värmeproduktionen 2007 uppgick till 36,2 TWh, vilket motsvarar en ökning med 2,8 procent jämfört med året innan. Antalet anställda i företaget 2007 var 32 396, vilket är en liten ökning med 0,3 procent i jämförelse med 2006.

Vattenfalls starka ställning på marknaden bekräftas av att företaget idag är Europas fjärde största elproducent. Företaget är dessutom den största värmeproducenten. I vårt land står Vattenfall för 50 procent av elproduktionen. Cirka 20 procent av den el som förbrukas i Norden produceras av Vattenfall. Företaget har således en oerhörd tyngd och är som helägt statligt företag att betrakta som en stor tillgång.

Enligt bolagsordningen ska verksamheten vila på följande inriktning:

Bolaget ska inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning och direkt eller genom dotter- och intressebolag bedriva energiverksamhet samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster som befrämjar, stödjer eller kompletterar energiverksamheten.

Det är viktigt att använda företaget i energiomställningen. Som en stor el- och värmeproducent är det av största vikt att företaget fortsätter sina ansträngningar att bidra till tekniska lösningar, som bland annat bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Samtidigt bidrar bland annat Vattenfalls engagemang i kolkraftverk i Tyskland till betydande koldioxidutsläpp. Det högre priset på el producerad av fossila bränslen slår också igenom på priserna för svensk basindustri.

Det är därför av största vikt att ett statligt företag som distribuerar el till 1,3 miljoner nätkunder i Norden agerar som en stabiliserande faktor på elmarknaden. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av att elpriserna sedan elmarknaden avreglerades 1996 ökat med över 80 procent.

Noterbart i detta perspektiv är att de fackliga organisationerna IF Metall och Pappersindustriarbetareförbundet varnat för att de så kallade långa terminspriserna kommer att vara höga åren 2008–2012. De har pekat på exempel som att ”billig svensk vattenkraft” exporteras under dagtid och ”dyr tysk kolkraft” importeras nattetid. ”På det sättet har kraftföretagen pressat upp priset varje timma på dygnet”, anser de fackliga organisationerna. Även Vattenfall omfattas av kritiken från de båda fackförbunden. I detta sammanhang finns det anledning att erinra om att vi från socialdemokratiskt håll tidigare pekat på möjligheten att dela upp elbörsen i två marknader. Det skulle skapa en marknad där den dyrare elen producerad med fossila bränslen endast slår igenom på den egna marknaden och inte som nu på hela elpriset. Det är rimligt att utreda effekterna av ett sådant förslag.

Idag är Eon, Fortum och Vattenfall dominerande på den svenska elmarknaden. Systematiska uppköp av företag sedan 1994 har lett fram till denna situation. Det har genomförts ett femtiotal så kallade strukturaffärer. En likartad utveckling har skett i det övriga Europa. Samtidigt knyts de olika ländernas elmarknader ihop genom kabelbyggen. Risken ökar för att dominerande företag kan missbruka sin ställning.

Vattenfall får aldrig uppfattas vara ett företag som agerar i en oligopolliknande situation utan andra hänsyn än renodlat privatägda företag. Inte minst mot bakgrund av svensk bas- och exportindustris stora elbehov är detta mycket viktigt. Dessa företag står för en mycket stor andel av de svenska exportinkomsterna och har en stor betydelse för arbetstillfällena i skogs- och glesbygdslänen. Därför finns det starka skäl att använda kraften i det statliga ägandet för att skärpa konkurrenssituationen på elmarknaden och därmed också bidra till

rimliga villkor för exportindustrin. Noterbart är också att Vattenfall tecknat långsiktiga avtal med energikrävande svenska företag.

Vattenfall ska som statligt företag ha en offensiv roll när det gäller utveckling, forskning, ny teknik och hela klimatomställningen. Men Vattenfall måste också som helägt statligt företag ha ett särskilt ansvar i sin prispolitik. Företaget måste tydligare ”bjuda spets” mot sina konkurrenter och därmed bidra till bättre elpriser. Dessutom är det viktigt att Vattenfall bidrar till att skapa ny och förbättrad produktionskapacitet.

Vi föreslår att den socialdemokratiska partikongressen 2009 beslutar:

B27:1 att markera vikten av det statliga företaget Vattenfalls roll som föregångare när det gäller dels miljöfrågor, dels kapaciteten att skapa långsiktigt stabila och konkurrenskraftiga villkor för landets basindustri.

Socialdemokraterna i Jämtlands län

Motion B28

Norrbottens partidistrikt

Vattenfall – ett strategiskt statligt företag

Vattenfall har som el- och värmeproducent en mycket stark ställning på både den nordiska och den europeiska marknaden. Förutom i Sverige bedrivs verksamhet idag i Finland, Danmark, Tyskland och Polen. När det gäller el agerar Vattenfall i alla delar av den så kallade värdekedjan, nämligen produktion, transmission, distribution och försäljning. Utöver detta bedriver företaget energihandel och brunkolsbrytning samtidigt som man producerar, distribuerar och säljer värme.

Nettoomsättningen 2007 var 143,6 miljarder SEK. Det kan jämföras med 135,8 miljarder SEK 2006. Rörelseresultatet 2007 uppgick till 20,6 miljarder SEK. 2006 var det 19,8 miljarder SEK. Elproduktionen 2007 omfattade 167,6 TWh, vilket är en ökning från 165,4 TWh 2006. Värmeproduktionen 2007 uppgick till 36,2 TWh, vilket motsvarar en ökning med 2,8 procent jämfört med året innan. Antalet anställda i företaget 2007 var 32 396, vilket är en liten ökning med 0,3 procent i jämförelse med 2006.

Vattenfalls starka ställning på marknaden bekräftas av att företaget idag är Europas fjärde största elproducent. Företaget är dessutom den största värmeproducenten. I vårt land står Vattenfall för 50 procent av elproduktionen. Cirka 20 procent av den el som förbrukas i Norden produceras av Vattenfall. Företaget har således en oerhörd tyngd och är som helägt statligt företag att betrakta som en stor tillgång.

Enligt bolagsordningen ska verksamheten vila på följande inriktning:

Bolaget ska inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning och direkt eller genom dotter- och intressebolag bedriva energiverksamhet samt tillhandahålla och bedriva handel med produkter och tjänster som befrämjar, stödjer eller kompletterar energiverksamheten.

Det är viktigt att använda företaget i energiomställningen. Som en stor el- och värmeproducent är det av största vikt att företaget fortsätter sina ansträngningar att bidra till tekniska lösningar, som bland annat bidrar till att minska koldioxidutsläppen. Samtidigt bidrar bland annat Vattenfalls engagemang i kolkraftverk i Tyskland till betydande koldioxidutsläpp. Det högre priset på el producerad av fossila bränslen slår också igenom på priserna för svensk basindustri.

Det är därför av största vikt att ett statligt företag som distribuerar el till 1,3 miljoner

nät kunder i Norden agerar som en stabiliserande faktor på elmarknaden. Detta är inte minst viktigt mot bakgrund av att elpriserna sedan elmarknaden avreglerades 1996 ökat med över 80 procent.

Noterbart i detta perspektiv är att de fackliga organisationerna IF Metall och Pappersindustriarbetareförbundet varnat för att de så kallade långa terminspriserna kommer att vara höga åren 2008–2012. De har pekat på exempel som att ”billig svensk vattenkraft” exporteras under dagtid och ”dyr tysk kolkraft” importeras nattetid. ”På det sättet har kraftföretagen pressat upp priset varje timma på dygnet”, anser de fackliga organisationerna. Även Vattenfall omfattas av kritiken från de båda fackförbunden. I detta sammanhang finns det anledning att erinra om att vi från socialdemokratiskt håll tidigare pekat på möjligheten att dela upp elbörsen i två marknader. Det skulle skapa en marknad där den dyrare elen producerad med fossila bränslen endast slår igenom på den egna marknaden och inte som nu på hela elpriset. Det är rimligt att utreda effekterna av ett sådant förslag.

Idag är Eon, Fortum och Vattenfall dominerande på den svenska elmarknaden. Systematiska uppköp av företag sedan 1994 har lett fram till denna situation. Det har genomförts ett femtiotal så kallade strukturaffärer. En likartad utveckling har skett i det övriga Europa. Samtidigt knyts de olika ländernas elmarknader ihop genom kabelbyggen. Risken ökar för att dominerande företag kan missbruka sin ställning.

Vattenfall får aldrig uppfattas vara ett företag som agerar i en oligopolliknande situation utan andra hänsyn än renodlat privatägda företag. Inte minst mot bakgrund av svensk bas- och exportindustris stora elbehov är detta mycket viktigt. Dessa företag står för en mycket stor andel av de svenska exportinkomsterna och har en stor betydelse för arbetstillfällena i skogs- och glesbygdslänen. Därför finns det starka skäl att använda kraften i det statliga ägandet för att skärpa konkurrenssituationen på elmarknaden och därmed också bidra till rimliga villkor för exportindustrin. Noterbart är också att Vattenfall tecknat långsiktiga avtal med energikrävande svenska företag.

Vattenfall ska som statligt företag ha en offensiv roll när det gäller utveckling, forskning, ny teknik och hela klimatomställningen. Men Vattenfall måste också som helägt statligt företag ha ett särskilt ansvar i sin prispolitik. Företaget måste tydligare ”bjuda spets” mot sina konkurrenter och därmed bidra till bättre elpriser. Dessutom är det viktigt att Vattenfall bidrar till att skapa ny och förbättrad produktionskapacitet.

Vi föreslår att den socialdemokratiska partikongressen 2009 beslutar:

B28:1 att markera vikten av det statliga företaget Vattenfalls roll som föregångare när det gäller dels miljöfrågor, dels kapaciteten att skapa långsiktigt stabila och konkurrenskraftiga villkor för landets basindustri.

Socialdemokraterna i Norrbotten

Motion B29

Malmö arbetarekommun

Stoppa utförsäljningen av våra gemensamma tillgångar

Gemensamt ägda företag har sålts ut utan att förklaras på ett trovärdigt sätt. Det har använts ord som konkurrens och effektivitet som svepskäl för att slå sönder företag och tjänster som varit gemensamt ägda. Vi påstår att den borgerliga regering säljer ut företag av ideologiska skäl, trots att det skadar verksamheterna. Det måste bli stopp på nuvarande tokutförsäljningar. Vilka är de nya företagen? De ägs ofta av andra europeiska stater. Den franska och tyska staten, ja till och med den danska och norska staten är med och kämpar om det gemensamt ägda i Sverige.

Därför föreslår vi kongressen besluta:

B29:1 att staten även i framtiden ska äga Vattenfall, Posten och SJ och kontrollera våra naturtillgångar,

B29:2 att det gemensamma även i framtiden ska ha kontrollen över vår infrastruktur såsom våra telenät, våra kommunikationer, våra vägar och järnvägar samt våra energisystem.

Eva Sjöstedt SEKOs socialdemokratiska förening

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B30

Lunds arbetarekommun – enskild

Anständighet i statens lönesättning

Den svenska staten är en av de främsta arbetsgivarna i det svenska samhället, dels genom sin storlek och dels genom respekten för dess arbetsuppgifter. När ersättning för utfört arbete utbetalas av en arbetsgivare så bör detta ske med hänsyn till arbetsuppgiftens svårighet, tidsmässiga storlek, anställningssäkerheten och ansvarets omfattning för att nämna några av de viktigaste kriterierna. En konsekvens av detta blir att den arbetsuppgift i statlig tjänst som har den största omfattningen av ovanstående kriterier också bör generera den högsta ersättningen som utbetalas för statlig tjänst. Att vara konsekvent i denna bedömning är ett måste för att kunna hävda att ersättningen är beroende av arbetsuppgiftens svårighetsgrad.

Ingen arbetsuppgift innebär ett större ansvar inom staten än statsministerns. Ingen arbetsuppgift kräver en bredare kunskap eller mer avvägda hänsynstagande än statsministerns. Ingen arbetsuppgift tar mer tid eller mer oregerad arbetstid i anspråk än statsministerns.

En konsekvens av detta blir att ingen person i statlig tjänst eller statligt kontrollerade bolag kan motiveras till en högre ersättning än den Sveriges statsminister får, då deras arbetsuppgifter inte är lika krävande.

Förslag till beslut:

B30:1 att Socialdemokraterna verkar för en lagstiftning som omöjliggör att ersättning för utförda arbetsuppgifter i statens tjänst eller i statligt ägda bolag överstiger statsministerns ersättning.

Lunds Socialdemokratiska Studentklubb /LSSK

Lunds arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B31

Lunds arbetarekommun

Vattenfall – ett redskap för hållbar utveckling och minskad klimatpåverkan

Vår tids utmaning

En av de största utmaningarna i vår tid är den globala klimatpåverkan. Vi vet i dag väldigt mycket om orsakerna, men också allt mer om möjliga lösningar och lämpliga åtgärder. Att allt fler dagligen engageras i kampen mot klimathotet är glädjande. Alla måste bidra med aktiva val för att påverka utvecklingen i en hållbar och därmed mer positiv riktning. Vi kan inte lösa klimatproblematiken med enskilda åtgärder och tro att vi i övrigt kan fortsätta att agera, leva och konsumera som vanligt. Vi måste istället i allt vad vi företar oss i vår

vardag, som medborgare, medmänniskor, konsumenter och så vidare, agera i rätt riktning. Samhällets alla delar måste vidare engageras i arbetet mot den globala uppvärmningen. Det gäller näringslivet, offentlig sektor och det omgivande civilsamhället.

Inte minst offentlig sektor har ett stort ansvar för en hållbar samhällsutveckling. Inte minst för att det är en del av samhället som de demokratiska besluten i hög utsträckning direkt kan påverka. Det skapar också trovärdighet inför övriga aktörer att de politiskt styrda organisationerna lever som de lär. Offentlig sektor är i olika former även en stor konsument och kan i betydligt högre utsträckning än i dag ställa tydligare miljökrav inte minst vid upphandlingar.

Flera signifikanta aktörer inom miljöområdet står även under demokratisk kontroll. En av de allra viktigaste är Vattenfall, Europas största producent av värme och fjärde störst vad gäller elproduktion. Ett ledande energibolag som i sin helhet ägs av staten, det vill säga det svenska folket. Produktion och användning av energi står för en avgörande del av den globala klimatpåverkan. Därför är aktiva åtgärder inom dessa områden något av det mest centrala för att vända utvecklingen i en hållbar riktning. Energibranschen måste bli en miljöbransch.

Vattenfall – en internationell aktör

Dessvärre är statiga Vattenfall idag långt ifrån ett tillräckligt gott exempel på en ansvarsfull energiproducent vad gäller att ta ansvar för att bidra till ekologisk hållbar utveckling. Istället för att aktivt prioritera förnyelsebar energi har Vattenfall de senaste åren genomfört över 80 procent av sina investeringar inom icke-förnyelsebar energi, främst kolkraft. Bolagets planer för de närmaste åren är att fortsatt ska över tre fjärdedelar av investeringarna ske inom kolkraft och kärnkraft. Vattenfall gör inte bara enorma investeringar i ny och befintlig icke-hållbar energiproduktion. Bolaget bedriver även aktivt opinionsarbete gentemot myndigheter i bland annat Tyskland i syfte att inte skärpa kraven på en av de största klimatbovarna – kolkraften. Samtidigt visar Vattenfall år efter år goda ekonomiska resultat. Rörelseresultatet för 2008 var nästan 30 miljarder kronor, med en vinst nära 20 miljarder.

Vattenfall har uppmärksammats genom Världsnaturfondens ranking av Europas mest förorenande kraftverk. Med fyra av sina tyska kraftverk bland de sexton värsta utmärker sig Vattenfall som en av de aktörer i Europa som bidrar mest till den globala uppvärmningen. Bolaget har som bolag på tio år gått ifrån att vara en av världens mest klimatneutrala energiproducenter till att vara ett av de bolag som står för de allra största utsläppen. Vattenfalls senaste förvärv stärker bilden av ett bolag som har annat än klimatfrågan i främsta rummet. I och med köpet av den holländska energikoncernen Nuon så beräknar bolaget själv att koldioxidutsläppen från den egna produktionen ska öka till totalt cirka 100 miljoner ton koldioxid årligen. Det innebär att Vattenfall ensamt kommer att släppa ut dubbelt så mycket koldioxid som de samlade utsläppen i Sverige! Mindre än en fjärdedel av Vattenfalls elproduktion kommer idag från vattenkraft. Nästan halva elproduktionen kommer istället från kolkraftverk. Tillsammans står icke-förnyelsebar teknik idag för 75 procent av Vattenfalls elproduktionen. Fortfarande vittnar dock bolagets namn om ett ursprung med elproduktion utan stora miljöpåverkande utsläpp.

Behov av syfte, inriktning och ägarstyrning

Vattenfalls nuvarande ägardirektiv uttrycks i bolagsordningen och anger att företaget "... inom ramen för kravet på affärsmässighet vara det ledande företaget i omställningen till en ekologiskt och ekonomiskt uthållig svensk energiförsörjning...". Klimatpåverkan är som bekant inte ett lokalt eller nationellt problem, utan ett globalt problem. Det faller därför på sin egen orimlighet att bolaget ska verka för en minskad klimatpåverkan i Sverige sam-

tidigt som det år efter år tillåts öka sin klimatpåverkan på i stort sett alla andra marknader.

Det är inte rimligt att ett bolag som är helägt av svenska folket utgör en av Europas största klimatproblem. Det kan inte vara svenska folkets uttalade mening att bolaget oavsett konsekvenserna ska verka i stort sett uteslutande för vinstmaximering. Trovärdigheten för Sveriges agerande och ambitioner på klimatområdet minskas väsentligt av att det nationella energibolaget bedriver en affärsverksamhet stick i stäv med inte minst riksdagens uttalade klimatambitioner. Enbart bolagets stora intressen i fossil klimatpåverkande kolkraft, inte minst i Tyskland, har visat att det på egen hand inte förmått att i tillräcklig utsträckning bidra till hållbar energiproduktion. Med den inriktning på verksamheten som Vattenfall har är bolaget i högsta grad en del av problemet, och inte en del av lösningen.

Som socialdemokrater måste vi vara tydliga med att ta miljöproblemen på allvar, inte minst det övergripande hotet med global uppvärmning. Vi har inom en lång rad områden med kraft verkat för en klimatsmart politik, men vi måste fortsätta att ta ytterligare steg på vägen. Vi måste inom alla samhällssektorer verka för väsentligt minskad klimatpåverkan och se till att allt fler engageras om bidrar med vad som krävs i omställningen till ett uthålligt samhälle. Det är då absolut nödvändigt att vi även agerar genom de statliga bolagen och skapar goda föredömen som investerar i framtidens hållbara lösningar.

Vattenfall har hittills haft en mycket begränsad och otydlig ägarstyrning, något som Riksrevisionen vid flera tillfällen också kritiserat. Bolaget har istället haft mycket stor affärsmässig frihet. Dessvärre har man genom sitt val av inriktning och den samlade affärsverksamheten inte hittills visat sig ta klimatfrågan på tillräckligt allvar. Vi socialdemokrater måste därför med kraft verka för att Vattenfalls syfte och uttalade mål blir att aktivt verka för klimatneutral och förnyelsebar energiproduktion på samtliga marknader där man agerar. Ägardirektiven måste därför i grunden förändras så att Vattenfall tydligt får i syfte att verka för hållbar utveckling inom alla delar av sitt verksamhetsområde. Statliga Vattenfall måste till skillnad från i dag tydligt få ett uppdrag att vara ett av samhällets tydligaste redskap i omställningen mot hållbar utveckling och radikalt minskad klimatpåverkan.

Vi yrkar att partikongressen beslutar:

- B31:1 att ett av Vattenfalls syften ska vara att utgöra ett redskap för hållbar samhällsutveckling,
- B31:2 att Vattenfall genom förändringar i ägardirektiven tydligt får som uttalat uppdrag att leda omställningen till förnyelsebar energiproduktion, effektiv energianvändning och minskad klimatpåverkan,
- B31:3 att Vattenfalls prioritering av förnyelsebar energi, effektiv energianvändning och minskad klimatpåverkan ska omfatta alla marknader där bolaget agerar,
- B31:4 att uppdra åt partistyrelsen att verka för motionens praktiska genomförande.

Anders Almgren Gunnar Jönsson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Kompetensutveckling och arbetsmarknadspolitik

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B32:1, B32:2, B32:3, B33:1, B34:1, B34:2, B34:3, B35:1, B35:2, B154:11, C8:3, C8:5, G47:3 (kompetensutveckling och validering i arbetslivet)

I motion G47:3 (Sollentuna arbetarekommun) yrkas på att en kompetensväxlingspeng införs som hjälper folk att byta karriär. I motion B32:1–3 (Bodens arbetarekommun) föreslås att Socialdemokraterna verkar för att nationella riktlinjer utarbetas under området validering och införs på nationell bas, att man i detta arbete inför ett nära samarbete mellan utbildningssamordnare, näringsliv och branschorganisationer samt att de som behöver ges möjlighet att komplettera med utbildningsinsatser. I motion B33:1 (enskild, Hallsbergs arbetarekommun) föreslås att det satsas mer på att underlätta för arbetslösa att utbilda sig och öka sin kompetens inom de områden där näringslivet efterfrågar arbetskraft. I motion C8:3, 5 (Malmö arbetarekommun) yrkas att validering införs för teoretiska yrkeskunskaper som förvärvats genom erfarenhet i yrket samt strukturfonder inrättas där arbetsgivare och löntagare gemensamt fonderar resurser under goda tider för att användas under konjunkturnedgångar till kompetenshöjning och vidareutveckling av de anställda. I motion B154:11 (Malmö arbetarekommun) föreslås att starka trygghetssystem, kompetensutveckling och forskning ska förespråkas som en väg ur Europas kris istället för satsningar på låga löner och urholkat arbetarskydd. I motion B34:1–3 (Stockholms läns partidistrikt) föreslås att en kompetensförsäkring införs, att kompetensförsäkringen utformas som en generell försäkring samt att individens önskemål ska vara grundläggande för valet av kompetensutveckling. I motion B35:1–2 (Umeå arbetarekommun) föreslås att den socialdemokratiska riksdagsgruppen arbetar för en nationell myndighet som skapar ett nationellt valideringssystem samt säkrar valideringsprocessens kvalitet samt man ska kunna överklaga valideringsprocessen.

Sveriges välstånd bygger på att vi kan skapa nytt och ta till oss nya idéer. Lusten att lära är grunden för att nya och mer utvecklande jobb kan skapas när de gamla försvinner. Ett livslångt lärande är en direkt förutsättning för ett modernt och utvecklande arbetsliv.

Partistyrelsen framhåller att dagens arbetsliv ställer höga krav på utveckling, kunskap och utbildning. Samhället måste erbjuda kraftfulla och tillgängliga verktyg för att människor ska kunna ta till sig det nya, kunna byta arbetsuppgifter, jobb eller yrken, många gånger under ett arbetsliv.

Arbetslivet ställer krav på upprepade möjligheter till vidareutbildning och kompetensutveckling. Många fler måste ges möjligheter till detta. Människor behöver under hela sitt yrkesverksamma liv utveckla och fördjupa sina kunskaper för att kunna matcha arbetslivets alla snabba förändringar. Vidareutbildning i arbetslivet får aldrig reduceras till att bli en privatekonomisk fråga. Kunskapsamhället måste omfatta alla. Möjligheten till upprepade chanser till utbildning måste stärkas – inte minst för dem med bristfällig eller äldre utbildning och för att möta företagets kompetens så att de kan anställa.

Att investera i vidareutbildning är lika viktigt både för den enskilde som för näringslivet och hela samhället. Investeringar i kunskap bidrar till att öka människors attraktionskraft på arbetsmarknaden, det bidrar till att företagen smidigare kan ställa om till ny produktion och därmed stärka sin konkurrenskraft. På sikt höjs

hela arbetskraftens kunskapsnivå. Sverige är en del av en globaliserad ekonomi där förmågan att möta en hårdnande konkurrens avgör förutsättningarna för tillväxt och välfärd. Företagens möjligheter att snabbt kunna ställa om till nya behov och krav och anställdas förmåga att kunna ta till sig nya utmaningar kommer att vara viktiga framöver. Vår förmåga till omställning är avgörande för Sveriges förutsättningar att kunna skapa fler och bättre jobb än de som försvinner.

Strukturomvandling på arbetsmarknaden är i sig inget nytt fenomen men den har ökat i takt med globaliseringen och även kommit att beröra bredare grupper. Tidigare drabbades oftast industriarbetare av nedläggelser och rationaliseringar. Nu utsätts också andra branscher och yrkesgrupper för förändringar. Majoriteten av dagens yrkesverksamma måste bygga på sina kunskaper för att kunna hänga med i förändringstakten. Människor måste ges upprepade chanser till vidareutbildning för att vara attraktiva på arbetsmarknaden, för att kunna byta jobb eller yrke, växla arbetsuppgifter flera gånger under ett helt arbetsliv.

Ett problem i sammanhanget är att människor ofta själva får bära hela kostnaden för sin vidareutbildning i vuxen ålder. Många har inte ekonomiska möjligheter att göra detta. Studielån och studieskulder är kanske inte ett realistiskt alternativ när man har barn att försörja och bolån att betala. Inom ramen för Socialdemokraternas jobbrådslag har olika modeller för vidareutbildning i arbetslivet behandlats.

Individuella kompetenskonton är ett förslag som tidigare diskuterats men partistyrelsens uppfattning är att ett sådant system har fördelningspolitiska nackdelar. Kvinnor och män med korta utbildningar och låga löner har här svårt att spara till sin egen utbildning. Ett annat förslag som behandlats i jobbrådslaget är möjligheten att införa en kompetensförsäkring. Den socialdemokratiska riksdagsgruppen har bildat en arbetsgrupp för att jobba vidare med dessa förslag till en sådan modell.

Partistyrelsen anser att det finns flera fördelar med en sådan försäkringslösning, till exempel att alla bidrar och får del av insatserna när de är i behov av utbildning. En sådan modell kan ge många fler möjligheter till utbildning och därmed stärka individens ställning på arbetsmarknaden. Den kan underlätta för dem vars kompetens inte längre stämmer överens med företagets behov att vidareutbilda sig eller yrkesväxla så att arbetslöshet förebyggs. Modellen ska ha en sådan konstruktion att den inte skapar inlåsning av arbetskraft i branscher eller företag. I förlängningen stärker detta också en aktiv arbetslinje. Partistyrelsen ställer sig positiv till förslaget om kompetensförsäkring.

Flera motionärer lyfter fram betydelsen av en väl fungerande valideringsprocess. Huvudsyftet med validering är att ta vara på varje individs samlade kunskap oberoende av hur och var kunskapen har tillägnats.

Traditionellt är det oftast formella betyg som har hög status för att mäta kunskaper och kompetens. Validering kräver därför ett system som säkerställer kvalitet, legitimitet och likvärdighet för att få genomslag och erkännas som metod. I likhet med vad flera motionärer anför menar partistyrelsen att det finns många grupper som är i behov av att få sina kunskaper och erfarenheter validerade och dokumenterade. För dem som har invandrat till Sverige kan validering vara ett bra sätt för att tillgodoräkna sig utbildning från ett annat land och för att undersöka och verifiera hur kompetensen uppfyller våra utbildningsnivåer. Validering kan också vara en metod för att tillgodoräkna sig yrkeskunskaper i en utbildningsprocess. Partistyrelsen delar uppfattningen om att det behövs ett nationellt valideringssystem. Om detta bäst sker inom ramen för en befintlig myndighet eller inte är för partistyrelsen inte avgörande.

Trots att kvalifikationskraven i arbetslivet generellt sett har ökat brister det fortfarande i de anställdas möjligheter att bygga på sina yrkeskunskaper och yrkesfärdigheter. Många har arbetat länge och skaffat sig viktiga yrkeskunskaper men de saknar skriftlig verifiering av vad de kan. För dessa personer kan validering vara ett sätt att gå vidare mot nya arbetsuppgifter eller till nya arbetsplatser. Partistyrelsen menar att det kan behövas en bättre struktur för validering, till exempel en tätare samverkan mellan arbetsmarknadens parter och utbildningsinstitutioner – eller anordnare.

Några motionärer lyfter också fram att det idag används olika metoder i olika delar av landet vid validering av utländska examina och yrkeskunskaper, exempelvis är Göteborgs kommun mycket framgångsrik i sitt valideringsarbete. Samtidigt tvingas allt för många människor vänta orimligt länge på att få sina färdigheter validerade. Partistyrelsen anser att det är oacceptabelt att möjligheterna att få sina kunskaper validerade varierar över hela landet men framhåller i sammanhanget att vi Socialdemokrater föreslagit att Arbetsförmedlingen ska ges möjlighet att nationellt upphandla validering.

För att inte riskera den sökandes rättssäkerhet krävs tydliga kriterier vid valideringen. Detta är viktigt både för att den sökande ska kunna överklaga och för att den som svarar för valideringen ska kunna ge ett korrekt besked.

Partistyrelsen håller med om att det är viktigt att valideringsprocessen kan överklagas men påpekar samtidigt att sådana möjligheter finns idag.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B32:1, B32:2, B32:3, B33:1, B34:1, B34:2, B34:3, B35:1, B35:2, B154:11, C8:3, C8:5, G47:3.

Motion B32

Bodens arbetarekommun

Validering

Med stigande arbetslöshet ökas efterfrågan på kompetensutveckling och omställningsarbete.

Att inte tillvarata en individs informella och formella kunskaper är ett enormt resurslöseri sett både ur ett individ- och ett samhällsperspektiv.

Validering innebär att kartlägga, mäta och dokumentera en individs kompetens. Vid validering identifieras och dokumenteras individens kunskaper och eventuella studier kan bättre utformas utifrån behov och nivå.

En effektiv validering kräver samverkan mellan olika utbildningssamordnare, näringsliv och branschorganisationer.

Det finns många målgrupper som är aktuella för att få sina kunskaper och erfarenheter validerade och dokumenterade. För invandrare kan validering bli ett sätt att tillgodoräkna sig en utbildning från ett annat land samt undersöka och verifiera hur kompetensen uppfyller våra utbildningsnivåer. För arbetslösa och sjukskrivna kan validering bidra till att lyfta fram kunskaper, effektivisera studier samt motivera att söka nya arbeten.

Vi föreslår därför:

B32:1 att Socialdemokraterna verkar för att nationella riktlinjer utarbetas inom området validering och införs på nationell basis,

B32:2 att man i detta arbete inför ett nära samarbete mellan utbildningssamordnare, näringsliv och branschorganisationer,

B32:3 att de som behöver ges möjlighet att komplettera med utbildningsinsatser.

Bodens arbetarekommun

Bodens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B33

Hallsbergs arbetarekommun – enskild

Motverka lönedumpning

Arbetskraftinvandring ligger de borgerliga och näringslivet varmt om hjärtat och detta av två orsaker. Dels bidrar det till att hålla lönerna nere genom ökad konkurrens om arbetstillfällen och dels är det ett sätt att köpa god kompetens till ett lägre pris än inom den svenska arbetsmarknaden.

Konsekvenserna blir att intresset för att höja kompetensen hos den egna personalen minskar och att man får en lönedumpning.

Vi föreslår kongressen:

B33:1 att det satsas mer på att underlätta för arbetslösa att utbilda sig och öka sin kompetens inom de områden där näringslivet efterfrågar arbetskraft,

B33:2 att den svenska modellen säkerställs på vår arbetsmarknad.

Magnus Andersson, LO-facken i Hallsberg

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B34

Stockholms läns partidistrikt

Inför kompetensrätt – en möjlighet till livslångt lärande

Kompetensrätt – en välfärdsreform

Satsningar på utbildning och lärande är grundläggande delar av den socialdemokratiska politiken. Genom utbildning och kunskap, som görs tillgänglig för hela befolkningen, skapas förutsättningar för demokratiskt deltagande och en positiv samhällsutveckling. Satsningar på grundskola och gymnasieskola, utbyggnaden av högskolan och satsningarna på Komvux är tydliga exempel på hur vi Socialdemokrater har arbetat för en skol- och utbildningspolitik, som ökar människors kunskaper och gör dem bättre rustade att möta ökade krav på arbetsmarknaden. Nu är det dags för oss att ta nästa steg i utbildningspolitiken. För att möjliggöra livslångt lärande och förbättrade möjligheter för människor att vidareutveckla sin kompetens under arbetslivet bör en kompetensförsäkring införas som ger individer som arbetat en kompetensrätt. Kompetensförsäkringen kommer att göra det möjligt för arbetstagarna att själva utveckla sin kompetens och stärka sin roll på arbetsmarknaden.

Efterfrågan på välutbildad arbetskraft växer stadigt. Ekonomins globalisering ökar konkurrensen om högkompetent arbetskraft och ökar pressen på enskilda länder att öka satsningarna på utbildning och kompetensutveckling. Konkurrensen tvingar fram

förändringar och effektiviseringar – vilket inte nödvändigtvis är av ondo men ändå måste bemötas med en offensiv politik. En grundläggande förutsättning för Socialdemokratisk politik är att vi aldrig accepterar att konkurrensen möts med sänkta löner eller försämrade arbetsvillkor. Grunden för vår politik är satsningar på utbildning av arbetskraften och på ökad produktivitet och hållbarhet i produktionen.

Vid sidan av dessa ökande krav kommer den demografiska utvecklingen att ställa den svenska välfärdsstaten inför stora utmaningar. När befolkningens ålder ökar, ökar trycket på samhällsekonomin. För att möta denna utmaning kommer det att bli nödvändigt att öka sysselsättningsnivå under de kommande decennierna. Kraftfulla insatser måste göras för att få fler av dem som hamnat utanför arbetsmarknaden att återvända och få fler äldre att arbeta längre. Om vi ska lyckas med det, så måste möjligheterna till kompetensutveckling under hela arbetslivet förbättras väsentligt.

Genom ett livslångt lärande ges därtill möjlighet att byta bana och därmed minskar risken för att man är kvar i ett jobb som inte innebär nya utmaningar eller till och med i förlängningen leder till sjukskrivningar och utbrändhet.

Socialdemokratisk politik bejakar förändring och utveckling. Men det måste vara en förändring som går hand i hand med social utveckling och rättvisa. Förändring kräver trygghet. I ett tryggt samhälle, med trygga människor, ses förändringar som någonting positivt, som en källa till utveckling, inte som hot som till varje pris måste motverkas. Tryggheten på arbetsmarknaden förutsätter att de arbetstagare som ställs inför förändring, till exempel i form av ändrade produktionsvillkor, som ställer nya krav på vidareutbildning och kompetensutveckling, är säkra i sina roller. De vet att de står starka på arbetsmarknaden eftersom de ges möjlighet till att förbättra sin kompetens och öka sin kunskap. Förändringen blir således för samhället till en möjlighet att öka rörligheten på arbetsmarknaden och produktiviteten. För individen blir det en möjlighet att finna nya lösningar på de problem de ställs inför. Våra ideologiska motståndare ser tryggheten som ett hinder. Vi vet att det är precis tvärtom. Trygga människor vågar. Trygghet på en föränderlig arbetsmarknad förutsätter att samhället ger arbetstagarna möjligheter till utbildning och kompetensutveckling för att möta de nya krav som ställs.

Utbildning och kompetensutveckling är en central del av den socialdemokratiska sysselsättningspolitiken. Det är bara genom välutbildad, kreativ och självständig arbetskraft som Sverige kan vara framgångsrikt i den hårdnande internationella konkurrensen. Forskning pekar på att kraven på arbetstagarna att vidareutveckla sin kompetens och öka sin kunskap kommer att öka i framtiden. Mycket tyder på att framtidens arbetstagare kommer att byta jobb flera gånger under sitt arbetsliv. Och det handlar inte bara om att byta arbetsgivare, utan också om att byta bransch och yrkesinriktning. Det ger möjligheter till förändring och personlig utveckling på ett sätt som inte har varit möjligt tidigare. Men det ställer samtidigt mycket stora krav på arbetstagarna att utveckla sin kompetens och att utstå den stress många känner när de tvingas byta arbetskamrater, arbetsplats och invanda arbetsuppgifter.

För att de krav på kompetensutveckling och förändringsarbete som ställs på arbetstagarna ska fungera är det nödvändigt att samhället tar ett stort ansvar. För oss Socialdemokrater är det inte någon ny idé. Vi har länge drivit kravet om det livslånga lärandet, där grundskola, gymnasium och högskolestudier under arbetslivet kontinuerligt kompletteras genom vidareutbildning och kompetensutveckling. Det livslånga lärandet grundar sig på en vision om alla människors potential till utveckling och förändring.

Orättvisa möjligheter till kompetensutveckling

Möjligheterna för arbetstagare att vidareutbilda sig på sina arbetsplatser skiftar emellertid mycket mellan olika yrkesgrupper. Särskilt tydligt är sambandet med utbildningsnivå och möjligheter till vidareutbildning. Idag är det framför allt akademikergrupper som vidareutbildar sig på sina arbetsplatser. Också tjänstemannagrupper gör det, om än i mindre utsträckning, medan LO-grupperna ges allra minst möjligheter till kompetensutveckling och utbildning. Människor med låga inkomster är också de som i praktiken har allra minst möjligheter att omskola sig eller utbilda sig utanför sitt arbete, på grund av de kostnader som studierna medför. Det inkomstbortfall som inträffar när någon går från arbete till studier är idag ofta orimligt stort, vilket i praktiken omöjliggör studier, särskilt för människor med försörjningsansvar för barn.

Kompetensförsäkring möjliggör utveckling och utbildning för alla

Kompetensförsäkringen innebär att samhället skapar ett "konto" för varje arbetstagare. Kontot fylls under arbetslivet med någon form av "poäng" som arbetstagaren själv förfogar över. Exakt hur systemet utformas bör utredas i detalj, men grunden bör vara att poängantalet beror på antalet arbetade dagar. Poängen används för att finansiera vidareutbildning och kompetensutveckling, enligt arbetstagarens egna önskemål. Kompetensförsäkringen bör vara öppen även för egna företagare. Kontot utformas som en socialförsäkring som omfattar alla och där finansieringen kan vara ett gemensamt ansvar som delas av individ, arbetsmarknadens parter och staten. Därmed skapas en bättre fördelning och rättvisa möjligheter för alla att själva stärka sin kompetens.

Generell försäkring – individuellt bestämmande

Kompetensförsäkringen utformas som en generell socialförsäkring, men med betydande inslag av individuellt självbestämmande över om, hur och när hur försäkringen ska nyttjas. Grundprincipen måste vara att ingen annan än den enskilde vet bäst när hon eller han har behov av att bredda sin kompetens eller ändra sitt yrkesval. Det individuella inslaget ger arbetstagaren en grundläggande rätt att själv kunna välja att byta arbete eller växla mellan arbete och utbildning. Den intjänade poäng som finns på arbetstagarens konto följer med följer med denne vid byte av arbetsgivare eller vid uppehåll för studier eller annan ledighet. Den anställde ska ha rätt att använda intjänade poäng för att finansiera studieledighet. Möjligheten till förtida uttag av försäkringen bör övervägas för att göra det möjligt för fler med låg grundutbildning eller svag förankring på arbetsmarknaden att använda kompetensförsäkringen för att. Även när det gäller studiernas innehåll måste utgångspunkten vara att individen bäst ser sina behov och förmågor. Dock bör samhället definiera vilka olika typer av utbildningar där finansiering via kompetensförsäkringen kan komma ifråga.

Konjunkturutjämnande funktion

Kompetensförsäkringen borde utformas så att incitament ges för arbetstagarna att använda sig av sina krediter i perioder av ekonomisk lågkonjunktur. Detta kan uppnås till exempel genom att staten styr uttaget från kompetensförsäkringen genom att man bestämmer att fler krediter krävs för en viss utbildning i högkonjunktur än i lågkonjunktur. Därmed får försäkringen en konjunkturutjämnande effekt. Genom att underlätta för arbetstagarna att utbilda sig i lågkonjunkturer och skapas ett alternativ till arbetslöshet. De anställda får möjlighet att utveckla sina kunskaper samtidigt som företag och offentliga organisationer kan stärka och uppgradera sina investeringar i humankapital. På så sätt blir kompetensförsäkringen till ett alternativ till passivitet och arbetslöshet.

Den väletablerade socialdemokratiska politiken – som har visat sig mycket effektiv – med fokus på utbildning för att möta strukturförändringar på arbetsmarknaden, kompletteras med införandet av kompetensförsäkringen med ett system för kontinuerlig utbildning och kompetensutveckling, inte bara för dem som är arbetslösa eller i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, utan också för dem som redan har ett arbete.

Nu är det dags för oss socialdemokrater att ta nästa steg i vår välfärdspolitik. Kompetensförsäkringen är en välfärdreform för rättvisa och utveckling, som ökar allas möjligheter att forma sin framtid och ställning på arbetsmarknaden. Det är en reform som kommer att bidra till ekonomisk utveckling och bidra till en ökad välfärd för oss alla.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi på att kongressen beslutar:

B34:1 att en kompetensförsäkring införs,

B34:2 att kompetensförsäkringen utformas som en generell försäkring,

B34:3 att individens önskemål ska vara grundläggande för valet av kompetensutveckling.

Socialdemokraterna i Stockholms län

Motion B35

Umeå arbetarekommun

Validering är en rättighetsfråga

För personer med utländsk bakgrund och vissa svenskfödda med betyg från andra länder är valideringen av deras betyg och arbetserfarenheter en rättighetsfråga. Men tyvärr finns det indikationer på att valideringen i Sverige missköts för denna målgrupp. För det första gäller validering endast till fullo för kompetens som är förvärvad i Sverige. Detta har även drabbat vissa svenskar som tar examen utomlands. För det andra är det endast de som har ett bristyrke som valideras. Detta slår särskilt hårt mot de utrikesfödda som inte har ett yrke som är efterfrågat för tillfället. För det tredje blir den kompetens som valideras degraderad.

Dessa missförhållanden har två orsaker. Den första orsaken är att vi i Sverige utgår från en systemanpassad validering som endast har gymnasieskolans kriterier som måttstock. Detta innebär att om individen har en bredare kompetens som går utanför gymnasiekompetensens ramar osynliggörs denna bredare kompetens. Den andra orsaken är att rätten till validering har varit starkt knuten till marknadens behov av arbetskraft trots de nationella styrdokumentens krav på att sätta individens förutsättningar och behov i första rummet, enligt ”Rapport Integration” (2005) från numera nedlagda Integrationsverket.

Integrationsverkets slutsats var att validering som den bedrivs i Sverige motverkar sitt syfte och bidrar till strukturell och institutionell diskriminering. Detta faktum har ignoreras av alliansregeringen. Integrationsverket menade att det var den ojämna valideringsprocessen som var en av huvudorsakerna till utrikesföddas sena inträde på arbetsmarknaden. Detta drabbar framförallt nyanlända. Uppskattningsvis kräver 25 000 personer per år validering i olika former och grad varav knappt hälften får sin kompetens validerad. Hur många av dessa som har utländsk bakgrund är oklart då få kommuner registrerar den validering som utförs. Det saknas idag fortfarande ett nationellt system för att säkerställa vilka som valideras och kvaliteten i den validering som utförs. De som har möjlighet att validera idag har med andra ord fortfarande ingen myndighet eller organisation som kontrollerar om valideringen går rätt till.

Sverige har nationella styrdokument som säger att alla ska ha rätt till validering men individen har idag inte en absolut rätt till validering. Problemet är visserligen att få valideras men det huvudsakliga problemet är att de ofta valideras fel. Lösningen som integrationsverket föreskrev i ”Rapport Integration” var tvåfaldig. För det första menade man att en

myndighet eller organisation bör få i uppdrag att se över kvalitetssäkringsprocessen. Detta för att också minska den svarta marknaden där oseriösa validerare ser sin chans att tjäna pengar på människors utsatthet. För det andra bör valideringsprocessen kunna överklagas.

Därför yrkar vi:

B35:1 att den socialdemokratiska riksdagsgruppen arbetar för en nationell myndighet som skapar ett nationellt valideringssystem samt säkrar valideringsprocessens kvalitet,

B35:2 att man ska kunna överklaga valideringsprocessen.

Cecilia Gärding, Alfredo Castro, Keykaus Abassi, Alejandro Caviedes, Bo Johansson, Andreas Lundgren, Ingela Wallrud, Peter Burström

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B36:1, B37:1, B37:3, B38:1, B38:3, B39:1, B39:2, B39:3, B40:1, B40:2, B129:4, E8:3, E8:4, E54:61, E58:3, E118:4, E136:2, E136:3, E138:2, E138:3, E138:4 (komvux och livslångt lärande)

Motion B36:1 (Sollentuna arbetarekommun) yrkar att ett statligt stöd införs för gymnasial vuxenutbildning. Motion B37:1,3 (Sörmlands partidistrikt) yrkar att Socialdemokraterna ska aktivt arbeta för det livslånga lärandet, samt att vi ska kunna variera arbete och studier flexibelt. Motion B38:1,3 (Örebro arbetarekommun) yrkar att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att på olika sätt verka för, stödja och utveckla det livslånga lärandet som en grundval för socialdemokratisk utbildningspolitik, att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att beakta validering och att se till att valideringsverksamhet ges nödvändiga resurser samt att alla ska ha en andra chans som gör att man har möjlighet att utbilda sig. Motion B129:4 (Västerbottens partidistrikt) yrkar att alla ska ha en andra chans som gör att man har möjlighet att utbilda sig. Motion B40:1–2 (Göteborgs partidistrikt) yrkar att det ska skapas fler utbildningsplatser, och att det ska tas fram statliga medel för utbildningar. Motion E8:3–4 (Kristianstads arbetarekommun) yrkar att ett fjärde år i gymnasieskolan erbjuds före 25 års ålder till dem som inte fått allmän behörighet till högskola genom sina ordinarie gymnasiestudier och att resurserna till vuxenutbildningen ökas för att stärka det livslånga lärandet. Motion E138:2–4 (Luleå arbetarekommun) yrkar att komvux ska ges ökade resurser för att skapa fler studieplatser, att det ska ges möjlighet till att konkurrenskomplettera på komvux samt att det som ett led i det livslånga lärandet införs ett program liknande kunskapslyftet. Motion E54:61 (Haninge arbetarekommun) yrkar att varje elev som slutar skolan har rätt till vuxenutbildning. Motion E136:2–3 (Stockholms arbetarekommun) yrkar att komvux kraftigt byggs ut samt att en ny stor satsning görs på vuxenutbildning liknande kunskapslyftet. Motion E118:4 (Umeå arbetarekommun) yrkar att möjligheterna till vuxenstudier på komvux återinförs till den nivå som fanns tidigare. Motion B39:1–3 (Uppsala arbetarekommun) yrkar att komvux ska ges ökade resurser för att skapa fler studieplatser, att det ska ges möjlighet till att konkurrenskomplettera på komvux samt att det som ett led i det livslånga lärandet införs ett program liknande kunskapslyftet. Motion E58:3 (Osby arbetarekommun) yrkar att allmän behörighet är en rättighet som ska kvarstå längre upp i vuxen ålder än till 21 år för dem som vill ta en paus i studierna, för detta måste ekonomiska möjligheter skapas.

Den borgerliga regeringen har utdelat en dråpslag mot vuxenutbildningen. Från 2005/2006 till 2007/2008 försvann nästan var tredje plats i komvux, mer än 40 000 platser. Inom yrkesvux kan bara hälften av de platser kommunerna anser sig behöva och är beredda att starta nu komma igång. De massiva nedskärningarna i människors möjlighet att studera i vuxen ålder har också kommit vid sämsta tänkbara tillfälle, under en djup jobbkris. Vi Socialdemokrater försvarar med kraft möjligheten att studera på komvux. Vi gör det utifrån tanken om det livslånga lärandet, utifrån vetskapen att Sverige tjänar på och är beroende av att människor utbildar sig, och utifrån övertygelsen om att människor kan och vill lära. Det ständigt pågående omvandlingstrycket inom arbetsmarknaden och utvecklingen av de kunskaper som behövs inom olika yrken gör att Sverige inte har råd att avstå från att investera mer i vuxenutbildning. Samtidigt har den globala ekonomiska krisen slagit hårt mot Sverige. Vi Socialdemokrater sätter jobben först, för vi vet att det är långsiktigt ansvarfullt både för varje människa och för Sverige som nation. Det kräver tydliga politiska prioriteringar för att nå full sysselsättning och att komma tillbaka till överskott i de offentliga finanserna. Vi har höga ambitioner på många områden, men är medvetna om att varje utgift och inkomst måste vägas noga och att takten i reformarbetet avgörs av det ekonomiska läget.

Kunskapslyftet var en mycket lyckad satsning på vuxenutbildning. Mellan 1997 och 2002 fick cirka 800 000 människor en bättre grundläggande utbildning. Partistyrelsen anser att Sverige nu behöver ett Kompetenslyft för nästa årtionde. Sverige kommer att vända uppåt igen, och de nya jobben kommer att ställa högre och bredare krav på kunnande och utbildning. Den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen måste byggas ut rejält. Men det räcker inte. Arbetsmarknadsutbildningen kommer inte att kunna ge plats åt alla dem av oss som förlorar jobbet i jobbkrisen. De närmaste åren kommer närmare 150 000 jobb att försvinna enligt Arbetsförmedlingen. Denna betydande förlust av jobb måste mötas av ett lika betydande kompetensalternativ. Det tidigare Kunskapslyftet hade fokus på generell utbildning på grundskole- och gymnasienivå. Nu bör investeringen även omfatta åtminstone yrkeshögskolan och kombineras med ett förstärkt utbud av yrkesutbildning i Komvux och Yrkesvux, och med en bra möjlighet till lärlingsutbildning.

Komvux måste vara så väl utbyggt att det finns goda möjligheter till gymnasiestudier för de som i dag är i arbetslivet och saknar gymnasiekompetens eller motsvarande. Alla som under sin gymnasietid inte skaffat sig särskild behörighet till högskolan ska ges en ny chans i Komvux eller i basår på högskola. De som varslas eller förlorar jobbet ska kunna läsa korta kurser på eftergymnasial nivå inom områden där det råder arbetskraftsbrist idag eller förväntas göra det i framtiden. Partistyrelsens uppfattning är att staten kan behöva ta ett tydligt ansvar för att alla kommuner ska ha möjlighet att erbjuda sina invånare detta. Viktigt är också att den som söker arbete inte fastnar i en rundgång mellan åtgärder som endast leder tillbaka till nya åtgärder.

Partistyrelsens instämmer i att det ska vara möjligt att varva arbete och studier. En god tillgång på utbildningsplatser på alla nivåer, ett utökat samarbete mellan parternas trygghetsorganisationer och arbetsförmedlingen och ett studiemedelsystem som fungerar för studerandegrupper med olika utbildningsbehov och livssituation är viktiga hörnstenar i detta.

Partistyrelsen ställer sig helt avvisande till att den borgerliga regeringen stänger dörren för möjligheten att läsa in kunskaper efter gymnasiet genom att förbjuda möjligheten att läsa upp betyg. Regeringen bygger därmed in ytterligare återvänds-

gränder. Istället behöver platserna inom vuxenutbildningen öka. Partistyrelsen ser det som en central del i socialdemokratisk politik att erbjuda upprepade chanser till utbildning under hela livet. Utbildningsplatser måste dock alltid i första hand riktas till dem som saknar fullständig utbildning.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B37:1, B37:3, B129:4,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B36:1, B38:1, B38:3, B39:1, B39:2, B39:3, B40:1, B40:2, E8:3, E8:4, E54:61, E58:3, E118:4, E136:2, E136:3, E138:2, E138:3, E138:4.

Motion B36 Sollentuna arbetarekommun

Återinförande av statligt stöd för gymnasial vuxenutbildning

Den gymnasiala vuxenutbildningen har under de senaste åren varit starkt hotad i ett flertal kommuner. Däribland Sollentuna där den moderatledda majoriteten i sin ekonomiska plan tänkt slakta antalet platser med 97 procent så att det 2010 endast skulle finnas tio platser i en kommun med 62 000 invånare. Efter hårda påtryckningar från oss så har de backat från denna slakt men det har trots allt blivit drastiska neddragningar. Detta har gjort att det är omöjligt att läsa upp sina betyg för att komma in på de utbildningar på högskola som man önskar.

Den nya gymnasieskolan där färre får högskolebehörighet kommer att kräva en modernisering av vuxenutbildningen för att ge fler en andra chans till utbildningen. Den moderatledda regeringen har valt att lägga fokus inom vuxenutbildningen på yrkesutbildningen. Det är bra att satsa på dem som inte vill läsa vidare på universitet och önskar ha en kortvarig yrkesutbildning som förhoppningsvis leder till arbete. Dock bör det även prioriteras att göra så mycket det går för att alla ska få tillträde till den utbildning de önskar och det jobb de drömmer om. Den ekonomiska bakgrunden ska inte spela någon roll om man kan bli läkare, socionom eller tar någon annan akademisk examen. Alla oavsett föräldrarnas ekonomiska situation bör ges likvärdig förutsättning till studier de drömmer om.

Den gymnasiala vuxenutbildningen är en viktig del i det svenska utbildningssystemet. Vi ser det som en gemensam angelägenhet för hela Sverige att det finns en stor tillgång på välutbildad arbetskraft. Vi anser därmed att det är en statlig angelägenhet att stötta vuxenutbildningen så att det kan uppnås. Detta ansvar är inte minst viktigt när det råder brist på arbetstillfällen. Under senare delen av 1990-talet tog staten detta ansvar bland annat genom "Kunskapslyftet".

Vi föreslår därför att kongressen beslutar:

B36:1 att ett statligt stöd införs för gymnasial vuxenutbildning.

Robin Sjöberg, Kjell Ekdahl, Ove Nilsson, Margareta Henkel, Berit Forsberg, Lennart Östling, Åke Burstedt, Larsaxel Johansson, Bernt Sundberg, Alfonso Ramirez, Roger Sjöberg
Sollentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B37

Oxelösunds arbetarekommun

Socialdemokraterna för det livslånga lärandet

Socialdemokraterna måste visa på att det livslånga lärandet är vägen till ett gott arbetsliv och ett bättre samhälle. Vi måste arbeta för att det ska vara lätt att gå mellan studier och arbetsliv. Jag anser Socialdemokraterna måste få arbetsförmedlingen och vuxenutbildningen att arbeta mer för ett flexibelt arbetsliv. Med ett flexibelt arbetsliv talar jag om att man obemärkt ska kunna gå mellan studier och arbetsliv. Jag anser att Socialdemokraterna ska åter igen arbeta för att införa något liknande som kunskapslyftet till en mer permanent lösning efter valet 2010.

Islänningarna ansåg att ”Bättre börda bär ingen med sig än god kunskap”. Socialdemokraternas stora projekt kunskapslyftet är som ett stort statligt folkrörelsearbete på statlig nivå. Det handlade om att lyfta kunskaper både för de vuxna som var i arbete och de som var arbetslösa och långtidssjuka. Fördelarna med projektet, som var mellan 1997–2002, var att arbetslösa och långtidssjuka fick en gedigen utbildning för att sedan kunna läsa på universitet. Under samma tid utlokaliserades universiteten delvis på lokal nivå. De arbetslösa som hade en gedigen gymnasieutbildning kunde gå in som vikarier för de fastanställda som samtidigt lyfte sina kunskaper. Det handlade om det livslånga lärandet i kunskapssamhället. Vägen från att läsa som vanlig arbetare till att vara universitetsutbildad kan var lång. För många blev det ett par år på komvux och några flera år på universitet. De vuxenstudier kunde nu koppla sina egna långa erfarenheter med de teorier som skolan står för, vilket är något stort. Men framförallt trodde Socialdemokraterna på människorna och att de ville utveckla sig och få ett arbete. Det var inte lättja eller ovilja som gjorde att människor inte arbetade eller var långtidssjuka. Socialdemokraterna ansåg inte, i motsats till nuvarande regering, att det var för att a-kassan eller sjukförsäkringen var för hög som gjorde att människor gick arbetslösa eller långtidssjuka.

Därför anser vi:

- B37:1 att Socialdemokraterna ska aktivt arbeta för det livslånga lärandet,
- B37:2 att vi ska kunna läsa kurser på vuxenutbildningen och på universitet med a-kassa,
- B37:3 att vi ska kunna variera arbete och studier flexibelt,
- B37:4 att arbetsförmedlingen och vuxenutbildningen tillsammans arbetar mer för ett flexibelt arbetsliv mellan studier och arbete,
- B37:5 att universitetet fortsätter att byggas ut och utlokaliseras,
- B37:6 att arbetsmarknadsåtgärder kan användas mer generöst för studier på högskola och vuxenutbildning,
- B37:7 att utveckla ett vuxenstudiestöd motsvarande a-kassenivå så att man kan vidareutbilda sig under sin tid i arbetslivet.

Björn Andersson

Södermanlands partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B38

Örebro arbetarekommun

Satsa på livslångt lärande

För oss socialdemokrater är att bekämpa utbildningsklyftorna ett av de viktigaste målen för att nå ett rättvist samhälle.

Samhällets behov av utbildad arbetskraft kommer inte att lösas genom att nya låglönejobb skapas. Den kompetens som kan utveckla svensk ekonomi skapas istället genom en möjlighet till fortsatt bred vuxenutbildning och kompetensutveckling. Utbildningsmöjlighet måste finnas för den som är arbetslös eller som vill tillbaka efter sjukskrivning och rehabilitering, men också för den som saknar formell skolkompetens i vuxen ålder. Genom att göra det lättare att omskola sig till nytt jobb, genom att rusta den som står längst från ett jobb och genom att satsa på den arbetslediga kapaciteten som finns i landet, utjämnas utbudet och efterfrågan på arbetsmarknaden. På så sätt undviks arbetskraftsbrist.

Tidigare socialdemokratiska regeringar har under lång tid byggt ut vuxenutbildningen på olika sätt. Under den speciella vuxenutbildningssatsning som kallades kunskapslyftet deltog närmare en miljon vuxna. Även andra riktade insatser för att åstadkomma minskad social snedrekrytering till studier ledde till att människor som aldrig skulle ha vågat ta steget annars började studera. Exempel på sådana insatser var det riktade statsbidraget fördelat utifrån behov, rekryteringsbidraget, korttidsstudiestödet, 25:4-regeln, inrättandet av Centrum för flexibelt lärande och studerandevillkoret i a-kassan. Dessa insatser har nu den borgerliga regeringen avvecklat, vilket kommer att få mycket allvarliga konsekvenser för människors möjlighet att studera vidare. Dessutom så har det statliga anslaget till kommunal vuxenutbildning minskat med en tredjedel.

Samhället ska rikta satsningar för att kompensera de vuxna som tidigare fått minst av utbildningsresurserna. Med tanke på hur många gånger den som går ut gymnasiet i dag måste räkna med att byta jobb och bransch måste utbildningssystemet mer vara anpassat för ett livslångt lärande. Målet är en generös och flexibel vuxenutbildning där en mångfald av utbildningsanordnare har ett så pass brett utbud att alla kan hitta en form som passar dem, när de vill studera i vuxen ålder. Antalet platser i den kommunala vuxenutbildningen bör öka, liksom det statliga anslaget till dessa. Även folkbildningen med sin breda verksamhet har en mycket viktig funktion att fylla. Valideringen är ett viktigt instrument i det framtida livslånga lärandet, och metoderna för validering behöver utvecklas och kvalitetssäkras. För att anordnare av kvalificerad yrkesutbildning och högskolor ska ta denna uppgift på allvar så måste ersättningen för validering – inte bara utbildning – ses över och utvecklas.

Sverige som nation har allt att vinna på att fler lär mer. Vi vill särskilt stimulera dem som har kort tidigare utbildning att våga satsa på att utbilda sig. De vågar det om de erbjuds genom att generösa studiestöd och en mångfald av studieformer. En nation som satsar på god infrastruktur när det gäller utbildning står sig också mycket bättre i konkurrensen om de framtida jobben. Det ökar tillgängligheten på rätt utbildad arbetskraft och stärker möjligheten för individen att söka och inneha olika slags arbeten. Därför är det ett viktigt kvalitetsmål i sig, att hela arbetskraften har en god generell grund att stå på, och snabbt kan inhämta nya kunskaper.

Den kvalificerade yrkesutbildningen (KY) är en annan viktig del av vuxenutbildningen som i mycket hög utsträckning leder till arbete. Erfarenheterna från hittills genomförda kvalificerade yrkesutbildningar är en god utgångspunkt när det gäller att fortsätta utveckla såväl dessa utbildningar som andra vuxenutbildningar med yrkesinriktning. Behovet och efterfrågan av kvalificerade yrkesutbildningar ökar.

Jag menar att det finns ett behov av mer yrkesinriktade utbildningar inom vuxenutbild-

ningen som i dag främst är fokuserad på teoretiska kurser. Det finns också ett behov att skapa möjligheter för dem som har gått studieförberedande program på gymnasieskolan att skola om sig till mer praktiska yrken eller komplettera med mer praktiska kunskaper. Särskilt viktigt är det att skapa möjligheter till omställning mot bristyrken som till exempel, fordon, VVS eller vård och omsorg. Med tanke på den arbetskraftsbrist som råder inom flera av dessa områden är det hög tid att komma igång med dessa utbildningar.

Utbildning är en rättighet för alla, och alla har vi olika förutsättningar att tillgodogöra oss denna rättighet under olika perioder av livet. Det kommer alltid att finnas elever som av olika skäl behöver fylla igen kunskapsluckor i vuxen ålder. Därför är det självklart att alla ska få mer än en chans att skaffa sig de kunskaper som behövs för att kunna leva ett gott liv och vara efterfrågade på arbetsmarknaden. De förändringar som konstant pågår på arbetsmarknaden gör att arbetskraften har ett fortlöpande behov av att fylla på sina kunskaper. Att satsa rejält på vuxenutbildning är ett av de mest effektiva sätten att bryta kunskapsklyftor mellan människor och att minska segregationen.

Allt detta är en del av det livslånga lärande som inte bara ger den enskilde individen möjlighet att komplettera sina studier och kunna bemöta aktuellt krav på arbetsmarknaden, utan ger också utrymme för god tillväxt. En sådan politik är av helt avgörande betydelse i vårt moderna samhället – en politik som gynnar arbetslinjen.

Med hänvisning till ovanstående föreslår vi:

- B38:1 att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att på olika sätt verka för, stödja och utveckla det livslånga lärandet som en grundval för socialdemokratisk utbildningspolitik,
- B38:2 att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att särskilt titta på utveckling av olika former av kvalificerade yrkesutbildningar och på hur övergångar kan ske från mer studieförberedande program till mer praktiska och bristyrkesorienterade inriktningar,
- B38:3 att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att beakta validering och att se till att valideringsverksamhet ges nödvändiga resurser.

Ameer Sachet

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B39

Uppsala arbetarekommun

Många vägar till högre studier

Alla som är behöriga och vill ska ha möjlighet att plugga på högskolan. Högre utbildning ska vara avgiftsfri, för både svenska och utländska studenter. De utredningar som gjorts över egenfinansiering av högskolestudier visar relativt entydigt att det skulle krävas ett dyrt och otympligt system både för högskolorna och staten, även om avgifter endast införs för utomeuropeiska studenter.

Den borgerliga regeringen har drastiskt skurit ned på antalet komvuxplatser. Det är oroande eftersom det medför minskade möjligheter till kunskapsutveckling och ett livslångt lärande för många människor. Antalet komvuxplatser måste öka. Genom studier på komvux ska de som vill ges möjlighet att läsa in ämnen eller komplettera sina gymnasiebetyg, så att de får högskolebehörighet. Även personer som har högskolebehörighet ska kunna stärka sina förkunskaper inför högskolan.

Kunskapslyftet var ett projekt som gav många med grundskolekompetens möjlighet

till vidare studier. Detta projekt, i en eller annan form, skulle kunna permanentas som ett led i det livslånga lärandet.

I antagningen till dagens högskola dominerar de traditionella urvalskriterierna betyg och högskoleprov. Dessa instrument är trubbiga och tenderar att missgynna personer från studieovana miljöer. I stället borde vi öppna upp och bredda rekryteringen till högskolan genom alternativa urvalsinstrument som högskolorna själva beslutar om. Särskilda prov framtagna för att pröva den specifika kunskap som krävs för en utbildningsinriktning, så kallade domänprov, är en alternativ antagningsform med god legitimitet och förhållandevis goda prognosegenskaper. För detta krävs att högskolorna i sin antagningsordning sätter upp strikta regler för vilka urvalsgrunder som ska användas. Tydliga och klara kriterier ska försäkra mot godtycklighet. Vidare bör den så kallade 25:4-regeln återinföras, vilken innebar att studenter med arbetslivserfarenhet fick behörighet att läsa på högskolan.

Arbetslivet förändras i snabb takt. Människor behöver bättre möjligheter att fylla på sina kunskaper. Därför behövs bättre ekonomiska möjligheter att studera som yrkesverksam och högskolan behöver utvecklas för att ge utbildning anpassad för yrkesverksamma.

Vi yrkar därför på:

- B39:1 att komvux ska ges ökade resurser för att skapa fler studieplatser,
- B39:2 att det ska ges möjlighet till att konkurrenskomplettera på komvux,
- B39:3 att det som ett led i det livslånga lärandet införs ett program liknande kunskapslyftet,
- B39:4 att en nationell plan tas fram för breddad rekrytering till högskolan,
- B39:5 att den så kallade 25:4-regeln återinförs,
- B39:6 att socialdemokratin utreder hur högskolan kan utvecklas för att ge utbildning bättre anpassad för yrkesverksamma.

Laboremus genom Tony Kenttä, ordförande.

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B40

Göteborgs partidistrikt

Ge oss tillbaka rätten till en andra chans

Förr fanns det en möjlighet att repetera och bygga på sin utbildning om man av olika skäl inte kunnat genomföra utbildningen i skolan. Då kunde man få möjlighet att läsa upp grundskola och gymnasiekompetens i anslutning till arbetet. Denna möjlighet borde återinföras för att människor inte ska utestängas från arbetsmarknaden.

Detta kan genomföras genom att återinföra statsstödet för kommunal vuxenutbildning på grundskola och gymnasieutbildningar och att bygga ut antalet utbildningsplatser på vuxenutbildningar med flexibla tider.

Detta för att de anställda ska ha den formella kompetensen som krävs för att vara anställningsbar och attraktiv på arbetsmarknaden. Det vill säga en möjlighet till en andra chans.

Därför yrkar vi:

- B40:1 att det ska skapas fler utbildningsplatser,
- B40:2 att det ska tas fram statliga medel för utbildningar,

B40:3 att återinföra korttidsstudie stödet, om det ej är möjligt att få ersättning från arbetsgivaren.

Gabriel Veble, Anneli Eriksson, Annelie Fåglund, Gaiz Anadolyan, Joakim Hagberg, Mikael Strömberg, Leif Falkenström

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B40:3, B41:1, B41:2, B42:1 (korttidsstöd och rekryteringsbidrag)

Motion B41:1–2 (Sandvikens arbetarekommun) föreslår att korttidsbidraget återinförs för baskunskapsskolan genomfört som folkbildning samt att uppsökeripengar återinförs till facken. Motion B42:1 (Umeå arbetarekommun) föreslår att rekryteringsstödet för människor som inte har en 3-årig utbildning ska återinföras så att man kan komplettera upp sina betyg med ekonomiskt stöd. Motion B40:3 (Göteborgs partidistrikt) föreslår att korttids studiestödet återinförs, om det ej är möjligt att få ersättning från arbetsgivaren.

Regeringen har avskaffat de särskilda stöd för personer med kort tidigare utbildning och en svag ställning på arbetsmarknaden. Även de medel för uppsökande verksamhet som användes av fackliga organisationer drogs in. Detta har drabbat de grupper som var i störst behov av utbildning. Partistyrelsen anser att en rad åtgärder behöver vidtas både för att öka utbudet av utbildning på alla nivåer, och för att stärka de ekonomiska förutsättningarna att börja studera. Partistyrelsens uppfattning är också att särskilt riktade ersättningar till dem som har svagast ställning på arbetsmarknaden kan behövas. Partistyrelsen anser även att det kan behövas ett stöd för uppsökeriverksamhet i någon form.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B40:3, B41:1, B41:2, B42:1.

Motion B41

Sandvikens arbetarekommun

Korttidsbidrag

Borgarna tog efter valet bort korttidsbidraget för Baskunskapsskolan, (svenska, engelska, matematik, samhällskunskap och data). Då försvann inte bara vuxna elevers möjlighet att i folkbildningsanda läsa in dessa ämnen. Även föräldrar som ville hjälpa sina barn med dessa ämnen tappade möjligheterna att läsa upp sina kunskaper. Det måste vara en bra tanke med föräldrarstöd när eleverna får allt mindre stöd i skolan.

Vi yrkar därför:

B41:1 att korttidsbidraget återinförs för baskunskapsskolan genomfört som folkbildning,

B41:2 att uppsökeripengar återinförs till facken.

Hans Lundgren, Kommunals socialdemokratiska fackklubb i Sandviken,
LO-facken i Sandviken, Utbildningssatsningen ”100 nya” i Sandviken
Sandvikens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B42

Umeå arbetarekommun

Återinför rekryteringsbidraget

Många människor har på slutet tappat sina jobb inom till exempel industrin och vi kan tyvärr konstatera att flertalet inte har en 3-årig gymnasieutbildning och är inte behöriga att söka till högskola eller universitet.

Den tidigare socialdemokratiska regeringen hade uppfattningen att människor som inte hade en 3-årig gymnasieutbildning och högskolebehörighet skulle kunna få läsa upp sina betyg på KomVux med rekryteringsstöd som ekonomisk hjälp. Det var för att bryta upp och möjliggöra för människor att ta steget och våga gå vidare i livet. Människor skulle inte fastna i längre perioder av arbetslöshet utan istället kunna styra sitt eget liv.

Borgerliga riksdagsledamöter har i media beskrivit frågan om rekryteringsbidrag som att ”nu är lyxen över att få studera gratis” över. Den socialdemokratiska politiken måste vara mer vidsynt än så. Vi måste skapa möjligheter för människor att lyckas utifrån sina egna förutsättningar och att våga ta egna steg i livet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

B42:1 att rekryteringsstödet för människor som inte har en 3-årig utbildning ska återinföras så att man kan komplettera upp sina betyg med ekonomiskt stöd.

Skolrådslagsgruppen i Umeå AK genom Hans Lindberg

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

A2:2, A4:2, A4:3, A10:2, C2:8 (arbete åt alla)

A2:2 (Luleå arbetarekommun) yrkar att socialdemokratin grundligt diskuterar hur vi ska se på incitament och drivkrafter och hur dessa uppstår. Motion A4:2–3 (Trollhättans arbetarekommun) framhåller vikten av att den socialdemokratiska politiken för full sysselsättning ska förstärkas för att en strukturovandlingspolitik även framgent ska ha stöd samt att den socialdemokratiska arbetslinjen tydligare ska betona rättighetslinjen. I motion A10:2 (Stockholms arbetarekommun) föreslås att Socialdemokraterna med full sysselsättning som minst, över en konjunkturcykel, menar att den reguljära sysselsättningsgraden ska vara 85 procent i åldersgruppen 20 till 64 år samt att den öppna arbetslösheten ska vara kring två procent och enbart bestå av friktionsarbetslöshet. Man förslår också, i motion C2:8 (Stockholms arbetarekommun) att kommande arbetsmarknadsprogram har tydliga och genomtänkta jämställdhets- och etnicitetsperspektiv.

Socialdemokratisk politik handlar om att skapa frihet för människor att forma sina egna liv, uppmuntra utveckling och se möjligheter. Vårt mål är arbete åt alla – full sysselsättning. En starkare arbetslinje är vårt medel att nå dit. Genom att förbättra människors villkor, möjligheter till utveckling och bekämpa arbetslöshet läggs grunden för tillväxt och välfärd. För varje människa är det egna arbetet grunden för försörjning och för friheten att kunna göra egna val i livet. Alla som kan, ska arbeta och arbete ska alltid löna sig för alla. Jämställdhets- och etnicitetsperspektiv ska genomsyra arbetsmarknadspolitiken.

En stark arbetslinje är grunden i en socialdemokratisk välfärdsmodell som skapar hög sysselsättning, låg arbetslöshet och jämlikhet som motverkar fattigdom. I vår välfärdsmodell delar vi utvecklingens risker och kan därför välkomna de möjligheter som en internationalisering och en teknisk utveckling innebär.

Partistyrelsen menar att både förändringstrygghet och inkomstrygghet är viktiga delar i den socialdemokratiska arbetslinjen. Det betyder att den som söker jobb eller som vill byta arbete ska ha rätt till stöd för detta. Arbetslinjen innehåller också skyldigheter, som att arbeta efter förmåga, aktivt söka jobb och utveckla sin kompetens. Den som är arbetslös ska ha rätt till ersättning under tiden man söker jobb. Man har då också ett ansvar att byta yrke om så behövs, vidareutbilda sig eller flytta för att få ett jobb. En förutsättning för att ansvar ska kunna utkrävas är att Arbetsförmedlingen kan erbjuda effektiva och kvalificerade insatser. Vi vill utveckla delar av dagens Arbetsförmedling till en Kompetensförmedling för att stärka förmedlingens möjlighet att möta människor med olika behov. Arbetslöshet drabbar idag allt fler grupper och med en bredare syn på arbetslinjen kan Arbetsförmedlingen bidra till en snabbare omställning och till att arbetsmarknadens efterfrågan på kompetens möts mer effektivt. Inte bara arbetslösa utan också de som redan har ett jobb måste ges tillgång till utbildning och stöd vid valet av utbildning och yrke. Den som kommer till Arbetsförmedlingen har rätt till vägledning och aktiva insatser som underlättar möjligheten att få ett jobb och behålla ett jobb.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet A2:2, A4:2, A4:3, A10:2, C2:8.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

A2:3, A4:4, A8:4, A11:3, A11:4, A14:3, B37:4, B37:6, B43:1, B44:1, B44:2, B44:3, B44:4, B45:1, B46:1, B46:2, B46:4, B47:1, B48:1, B48:2, B49:1, B50:1, B51:1, B75:2, B75:3, B75:5, B76:2, B115:3, B115:4, C8:2, C8:6 (ny arbetsmarknadspolitik med kvalitet och resurser)

I motion B75:2–3,5 (Gävleborgs partidistrikt) yrkas att fler arbetslösa ges möjlighet att med stöd av samhället byta yrke genom att arbetsmarknadsutbildningarna kraftigt ökar, att upprätthålla en rikstäckande, enhetlig statlig arbetsförmedling av hög kvalitet och med utbyggd samverkan med fackliga organisationer samt att de långvarigt sjukskrivna ges en större möjlighet till statligt stöd genom en utbyggnad av Arbetsförmedlingens verksamhet och att ersättning på samma nivå som sjukpenningen utgår för den som varit sjukskriven, saknar anställning samt är inskriven på Arbetsförmedlingens rehabiliteringsverksamhet. Motion B76:2 (Gävle arbetarekommun) vill att fler ges möjlighet att med stöd av samhället utveckla sin kompetens genom att arbetsmarknadsutbildningar kraftigt ökar. I motion A2:3 (Luleå arbetarekommun) anförts att den socialdemokratiska arbetsmarknadspolitiken konkret utformas så att det statliga ansvaret för att det skapas jobb ökar, liksom att möjligheterna till högkvalitativ utbildning för arbetssökande och resurserna till arbetsförmedling och matchning ökar. Motion B43:1 (Borås arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna arbetar för ett förverkligande i enlighet med motionens intentioner (om biblioteken som en resurs). Motion A4:4 (Trollhättans arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna i samarbete med LO utarbetar ett nytt, offensivt arbetsmarknadspolitiskt program med inriktning på ett ökat statligt ansvar, kraftigt ökade resurser och högre kvalitet. Motion B44:1–4 (Lindesbergs arbetarekommun) yrkar att enskilda kommuner får ta ansvar för en del av statens arbetsmarknadspolitiska medel för insatser i form av utveckling av nya utbildningar och beslut om utbetalning av utbildningsbidrag och att detta får vara en försöksverksamhet omfattande en period om fyra år. Motionärerna menar

vidare att försöksverksamheten genomförs i 5–6 kommuner med varierande storlek och geografiskt spridda i landet för jämförelser och erfarenhetsutbyte samt att arbetslivsforskning kopplas till försöksverksamheten för uppföljning och förslag på åtgärder som gör våra arbetsmarknadspolitiska insatser bättre anpassade att verka i en snabbt föränderlig värld. Motion B37:4,6 (Oxelösunds arbetarekommun) menar att Arbetsförmedlingen och vuxenutbildningen tillsammans arbetar mer för ett flexibelt arbetsliv mellan studier och arbete samt att arbetsmarknadsåtgärder kan användas mer generöst för studier på högskola och vuxenutbildning. Motion A8:4 (Skånes partidistrikt) föreslås att arbetsmarknadspolitiken stärks, framför allt genom satsningar på högkvalitativa arbetsmarknadspolitiska utbildningar. Motion B46:1–2,4 (Stenungsunds arbetarekommun) föreslår att säkra ett lekmannainflytande i arbetsmarknadspolitiken och inom socialförsäkringssystemet, att medverka till en omprövning av befogenheter inom olika områden vid myndigheterna i syfte att skapa en tydlig regional/kommunal medverkan i dess uppdrag, samt att inom lokala arbetsmarknadsregioner inrätta beslutsorgan för uppgifter inom arbetsmarknadspolitiken. Motion B47:1 (Sandvikens arbetarekommun) yrkar att fler ges möjlighet att med stöd av samhället utveckla sin kompetens genom att arbetsmarknadsutbildningar kraftigt ökar. I motion A11:3–4 (Stockholms arbetarekommun) yrkas att den socialdemokratiska arbetsmarknadspolitiken konkret utformas så att det statliga ansvaret för att det skapas meningsfulla jobb ökar, liksom möjligheterna till högkvalitativ utbildning för arbetssökande och resurserna till arbetsförmedling och matchning ökar samt vikten av att upprätthålla en riksäckande, enhetlig arbetsförmedling av hög kvalitet och med utbyggd samverkan med fackliga organisationer. Motion B45:1 (Eskilstuna arbetarekommun) yrkar att socialdemokratiska partiet verkar för att Arbetsförmedlingen får i uppdrag att anordna uppdragsutbildning, med syfte att erbjuda långtidsarbetslösa en möjlighet att ta ett B-körkort och därmed göra dem mer anställningsbara på arbetsmarknaden. I motion C8:2,6 (Malmö arbetarekommun) anføres att företagsanpassad utbildning bör vara gångbar även hos andra arbetsgivare inom samma bransch, samt att Arbetsförmedlingen ges i uppdrag att utforma och i nära samarbete med den arbetslöse löntagaren utveckla individuella utvecklingsplaner i syfte att snarast erhålla ny anställning. Motion B115:3–4 (Bohusläns partidistrikt) föreslår att säkra lekmannainflytandet i arbetsmarknadspolitiken och inom socialförsäkringarna på kommunal/regional nivå och framhåller vikten av att utveckla en ny kurs för arbetsmarknadspolitiken till stöd för aktiva insatser i linje med relevanta delar av motionen. Även i motion A14:3 (Uppsala arbetarekommun) anføres att den socialdemokratiska arbetsmarknadspolitiken konkret utformas så att det statliga ansvaret för att det skapas jobb ökar, liksom att möjligheterna till högkvalitativ utbildning för arbetssökande och resurserna till arbetsförmedling och matchning ökar. Motion B48:1–2 (Överkalix arbetarekommun) vill att en ny arbetsmarknadspolitik som innefattar beredskapsarbeten och mer av eftergymnasial arbetsmarknadsutbildning införs och att otraditionella medel återinförs inom arbetsmarknadspolitiken. I motion B49:1 (Jönköpings arbetarekommun) yrkas att Arbetsförmedlingen ges förutsättningar och ansvar för en aktiv arbetsmarknadspolitik med syftet att ge alla medborgare nödvändig service och stöd. Motion B50:1 (Lunds arbetarekommun) vill att Arbetsförmedlingen får en avsevärd resursförstärkning med personal för att bättre kunna stödja den enskilde arbetssökande. Motion B51:1 (Bohusläns partidistrikt) yrkar att stärka de regionala tillväxtprogrammen och eftersträva en stark samordning med arbetsmarknadspolitiken.

Socialdemokratisk politik handlar ytterst om att skapa frihet för människor att forma sina egna liv, uppmuntra utveckling och att se möjligheter. Därför är vårt mål arbete åt alla – full sysselsättning. En starkare arbetslinje är vårt medel för att nå dit. Arbetslinjen innehåller rättigheter, möjligheter och skyldigheter. De som förlorar jobbet har rätt till stöd för att sadla om eller gå vidare. Det handlar om rätt till en bra och effektiv arbetsmarknadspolitik – kompetent vägledning och andra aktiva insatser som underlättar vägen till ett nytt jobb, utbildning, praktik eller subventionerade anställningar. Men arbetslinjen innehåller också skyldigheter, som att arbeta efter förmåga, att aktivt söka jobb och utveckla sitt kunnande. Arbetslinjen vilar på investeringar i utbildning och utveckling, om insatser av bra kvalitet som leder till jobb.

Många grupper på arbetsmarknaden har mycket svårt att hitta ett arbete även under en högkonjunktur. Det kan bero på att de har en dålig grundutbildning eller så är den utbildning de har inte längre gångbar på arbetsmarknaden. Det kan också finnas andra faktorer som spelar in, till exempel attityder i samhället eller bakomliggande orsaker som inte enbart kan lösas med arbetsmarknads- eller utbildningsinsatser. För många personer som har svårt att hitta ett jobb kan utbildning vara den insats som leder till arbete. Den socialdemokratiska politiken erbjuder breda utbildningsmöjligheter även utanför den arbetsmarknadspolitiska ramen. För dem som har särskilt svårt att hitta ett jobb bör stöd och särskilda insatser skapas som utvecklar och stimulerar individen och som leder till arbete. Det praktiska stödet i jobbsökandet är också viktigt för många. Här måste finnas en bredd av kurser, studie- och yrkesvägledning och information till var och en utifrån individuella behov. Arbetsförmedlingen ska, i samråd med den arbetssökande utforma individuella handlingsplaner som ett ömsesidigt åtagande mellan individen och Arbetsförmedlingen.

Den borgerliga regeringen har infört den så kallade rehabiliteringskedjan. Tidsgränserna i denna kedja är ensidigt riktade mot den enskilde som får bära hela ansvaret för sin rehabilitering. Tidsgränserna innebär också att människor kommer att utförsäkras från sjukförsäkringen, oavsett om de har arbetsförmåga eller inte. Med de förändringar den borgerliga regeringen har gjort i samband med den så kallade rehabiliteringskedjans införande kommer fler tidigare sjukskrivna att behöva stöd från Arbetsförmedlingen.

Rehabiliteringskedjan innebär en ökad tillströmning av personer som behöver Arbetsförmedlingens stöd. Behovet av ett fungerande samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ökar och många tidigare sjukskrivna kommer att behöva ett betydande stöd eftersom de har varit frånvarande från arbetsmarknaden under lång tid. Socialdemokraterna i riksdagen har motsatt sig de nya reglerna som innebär att sjukskrivna lättare kan sägas upp. Partistyrelsen är djupt oroad över konsekvenserna av den borgerliga regeringens politik.

Partistyrelsen ser också allvarligt på att den borgerliga regeringen kraftigt har försämrat möjligheterna för att arbetslösa ska få stöd genom en aktiv arbetsmarknadspolitik. Minskade resurser till yrkesinriktad arbetsmarknadsutbildning, arbetspraktik och subventionerade anställningar innebär att många arbetssökande inte förbereds för jobb. Den borgerliga regeringens nedrustning av den aktiva arbetsmarknadspolitiken har också inneburit att den fackliga samordningen och inflytandet har undergrävt, vilket i sin tur har försämrat förutsättningarna för att föra en aktiv arbetsmarknadspolitik. Allt detta har drabbat de arbetslösa negativt.

Enligt partistyrelsens uppfattning vilar det huvudsakliga ansvaret för arbets-

marknadspolitiken på staten. Stödet till de arbetslösa ska vara rikstäckande och enhetligt för att rättssäkerhet och likabehandling ska uppnås. Merparten av resurserna för arbetsmarknadspolitiken ligger därför hos den offentliga Arbetsförmedlingen. Men till skillnad från idag, måste samarbetet och möjligheterna att använda Arbetsförmedlingens resurser för regionala initiativ i samarbete med kommuner och andra aktörer stärkas. Ett närmare samarbete måste utvecklas utan att principen om likabehandling frångås. Men vi behöver också utveckla nya sätt att se till att de som blir arbetslösa och är i behov av omställning får möjlighet att skaffa sig den kompetens som arbetsmarknaden kräver. Socialdemokraterna i riksdagen har lagt förslag om att inrätta en kompetenskommission för att bland annat, tillsammans med branschföreträdare, stärka samverkan på olika nivåer och för att kartlägga behovet av arbetskraft och utbildning. Kompetenskommissionen bör bestå av företrädare för näringslivets branschorganisationer, små och stora företag, kommuner, stat och fackförbund. Socialdemokraterna i riksdagen har även föreslagit ett omfattande kompetenslyft för att möta jobbkrisen och stärka de möjligheterna till arbete genom utbildningsinsatser.

Partistyrelsen vill understryka vikten av att kvaliteten i de arbetsmarknadspolitiska programmen alltid värnas. Sådana insatser ska alltid innebära utveckling som leder till arbete. Den som söker jobb ska inte fastna i en rundgång mellan åtgärder. Ett verktyg som uppvisar goda resultat är den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen. Partistyrelsen är starkt kritisk till den borgerliga regeringens kraftiga neddragning av den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen och delar motionärernas uppfattning om att den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen ska byggas ut kraftigt så att fler får denna möjlighet, men anser även att dessa utbildningar också ska vända sig till tjänstemän och akademiker som inte finner jobb.

Partistyrelsen menar att det behövs en stark samverkan med många olika aktörer för att arbetsmarknadsutbildningen ska få rätt omfattning, inriktning och kvalitet. Det är partistyrelsens uppfattning att det i varje region ska finnas ett nära samarbete mellan fack, arbetsgivare, utbildningsanordnare och Arbetsförmedling i denna fråga. Avsikten med arbetsmarknadsutbildningarna är att förhindra bristsituationer på arbetsmarknaden. Det innebär att utbildningarna, för att vara så effektiva som möjligt, bör kunna lösa brister snabbt. Arbetssökande har mycket varierande yrkes- och utbildningsbakgrund, särskilt i en djup lågkonjunktur som denna.

Det är partistyrelsens mening att Arbetsförmedlingen ska ges resurser som gör det möjligt att möta varje arbetssökande individuellt och ge stöd efter behov. Matchning och stöd för jobbsökande är ett bra och effektivt stöd för många arbetssökande i en högkonjunktur, men i lågkonjunktur måste större resurser läggas på andra typer insatser som kan leda till jobb när konjunkturen vänder. Insatserna ska vara av hög kvalitet och så långt det är möjligt anpassas till individen.

Många som kommer till Arbetsförmedlingen upplever den som byråkratisk, eller att de inte får det stöd och det bemötande som de behöver. Arbetsförmedlingen måste kunna erbjuda större kvalitet i insatserna för att de som är arbetslösa ska stå rustade inför den kommande konjunkturuppgången. En av Arbetsförmedlingens uppgifter är att stötta alla som söker arbete, både dem som står mycket långt från arbetsmarknaden och de som behöver stöd för att komma vidare i sin jobbkarriär. Detta kräver att Arbetsförmedlingen kan erbjuda flera effektiva och kvalificerade insatser. Det socialdemokratiska jobbråddslaget har föreslagit att delar av Arbetsförmedlingen byggs om till en Kompetensförmedling för att effektivare möta de krav som ställs. Partistyrelsen ser positivt på en sådan utveckling då detta kan bidra till

en mer kvalitativ och sammanhållen helhetssyn på arbets- och kompetenslinjen. En Kompetensförmedling ska kunna bistå dem som behöver kvalificera sig för nytt arbete genom utbildning eller som behöver kompensera sig för brist på nätverk. Kompetensförmedlingen ska även ge stöd till ombytessökande – för att underlätta för människor att gå vidare från ett jobb till ett annat och undvika arbetslöshet däremellan. Detta skapar både en bättre matchning och ger en större rörlighet på arbetsmarknaden.

Jobbrådsrådet föreslår också åtgärder för att arbetslösa snabbare ska få stöd från Arbetsförmedlingen och för att stärka utveckla modellen med individuella handlingsplaner. Även samverkan med arbetsmarknadens parter har försämrats i samband med omorganisationen av myndigheten Arbetsförmedlingen. På central nivå har partsföreträdare fått lämna sina platser i styrelsen och på lokal/regional nivå fungerar samverkan mellan arbetsmarknadens parter mycket varierande sedan Arbetsmarknadsnämnderna avskaffades. Det finns inget klart uppdrag för de lokala Arbetsförmedlingarna beträffande hur de fackliga organisationernas inflytande ska säkerställas och möjligheten att påverka har på många håll i landet försämrats. Styrkan i de fackliga organisationernas nära samverkan med Arbetsförmedlingen är att de kan bidra till att säkerställa kvaliteten i de insatser som erbjuds. Partistyrelsen anser att detta inflytande ska stärkas på alla nivåer.

I en motion behandlas frågor som rör lekmannainflytandet i arbetsmarknadspolitikerna och socialförsäkringarna. Bägge verksamheterna är vitala beståndsdelar i en fungerande arbetsmarknadspolitik. Den avveckling av inflytande som skett i och med att den borgerliga regeringen avskaffade socialförsäkrings- och arbetsförmedlingsnämnderna har enligt partistyrelsen fått oönskade konsekvenser. Det har inte bara uppstått en brist i den demokratiska kontrollen av verksamheterna utan det kan också ifrågasättas om till exempel inte det kaos som uppstod i Försäkringskassans verksamhet under 2008 hade kunnat upptäckas och åtgärdats snabbare om förtroendemannainflytandet varit större. Partistyrelsen ser därför positivt på förtroendemannainflytandet stärks, inte minst för att öka den regionala förankringen och den demokratiska legitimiteten. Formerna för hur detta ska ske bör dock övervägas vidare.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna A8:4, B46:1, B49:1, B76:2, B115:3,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet A2:3, A4:4, A11:3, A11:4, A14:3, B37:4, B37:6, B43:1, B44:1, B44:2, B44:3, B44:4, B45:1, B46:2, B46:4, B47:1, B48:1, B48:2, B50:1, B51:1, B75:2, B75:3, B75:5, B115:4, C8:2, C8:6.

Motion B43

Borås arbetarekommun

Biblioteken som resurs i kommande behov av arbetsmarknadsåtgärder

För att hjälpa upp situationen för människor som blir arbetslösa ligger det nära till hands att, utöver den hjälp och det stöd man får via arbetsförmedlingarna, också ta vara på den resurs som biblioteken utgör i sammanhanget.

Dessa samhällets friskvårdsinstitutioner och offentliga mötesplatser finns i varje kommun, är gratis tillgängliga för varje medborgare och har ett innehåll som garanterat har

något att ge var och en. Att seriöst använda biblioteken som en speciell resurs också för arbetslösa i väntan på nya jobb borde vara en samhällelig självklarhet. Biblioteket är ett ställe där man bara kan "vara", en social mötesplats, ett ställe där man kan förkovra sig vilket i sin tur ger styrka, stimulans och självkänsla, positiva effekter för känslan av att man tar tag i sin egen situation. Många människor vet också om denna möjlighet.

Men för dem som inte har för vana att använda biblioteken föreslås följande:

När man möter sin handläggare på arbetsförmedlingen kan denne remittera den arbetsökande till närmaste bibliotek eller, ännu bättre, få möta bibliotekspersonal för en första information/konsultation direkt på arbetsförmedlingen. Nästa steg blir att man får en egen tid med en bibliotekarie på biblioteket för individuell rådgivning. Här finns många ingångar att starta ifrån: utifrån eget lärande, egna intressen, nyhetsförmedling, läslust med merai en form som passar var och en: genom att läsa, orientera sig på nätet, söka jobb, läsa tidningar på sitt eget språk och från sin egen landsdel, lyssna på musik, låna hem film med mera.

Det är på detta stadium speciella insatser behövs, som introduktion eller förstahjälpen om man så vill. Därefter går man själv vidare som en besökare bland andra. För att denna hjälp till självhjälp ska fungera för den enskilde krävs det därför att:

- man för det första ser behovet av och planerar för lösningar i likhet med ovannämnda när insatser/åtgärder diskuteras på lokal och regional nivå,
- resurser avsätts på lokal nivå såväl för biblioteksmedverkan på arbetsförmedlingarna som för nödvändig introduktion på biblioteket.

Jag föreslår:

B43:1 att Socialdemokraterna arbetar för ett förverkligande i enlighet med motionens intentioner.

Gerd Jansson,

Sjöbo Socialdemokratiska förening

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B44 Lindesbergs arbetarekommun

"Kommunstyrd Arbetsförmedling" – En motion om kommunalt ansvar för statliga arbetsmarknadsresurser

Hösten 2008 och våren 2009 har varit minst sagt omtumlande. Den ekonomiska krisen, arbetslösheten och regeringens passivitet har tydligt visat behovet av flexibilitet och lokal/regional handlingsberedskap. Arbetsförmedlingen kan inte utifrån sin styrning snabbt gå in lokalt och ordna behovsanpassade arbetsmarknadsåtgärder.

Vi har drabbats av stora varsel inom verkstadsindustrin samtidigt som den borgerliga regeringen, som lök på laxen, ytterligare bakbundit Arbetsförmedlingens handlingsutrymme genom massiv neddragning av vuxenutbildning. Men redan innan dessa försämringar var det svårt för Arbetsförmedlingen att agera direkt och framförallt anpassat efter de lokala förutsättningarna och behoven.

Det kan exempelvis vara väldigt svårt att snabbt få till en lokalt anpassad arbetsmarknadsutbildning för att göra människor anställningsbara eller direkt skola in mot en lokal industri. Om man däremot lokalt kommunalt förfogar över medel för arbetsmarknadsutbildning kan man i nära samverkan med det lokala näringslivet hushålla med resurserna och göra direkta insatser där de behövs.

Genom att låta kommuner ta över styrningen av vissa arbetsmarknadspolitiska resurser skulle lokala lärcentrum och kommuner snabbt kunna sätta in de åtgärder den lokala arbetsmarknaden efterfrågar. Idag har många kommuner väl fungerande lärcentrum där vuxenutbildning och yrkesutbildningar anpassas efter invånarnas och det lokala näringslivets behov.

Långsiktiga samarbeten med arbetsförmedlingar finns och fungerar väl men både i goda tider och när det svänger snabbt och varsel duggar tätt behöver den lokala aktören – kommunen och lärcentrum – mer resurser för att snabbt anpassa och framförallt efter just de lokala behoven.

Det kan skilja sig ganska rejält mellan behoven i en relativt liten kommun och en större stad. Att då låta en enskild kommun ta över ansvaret för vissa arbetsmarknadspolitiska insatser och koppla ekonomiska resurser till detta skulle vara en modern uppgradering av socialdemokratisk arbetsmarknadspolitik.

Arbetsförmedlingarna ska finnas kvar och kunna ha resurser för större regionala arbetsmarknadsfrågor. De stora perspektiven behövs som garant för regional utveckling men delar av resurserna som framförallt handlar om direkt utbildningsstöd och medel för utveckling av lokala utbildningar bör kunna handhas av kommunerna med dess lärcentrum.

Vi föreslår därför att Socialdemokraterna ska verka för:

- B44:1 att enskilda kommuner får ta ansvar för en del av statens arbetsmarknadspolitiska medel för insatser i form av utveckling av nya utbildningar och beslut om utbetalning av utbildningsbidrag,
- B44:2 att detta får vara en försöksverksamhet omfattande en period om fyra år,
- B44:3 att försöksverksamheten genomförs i fem till sex kommuner med varierande storlek och geografiskt spridda i landet för jämförelser och erfarenhetsutbyte,
- B44:4 att arbetslivsforskning kopplas till försöksverksamheten för uppföljning och förslag på åtgärder som gör våra arbetsmarknadspolitiska insatser bättre anpassade att verka i en snabbt föränderlig värld.

Bengt Storbacka, ordförande i Lindesbergs socialdemokratiska arbetarkommun
Lindesbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B45

Eskilstuna arbetarekommun

Körkort för arbetslösa

Arbetsförmedlingens prognos för 2009–2010 visar att den ekonomiska nedgången på allvar har nått arbetsmarknaden och att sysselsättningen kommer att minska med 145 000 på två år.

Det är inte ovanligt att långtidsarbetslösa saknar körkort ofta på grund av ekonomiska orsaker, det innebär att de har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden då körkort ofta anges som krav för anställning.

Det råder brist på yrkesförare i landet idag, Arbetsförmedlingen kan idag erbjuda arbetslösa, yrkesförarutbildning till buss, taxi och lastbilsförare under förutsättning att den sökande har ett B-körkort.

Rådande arbetsmarknadsläge ställer krav på nytänkande och extra ordinära insatser för att öka rörligheten på arbetsmarknaden och därmed få fler personer i arbete.

Därför föreslår jag:

B45:1 att socialdemokratiska partiet verkar för att Arbetsförmedlingen får i uppdrag att anordna uppdragsutbildning, med syfte att erbjuda långtidsarbetslösa en möjlighet att ta ett B-körkort och därmed göra dem mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

Heikki Pohjolainen och Torshälla socialdemokratiska förening
Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B46

Stenungsunds arbetarekommun

Centraliseringen inom arbetsmarknadspolitiken och socialförsäkringarna

Arbetsmarknadspolitiken och socialförsäkringarna har hittills under 2000-talet präglats av genomgripande förändringar, och uppvisar numera också helt nya strukturer.

Förstatligande av försäkringskassorna – Försäkringskassan Sverige – och Länsarbetsnämnderna – Arbetsförmedlingen Sverige – är resultatet. En drivkraft har varit att upprätta så kallade enrådighetsmyndigheter.

De här förändringarna kännetecknas av långtgående centraliseringar av beslutsfattande. Den tidigare lokala och regionala förankringen gröps ur som en konsekvens av de här förändringarna. Lekmannainflytandet är fullständigt borttraderat.

Gemensamt för de nu aktuella förändringarna är att experter med särskild kompetens i beslutande organ är en garanti för att uppnå ökad effektivitet, mer likformig behandling och ökad rättsäkerhet. Att så skulle bli fallet är inte styrkt med några sakliga skäl. Resultaten som förändringarna ska uppnå kan staplas på varandra. Det spelar sedan ingen roll att den demokratiska legitimiteten (lekmannainflytandet) urholkas och subsidiaritetsprincipen inte längre ska gälla inom dessa områden.

De här utvecklingstendenserna är oroväckande ur flera synpunkter. Tillsammans med förändringar av villkoren i socialförsäkringarna och i arbetslöshetsförsäkringarna vittnar de om systemförändringar av principiell karaktär. Ur medborgarsynpunkter finns det anledning rikta mycket allvarligt kritik mot Försäkringskassan.

I frågor som rör arbete och hälsa är uppenbarligen koncentration och centralstyrning två nyckelbegrepp från statens sida. Däremot understryks betydelsen av ett lokalt och regionalt engagemang i frågor som rör regional utvecklingspolitik, infrastrukturplanering, EU:s strukturfondsprogram med mera.

Inom Arbetsförmedlingen Sverige ska emellertid former skapas för extern samverkan med bland annat arbetsmarknadens parter. Något motsvarande initiativ har inte tagits inom Försäkringskassan Sverige. Oavsett dessa förhållanden är det en principiell skillnad mellan information och samråd respektive ansvar och befogenheter

I stället för en centralisering av ansvar, befogenheter och beslutsfattande borde ambitionerna istället vara att stärka det reella lokala inflytandet över arbetsmarknadspolitiken, och inom socialförsäkringssystemet.

Inom ramen för de nya myndigheterna Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan måste det vara möjligt att tillgodose krav på ett reellt lekmannainflytande, och former för en samverkan med parterna på arbetsmarknaden.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås partikongressen besluta uppdra åt partistyrelsen att verka för:

- B46:1 att säkra ett lekmannainflytande i arbetsmarknadspolitiken och inom socialförsäkringssystemet,
- B46:2 att medverka till en omprövning av befogenheter inom olika områden vid myndigheterna i syfte att skapa en tydlig regional/kommunal medverkan dess uppdrag,
- B46:3 att socialförsäkringsnämnder ska vara beslutande organ i socialförsäkringsärenden,
- B46:4 att inom lokala arbetsmarknadsregioner inrätta beslutsorgan för uppgifter inom arbetsmarknadspolitiken.

Christer Ahlén

Stenungsunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B47 Sandvikens arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen

Bakgrund

Ersättningsreglerna har försämrats avsevärt sedan regeringsskiftet. Nästan alla försäkringar har utformats så att de drabbar personer som är långvarigt arbetslösa eller som före arbetslösheten inte lyckats få arbete med arbetstid som motsvarar kvalifikationstiden. De sämst ställda drabbas värst.

Socialdemokratin måste ta ställning till hur dessa försäkringar i arbetslöshetsförsäkringen ska hanteras om vi ska ha en omställningsförsäkring som ger inkomstrygghet under arbetslöshet och som innebär att den arbetslöse tillförsäkras rimliga möjligheter att söka jobb där kompetens tillvaratas, så är det nödvändigt med avsevärda förändringar.

Förslag:

- B47:1 att fler ges möjlighet att med stöd av samhället utveckla sin kompetens genom att arbetsmarknadsutbildningar kraftigt ökar.

Gunnar Fahlander, LO-Fackens socialdemokratiska fackklubb i Sandviken
Sandvikens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B48 Överkalix arbetarekommun

Arbetsmarknadspolitiken

Arbetslösheten är fortfarande hög, avsaknad av åtgärder som gör att den öppna arbetslösheten stiger till massarbetslöshet. Allt fler ifrågasätter den borgerliga politiken på det här området, allt fler rapporter visar klart på att det blir försörjningsstöd och inte en omställning mot de nya jobben som prioriteras.

Allt för många i åtgärder som inte leder till jobb, och därmed hamnar utanför det sociala skyddsnätet. Det har vi haft alldeles för mycket av.

Beredskapsarbete som åtgärd, otraditionella åtgärder som fanns på början av 90-talet och en massiv insats på utbildning är vad som nu behövs och – inte passiva åtgärder.

Sverige och Socialdemokraterna var kända för vår omställning till nya jobb gick genom:

- Ekonomisk politik för full sysselsättning.
- En aktiv arbetsmarknadspolitik.
- En hög nivå på a-kassan.
- Ett strakt anställningsskydd.
- Rikstäckande kollektivavtal.

Ta bort alla olika åtgärdsaktiviteter som bara låser in de arbetslösa och inte återkommer till den ordinarie arbetsmarknaden. Effekten av beredskapsarbeten är att medel skulle ställas till förfogande för upprustning av skogar, vägar, påskynda den kommunala investeringsviljan m m. Inte minst skulle arbetsmarknadspolitiken ges den stryka som den var en gång förut, framförallt på lokal nivå i nära samverkan med det lokala näringslivet. Under beredskapsarbete skulle fler få anställningsvillkor under kollektivavtal.

All utbildning och kompetensutbildning måste hela tiden ligga på hög nivå för att svara mot de behov arbetsmarkanden söker.

Otraditionella medel var en flexibel åtgärd som var anpassad till de lokala förutsättningarna och får därmed större effekt. Medel som kan användas för utvecklingsprojekt såväl som privat och offentlig sektor.

Jag föreslår:

B48:1 att en ny arbetsmarknadspolitik som innefattar beredskapsarbeten och mer av eftergymnasial arbetsmarknadsutbildning införs,

B48:2 att otraditionella medel återinförs inom arbetsmarknadspolitiken.

Stig Carlsson

Överkalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B49 Jönköpings arbetarekommun

En modern arbetsförmedling för alla

Arbetsförmedlingen har under det borgerliga styret successivt fått allt mer begränsad roll på svensk arbetsmarknad. Arbetsgivarens ansvar att meddela arbetsförmedlingen de lediga jobben har försvunnit, på samma sätt har de begränsade resurserna för personal och stödverksamhet inneburit att viktig kompetens rationaliserats bort. Likaså har arbetsförmedlingarnas ansvar för lokal samverkan med kommuner och andra aktörer inneburit att det är en alltmer isolerad myndighet vars uppdrag är snävt för att den ska kunna vara motorn i en aktiv arbetsmarknadspolitik. Människors tilltro avtar i takt med att arbetsförmedlingen reduceras till ett kontrollorgan för ett regelverk som upplevs som allt mer repressivt.

De människor som tid till annan är i behov av Arbetsförmedlingens tjänster inte på något sätt är en homogen grupp. Kompetens, förutsättningar och behov varierar. Det är en rad faktorer som måste beaktas för en den enskilde ska få relevant stöd och service. Det kan vara alltifrån en som är analfabet med ringa erfarenheter från svensk arbetsmarknad till den som har relevant kompetens, erfarenhet och med färiska referenser. Däremellan finns naturligtvis en stor variation. Arbetsförmedlingen måste kunna serva dessa ytterligheter.

Vi tror att en ny myndighet är nödvändig för att ta sig an utmaningarna på framtidens arbetsmarknad och som är en integrerad del av den svenska modellen. Det bör finnas ett

tydligt samband mellan samma myndighet och arbetsmarknadens parter, utbildningsanordnare, kommuner et cetera. En arbetsförmedling värd namnet måste också kunna svara mot medborgarnas förväntningar om stöd för att korta ner arbetslöshetstiden för arbetssökande. Likaså bör samma myndighet ha ansvar för att tillse att kompetensbrist på arbetsmarknaden omgående åtgärdas. Resurser för insatser är direkt avgörande för att arbetsförmedlingarna ska kunna ta ett helhetsansvar.

Med bakgrund av vad som sagts ovan föreslås att kongressen besluta:

B49:1 att Arbetsförmedlingen ges förutsättningar och ansvar för en aktiv arbetsmarknadspolitik med syftet att ge alla medborgare nödvändig service och stöd,

B49:2 att arbetsgivare på svensk arbetsmarknad fortsättningsvis ha skyldighet att till Arbetsförmedlingen anmäla lediga jobb.

Styrelsen för Jönköpings arbetarekommun

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B50

Lunds arbetarekommun

Förbättrad arbetsförmedling

Arbetsförmedlingen har tyvärr ett alltför dåligt rykte bland de arbetssökande som vägen till ett nytt arbete. Den har fått mer och mer en funktion som kontrollinstans av de arbetssökande istället för att aktivt stödja och coacha de arbetslösa till ett nytt arbete. Det finns också ett motstånd hos arbetsgivarna att använda sig av arbetsförmedlingen på grund av att man riskerar att översvämmas av ansökningar från ett antal personer som har anvisats att söka arbeten de inte passar för.

Det behövs en ändrad inriktning på arbetsförmedlingens arbete.

För att öka de arbetssökandes förtroende för arbetsförmedlingen bör man skilja arbetsförmedlingens kontrollfunktion och de stödjande och coachande uppgifterna åt. Det finns också ett behov av mycket mer individuellt stöd åt en arbetssökande. I dag ska en individuell handlingsplan tas fram åt varje arbetssökande, men det är för dålig uppföljning av handlingsplanen. För att lösa de här uppgifterna krävs en kraftig personell resursförstärkning av arbetsförmedlingen. Antal arbetssökande per handläggare bör minska kraftigt. För att förbättra samarbetet mellan arbetsförmedlingen och arbetsgivarna bör arbetsförmedlingen i större grad bedriva uppsökande verksamhet hos arbetsgivarna för att ta reda på behov av arbetskraft och bättre kunna matcha arbetssökande och arbetsgivare.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag:

B50:1 att Arbetsförmedlingen får en avsevärd resursförstärkning med personal för att bättre kunna stödja den enskilde arbetssökande,

B50:2 att funktionen för kontroll av den arbetssökandes aktivitet och den individuella servicen till den arbetssökande skiljs åt,

B50:3 att Arbetsförmedlingen i större utsträckning arbetar med uppsökande verksamhet hos arbetsgivarna.

Mats Nilsson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B51

Bohusläns partidistrikt

Näringspolitiska insatser till stöd för sysselsättning och tillväxt

Tillverkningsindustrin, framför allt fordonsindustrin i Västsverige, faller fritt. Regeringen vägrade redan under våren 2008 att pröva de förslag som SAP redovisade i rapporten "Ett handslag för fordonsindustrin". En följd är att företag även i Bohuslän som är beroende av fordonsindustrin har tvingats reducera sin tillverkning.

Vittnesmålen är många om hur varslen avlöser varandra. Konkurserna ökar, och antalet nystartade företag sjunker. Efterfrågan faller, och spridningseffekterna avläses i fördubblad arbetslöshet jämfört med 2008. Aldrig i modern tid kan vi tacka en regering för att företagsklimatet har nått en så låg nivå som nu. I spåren av finans- och jobbkriserna sjunker tillväxten, problemen på arbetsmarknaden accelererar, tryggheten gröps ur, välfärden urholkas med mera.

I Bohuslän skjuter dessutom den petrokemiska industrin upp sina miljardinvesteringar.

Utvecklingspotentialen kvarstår dock, och nu handlar det om att skapa en ny långsiktig finansiell stabilitet. Det finns områden med stora utvecklingsmöjligheter som med rätt insatser kan ge ökad tillväxt och sysselsättning:

- Inom bioteknik och utveckling av insatsvaror till hälso- och sjukvården intar företag i Göteborgsområdet en tätposition trots en generell nedgång i konjunkturen och finanskrisen.
- De potentiella utvecklingsmöjligheterna för att besöksnäringen/turismen i Bohuslän ska växa är inte förändrade, och ur sysselsättningsynpunkt tilldrar sig denna sektor ökat intresse.
- Förutsättningar för investeringar i alternativa och förnyelsebara energislag är mycket gynnsamma.
- Livsmedelsindustrin är av stor betydelse för sysselsättningen i Bohuslän liksom i många delar av landet. För att Sverige även framöver ska kunna ha en konkurrenskraftig livsmedelsindustri behöver den utvecklingspotential som finns tas tillvara.

Utvecklingsmöjligheterna ser olika ut i olika delar av landet. I Bohuslän är det läget vid Västerhavet som skapar möjlighet till utveckling för olika näringar. Havet används i dag till transporter, för besöksnäringen och till livsmedelsproduktion. Havet innebär en stor möjlighet att utveckla nya produkter när det gäller livsmedelsproduktion, utveckling av nya läkemedel med mera.

Utmaningarna står inte i motsättning till varandra utan de snarare kompletterar varandra. I Bohuslän och Västsverige finns det en industriell och näringspolitisk potential som måste tas tillvara.

Finans- och jobbkriserna måste av bland annat dessa skäl snabbt brytas och vändas till sina motsatser. Detta är den samlande ekonomiska politikens största utmaning. För den skull måste inom olika områden genomföras sådana åtgärder som kan aktivt stödja en sysselsättningsfrämjande tillväxtpolitik.

En god förutsättning är de utvecklingsmöjligheter som kan skapas i samspelet mellan den privata och den offentliga sektorn inom ett antal strategiska områden. I detta sammanhang kan de regionala tillväxtprogrammen bli nya hävstänger i en politik bort från massarbetslösheten.

Inom ramen för dessa program, som varje region i hela landet har erfarenheter av, skapas nya samverkansmöjligheter mellan samhälle och näringsliv kring angelägna uppdrag

som yrkesutbildning, innovationer och FoU-insatser över huvud taget, samverkan med högre utbildning med mera.

Att stärka de regionala utvecklingsmöjligheterna är en ofrånkomlig del av näringspolitiken i allmänhet. Det ligger också i linje med EU:s strukturfonder, och de arbetsmarknadspolitiska insatserna måste samordnas med tillväxtprogrammen. För Bohusläns del skapar tillväxtstråket Göteborg – Oslo nya möjligheter för sysselsättning och tillväxt.

En politik för ökade investeringar är en annan ofrånkomlig del av utmaningarna på kort och längre sikt. Ur ett bohusländskt perspektiv tilldrar sig tre olika exempel särskilt intresse:

- Utveckling av alternativ och förnyelsebar energiproduktion är gynnsamma, och fordrar betydande investeringar. Former för och andra aspekter på vindkraft, vågkraft biomassa med mera ska tas tillvara på ett ändamålsenligt sätt. Seabase AB i Lysekil representerar i detta sammanhang bara ett exempel på tekniska innovationer respektive potentiella investeringar och nya sysselsättningsmöjligheter i en nära framtid. I dessa uppgifter kan statlig medverkan påskynda utvecklingen.
- Regeringen förväntas ge besked om huruvida koncession till en av de största norsk-svenska industriinvesteringar ska genomföras eller inte 2009. Investeringar i Skanledprojektet bygger helt på kommersiella grunder. Det är av strategiskt intresse för den petrokemiska industrin och hela samhället att en konvertering kan ske från olja till naturgas i produktionen. Projektet är av betydelse ur både näringspolitiska och klimatsynpunkter då reduktionen av koldioxidutsläpp beräknas uppgå minst ett par hundratusen ton per år när projektet är genomfört.
- En för hela Sverige strategisk investering handlar om en ny järnvägslösning i Göteborg. Det är av central betydelse för näringsliv, utveckling av kollektivtrafiken i regionen och strävan efter att minimera transporter av farligt gods på väg. Utan en ny järnvägslösning riskerar högt ställda mål bara att framstå som ett slags hägringar. Ur näringspolitisk synpunkt vore detta förödande. I princip måste staten ansvara för att finansiera investeringar i infrastrukturen utan krav på medfinansiering. Formerna kan variera, och ett särskilt statligt investeringsbolag för detta ändamål borde prövas i detta sammanhang. En ny järnvägslösning i Göteborg innebär vidare att de felande länkarna i målet för den skandinaviska triangeln kan åtgärdas, vilket får direkt betydelse för långväga järnvägstransporter när förbindelsen över Fehmanbält blir klar. Investeringar i Västlänken tillhör därför ett av de mest centrala och strategiska beslut som måste fattas inom kort av flera skäl.

Med hänsyn till ovanstående kräver vi:

- B51:1 att de regionala tillväxtprogrammen stärks, och att en stark samordning med arbetsmarknadspolitiken eftersträvas,
- B51:2 att nya initiativ tas i det norsk-svenskt näringspolitiska och övriga samarbetet,
- B51:3 att investeringar sker i forskning och utveckling för livsmedelsindustrin,
- B51:4 att en ny järnvägslösning i Göteborg – Västlänken – ska ingå i planerna för järnvägsinvesteringar under de närmast följande åren,
- B51:5 att i enlighet med relevanta delar av motionen och andra program en offensiv investeringspolitik främjas till stöd för nya energilösningar och industriella ny-satsningar.

Socialdemokraterna i Bohuslän

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B49:2, B50:2, B50:3, B52:1, B52:2, B53:1, B53:2, B54:1, B54:2, B55:1, B56:1, B57:1, B57:2, B58:1, B58:2, B75:4, B114B:2, B114B:4, B114B:5, C8:4 (arbetsförmedlingens uppgifter)

I motion B52:1–2 (Flens arbetarekommun) yrkas att innan praktikplatser beviljas ska Arbetsförmedlingen ta kontakt med berörd organisation för att inhämta synpunkter samt att inga praktikplatser beviljas utan tillstyrkande från berörd facklig organisation. Motion B75:4 (Gävleborgs partidistrikt) föreslår partistyrelsen att verka för att anställningsstöd och övrig subventionerad sysselsättning byggs ut och stärks, så att taken för subventionerade anställningar motsvarar nivån på taken i arbetslöshetsförsäkringen. I motion B53:1–2 (Norrköpings arbetarekommun) yrkas att skattefinansierade bidrag endast ska beviljas till företag med tecknade kollektivavtal samt att skattefinansierade bidrag endast beviljas till företag med tecknade kollektivavtal. Motion B54:1–2 (Norrköpings arbetarekommun) vill att innan praktikplatser beviljas ska Arbetsförmedlingen ta kontakt med berörd organisation för att inhämta synpunkter samt föreslår att inga praktikplatser beviljas utan tillstyrkande från berörd facklig organisation. Det är arbetsmarknadens parter som har god kunskap om de företag som finns på platsen. Motion B55:1 (Helsingborgs arbetarekommun) föreslår partistyrelsen att arbeta för att arbetssökandes villkor förbättras och att de gamla regler för pendlning återinförs. Motion B56:1 (enskild, Ronneby arbetarekommun) yrkar att man utreder och skapar fler arbetstillfällen inom offentliga sektorn för personer med funktionsnedsättning. I motion B114B:2, 4, 5 (Malmö arbetarekommun) föreslås att Arbetsförmedlingen ska kontrollera företagens status på PRV och skattemyndighet innan den sökande sänds dit, att arbetsgivare som inte uppfyller dessa krav ska kunna nekas platsannonser i Arbetsförmedlingens regi samt att vid arbetsmarknadsåtgärd kräva av branschen gällande avtal. Motion C8:4 (Malmö arbetarekommun) vill att generellt flyttbidrag ges till den som väljer att ta anställning på en ny arbetsort. Motion B57:1–2 (Nyköpings arbetarekommun) yrkar att skattefinansierade bidrag endast ska beviljas till företag med tecknade kollektivavtal samt att bidrag endast beviljas efter tillstyrkan från berörd facklig organisation. I motion B58:1–2 (Nyköpings arbetarekommun) yrkas att funktionen för kontroll av den arbetssökandes aktivitet och den individuella servicen till den arbetssökande skiljs åt samt att inga praktikplatser beviljas utan tillstyrkande av berörd facklig organisation. Det är arbetsmarknadens parter som har god kunskap om de företag som finns på orten. Motion B49:2 (Jönköpings arbetarekommun) vill att arbetsgivare på svensk arbetsmarknad fortsättningsvis ha skyldighet att till Arbetsförmedlingen anmäla lediga jobb. Motion B50:2–3 (Lunds arbetarekommun) yrkar att funktionen för kontroll av den arbetssökandes aktivitet och den individuella servicen till den arbetssökande skiljs åt samt att Arbetsförmedlingen i större utsträckning arbetar med uppsökande verksamhet hos arbetsgivarna.

Den allt snabbare utvecklingen i arbetslivet ställer nya krav på individen. Utbildning behöver ständigt uppdateras och förnyas. Även kraven på rörlighet ökar. Allt fler vill eller måste byta inriktning i arbetslivet under hela sitt yrkesverksamma liv.

Denna utveckling kommer att accelerera. Detta ställer krav på att det finns organisation, verksamhet och instrument som ger individer trygghet och mod att våga bryta upp, att börja om och att växa med nya uppgifter och arbeten. Mäniskor måste känna sig trygga i att de är delaktiga i utvecklingen. Tillgången till och möjligheten att återkommande under yrkeslivet få del av råd och stöd, coaching och att fylla på med ytterligare utbildningar, möjlighet att validera förvärvade kun-

skaper och kompetenser eller till att få del av individutformad kompetensutveckling kommer att vara avgörande. Men den som är arbetslös måste också ta sin del av ansvaret och ta vara på alla möjligheter för att finna ett nytt jobb. Det kan handla om utbildning för ett nytt yrke eller att arbeta på annan ort. Partistyrelsen menar att utgångspunkten bör vara att man är beredd att pendla eller kanske också flytta till ett jobb. Men de krav som ställs på den enskilde måste vara anpassade till den enskildes familje- och livssituation. Kraven måste vara tydliga utan att upplevas som kränkande. Reglerna för pendlings- och flyttstöd bör anpassas efter detta.

Partistyrelsen anser att Arbetsförmedlingen har en viktig roll som nav i en väl fungerande arbetsmarknadspolitik. Arbetsförmedlingen ska, både i låg- och högkonjunktur, arbeta med uppsökande verksamhet riktad till arbetsgivare. Även andra sätt att stimulera arbetsgivare att använda sig av Arbetsförmedlingens tjänster måste eftersträvas. Den borgerliga regeringen har avskaffat arbetsgivarens skyldighet att anmäla lediga platser till Arbetsförmedlingen. Partistyrelsen delar uppfattningen om att det kan försvåra för dem som inte är etablerade på arbetsmarknaden att finna lediga jobb. Det kan också innebära att Arbetsförmedlingen måste ägna mer tid till att hämta in uppgifter om lediga jobb. Partistyrelsen menar att det är viktigt att de lediga jobben finns samlade på ett ställe för att skapa en bättre överblick över utbudet. För att stimulera fler arbetsgivare att anmäla lediga platser bör det undersökas hur uppgiftslämningen kan förenklas.

En av Arbetsförmedlingens uppgifter är att stötta alla som söker arbete, både dem som står mycket långt från arbetsmarknaden och de som behöver stöd för att komma vidare i sin jobbkarriär. Detta kräver att Arbetsförmedlingen kan erbjuda flera effektiva och kvalificerade insatser. Det socialdemokratiska jobbråddslaget har föreslagit att delar av Arbetsförmedlingen byggs om till en Kompetensförmedling för att effektivare möta de krav som ställs. Partistyrelsen ser positivt på en sådan utveckling då detta kan bidra till en mer kvalitativ och sammanhållen helhetssyn på arbets- och kompetenslinjen. Rörligheten på arbetsmarknaden skulle också underlättas genom en bredare samsyn på jobb och utbildning. En Kompetensförmedling ska kunna bistå dem som behöver kvalificera sig för nytt arbete genom utbildning eller som behöver kompensera sig för brist på nätverk. Kompetensförmedlingen ska också kunna bistå ombytessökande.

Det är partistyrelsens uppfattning att Arbetsförmedlingen både ska vara stödjande för arbetssökande och vara en garant för att arbetslöshetsförsäkringen används på ett korrekt sätt, som en omställningsförsäkring. Dessa två roller är inte alltid enkla att hantera för den enskilde handläggaren. Det är därför viktigt att arbetet läggs upp på ett sådant sätt att det är möjligt för förmedlingen att både behålla den stödjande och den kontrollerande rollen gentemot den arbetssökande. Arbetsförmedlingen ska underlätta matchningen mellan arbetssökande och lediga vakanser. En funktionsnedsättning får inte vara ett hinder för arbete. De som har en funktionsnedsättning måste kunna jobba som alla andra – utifrån sin förmåga. Man måste få stöd för att kunna få jobb och stöd för att vara kvar på sin arbetsplats. Personer med funktionsnedsättning ska erbjudas individuella handlingsplaner, vägledning och matchning mot lediga jobb, eventuellt med lönebidrag. Det är partistyrelsens mening att fler ska få möjlighet till anställning med lönebidrag. Om det sker i offentlig eller privat sektor bör dock vara av underordnad betydelse.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om betydelsen av att Arbetsförmedlingen informerar och efterfrågar den berörda fackliga organisationens synpunkter innan en arbetsmarknadspolitisk insats beviljas. Ett starkt fackligt inflytande är

viktigt när praktikplatser och subventionerade anställningar tillsätts för att säkerställa att det sker i enlighet med de villkor som finns i kollektivavtal eller motsvarande. Arbetsmarknadens parter kan bidra till en kvalitetssäkring av hur de statliga medlen används och se till att den arbetslöse inte utnyttjas som billig arbetskraft.

Vårt kollektivavtalssystem med starka parter som reglerar anställningsvillkoren är en framgångsrik modell för svensk arbetsmarknad och partistyrelsen ser därför med oro på regeringens politik som riskerar att försvaga modellen, bland annat genom förändringarna i arbetslöshetsförsäkringen. Det är partistyrelsens bestämda uppfattning att en minskad organisationsgrad och en alltmer långtgående lagstiftning urholkar hela kollektivavtalssystemet och försämrar stabiliteten på den svenska arbetsmarknaden. Partistyrelsen anser att den maximala subventionen till arbetsgivare för exempelvis arbete med anställningsstöd måste vara tillräckligt hög för att inte bara de lägst betalda jobben kommer i fråga. Förhållandet mellan subventionen och taket i arbetslöshetsförsäkringen måste också beaktas.

Arbetsförmedlingen bär ansvaret för att kränkande och oetiska platsannonser inte publiceras. Att det läggs ut annonser som inte helt och hållet motsvarar det som kan betraktas som ett lämpligt arbete, är däremot svårt att undvika. Det viktiga, enligt partistyrelsen, är att den arbetslöse inte anvisas en plats som är olämplig exempelvis när det gäller kravet på kollektivavtalsenliga löner eller en acceptabel arbetsmiljö. Partistyrelsen menar att Arbetsförmedlingen rutinmässigt bör genomföra kontroller av arbetsgivare i relevanta företags- och skatteregister för att kunna avfärda oseriösa arbetsgivare.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionerna B53:1, B57:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B49:2, B50:2, B50:3, B52:1, B52:2, B53:2, B54:1, B54:2, B55:1, B56:1, B57:2, B58:1, B58:2, B75:4, B114B:2, B114B:4, B114B:5, C8:4.

Motion B52

Flens arbetarekommun

Beviljande av praktikplatser

Staten beviljar årligen, via arbetsförmedlingarna, praktikplatser på ett stort antal arbetsplatser. I de allra flesta fall är dessa praktikplatser av stor betydelse för den enskilde för att få en plats på arbetsmarknaden. I de allra flesta fall fungerar det alldeles utmärkt och företagen som tar emot en praktikant hanterar praktikanten bra.

Men, det finns ett antal ”oseriösa” arbetsgivare som använder praktikanten som obetald arbetskraft.

När det gäller praktikplatser som förmedlas av arbetsförmedlingen är det arbetsförmedlingen som är ”arbetsgivare”, det vill säga Arbetsförmedlingen har arbetsgivaransvaret, betalar ”lön” och har gällande försäkringsskydd. Det förutsätter dock att det är en praktikantplats som det avses. I de fall praktikanten används som obetald arbetskraft uppstår frågan: Om en olycka är framme, vem har då ansvaret? Arbetsförmedlingen har vid fråga svarat att det är högst tveksamt om arbetsförmedlingens försäkring gäller i ett sådant fall.

Är det rimligt att staten ska hålla vissa arbetsgivare med gratis arbetskraft? Är det rimligt att staten i de fallen medverkar till att vissa på arbetsmarknaden ställs helt utan försäkringsskydd?

Jag menar att det naturligtvis inte kan vara avsikten.

Jag menar också att ett sätt att arbeta på för att undvika dessa skevheter är att använda sig av beviljande praktikplatser.

Staten beviljar årligen, via arbetsförmedlingarna, praktikplatser på ett stort antal arbetsplatser. I de allra flesta fall är dessa praktikplatser av stor betydelse för den enskilde för att få en plats på arbetsmarknaden. I de allra flesta fall fungerar det alldeles utmärkt och företagen som tar emot en praktikant hanterar praktikanten bra.

Jag menar också att ett sätt att arbeta på för att undvika dessa skevheter är att använda sig av arbetsmarknadens parter, som har god kunskap om de företag som finns på platsen.

Jag yrkar därför:

B52:1 att innan praktikplatser beviljas ska Arbetsförmedlingen ta kontakt med berörd organisation för att inhämta synpunkter,

B52:2 att inga praktikplatser beviljas utan tillstyrkande från berörd facklig organisation.

Arne Lundberg

Flens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B53

Norrköpings arbetarekommun

Skattefinansierade bidrag på arbetsmarknaden

Fackliga organisationer, liksom övriga organisationer verksamma på arbetsmarknaden, upplever stora problem gällande beviljande av skattefinansierade bidrag för anställningar.

Frånvaron av gällande kollektivavtal på arbetsplatserna innebär:

- Inga garanterade lönenivåer
- Inga garanterade löneökningar
- Inga garanterade ob och övertidsersättningar
- MEN framförallt; Inga garanterade försäkringar.

Även om arbetsförmedlingen vid beviljande av dessa bidrag ställer som krav, att där inte kollektivavtal finns, ska försäkringsavtal finnas innebär detta inte att GÄLLANDE försäkringar finnes. Även om företagen tecknat försäkringsavtal så innebär det inte per automatik att avtalet gäller. Missar företaget att betala premier så upphör försäkringen och de anställda står utanför försäkringsskydd.

Om det däremot är tecknat kollektivavtal så innebär det, förutom minimilönenivåer, löneökningar med mera, även att giltiga försäkringar finns. Det ingår i kollektivavtalet, att även om företaget missar att betala premier så gäller försäkringsskyddet. Vi menar att det torde vara självklart att när skattefinansierade bidrag ska beviljas ska staten se till att de som omfattas att bidragen är garanterade försäkringar och försäkringsskydd på arbetsplatsen.

Vi yrkar därför:

B53:1 att skattefinansierade bidrag endast ska beviljas till företag med tecknade kollektivavtal,

B53:2 att skattefinansierade bidrag endast beviljas efter tillstyrkan från berörd facklig organisation.

LO-fackens socialdemokratiska förening i Norrköping

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B54

Norrköpings arbetarekommun

Beviljande av praktikplatser

Staten beviljar årligen, via arbetsförmedlingarna, praktikplatser på ett stort antal arbetsplatser.

I de allra flesta fall är dessa praktikplatser av stor betydelse för den enskilde för att få en plats på arbetsmarknaden. I de allra flesta fall fungerar det alldeles utmärkt och företagen som tar emot en praktikant hanterar praktikanten bra. Men, det finns ett antal ”oseriösa” arbetsgivare som använder praktikanten som obetald arbetskraft.

När det gäller praktikplatser som förmedlas av arbetsförmedlingen är det arbetsförmedlingen som är ”arbetsgivaren”, det vill säga arbetsförmedlingen har arbetsgivaransvaret, betalar ”lön” och har gällande försäkringsskyddet. Det förutsätter dock att det är en praktikantplats som det avses. I de fall praktikanten används som obetald arbetskraft uppstår frågan: Om en olycka är framme, vem har då ansvaret? Vilket försäkringsskydd har den skadade? Arbetsförmedlingen har vid fråga svarat att det är högst tveksamt om arbetsförmedlingens försäkring gäller i ett sådant fall.

Är det rimligt att staten ska hålla vissa arbetsgivare med gratis arbetskraft? Är det rimligt att staten i de fallen medverkar till att vissa på arbetsmarkanden ställs helt utan försäkringsskydd?

Vi menar att det naturligtvis inte kan vara avsikten. Vi menar också att ett sätt att arbeta på för att undvika dessa skevheter är att använda sig av beviljande praktikantplatser.

Vi menar också att ett sätt att arbeta på för att undvika dessa skevheter är att använda sig av arbetsmarknadens parter, som har god kunskap om de företag som finns på platsen.

Vi yrkar därför

B54:1 att innan praktikplatser beviljas ska Arbetsförmedlingen ta kontakt med berörd organisation för att inhämta synpunkter,

B54:2 att inga praktikplatser beviljas utan tillstyrkande från berörd facklig organisation. Det är arbetsmarknadens parter, som har god kunskap om de företag som finns på platsen.

LO-fackens socialdemokratiska förening i Norrköping

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B55

Helsingborgs arbetarekommun

Arbetslinje

Det är självklart att var och en efter sin egen förmåga ska bidra till egen försörjning. Däremot tycker inte vi att man ska vara tvungen att pendla längre tid än man är på jobb. Under vårt styre behövde den som var arbetslös söka jobb inom två timmars resetid från sin bostad.

Dagens majoritet tvingar arbetslösa att flytta från sina trygga miljöer, utan tanke på vilka konsekvenser det kan föra med sig för partner, barnen och deras tillvaro.

Människor tvingas veckopendla för halvtids jobb. Inga hänsyn tas tillhela familjen.

Vi föreslår därför att partikongressen beslutar:

B55:1 att arbeta för att arbetssökandes villkor förbättras och att de gamla reglerna för pendling återinförs.

Mörarps socialdemokratiska förening

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B56

Ronneby arbetarekommun – enskild

Fler arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättning

Personer med funktionsnedsättning, exempelvis synskadade eller rörelsehindrade har svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Fler arbetstillfällen för personer med funktionsnedsättningar bör finnas inom den offentliga sektorn.

Jag föreslår:

B56:1 att man utreder och skapar fler arbetstillfällen inom offentliga sektorn för personer med funktionsnedsättning.

Monika Lindqvist

Ronneby arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B57

Nyköpings arbetarekommun

Skattefinansierade bidrag på arbetsmarknaden

Fackliga organisationer, liksom övriga organisationer verksamma på arbetsmarknaden, upplever stora problem gällande beviljande av skattefinansierade bidrag för anställningar.

Frånvaron av gällande kollektivavtal på arbetsplatserna innebär:

- inga garanterade lönenivåer,
- inga garanterade löneökningar,
- inga garanterade ob- och overtidsersättningar,
- MEN framförallt inga garanterade försäkringar.

Även om arbetsförmedlingen vid beviljande av dessa bidrag ställer som krav, att där inte kollektivavtal finns, ska det finnas försäkringsavtal. Dessvärre är det inte alltid så att GÄLLANDE försäkringar finnes. Även om företagen tecknat försäkringsavtal så innebär det inte per automatik att försäkringsavtalet är gällande. Missar företaget att betala premier så upphör försäkringen och de anställda står utanför försäkringsskydd.

Om det däremot är tecknat kollektivavtal så innebär det, förutom minimilönenivåer, löneökningar med mera, även att giltiga försäkringar finns. Det ingår i kollektivavtalet, att även om företaget missar att betala premier så gäller försäkringsskyddet.

Vi menar att det borde vara självklart att när skattefinansierade bidrag ska beviljas ska staten se till att de som omfattas av bidragen är garanterade försäkringar och försäkringsskydd på arbetsplatsen.

Vi yrkar därför:

B57:1 att skattefinansierade bidrag endast ska beviljas till företag med tecknade kollektivavtal,

B57:2 att skattefinansierade bidrag endast beviljas efter tillstyrkande från berörd facklig organisation.

LO- Fackens socialdemokratiska förening i Nyköping

Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B58 Nyköpings arbetarekommun

Beviljande av praktikplatser

Staten beviljar årligen, via arbetsförmedlingarna, praktikplatser på ett stort antal arbetsplatser. I de allra flesta fall är dessa praktikplatser av stor betydelse för den enskilde för att få en plats på arbetsmarknaden. I de allra flesta fall fungerar det alldeles utmärkt och företagen som tar emot en praktikant hanterar praktikanten bra.

Men, det finns ett antal ”oseriösa” arbetsgivare som använder praktikanten som obetald arbetskraft.

När det gäller praktikplatser som förmedlas av arbetsförmedlingen är det arbetsförmedlingen som är ”arbetsgivaren”, det vill säga arbetsförmedlingen har arbetsgivaransvaret, betalar ”lön” och har gällande försäkringsskyddet. Det förutsätter dock att det är en praktikantplats som det avses. I de fall praktikanten används som obetald arbetskraft uppstår frågan: Om en olycka är framme, vem har då ansvaret? Vilket försäkringsskydd har den skadade? Arbetsförmedlingen har vid fråga svarat att det är högst tveksamt om arbetsförmedlingens försäkring gäller i ett sådant fall.

Är det rimligt att staten ska hålla vissa arbetsgivare med gratis arbetskraft? Är det rimligt att staten i de fallen medverkar till att vissa på arbetsmarknaden ställs helt utan försäkringsskydd?

Vi menar att detta naturligtvis inte kan vara avsikten.

Vi menar också att ett sätt att arbeta på för att undvika dessa skevheter är att använda sig av beviljande av praktikplatser.

Staten beviljar årligen, via arbetsförmedlingarna, praktikplatser på ett stort antal arbetsplatser. I de allra flesta fall är dessa praktikplatser av stor betydelse för den enskilde för att få en plats på arbetsmarknaden. I de allra flesta fall fungerar det alldeles utmärkt och företagen som tar emot en praktikant hanterar praktikanten bra.

Vi menar också att ett sätt att arbeta på för att undvika skevheter är att använda sig av arbetsmarknadens parter, som har god kunskap om de företag som finns på platsen.

Vi yrkar därför:

B58:1 att innan praktikplatser beviljas ska arbetsförmedlingen ta kontakt med berörd organisation för att inhämta synpunkter,

B58:2 att inga praktikplatser beviljas utan tillstyrkande från berörd facklig organisation. Det är arbetsmarknadens parter, som har god kunskap om de företag som finns på platsen.

LO-Fackens socialdemokratiska förening i Nyköping

Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtanden och motioner som rör området Tillbaka i arbete och arbetsliv

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B59:1, B60:1, B60:2, B60:3, B61:1, B61:2, B61:3, B62:1, B63:1, B64:1, B64:2, B65:1, B65:2, B66:1, B67:1, B67:2, B67:3, B68:1, B69:1, B69:2, B70:1, B70:2, B105:2, B115:2, G36:4, G36:5, G62:3, G62:4, G81:2, G81:4 (Kraftsam)

Motion B59:1 (Söderköpings arbetarekommun) yrkar att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att verka för en stärkt roll för samordningsförbunden enligt ovan. Motion B60:1–3 (Norbergs arbetarekommun) och B61:1–3 (Avesta arbetarekommun) yrkar att använda FINSAM-lagstiftningen som grund för att utveckla olika samhällsstöd, att arbeta för att FINSAM ges utökade resurser så att fler individer kan få stöd och hjälp samt att arbeta för att FINSAM blir en egen post i statsbudgeten, med syftet att möjliggöra för fler kommuner att bilda finansiella samordningsförbund. Motion G81:2,4 (enskild, Karlskoga arbetarekommun, enskild) yrkar att även de grupper som har svårt att komma in på arbetsmarknaden – eller aldrig gör det – ges likvärdig tillgång till samhällets olika trygghetssystem samt genom att utveckla samarbetet mellan olika samhällsorgan. I motion B62:1 (Nyköpings arbetarekommun) lyfts frågan om ett nytt försörjningsstöd för personer som till följd av att skada/sjukdom inte inträffat i Sverige nekas sjukersättning och att partikamrater i riksdagen ges i uppdrag att verka enligt motionens intentioner. Motion B63:1 (Karlskrona arbetarekommun) yrkar att en arbetsgrupp skapas för att titta på en eventuell möjlighet att genomföra den psykosociala poolen som en del av samhället. I motion B105:2 (Munkedals arbetarekommun) yrkas att man har kvar sin sjukpenninggrundande inkomst då man återgår till arbetet efter att ha haft sjukbidrag/ersättning. Motion B64:1–2 (Borlänge arbetarekommun) yrkar att partiet genom alternativa stödåtgärder ger de som regeringen Reinfeldt har ställt utanför våra gemensamma trygghetssystem goda möjligheter samt att i en yrkesutbildning kunna använda sina livserfarenheter och kunskaper för att återfå sin sociala samhörighet i samhället. Motion B65:1–2 (Sundbybergs arbetarekommun) yrkar att en välfärdsmyndighet inrättas med samordnande uppgifter för arbetsmarknads- och socialförsäkringspolitiken i enlighet med vad som anförs i motionen samt att arbetsmarknads- och socialförsäkringspolitiken samordnas enligt motionens syfte. I motion B115:2 (Bohusläns partidistrikt) yrkas att pröva möjligheter att skapa en stark samordning och gemensamma beslutsformer för bedömning av människors möjligheter till arbete när nedsatt arbetsförmåga föreligger, och dithörande uppgifter. Motion B66:1 (Karlshamns arbetarekommun) yrkar att det inrättas resurscentra där flera olika myndigheter och institutioner kan samarbeta över gränserna och utgöra ett gemensamt hjälpcentrum i syfte att hjälpa människor som till exempel blivit arbetslösa, är sjukskrivna eller blivit arbetsskadade tillbaka till ett värdigt liv. I motion B67:1–3 (Kalmar partidistrikt) yrkas att samhället ger förutsättningar till en innehållsrik sysselsättning och inte lämnar dem i ett utanförskap, att inte spara, på de sjuka och skadades bekostnad samt att återuppbygga den solidariska politiken. I motion B68:1 (Jönköpings arbetarekommun) yrkas att ta initiativ till att kraftfullt öka samarbetet mellan myndigheter inom välfärdsområdet, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommunernas socialtjänst och frivilligorganisationer i syfte att undvika att enskilda människor faller mellan stolarna. Motion B69:1–2

(Härjedalens arbetarekommun) yrkar att Socialdemokraterna verkar för att utveckla en politisk strategi för hur vi ska skapa förutsättningar för ett mera övergripande samhällsekonomiskt tänkande för att ge människor i olika utanförskap möjlighet att delta i utvecklande sammanhang samt att Socialdemokraterna verkar för att utveckla program för människor som blir arbetslösa eller befinner sig i annat utanförskap har möjlighet att i tider av lågkonjunktur med lågt arbetsutbud ha möjlighet att organisera sig själva (empowerment) i olika samhällsbyggande projekt till konjunkturen vänder. Motion B70:1–2 (enskild, Umeå arbetarekommun) yrkar att Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen slås samman samt att det genom lagstiftning klarläggs vilka befogenheter den nya myndigheten ska ges i syfte att verkar för rehabilitering och arbetslinjens genomförande. I motion G36:4–5 (Västerbottens partidistrikt) yrkas att socialdemokratiska gruppen i riksdagen verkar för att nivån på sjuk- och aktivitetsersättningen höjs samt att socialdemokratiska gruppen i riksdagen verkar för att såväl sjukpenning som sjuk- och aktivitetsersättning ska följa inkomstutvecklingen. Motion G62:3–4 (Västerbottens partidistrikt) yrkar att socialdemokratiska gruppen i riksdagen verkar för att nivån på sjuk- och aktivitetsersättningen höjs samt att socialdemokratiska gruppen i riksdagen verkar för att sjuk-och aktivitetsersättningen ska följa inkomstutvecklingen.

En viktig erfarenhet från 90-talskrisen är att många slogs ut permanent från arbetsmarknaden. Detta misstag får inte upprepas igen.

Den politik som nuvarande moderatledda regering bedriver är ensidigt baserad på kontroll och disciplin. Övriga inslag för en fungerande arbetslinje såsom rätten till självhjälp liksom rätten till ett arbete lyser med sin frånvaro. I lågkonjunkturen ser vi hur moderaternas politik fungerar allt sämre och resultatet är direkt förödande för de många människor som till följd av långvarig sjukdom, funktionsnedsättning eller sociala problem har en särskilt svag ställning på arbetsmarknaden. Många människor befann sig långt ifrån arbetsmarknaden redan när vi gick in i nuvarande lågkonjunktur, närmare bestämt drygt 800 000 personer.

En fungerande arbetslinje förutsätter en balans mellan individens ansvar och ett samhälleligt stöd som gör att individen inom rimliga gränser kan hitta ett arbete som fungerar och som han eller hon kan trivas med. Det finns många som besitter arbetsförmåga men som idag ändå inte anses anställningsbara.

Partistyrelsen menar att det nu krävs en ny politik som kan säkerställa en fungerande arbetslinje också för personer som av olika skäl har en mer eller mindre försvagad ställning på arbetsmarknaden. För oss Socialdemokrater måste grundinställningen vara att alla människor behövs och att alla med rätt stöd och uppmuntran både vill och kan bidra både till sin egen försörjning och till samhällets utveckling genom ett aktivt deltagande i arbetslivet. För att möjliggöra detta behövs dock mycket mer av individuellt utformade insatser och stöd. Människors behov måste styra, inte utbudet av vissa fastlagda åtgärder och myndigheters gränser som ofta gör att ansvaret förskjuts mellan dem. Målet måste vara ett liv med arbete och lön, med eller utan statligt stöd. Människor måste återfå förtroendet för en arbetslinje som fungerar.

För personer med behov av stöd och insatser inom ett brett område till följd av en komplex problemsituation där frånvaro från arbetslivet ingår som en del har nuvarande insatser länge befunnits otillräckliga. År 1994 infördes en försöksverksamhet med finansiell samordning mellan olika verksamheter (Finsam). År 2004 permanentades och förstärktes Finsam. Den finansiella samordningen innebär att avtalsslutande parter (det vill säga Försäkringskassa, Arbetsförmedling, landsting

och kommun) disponerar och beslutar om en gemensam budget, där Försäkringskassan bidrar med statens andel, hälften av de avsatta medlen, och landstinget respektive kommunen bidrar med varsin fjärdedel. Genom den finansiella samordningen var tanken att negativa effekter av den sektoriserade myndighetsstrukturen skulle motverkas.

Erfarenheter och goda exempel från områden där samverkan mellan Försäkringskassa, Arbetsförmedling, kommun och landsting har fungerat väl måste nu tas till vara och utvecklas vidare. Partistyrelsens uppfattning är dock att nuvarande finansiella samverkan inte är tillräcklig för att alla de personer som i dag inte får en verklig chans på arbetsmarknaden ska kunna få det stöd som behövs för att kunna ta sig vidare till arbete. Många individer får inte hjälp i den utsträckning som behövs, men de riskerar dessutom att komma i kläm mellan olika myndigheters ansvarsområden. Människor upplever detta som ineffektivt, tidsödande och tidvis direkt kränkande. Partistyrelsen anser därför att det krävs omfördelning av resurser och ansvar och är inte främmande för att det kan komma att visa sig att det också krävs en helt ny organisation där delar av försäkringskassan, arbetsförmedlingen och kommunens insatser samlas under en gemensam huvudman.

Partistyrelsen anser att förutsättningarna för en sådan ny modell, som vi valt att kalla Kraftsam, med ett nytt arbetssätt för dem av oss som behöver insatser inom ett brett område till följd av komplexa behov bör undersökas närmare. Det kan gälla personer som förlorat sin anställning och som nu står långt från arbetsmarknaden eller personer som till följd av en längre sjukskrivning eller tid i sjukersättning är i behov av mer omfattande insatser för att kunna komma tillbaka till ett arbete. Det kan också handla om personer som aldrig kommit in på arbetsmarknaden exempelvis till följd av en funktionsnedsättning. Det är den grupp som i dag vanligtvis hamnar mellan olika myndigheters ansvarsområden och där ingen aktör har ansvaret för helheten. Det kan gälla personer som saknar arbete till följd av skada eller sjukdom som inte inträffat i Sverige och som därför också saknar sjukersättning. Där finns personer som kan ha behov av både utbildning, rehabilitering, praktik, medicinska och sociala insatser kombinerade i ett samlat och målinriktat handlingsprogram. Syftet med insatserna ska alltid vara en återgång till arbete. I en sådan ny modell bör personer med komplexa behov kunna ansöka om stöd för att få en individanpassad insatsplan med skraddarsydda insatser anpassade till sina individuella behov. Resurserna för dessa bör samordnas på ett ställe för att möjliggöra finansiering av de olika insatser som krävs för en återgång till arbete. Kommuner bör erbjudas att teckna avtal för de personer som omfattas av kommunal försörjning. En ny modell bör sannolikt byggas upp stegvis så att det nya arbetssättet kan prövas och utvärderas löpande i pilotprojekt runt om i landet.

Unga med funktionsnedsättning är en grupp som idag ofta är hänvisade till ett liv utan arbete och lön. Partistyrelsen anser att detta är oacceptabelt. Det krävs mer av skola, yrkesvägledning och särskilda insatser av arbetsförmedling för att förbättra övergången från utbildning till arbetsliv. För unga med omfattande funktionsnedsättning behövs också fler alternativ. Partistyrelsen anser att unga med funktionsnedsättning under 30 år som inte har förutsättningar att ta sig in på ordinarie arbetsmarknad bör ges möjlighet till förstärkta insatser, eventuellt inom ramen för Samhall. Vad som behövs är ökade möjligheter till arbetslivserfarenhet och en väg in till ett ordinarie jobb, exempelvis med lönebidrag, för många som i dag är hänvisade till så kallad daglig verksamhet i kommunernas regi.

Med en konsekvent och förstärkt arbetslinje är vi övertygade om att många av

dem som i dag till följd av sjukdom eller funktionsnedsättning ställs utanför kan ges en väg vidare till arbete på ordinarie arbetsmarknad – med eller utan särskilda lönesubventioner. Vi är samtidigt medvetna om att det trots dessa insatser finns personer som varit borta så länge, aldrig kommit in eller av andra skäl hamnat så långt från arbetsmarknaden att ett arbete på ordinarie arbetsmarknad inte är ett realistiskt alternativ. Många som har arbetsförmåga anses ändå inte som anställningsbara. Vi är emellertid övertygade om att få arbeta, vara aktiv, behövd och finnas med i ett socialt sammanhang är bra både för individen och för samhället. Partistyrelsen anser därför att det som yttersta åtgärd och som ett komplement i en fungerande arbetslinje behövs någon form av utvidgad alternativ arbetsmarknad. Staten bör ta initiativ till att tillsammans med kommunerna, föreningsliv, ideella organisationer och sociala företag samt givetvis i nära samverkan med arbetsmarknadens parter diskutera lämpliga former för att pröva hur olika varaktiga subventionerade anställningar för dem av oss som står längst från arbetsmarknaden kan utformas. Det kan vara samhällsnyttiga arbetsuppgifter i kommuner eller i föreningsliv som inte annars utförs. Men även andra modeller med möjlighet att utföra andra arbetsuppgifter på hela arbetsmarknaden bör prövas. Arbetslinjen ska gälla för alla.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B67:1, B67:2, B67:3,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B59:1, B60:1, B60:2, B60:3, B61:1, B61:2, B61:3, B62:1, B63:1, B64:1, B64:2, B65:1, B65:2, B66:1, B68:1, B69:1, B69:2, B70:1, B70:2, B105:2, B115:2, G36:4, G36:5, G62:3, G62:4, G81:2, G81:4.

Motion B59 Söderköpings arbetarekommun

Stärk samordningsförbundens roll

På flera håll har det bildats samordningsförbund där en eller flera kommuner ingår, tillsammans med landsting, försäkringskassa och arbetsförmedling.

Samordningsförbunden har möjlighet att samordna resurser från de olika huvudmännen till att rehabilitera de som har fått en eller båda fötter utanför arbetsmarknaden. På detta sätt kan man se till att åtgärderna verkligen kommer den som behöver dem till nytta, samt att resurserna räcker längre.

Tyvärr har den nuvarande regeringen inte sett fördelarna med samordningsförbunden och drar undan resurser, och försvarar på detta och andra sätt för samordningsförbund att utföra sitt arbete.

Socialdemokraterna borde ta tillvara på dessa verksamheter genom att förstärka resurser och underlätta samarbetet med de statliga myndigheterna.

Med ledning av detta föreslås därför partikongressen besluta:

B59:1 att partikongressen ger riksdagsgruppen i uppdrag att verka för en stärkt roll för samordningsförbunden enligt ovan.

Mattias Ravander, Socialdemokraterna Söderköping

Söderköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B60

Norbergs arbetarekommun

Utveckla FINSAM för att ge fler möjlighet till egen försörjning

Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (SFS 2003:1210) har öppnat helt nya möjligheter för samverkan inom välfärdsområdet. Denna nya organisationsform (FINSAM), där parterna går samman och bildar en egen – gemensam – juridisk person, har möjliggjort skapandet av hängrännor över stuprörssamhället. Detta är till stor nytta för individer med behov av stöd från flera aktörer och minskar samhällets kostnader. FINSAM möjliggör ett betydligt mer effektivt resursutnyttjande genom att fyra parter kan gå samman om insatser. Effektiviteten består också i att individen kan få stöd till parallella, samtidiga processer och att stödet kan vara betydligt mer långsiktigt inriktat än om varje part ska hålla sig inom ”sitt revir”.

Detta, att ge det stöd individen verkligen behöver för att uppnå arbetsförmåga, stämmer väl överens med socialdemokratins grundläggande värderingar om solidaritet och att i möjligaste mån kämpa för att alla ska erbjudas samma möjligheter.

Lagen om finansiell samordning möjliggör nytänkande, lokal anpassning och att faktiskt erbjuda de insatser som individen verkligen behöver (inte de insatser som en organisation för tillfället råkar ha i sin verktygslåda). FINSAM utvecklar välfärden! Att alla samverkande parter finns på samma ställe, har en gemensam budget och ett gemensamt uppdrag, är den enskilt viktigaste framgångsfaktorn i samordnade rehabiliteringsinsatser.

Ett långsiktigt inriktat stöd från det offentliga, med möjlighet till många typer av små och stora insatser, är för vissa individer enda chansen till egenförsörjning och ett mer hållbart liv.

Vi föreslår därför partikongressen besluta:

- B60:1 att använda FINSAM-lagstiftningen som grund för att utveckla olika samhällsstöd,
- B60:2 att arbeta för att FINSAM ges utökade resurser så att fler individer kan få stöd och hjälp,
- B60:3 att arbeta för att FINSAM blir en egen post i statsbudgeten, med syftet att möjliggöra för fler kommuner att bilda finansiella samordningsförbund.

Åsa Eriksson

Norbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B61

Avesta arbetarekommun

Utveckla FINSAM för att ge fler möjlighet till egen försörjning

Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (SFS 2003:1210) har öppnat helt nya möjligheter för samverkan inom välfärdsområdet. Denna nya organisationsform (FINSAM), där parterna går samman och bildar en egen – gemensam – juridisk person, har möjliggjort skapandet av hängrännor över stuprörssamhället. Detta är till stor nytta för individer med behov av stöd från flera aktörer och minskar samhällets kostnader. FINSAM möjliggör ett betydligt mer effektivt resursutnyttjande genom att fyra parter kan gå samman om insatser. Effektiviteten består också i att individen kan få stöd till parallella, samtidiga processer och att stödet kan vara betydligt mer långsiktigt inriktat än om varje part ska hålla sig inom ”sitt revir”.

Detta, att ge det stöd individen verkligen behöver för att uppnå arbetsförmåga, stämmer väl överens med socialdemokratins grundläggande värderingar om solidaritet och att i möjligaste mån kämpa för att alla ska erbjudas samma möjligheter.

Lagen om finansiell samordning möjliggör nytänkande, lokal anpassning och att faktiskt erbjuda de insatser som individen verkligen behöver (inte de insatser som en organisation för tillfället råkar ha i sin verktygslåda). FINSAM utvecklar välfärden! Att alla samverkande parter finns på samma ställe, har en gemensam budget och ett gemensamt uppdrag, är den enskilt viktigaste framgångsfaktorn i samordnade rehabiliteringsinsatser.

Ett långsiktigt inriktat stöd från det offentliga, med möjlighet till många typer av små och stora insatser, är för vissa individer enda chansen till egenförsörjning och ett mer hållbart liv.

Vi föreslår därför partikongressen besluta

B61:1 att använda FINSAM-lagstiftningen som grund för att utveckla olika samhällsstöd,

B61:2 att arbeta för att FINSAM ges utökade resurser så att fler individer kan få stöd och hjälp,

B61:3 att arbeta för att FINSAM blir en egen post i statsbudgeten, med syftet att möjliggöra för fler kommuner att bilda finansiella samordningsförbund.

Åsa Eriksson, Norberg, Kurt Kvarnström, Avesta

Avesta arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B62

Nyköpings arbetarekommun

Sjukersättning till flyktingar/invandrare

Även bland invandrare/flyktingar finns personer som är så sjuka att de inte står till arbetsmarknadens förfogande. De kan få ett positivt beslut på sin ansökan om sjukersättning från Försäkringskassan därför att de är så pass sjuka, men sedan få nej till själva ersättning då sjukdomen/skadan debuterat/inträffat i sitt hemland.

Många av dessa personer har omfattande och mycket långvariga sjukdomar, kanske för resten av livet. Det som återstår för dessa personer är ekonomiskt bistånd från kommunen. För många blir det en långvarig försörjning av permanent karaktär. Det ska inte spela någon roll i vilket land sjukdomen eller skadan uppstod. När försäkringskassan har gett ett positivt beslut ska sjukersättning utgå även till ovannämnda personer.

För några år sedan infördes ett statligt äldreförsörjningsstöd för att förhindra att ålderspensionärer skulle tvingas söka ekonomiskt bistånd från kommunen.

Borde inte ett liknande system införas för ovannämnda personer som drabbas av långvarig sjukdom?

Vi föreslår därför partidistriktskongressen besluta:

B62:1 att ge våra partikamrater i riksdagen i uppdrag att verka enligt motionens intentioner.

Louise Ankarfjäll, Nyköpings arbetarekommun

Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B63

Karlskrona arbetarekommun

Utanförskapet kan bli en tillgång för samhället!

Någon sa en gång att varje arbetslös är en katastrofal kostnad för samhället. Idag 2009 går det tusentals människor sjukskrivna med halvt eller helt sjukbidrag samt allt för tidigt givna förtidspensioner. Människor med sociala fobier som har problem att fungera i grupper men som kan vara en fantastisk tillgång på tu man hand. Människor med en mindre beteendestörning skulle mycket väl kunna fungera som sällskapsindivid eller göra ärende och agera sällskap/hjälprea inom äldreomsorgen eller för andra handikappade. Man skulle kunna höja straffskalorna till fotboja i hemmet med daglig översyn av poolen. Detta skulle medföra ofantligt stora besparingar inom kriminalvården och en utbyggnad av densamme skulle inte behöva göras i samma utsträckning. Människor med dessa handikapp skulle kunna vara en enorm tillgång för samhället och som idag bara är en sorglig kostnad både socialt för individen men också ekonomiskt för samhället, en kostnad som kommer att eskalera ju längre fram i tiden vi kommer. Vi har varit delaktiga i att skapa ett konsumtionssamhälle som får härja fritt utan hänsyn till hur människan mår.

Ur detta har bland annat utanförskapet fötts. Även en sönderslagen familjepolitik har under två decennier lyckats skapa osäkra, otrygga barn som senare i tonåren med största sannolikhet blir rädda barn som i vuxen åldern oftast tendera till att utveckla psykisk ohälsa i form av olika beteendestörningar typ social fobi och panisk ångest. Vad vi kan göra idag för att minska detta mänskliga och destruktiva lidande för dessa människor, samt minska den skenande samhällskostnaden är att låta dem få vara en del av samhället på sina handikapps villkor. Jag vill därmed införa en psykosocial som en samlad enhet under Statliga Samhall! Här skulle kriminalvården köpa timmar för hembesök till sina interner med fotbojor i sina respektive hemmamiljöer. Psykiatrin skulle därmed få en förbättrad möjlighet att säkerställa kontrollen av sina patienter och därmed öka deras möjligheter till socialt förbättrad livskvalitet i hemmamiljö. Äldreförvaltningarna i kommunerna skulle kunna erbjudas köpa tjänster typ social ledsagning av poolen för sina vårdtagare. De äldres behov skulle på så sätt bli uppfyllda och de hårt ansatta kommunerna skulle få sina vårdtagares efterfrågan uppfyllda.

Socialdemokratin bör alltid verka för medborgarnas bästa.

Vi har ett ansvar att utveckla vår politik så att den går hand i hand med vår samtid och att allas lika världen alltid ovillkorligt ska gälla. Alla i Sverige måste ges chansen att få känna sig delaktiga efter sin förmåga, först då börjar vi få det samhälle vi alltid eftersträvat.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

B63:1 att en arbetsgrupp skapas för att titta på en eventuell möjlighet att genomföra den psykosociala poolen som en del av samhället.

Paul Melén Trossö, socialdemokratiska förening Karlskrona
Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B64

Borlänge arbetarekommun

För att bryta utanförskapet

Utanförskap är ett begrepp som borgerligheten använder för att stöta ut och markera att nyttjande av välfärdssystemen är fel. Vi ställer inte upp på detta. Genom solidariska väl-

färdssystem skapar vi ett samhälle för alla. De måste förbättras och utvecklas. Då skapar vi rättvisa och värdighet.

Vi ska öka det demokratiska stödet i samhället och förståelsen mellan människor och stödja de som blir utslagna i det samhälle som Fredrik Reinfeldt högeralliansregering skapar.

De som blir utslagna ur våra gemensamma sociala försäkringssystem har en stor livserfarenhet och kan med lämplig utbildning och inriktning bli en stor resurs i samhället.

Vi ska gemensamt utveckla demokrati på arbetsplatser, i skolan, i samhället, då med utgångspunkt att stödja individen att hitta sin egen styrka och överbrygga sina svagheter. Då växer man som människa och kommer att åter kunna delta i samhällsutvecklingens fortsatta uppbyggnad.

Vi föreslår att partikongressen beslutar:

B64:1 att partiet genom alternativa stödåtgärder ger de som regeringen Reinfeldt har ställt utanför våra gemensamma trygghetssystem goda möjligheter att i en yrkesutbildning kunna använda sina livserfarenheter och kunskaper. För att återfå sin sociala samhörighet i samhället,

B64:2 att vi skapar nya möjligheter för dem som drabbats av högerallianspolitiken att återkomma i samhället på sina egna villkor och att ta tillvara deras kunskaper och styrkor.

Tommy Holmström Duv, Lars Gunnar Lech

Borlänge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B65

Sundbyberg arbetarekommun

Välfärdsmyndighet

Idag är samhällets ansvar för sjukskrivning respektive arbetslöshet uppdelat på två olika statliga myndigheter, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen. Många sjuka och/eller arbetslösa hamnar också hos kommunernas socialtjänst då de är i behov av ekonomiskt bistånd.

Det samhälleliga ansvaret är alltså uppdelat på flera olika parter. I verkligheten hänger dock problematiken med arbetslöshet och sjukdom ihop. Många sjukskrivna har tidigare varit arbetslösa, och många arbetslösa har tidigare varit sjukskrivna. Totalt sett har 29 procent av alla svenskar i arbetsför ålder erfarenhet av såväl sjukskrivning som arbetslöshet. Studier visar också att de med sämst hälsa har en större risk att bli arbetslösa och att hälsan sedan blir än sämre på grund av arbetslösheten. De med längst arbetslösheterfarenhet har sämst hälsa. Det finns också ett samband mellan sjukskrivningar, även korta perioder, och senare arbetslöshet. Personer som varit sjukskrivna löper betydligt högre risk än andra att senare bli arbetslösa.

De psykiska kraven i arbetslivet har ökat kraftigt under 1990-talet. Det finns ett tydligt samband mellan höga krav i arbetslivet och höga sjukskrivningstal. De ökade långtids-sjukskrivningarna kan ses som ett uttryck för en accelererande utsortering av personer med någon form av problem, folk som tidigare fått plats på arbetsmarknaden. Arbetslivet har helt enkelt förändrats så att gränserna för vad som accepteras blivit mycket snävare. Detta innebär också att den traditionella omställnings- och rehabiliteringspolitiken kanske inte fungerar lika bra som förr. Redskapen för att hitta ett nytt jobb till någon som blivit sjuk av arbetslivets för höga krav är inte desamma som för att hitta ett nytt jobb till någon som blivit av med jobbet för att fabriken lagt ner.

För kommunerna kan det upplevas som frustrerande att de har det slutliga ekonomiska ansvaret för sina medborgare, men inte de redskap och befogenheter som krävs för att hjälpa personer som behöver ekonomiskt bistånd till annan försörjning. För de enskilda statliga myndigheterna kan det vara svårt att få en helhetsbild av vilket stöd en person som både har sjukdoms- och arbetslöshetsproblematik behöver. Systemet, så som det är uppbyggt, räknar med att man klart och tydligt ska kunna skilja dessa problem åt. Verkligheten är dock långt mer komplicerad än så. I värsta fall leder det till att människor faller mellan stolarna och inte får den hjälp de behöver och har rätt till.

Många medborgare tycker att de kommer i kläm i ett snårigt välfärdssystem. De upplever att de blir ”bollade” fram och tillbaka mellan olika instanser, och kan inte förstå varför. Eftersom systemen upplevs som krångliga och icke-transparenta tycker många att det är svårt att veta hur de ska göra för att få rätt hjälp. Det finns anledning att misstänka att de som behöver allra mest hjälp inte har kraften att försäkra sig om att de verkligen får det. Risker är stora att den som kan prata för sig och har lätt att förstå myndigheternas beslutsvägar och indelning kan se till att få bättre hjälp, än den som inte kan det. Det är i allra högsta grad en klassfråga.

Från medborgarens perspektiv är det inte logiskt att man måste vända sig till olika myndigheter när man behöver samhällets hjälp i frågor som uppfattas ligga nära varandra. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och socialtjänsten har många olika uppgifter, men också en uppgift som är gemensam: att tillgodose behovet av försörjning hos en person som inte arbetar eller studerar, samt – i många fall – att arbeta för att personen på längre sikt kan få reguljär sysselsättning och försörjning. Från samhällets sida vore det rimliga att utgå från medborgarens perspektiv, och därmed fråga sig hur denna gemensamma uppgift kan lösas på bästa sätt. Svaret blir då inte att dela upp ansvaret på flera olika myndigheter, utan tvärtom att samla allt på samma ställe: arbetsförmedling, socialförsäkring och ekonomiskt bistånd. På så sätt blir det lättare för medborgaren att veta vart hon/han ska vända sig och det är större sannolikhet att det samhälleliga stödet också blir det mest adekvata.

I Norge slogs arbetsmarknads- och socialförsäkringspolitiken ihop år 2006. I varje kommun ska det finnas ett så kallat NAV-kontor, där man har samlat såväl arbetsförmedling, som Försäkringskassa och kommunal socialtjänst. Upplevelseenkäter bland brukarna visar att de flesta är nöjda med den service de får, samt att det är en klar förbättring jämfört med den tidigare organisationen. Från början var tanken att det ekonomiska biståndet skulle förstatligas, men så blev det inte. Det innebär att NAV-kontoren har två budgetar och två huvudmän, en statlig (i form av en sammanslagen arbetsmarknads- och socialförsäkringsmyndighet) och en kommunal, liksom att personalen är uppdelad på två olika arbetsgivare.

I Sverige finns redan vissa frön till motsvarande utveckling. I Nynäshamn har kommunen exempelvis startat ett arbets- och utvecklingscentrum tillsammans med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, där man erbjuder samlad service till personer som behöver rehabilitering, arbete och utbildning. I flera andra kommuner är det vanligt att kommunen arbetar med olika typer av arbetsmarknadspolitiska insatser för de invånare som får ekonomiskt bistånd.

Initiativ som dessa är bra, men det räcker inte bara att samlokalisera olika myndigheter. Det är viktigt att även anpassa organisationen. Den organisation av välfärden vi lever med idag har åstadkommit mycket, men den behöver uppdateras till dagens problem och behov. Det är helt enkelt dags för en enhetlig välfärdsmyndighet.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar jag:

B65:1 att en välfärdsmyndighet inrättas med samordnande uppgifter för arbetsmarknads- och socialförsäkringspolitiken i enlighet med ovanstående,

B65:2 att arbetsmarknads- och socialförsäkringspolitiken samordnas enligt motionens syfte.

Marika Lindgren Åsbrink

Sundbyberg arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B66 Karlshamns arbetarekommun

Resurscentra

I tider av arbetslöshet och mycket av vad M-regeringen kallar för utanförskap, skulle man kunna inrätta centra, innehållande olika myndigheter och/eller institutioner med syfte att hjälpa dessa människor tillrätta. Om man kunde samla till exempel arbetsförmedling, försäkringskassa, kommuner, lansting mm, är jag övertygad om att man skulle kunna korta ned handläggningstider och få ett mer övergripande handlingsutrymme. Med ett närmare samarbete mellan dessa myndigheter och institutioner, skulle färre människor hamna ”mellan stolarna”. På dessa centra skulle olika myndigheter lättare kunna jobba över gränserna. Man skulle få en mindre stelbent organisation.

Vi föreslår därför

B66:1 att det inrättas resurscentra där flera olika myndigheter och institutioner kan samarbeta över gränserna och utgöra ett gemensamt hjälpcentrum i syfte att hjälpa människor som till exempel blivit arbetslösa, är sjukskrivna eller blivit arbetsskadade tillbaka till ett värdigt liv.

Ingvar Andersson, Karlshamn

Karlshamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B67 Emmaboda arbetarekommun

Ett innehållsrikt och värdefullt liv för sjuka och förtidspensionärer

Att leva som sjuk eller förtidspensionär ska inte betyda att vara i utanförskap. Det är samhällets och fel politik (högerpolitik) som ställer de sjuka och förtidspensionärerna utanför.

Ett tryggt liv – ett liv med framtidsvision kräver stöd när sjukdom eller olyckor inträffar. Individens är ju en del av staten och staten ska också stödja individen när det behövs. Det är så att säga solidaritet åt båda hållen.

Politiken i Sverige blir mer och mer rena motsatsen till detta. De sjuka och skadade kan inte lita på, att få hjälp och stöd med den högerpolitik som nu förs. De sjuka och skadade blir ställda mot väggen eller att arbetsplatsen försvinner. Detta betyder ruin för många.

Idag kan friska forma sin framtid, medan de sjuka och skadade ses som ovälkomna tiggare.

Det är inte det samhälle som vi vill leva i, då Sverige inte är fattigt utan det är fördelningen som är problemet. Se oss sjuka och skadade som en resurs för framtiden där vi kan utföra andra betydelsefulla arbetsuppgifter.

Vi föreslår distriktkongressen:

B67:1 att samhället ger förutsättningar till en innehållsrik sysselsättning och inte lämnar dem i ett utanförskap,

B67:2 att inte spara, på de sjuka och skadades bekostnad,

B67:3 att återuppbygga den solidariska politiken.

Jörg Eis Moshult

Emmaboda arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B68

Jönköpings arbetarekommun

Ökat samarbete mellan myndigheter

I takt med att myndigheter som försäkringskassan och arbetsförmedlingen avlövas såväl arbetsredskap som resurser ökar risken att människor faller mellan stolar.

Oavsett resursfrågan finns alltid denna risk varpå vi hemställer att partikongressen ger partistyrelsen i uppdrag:

B68:1 att ta initiativ till att kraftfullt öka samarbetet mellan myndigheter inom välfärdsområdet, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommunernas socialtjänst och frivilligorganisationer i syfte att undvika att enskilda människor faller mellan stolarna.

Kristna Socialdemokrater i Jönköpings kommun – Broderskapsrörelsen
Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B69

Härjedalens arbetarekommun

En socialdemokratisk strategi mot utanförskap för ett jämlikare samhälle

Nationalekonomen Ingemar Nilsson har beräknat att människors utanförskap kostar 210 miljard per år. (Se Ingemar Nilssons rapport "Bättre att stämma i bäcken än i Ån"). Han konstaterar där att de flesta insatser som görs för att hjälpa familjer eller individer ur utanförskapet inte fungerar. Det är ofta allt för splittrade insatser med stora gap mellan insatserna som verkar ha svårt att samordna sina insatser. För att skapa bättre förutsättningar för människor att kunna komma ur sitt utanförskap pekar Ingemar på olika empowerment-verksamheter till exempel Basta kollektivet som bevisligen hjälpt människor från drogberoende till egen försörjning. Det viktiga tycks vara det som Antonvskys beskrev i begreppet "KASAM" känslan av sammanhang som förenklat kan kokas ner till att vi människor har ett behov av att delta i ett sammanhang där vi är behövda. Därför bör Socialdemokraterna skapa möjligheter för fler människor att organisera sig själva på olika sätt till exempel att delta i att utveckla sitt bostadsområde att bli miljö och klimatvänligare.

För att ge fler människor i utanförskap möjlighet att åter bli en del av ett sammanhang, bli en del av samhället och säkerställa en jämlik välfärd yrkar jag att den socialdemokratiska partikongressen beslutar:

B69:1 att Socialdemokraterna verkar för att utveckla en politisk strategi för hur vi ska skapa förutsättningar för ett mera övergripande samhällekoniskt tänkande för att ge människor i olika utanförskap möjlighet att delta i utvecklande sammanhang,

B69:2 att Socialdemokraterna verkar för att utveckla program för att människor som blir arbetslösa eller befinner sig i annat utanförskap har möjlighet att i tider av lågkonjunktur med lågt arbetsutbud ha möjlighet att organisera sig själva (empowerment) i olika samhällsbyggande projekt till konjunkturen vänder.

Jonny Springe

Härjedalens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B70

Umeå arbetarekommun – enskild

Nya behov – Nya möjligheter

Försäkringskassan är i full gång med att sätta den stora reformen om en sammanhållen rehabiliteringskedja. Efter en relativt kort tid kommer den sjuka att bli avförd från rätten till sjukpenning och överförd till Arbetsförmedlingen som ska ordna fram en sysselsättning utifrån personens arbetsförmåga.

För att ta steget fullt ut bör försäkringskassan och arbetsförmedlingen slås samman till en statlig myndighet där man kan ta de bästa bitarna från det norska systemet med NAV kontor.

Vi föreslår:

B70:1 att Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen slås samman,

B70:2 att det genom lagstiftning klarläggs vilka befogenheter den nya myndigheten ska ges i syfte att verka för rehabilitering och arbetslinjens genomförande.

Ersboda socialdemokratiska förening

Umeå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B71:1, B72:1, B73:1, B73:2, B74:1, B157:2, C2:10, G21:3, G22:3, G23:3, G24:3, G25:2, G27:3, G28:3 (företagshälsovård)

I motion B71:1 (Gävle arbetarekommun) föreslås att partiet ska arbeta för en företagshälsovård för alla. I motion B72:1 (Gävle arbetarekommun) yrkas att partiet verkar för en betydande förstärkning av företagshälsovården, helst med tvingande lagstiftning. G21:3 (Borås arbetarekommun) föreslår att obligatorisk företagshälsovård reglerad genom kollektivavtal med resurser att genomföra arbetsinriktad rehabilitering samt medverka till social/medicinsk rehabilitering skapas. I motionerna G28:3 (Kristianstads arbetarekommun) G22:3 (Norrköpings arbetarekommun) G27:3 (Ängelholms arbetarekommun) G25:2 (Trollhättans arbetarekommun) och G23:3 (Eskilstuna arbetarekommun) föreslås att obligatorisk företagshälsovård reglerad genom kollektivavtal med resurser att genomföra arbetsinriktad rehabilitering samt medverka till att social/medicinsk rehabilitering skapas. I motion B73:1–2 (Karlskrona arbetarekommun) yrkas att partiet ska verka för att det ska vara en företagshälsovård som är professionellt oberoende expertverksamhet inom områdena förebyggande arbetsmiljöarbete och arbetsinriktad rehabilitering samt att obligatorisk företagshälsovård reglerad genom kollektivavtal med resurser att genomföra arbetsinriktad rehabilitering samt medverka till social/medicinsk rehabilitering skapas. Motion G24:3 (Stockholms arbetarekommun) föreslår att en obligatorisk företagshälsovård delvis statligt finansierad genom resurser att

genomföra arbetslivsinriktad rehabilitering samt medverka till social/medicinsk rehabilitering skapas. Motion B74:1 (Sandvikens arbetarekommun) yrkar på att verka för en betydande förstärkning av företagshälsovården. C2:10 (Stockholms arbetarekommun) föreslår att en obligatorisk och kvalitetssäkrad företagshälsovård införs. I motion B157:2 (Nyköpings arbetarekommun) föreslås att en obligatorisk företagshälsovård reglerad genom kollektivavtal med resurser att genomföra arbetsinriktad rehabilitering samt medverka till social/medicinsk rehabilitering skapas.

Partistyrelsen delar motionärernas uppfattning om de viktiga roller som företagshälsovården spelar, bland annat för att förebygga och undanröja risker för ohälsa i arbetslivet. Ett vanligt förekommande problem är dock att svenska arbetsplatser alltför sällan lever upp till arbetsmiljölagens intentioner om en förebyggande företagshälsovård. Därutöver har tillgången till företagshälsovård fortsatt att minska under senare år. Sammantaget saknar omkring en tredjedel av alla anställda tillgång till företagshälsovård.

Det finns också ett missnöje med många av de tjänster som företagshälsovården levererar. Delvis beror de på att behoven inte har identifierats eller är tillräckligt preciserade. I någon mån kan detta ses som ett tecken på att den fria marknad för företagshälsovårdstjänster som uppstod efter avregleringen i början av 90-talet inte förmått att leva upp till de krav som ställs på företagshälsovården. Partistyrelsen anser att rätt utformad och rätt använd har företagshälsovården goda förutsättningar att bidra till förbättringar av hälsoläget i arbetslivet. Att bara en viss del av företagshälsovården idag kan anses vara rätt utformad med avseende på kvalitet och inriktning av verksamheten är inte acceptabelt.

Men att lappa och laga i gamla strukturer räcker inte. Partistyrelsen menar att det behövs en samlad strategi för arbetslivet där företagshälsovården ingår som en viktig del. Grunden bör vara att få till stånd en utveckling av kvalitetssäkrad företagshälsovård. I den förebyggande verksamheten bör företagshälsovården bland annat verka för att sprida kunskap om arbetsmiljögästiftningen, inte minst om föreskriften om systematiskt arbetsmiljöarbete.

Företagshälsovårdens profession kan vara till nytta när det gäller att bedöma arbetsförmåga och föreslå åtgärder i samband med sjukskrivning samt att göra bedömningar i samband med medicinsk och arbetslivsinriktad rehabilitering. I en sådan modell skulle fokus vara att stärka den enskildes möjligheter att snabbt komma vidare, tillbaka till arbete.

För att företagshälsovården ska kunna vara ett effektivt verktyg för att öka hälsan i arbetslivet krävs att företagen får en tydlig vägledning för att säkerställa kvaliteten. En annan viktig åtgärd är att stimulera användandet av företagshälsovård. Partistyrelsen vill här betona vikten av att små arbetsplatser ges tillgång till en fungerande och kvalitetssäkrad företagshälsovård.

Parterna på arbetsmarknaden har under lång tid haft en mycket viktig funktion i att skapa stabilitet, inte bara vad gäller löneavtalen, utan också kring försäkringar och andra trygghetssystem. Vi socialdemokrater vill bygga vidare på detta och stimulera parterna att öka sitt engagemang för att stödja sjukskrivna att snabbt komma tillbaka till arbete. Vi vill därför pröva möjligheterna att nå en överenskommelse mellan staten och arbetsmarknadens parter där aktiva insatser för långtidssjukskrivna sker i arbetslivet och där parterna har en central roll. Det förutsätter att sjukskrivna som är anställda kan garanteras aktiva insatser, rehabilitering, anpassat arbete eller möjligheter att byta arbetsplats, jobb eller bransch. Tillsammans med en utvecklad företagshälsovård kan då mer reell rehabilitering komma till stånd

och arbetslinjen i sjukförsäkringen värnas på allvar. Det förutsätter emellertid en fungerande riskspridning mellan arbetsgivare och mellan branscher. Det behövs ekonomiska drivkrafter för parterna att ta på sig ett sådant ökat engagemang som omfattar såväl aktiva och tidiga insatser för de anställda som är långtidssjukskrivna, som stimulans till förebyggande insatser som förhindrar att ohälsa uppkommer. En kvalitetssäkrad och väl fungerande företagshälsovård bör därför vara ett kriterium som måste vara uppfyllt för att staten ska medverka.

Sammantaget anser partistyrelsen att företagshälsovården behöver utvecklas till att bli en effektiv resurs i arbetsmiljö-, rehabiliteringsarbetet och i arbetet med arbetsanpassning där anställda får tillgång till en kvalitetssäkrad företagshälsovård samt att företagshälsovården ska vara en gemensam expertresurs för både anställda och arbetsgivare. En företagshälsovård med rätt inriktning och kompetens kan utgöra en viktig resurs för företagen och de fackliga organisationerna i deras gemensamma arbete med att förbättra arbetsmiljön och för att underlätta för sjukskrivna/långtidssjukskrivna att komma tillbaka till arbete.

Flera partikongresser har tidigare uttalat att alla anställda måste få del av en lagstadgad företagshälsovård av hög kvalitet. Partistyrelsen ser ingen anledning att ändra detta ställningstagande men poängterar samtidigt att det är av stor vikt att företagshälsovården rustas upp och kvalitetssäkras. Sverige befinner sig i en djup ekonomisk kris. En sådan reform måste därför genomföras i den takt som ekonomin tillåter. Partistyrelsen vill framhålla att det kan finnas många vinster att göra genom att anställda i första hand ges tillgång till kvalitetssäkrad företagshälsovård genom avtal och i andra hand genom lagstiftning. Inriktningen bör därför vara att anställda i första hand får tillgång till kvalitetssäkrad företagshälsovård genom avtal och i andra hand genom lagstiftning.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B71:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B72:1, B73:1, B73:2, B74:1, B157:2, C2:10, G21:3, G22:3, G23:3, G24:3, G25:2, G27:3, G28:3.

Motion B71 Gävle arbetarekommun

Företagshälsovården

LO och förbunden arbetar gemensamt med att förbättra arbetsmiljön på arbetsplatserna. Fackets viktigaste uppgift är att vara ett stöd för medlemmarna och kämpa för att medlemmarna får arbeta i en säker, trygg och utvecklande arbetsmiljö.

LO menar att arbetsplatserna ska vara friska och ge den enskilde arbetstillfredsställelse. Ingen ska behöva bli sjukskriven. Mycket behöver göras för att minska sjukskrivningarna. De förebyggande arbetet behöver stärkas och rehabiliteringen behöver bli bättre. Företagshälsovård för alla medlemmar är ett av LO:s mål.

Vi föreslår:

B71:1 att partiet ska arbeta för en företagshälsovård för alla.

LO Gävle

Kauko Nisukangas och Rolf Wiberg

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B72

Gävle arbetarekommun

Företagshälsovård

Bakgrund

Företagshälsovården har idag, ett beroendeförhållande till företaget då det upphandlas av detsamma och dess oberoende kan ibland ifrågasättas. Tänk bara på den gamla principen ”man biter inte den hand som föder en”! Eventuella åtgärder i linje med bättre hälsa på arbetsplatsen har dessutom en tendens att kosta pengar.

Förslag:

B72:1 att verka för en betydande förstärkning av företagshälsovården, helst med en tvingande lagstiftning.

Svenska Tranportarbetareförbundet avdelning 1 och 11:s, socialdemokratiska fackklubb, Gävle,

Hans Wahlström

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B73

Karlskrona arbetarekommun

Företagshälsovård

Företagshälsovården är mycket viktig inom arbetslivet så att man kan förebygga ohälsa och arbetsskador och med det minska på sjukskrivningarna och mänskligt lidande. Under partikongressen 2001 hade man både i temagruppen ”Ett mänskligare arbetsliv” och på partikongressen med Mona Sahlin som föredragande varit överens om en obligatorisk företagshälsovård, som också blev partikongressens beslut.

Efter partikongressen tillsattes en företagshälsovårdsutredning som kom med ett betänkande den 1 december 2004.

Utredningen föreslår att en särskild lag om företagshälsovård införs, till vilken ska hänvisas i Arbetsmiljölagen. Den nya lagen lägger fast företagshälsovårdens samhälleliga uppdrag och syftar till att främja utvecklingen av god företagshälsovård.

I den nya lagen ska med företagshälsovård anses en multidisciplinär och professionellt oberoende expertverksamhet inom områdena förebyggande arbetsmiljöarbetet och arbetslivsinriktad rehabilitering till stöd för arbetsgivare och arbetstagare i arbetet med att uppnå en god arbetsmiljö i enlighet med bestämmelserna i arbetsmiljölagen (1977:1160)

I utredningens förslag är att få ett genomslag av att i kvalitativ företagshälsovård införs ett samhälleligt godkännandeförfarande för företagshälsovårdsenheter, men det ska vara frivilligt, det vill säga inte vara ett krav för att få bedriva företagshälsovårdsverksamhet. Utredningen föreslår inte något krav om obligatorisk användning av företagshälsovården.

Den första företagshälsovårdsutredningen tillsattes 1960, så nu måste det vara fördigutrett om en bra obligatorisk företagshälsovård.

Vi föreslår kongressen besluta:

B73:1 att verka för att det ska vara en företagshälsovård som är professionellt oberoende expertverksamhet inom områdena förebyggande arbetsmiljöarbete och arbetsinriktad rehabilitering,

B73:2 att verka för att det ska vara obligatorisk företagshälsovård för alla inom arbetslivet.

Bo Andersson LO-facken i Karlskrona och Jan-Anders Lindfors IF Metall Östra Blekinge
Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B74

Sandvikens arbetarekommun

Företagshälsovård

Företagshälsovården har idag, ett beroendeförhållande till företaget då det upphandlas av detsamma och dess oberoende kan ibland ifrågasättas. Tänk bara på den gamla principen ”man biter inte den hand som föder en”! Eventuella åtgärder i linje med bättre hälsa på arbetsplatsen har dessutom en tendens att kosta pengar.

Förslag:

B74:1 att verka för en betydande förstärkning av företagshälsovården.

Gunnar Fahlander, LO-Fackens S-fackklubb i Sandviken.

Sandvikens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

A2:5, A8:7, A8:8, A8:9, B37:2, B37:7, B75:1, B76:1, B77:1, B77:2, B78:1, B79:1, B79:2, B79:3, B79:4, B79:5, B79:6, B79:7, B80:1, B80:2, B80:3, B80:4, B81:1, B81:2, B81:3, B82:1, B83:1, B84:1, B85:1, B85:2, B85:3, B85:4, B85:5, B85:6, B85:7, B86:1, B87:1, B88:1, B88:2, B88:3, B88:4, B88:5, B88:6, B88:7, B89:1, B90:1, B91:1, B91:2, B92:1, B93:1, B93:2, B94:1, B94:2, B94:3, B95:1, B95:2, B95:3, B95:4, B95:5, B95:6, B95:7, B96:1, B97:1, B97:2, B97:3, B97:4, B98:1, B98:2, B98:3, B98:4, B98:5, B98:6, B98:7, B99:1, B100:1, B101:1, B101:2, B101:3, B102:1, B103:1, B103:2, B103:3, B103:4, B104:1, B105:1, B106:1, B106:2, B106:3, B106:4, B106:5, B106:6, B106:7, B106:8, B106:9, B107:1, B107:2, B107:3, B108:1, B109:1, B109:2, B109:3, B109:4, B109:5, B109:6, B109:7, B109:8, B109:9, B109:10, B109:11, B110:1, B110:2, B110:3, B111:1, B111:2, B111:3, B111:4, B111:5, B111:6, B111:7, B112B:1, B112A:1, B112A:2, B113:1, B113:2, B113:3, B113:4, B114B:1, B114B:3, B114A:1, B114A:2, B114A:3, B115:1, B116:1, B117:1, B117:2, B118:1, B118:2, B118:3, B119:1, B119:2, B119:3, B120:1, B120:2, B121:1, B121:2, B122:1, B123:1, B123:2, B124:1, B124:2, B124:3, B124:4, B124:5, B125:1, B126:1, B126:2, B126:3, B126:4, B126:5, B126:6, B126:7, B127:1, B128:1, B128:2, B129:2, B130:1, B130:2, B131:1, B131:2, B131:3, B132:1, B132:2, B132:3, B133:1, B133:2, B134:1, B135:1, B135:2, B135:3, B136:1, B136:2, B136:3, C7:3, C8:7, C8:8, D7:6, D7:8, D7:9, D10:4, D15:4, D16:4, D22:3, E122:5, E128:3, E129:3, E130:3, E131:3, E132:3, H5:2 (arbetslöshetsförsäkringen)

Motion B75:1 (Gävleborgs partidistrikt) föreslår att arbetsmarknadspolitiska garantier utformas så att de gäller utan tidsgräns och ger försörjning med aktivitetsstöd på 80 procent, vilket förhindrar utförsäkring. Motion B76:1 (Gävle arbetarekommun) föreslår också att arbetsmarknadspolitiska garantier utformas så att de förhindrar att arbetslösa utförsäkras. I motion B77:1–2 (Gävle arbetarekommun) föreslås att målet för ersättningen i a-kassan är 90 procent, när ekonomin så tillåter, samt att utförsäkring ska förhindras. I motion B78:1 (Gävle arbetarekommun) föreslås att Socialdemokraterna omedelbart ska verka för att a-kassan ska återföras till respektive förbund. I motion B79:1–7 (Ängelholms arbetarekommun) föreslås att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring ska utformas. Förslagen innebär också att inträdesvill-

koret bör slopas, att så många som möjligt blir medlemmar i a-kassan, att karensdagarna slopas, att taket höjs så att 90 procent av löntagarna omfattas samt att taket indexeras så att det följer löneutvecklingen. Slutligen föreslås att ersättningen i a-kassan ska vara 90 procent av tidigare inkomst under hela arbetslöshetsperioden. Motion B80:1–4 (Kristianstad arbetarekommun) föreslår att a-kassan genast återställs till nivåerna för valet 2006, att ingen bortre parentes finns i systemet, att taket successivt höjs till 30 000 kronor per månad samt att ersättningen höjs till 90 procent under mandatperioden. I motionen B81:1–3 (Norrbottens partidistrikt) föreslås att man aktivt verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas, att man aktivt verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen, samt att man aktivt verkar för att ersättningen ska vara 90 procent under hela ersättningstiden för 90 procent av löntagarna. Motion B82:1 (Boden arbetarekommun) föreslår att ersättningsnivån i a-kassan blir lägst 80 procent av inkomsten. Motion A2:5 (Luleå arbetarekommun) föreslår att arbetslöshetsförsäkringen ska uppgå till 80 procent av lönen för minst 80 procent av arbetstagarna. I motion B117:1–2 (Jämtlands partidistrikt) föreslås att en översyn av a-kassans regler ska beakta problematiken med förtroendevaldas förlorade arbetsinkomst i a-kassan samt att kongressen beslutar att verka för att reglerna ändras så att tjänstledig tid samt ersättning för förlorad arbetsinkomst jämföras med arbetad tid och inkomst från arbete. Motion B83:1 (enskild, Bjuvs arbetarekommun) föreslår att man verkar för att ledigheten för fackliga och politiska uppdrag räknas som anställningstid och blir en del av underlaget för beräkningen av ersättningen inom a-kassan. Motion B84:1 (Helsingborgs arbetarekommun) föreslår att förtroendeuppdrag som ersätts med förlorad arbetsförtjänst ska vara a-kassegrundande och ingå i a-kassans arbetsvillkor. Motion B90:1 (Skara arbetarekommun) föreslår att förtroendevaldas lön vid förlorad arbetsförtjänst ska vara a-kassegrundande. Motion D10:4 (Luleå arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna verkar för att studerandevillkoret i a-kassan återinförs. Motionerna E130:3 (Luleå arbetarekommun) E128:3 (Huddinge arbetarekommun) D22:3 (Stockholms arbetarekommun) föreslår att studerandevillkoret i a-kassan återinförs så att studenter som inte får jobb direkt efter examen ändå har försörjning. I motionerna E122:5 och E129:3 (Uppsala arbetarekommun) D15:4 (Huddinge arbetarekommun), D16:4 (enskild, Malmö arbetarekommun), E131:3 (Umeå arbetarekommun) samt E132:3 (Västerbottens partidistrikt) föreslås att studerandevillkoret återinförs i arbetslöshetsförsäkringen. I motionerna B85:1–7 (Borås arbetarekommun), B95:1–7 (Trollhättans arbetarekommun), B98:1–7 (Eskilstuna arbetarekommun), B111:1–7 (enskild, Örebro arbetarekommun) samt B126:1–7 (enskild, Jönköpings arbetarekommun) att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till framtidens a-kassa och att man i detta arbete verkar för inträdesvillkorets slopande, en utformning av arbetsvillkoret så att så många som möjligt kommer in i försäkringen, karensdagarnas slopande, en höjning av taket så att 90 procent av löntagarna omfattas och att taket indexeras och följer löneutvecklingen samt att man i detta arbete verkar för att ersättningen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden. Motion B88:1–7 (Norrköpings arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till framtidens a-kassa och att man i detta arbete verkar för inträdesvillkorets slopande, karensdagarnas slopande, studerandevillkorets återinförande, att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 80 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden, en höjning av taket så att 90 procent av

löntagarna omfattas av denna ersättningsnivå samt en rätt till A-kasseersättning i en hel period även om man har nedsatt arbetsförmåga. I motion B91:1–2 (Skara arbetarekommun) föreslås att partikongressen beslutar att verka för ökade möjligheter för den arbetslöse att övergå från a-kassa till studiestöd med bibehållen ersättningsnivå samt att verka för att initiera en översyn i syfte att öka rörligheten mellan a-kassa och studiestöd genom regelförenkling och harmonisering. Motion B92:1 (Skara arbetarekommun) föreslår att de fem karensdagarna vid arbetslöshet som föregås av varsel tas bort. I motionerna B86:1 (Borås arbetarekommun), B87:1 (Norrköpings arbetarekommun), B89:1 (Ängelholms arbetarekommun), B96:1 (Trollhättans arbetarekommun), B102:1 (Eskilstuna arbetarekommun), B108:1 (Stockholms arbetarekommun), B112B:1 (Örebro arbetarekommun), B116:1 (Nyköpings arbetarekommun), samt B127:1 (Jönköpings arbetarekommun) yrkas att skattereduktion ska gälla för avgifter till fackförening och a-kassa. I Motion B99:1 (Karlskrona arbetarekommun) yrkas på att verka för att införa avdragsrätt i deklaration för a-kasseavgift och fackföreningsavgiften. I motion B123:1–2 (Lilla Edets arbetarekommun) yrkas att man återför möjligheten att göra en skattereduktion för a-kassa och fackavgift samt att man får det återställt till 2006 års nivå. I Motion B124:5 (Jönköpings arbetarekommun) yrkas att kostnaden för arbetslöshetsförsäkringen ska vara avdragsgill i inkomstdeklarationen och i motion D7:6 (Botkyrka arbetarekommun) föreslås att fackföreningsavgiften återigen ska bli avdragsgill. Motion B93:1–2 (Arboga arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna, snarast efter ett regeringsövertagamöjligheten förändrar regelverket för deltidsarbetslösa så att a-kassan blir en övergångsförsäkring värd namnet och att regelverket utformas så att det i största möjliga mån blir könsneutralt. Motion B94:1–3 (Helsingborgs arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna verkar för att ersättningen ska täcka 80 procent av inkomstförlusten för flertalet löntagare, att Socialdemokraterna verkar för att inträdesvillkoret och medlemsvillkoren ses över, liksom finansieringssystemet och den regel som begränsar rätt till a-kassa för deltidsarbetande till 75 dagar samt att partiet verkar för att a-kassor och fackförbund kan återupprätta ett ömsesidigt samarbete. Motion B97:1–4 (Hallsbergs arbetarekommun) föreslår att finansieringsavgiften till a-kassan ska tas bort, att ersättningstaket höjs så att ersättningen blir 80 procent av lönen upp till 35 000 kronor, att karenstiden vid arbetslöshet sänks från sju till fem dagar samt att karenstiden vid egen uppsägning sänks från 45 till 15 dagar. I motion B37:2,7 (Sörmlands partidistrikt) föreslås att man ska kunna läsa kurser på vuxenutbildning och universitet med a-kassa samt att ett vuxenstudiestödsystem på motsvarande a-kassenivå utvecklas för vidareutbildning. I motion B100:1 (Karlskrona arbetarekommun) föreslås kongressen besluta att verka för att det nuvarande finansieringssystemet med en rörlig avgift avskaffas. Vidare föreslås i motion B101:1–3 (Karlskrona arbetarekommun) att partistyrelsen ska verkar för att taket i a-kassan höjs till 930 kronor, att taket ska följa löneutvecklingen samt att verka för att ersättningen i a-kassan inte sänks på grund av sjukdom eller vård av sjuka barn. Motion B103:1–4 (Landskrona arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna arbetar för att slopa karensdagarna i a-kassan, att taket i a-kassan höjs så att 80 procent av löntagarna omfattas fullt ut av ersättningsnivån, som föreslås vara 80 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden samt att regeln om de 75 deltidsdagarna omedelbart avskaffas. Motion B104:1 (Hagfors arbetarekommun) föreslår att avgiften till a-kassan sänks åtminstone till den nivå som gällde före höjningen 2007 – och helst ännu lägre. I motion B105:1 (Munkedals arbetarekommun)

föreslås att sjukersättning ska vara a-kassegrundande. I motion A8:7–9 (Skånes partidistrikt) föreslås att ersättningen i a-kassan höjs till 80 procent, med det långsiktiga målet 90 procent, att avgifterna till a-kassan sänks samt att det inte införs en bortre parentes i a-kassan. I motion B106:1–9 (Västernorrlands partidistrikt) föreslås att Socialdemokraterna i samverkan med fackföreningsrörelsen utarbetar ett förslag till utformning av den framtida arbetslöshetsförsäkringen, att verka för att villkoren utformas så att så många som möjligt kan omfattas, att antalet karensdagar minskas, att taket i a-kassan höjs så att minst 80 procent av löntagarna omfattas fullt ut av ersättningsnivån och att verka för att denna blir minst 80 procent. Det föreslås att finansieringen ska vara solidariskt utformad för hela den svenska arbetsmarknaden, att medlemsavgiften sänks och finansieringsavgiften slopas, att kongressen beslutar att verka för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen samt att verka för att arbetslöshetsförsäkringen ger samma inkomst under hela ersättningstiden. I motion B107:1–3 (Överkalix arbetarekommun) föreslås att man aktivt verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas, att taket indexeras så att det följer löneutvecklingen samt att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden för 90 procent av löntagarna. I motion B109:1–11 (Stockholms arbetarekommun) föreslås att Socialdemokraterna i samverkan med fackföreningsrörelsen utarbetar ett förslag till utformning av den framtida arbetslöshetsförsäkringen, att man verkar för att taket höjs så att 90 procent av löntagarna fullt ut omfattas av ersättningsnivån och att man verkar för att denna ska vara 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden. Det föreslås vidare att man i detta arbete verkar för en solidarisk finansiering i arbetslöshetsförsäkringen där egenavgiften är låg och likvärdig för alla löntagare, att antalet karensdagar minskas från dagens sju, att taket indexeras så att det följer löneutvecklingen, att inträdesvillkoret ändras så att det blir enklare att få inträde, att arbetsvillkoret utformas så att så många som möjligt får del av försäkringen och att studerandevillkoret återinförs. Slutligen föreslås att bortre parenteser – oavsett om det gäller heltids- eller deltidsarbetslösa – slopas samt att man ser över hur rättigheter, skyldigheter, krav och kontroll ska se ut inom ramen för den nya arbetslöshetsförsäkringen. Motion B110:1–3 (Örebro arbetarekommun) föreslår att beräkningsgrunden för a-kasseersättning ändras från dagens 12 månader till 6 månader, som det egentliga arbetsvillkoret omfattar, att trappstegsmodellen tas bort i ersättningen så att 80 procent gäller fullt ut samt att taket höjs så att så många som möjligt får ut 80 procent av sin inkomst. I motion B112A:1–2 (Nyköpings arbetarekommun) föreslås att a-kassereglerna ändras så att hänsyn tas till familjesituationen innan en arbetssökande familjeförsörjare uppmanas att flytta samt att den andra familjeförsörjaren inte stängs av från a-kassan i 45 dagar om den säger upp sig från sitt arbete och väljer att flytta med övriga familjen. Motion B114B:1,3 (enskild, Malmö arbetarekommun) föreslår att arbetssökande inte ska tvingas till oseriösa arbetsgivare med hot om avstängning från a-kassan och att de sökande som trots kontroll sänts ut till ett sådant oseriöst företag inte ska straffas med avstängning från a-kassan. I motion C7:3 (Malmö arbetarekommun) föreslås att a-kassan för deltidsarbetslösa och timanställda snarast återställs fram till dess att all offentlig verksamhet har blivit en förebild när det gäller att erbjuda heltid i stället för deltid samt att de ofrivilliga deltids- och timanställningarna kraftigt minskats. I motion C8:7–8 (Malmö arbetarekommun) föreslår att en betydligt större andel av arbetstagarna än idag ska omfattas av a-kassans ersättningsnivå som föreslås

höjas till 90 procent av inkomsten samt att avgiften till a-kassan ska vara låg, branschneutral och ersättningen utan bortre parentes. I motion B113:1–4 (Skellefteå arbetarekommun) föreslås att de allra flesta löntagare ska omfattas av ett inkomstskydd som i ett första steg motsvarar 80 procent av tidigare inkomst, att taket i a-kassan måste höjas, att frivilligt medlemskap görs enkelt och billigt så att en hög anslutningsgrad främjas där differentieringen av avgifterna avskaffas samt att de viktiga frågorna om en höjning av ersättningsnivån till 90 procent, löneindexering av taket, omkring 90 procents skattefinansiering och återinförande av skattereduktionen för avgiften till a-kassan får prövas i den prioritering som är nödvändig efter en valseger år 2010. Motion B114A:1–3 (Skellefteå arbetarekommun) föreslår att kravet på flytt lättas upp, att större hänsyn till människors livssituation tas i detta samt att arbetsmarknadspolitiska insatser som syftar till att stärka den enskildes möjligheter att hitta ett jobb på hemorten accepteras som grund för att inte söka jobb i hela landet. I motion B115:1 (Bohusläns partidistrikt) föreslås att en ny arbetslöshetsförsäkring skapas som på ett mycket tydligt sätt säkrar principerna om inkomstbortfall och stöd till omställning i arbetslivet och på arbetsmarknaden. I motion B118:1–3 (Nyköpings arbetarekommun) föreslås att felaktigheten med 75-dagarsregeln för deltidsarbetslösa, en stor oroshärd för många som arbetar inom verksamheter med osäkra anställningar, påvisas, att denna regel snarast tas bort samt att regeln ändras till lika många dagar för deltids- som för heltidsarbetslösa. I motion B119:1–3 (Överkalix arbetarekommun) föreslås att man aktivt verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas, att man aktivt verkar för att taket indexeras så att det följer löneutvecklingen samt att man aktivt verkar för att ersättningsnivån blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden för 90 procent av löntagarna. Motion B120:1–2 (Nyköpings arbetarekommun) föreslår att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till en framtida arbetslöshetsförsäkring samt att studerandevillkoret i försäkringen återinförs. I motion B121:1–2 (Enköpings arbetarekommun) föreslås att partiet ska söka att tillsammans med de fackliga organisationerna allvarligt pröva tanken om en allmän sysselsättningsförsäkring kan vara en god och framkomlig väg för att stärka arbetslinjen för ett gott arbete åt alla samt att partiet, tillsammans med de fackliga organisationerna prövar tanken om en allmän sysselsättningsförsäkring kan vara en god och framkomlig väg för att stärka arbetslinjen och verka för ett gott arbete åt alla. I motion B122:1 (Sundsvall arbetarekommun) yrkas att a-kassan ska återställas – att avgiften sänks och att ersättningen höjs. Motion H5:2 (Jönköpings arbetarekommun) avvisar en bortre parentes och sänkt ersättningsnivå i a-kassan. I motion B124:1–4 (Jönköpings arbetarekommun) föreslås att ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen innebär att merparten av de försäkrade minst ska ha en ersättning om 80 procent av tidigare inkomst, att karenstiden för ersättning från försäkringen sänks till högst 5 dagar, att den som drabbas av arbetslöshet ska få ersättning från a-kassan under arbetslöshetsperioden samt att finansieringen är solidarisk och ingen tvingas ur systemet av ekonomiska skäl. Motion B125:1 (Falun arbetarekommun) föreslår att partistyrelsen tillsätter en utredning med uppdrag att se över arbetslöshetsförsäkringens regler med riktlinjer om högre tak och ersättningsnivå, bättre villkor för deltidsarbetslösa och bättre samordning med andra ersättningar. I motion D7:8–9 (Botkyrka arbetarekommun) föreslås att man verkar för att arbetslöshetsförsäkringen stärks och att studerandevillkoret i arbetslöshetsförsäkringen återinförs. Motion B128:1–2 (Lunds arbetarekommun) föreslår att partistyrelsen verkar för att inkomsttaket i a-kassan

höjs kraftigt så att en majoritet av löntagarna får full ersättning vid arbetslöshet och att ersättningen grundar sig på 90 procent av inkomsten. I motion B129:2 (Västerbottens partidistrikt) föreslås att a-kassan reformeras för att uppmuntra den enskilde till vidareutbildning vid arbetslöshet. I motion B130:1–2 (Umeå arbetarekommun) föreslås att ingen ska utförsäkras från a-kassan under sjukdom samt att partistyrelsen får i uppdrag att utreda denna fråga. I motionerna B131:1–3 (Umeå arbetarekommun), B132:1–3 (Västerbottens partidistrikt) föreslås att egenavgiften fördelas lika mellan a-kassorna och oberoende av arbetslösheten i kassan, att egenavgiften sänks rejält i stället för ett skatteavdrag samt att avgiften på 33 procent som inbetalas varje månad från kassan till staten i förhållande till arbetslösheten i kassan avskaffas. I motion B133:1 (ensild, Umeå arbetarekommun) föreslås att a-kasseavgiften blir samma för alla a-kassor. I motion B133:2 (Umeå arbetarekommun) föreslås att Socialdemokraterna gör denna fråga till en av sina frågor i valet 2010. Motion B134:1 (Västerbottens partidistrikt) föreslår att Socialdemokraterna gör frågan om en utjämning av a-kasseavgiften till en av sina frågor i valet 2010. I motion B135:1–3 (Göteborgs partidistrikt) yrkas att avgiften till a-kassan ska återgå till den ordning som gällde innan regeringsskiftet, att en skattereduktion ska införas för a-kasseavgiften samt att en skattereduktion också ska införas för fackföreningsavgiften. I motion B136:1–3 (Göteborgs partidistrikt) föreslås att allt politiskt arbete där man får förlorad arbetsförtjänst ska räknas in som arbetad tid i normalarbetstiden, att normalarbetstiden likställs med anställningsgraden utan påverkan av eventuell frånvaro samt att problematiken med förtroendeuppdrag i a-kassan synliggörs genom ytterligare diskussioner.

En väl fungerande, tydlig, förutsägbar och solidariskt finansierad arbetslöshetsförsäkring är en viktig grundsten i den svenska arbetsmarknadsmodellen. En sådan arbetslöshetsförsäkring möjliggör nödvändig strukturomvandling, ger ekonomisk trygghet till dem som förlorar jobbet, stimulerar efterfrågan i ekonomin när arbetslösheten stiger, motverkar press nedåt på lönerna och lägger grunden för en bred uppslutning kring öppenhet och utveckling i svensk ekonomi.

Under lång tid har både innehållet i och formen för arbetslöshetsförsäkringen urholkats. Allt färre av de försäkrade får ut ett 80-procentigt skydd vid arbetslöshet. Sedan den borgerliga regeringen tillträdde 2006 har en lång rad orättvisa försämringar av arbetslöshetsförsäkringen genomförts. De sänkta ersättningsnivåerna, de höjda egenavgifterna och de skärpta och krångliga villkoren ökar otryggheten på arbetsmarknaden och försvårar omställning.

En väl fungerande arbetslöshetsförsäkring som omfattar flertalet löntagare är en avgörande del av en starkare arbetslinje. Partistyrelsen understryker vikten av att alla ska kunna känna en väl grundad tilltro till att arbetslöshetsförsäkringen fungerar som den ska – som en omställningsförsäkring från ett jobb till ett annat. Löntagarna ska ha tillgång till en god trygghet vid arbetslöshet.

Många motionärer föreslår att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör utformas. LO-kongressen beslutade år 2008 att verka för att en gemensam arbetsgrupp med Socialdemokraterna tillsätts för att skyndsamt utforma en ny arbetslöshetsförsäkring med god inkomstrygghet, väl avvägda villkor och en solidarisk finansiering. En sådan arbetsgrupp för en översyn av arbetslöshetsförsäkringen har nu tillsatts av partistyrelsen och LO gemensamt.

Flera motionärer lyfter frågan om de krav som ställs på den enskilde individen inom ramen för arbetslöshetsförsäkringen. Många poängterar att hänsyn bör tas till

en människas familjesituation innan vederbörande anvisas jobb eller insatser som föranleder en flytt till en annan del av landet. Vidare diskuteras hur andra i familjen ska behandlas från a-kassans sida – antalet karensdagar för den som flyttar med, att arbetslösa inte anvisas till oseriösa arbetsgivare samt att arbetsmarknadspolitiska insatser på hemorten ska kunna innebära minskade krav på flytt.

Olika människor har olika förutsättningar att anpassa sig till arbetsmarknadens krav – att flytta eller utbilda sig till nya jobb. Möjligheterna att röra på sig skiljer sig åt mellan unga och gamla och mellan de som har försörjningsansvar för barn eller inte.

Partistyrelsen anser inte att det är rimligt att någon ska behöva flytta samma dag som hon eller han förlorar jobbet. Det tar en tid innan man uttömt möjligheterna att hitta ett jobb i närområdet. De som förlorar jobbet ska kunna söka jobb i ett begränsat område under första tiden i arbetslöshet med bibehållen rätt till ersättning. Därefter vidgas sökområdet både geografiskt och yrkesmässigt.

Flera motioner behandlar de höga och osolidariska avgifterna i dagens arbetslöshetsförsäkring – och behovet av att sänka dessa och att utforma en solidarisk finansiering av a-kassan. Därutöver diskuteras frågan om hur den enskildes kostnad ska sänkas – genom en skattereduktion eller genom minskad debitering.

Det är uppenbart att den höga kostnaden för ett medlemskap i a-kassan är ett mycket stort samhällsproblem. En halv miljon människor har trängts ut ur a-kassan till följd av regeringens försämringar av försäkringen och står nu utan inkomsttrygghet vid arbetslöshet.

Partistyrelsen anser att det bör vara frivilligt att vara med i a-kassan. A-kassan ska vara så attraktiv att de allra flesta väljer att gå med. I en frivillig arbetslöshetsförsäkring kan de som löper minst risk att bli arbetslösa välja att lämna systemet. De som löper störst risk att bli av med jobbet är sannolikt mest intresserade av att vara med i försäkringen.

Om försäkringen bara skulle finansieras av medlemmarnas avgifter riskerar vi att a-kassan enbart omfattar en grupp människor som relativt ofta blir arbetslösa. Avgifterna till denna försäkring skulle bli höga. Kanske så höga att alltför få skulle vilja vara med i försäkringen för att den skulle kunna fungera bra. Därför ska arbetslöshetsförsäkringen också till stor del finansieras med skattemedel. Partistyrelsen anser att det är nödvändigt att sänka individernas kostnader för arbetslöshetsförsäkringen för att få de allra flesta arbetstagare att vilja vara med.

Idag är avgifterna till a-kassan högre i branscher med högre risk för arbetslöshet. I praktiken innebär de högre avgifterna också att ännu fler lämnar a-kassan i just de branscher där arbetslösheten är högst. Den moderatledda regeringens syfte är att löntagarna och deras fackliga organisationer ska vara återhållsamma i sina lönekrav. Men i praktiken innebär det att grupper som redan har lägre löner får stå tillbaka och att andelen som är medlemmar i a-kassan sjunker särskilt kraftigt i grupper med stor risk för arbetslöshet. Partistyrelsen tar därför avstånd från modellen med avgifter till a-kassan som relateras till arbetslösheten i varje kassa.

De differentierade a-kasseavgifterna leder dessutom till en osund konkurrens mellan de a-kassor som har överlappande verksamhetsområden, vilket riskerar att försvaga grunden för frivilliga och fackligt administrerade a-kassor.

Genom att finansiera arbetslöshetsförsäkringen gemensamt läggs grunden för en frivillig arbetslöshetsförsäkring som omfattar nästan alla. Ju mer som betalas med skattemedel, desto större grupper finner det attraktivt att vara med i a-kassan. Samtidigt som större gemensam finansiering av a-kassan innebär mindre resurser till andra gemensamma uppgifter.

Partistyrelsen anser att avgifterna till a-kassan ska vara oberoende av risken för arbetslöshet inom kassan och i Sverige. Partistyrelsen anser vidare att alla ska ha råd att vara med i a-kassan och att de allra flesta ska vilja vara med. Därför bör den enskildes kostnad för a-kassan sänkas rejält. Detta kan ske genom att avgifterna sänks – och genom att avgiften medger en skattereduktion. Partistyrelsen anser vidare att sänkningen av den enskildes kostnad för a-kassan har högsta prioritet i den framtida uppbyggnaden av en väl fungerande arbetslöshetsförsäkring.

Flera motionärer föreslår att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs. Många motionärer yrkar på att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras till löneutvecklingen. Den svenska välfärden vilar på att alla bidrar till finansieringen efter förmåga- och att alla får del av välfärden efter behov. Ett sätt att bygga en bra arbetslöshetsförsäkring är att garantera att de flesta som drabbas av arbetslöshet får en ersättning som utgör en väsentlig andel av den tidigare lönen. Det är alldeles uppenbart att taket måste höjas snabbare än löneutvecklingen i närtid – för att fler ska erhålla en god inkomstrygghet. Partistyrelsen anser att taket i a-kassan ska höjas så att de allra flesta ska ha en ersättning som motsvarar 80 procent av sin tidigare lön. Det betyder att de allra flesta arbetstagare kan skydda sin inkomst och sin ställning på arbetsmarknaden. Därmed bidrar a-kassan till högre produktivitet.

Flera motionärer föreslår att villkoren för dem som är deltidsarbetslösa förbättras. Otryggheten för den som är deltidsarbetande och har rätt till ersättning har blivit för stor. Det är viktigt att stärka tryggheten för de deltidsarbetslösa och deras möjligheter att hitta en heltidssysselsättning. Partistyrelsen anser att dagens begränsning av deltidsarbetslösas ersättning till 75 ersättningsdagar är alltför restriktiv och skapar stor otrygghet. Partistyrelsen anser också att möjligheterna till utbildning för dem som är deltidsarbetslösa bör stärkas, för att stärka deras möjligheter att hitta en heltidsanställning.

Många motionärer föreslår förändringar i de villkor som avgör om man får ersättning, och de villkor som avgör hur ersättningen beräknas. Många föreslår att inträdesvillkoret i a-kassan ska slopas. Flera förslag berör arbetsvillkorets utformning, under hur lång tid den ersättningsberättigade ska ha arbetat och hur ersättningen ska beräknas. Vidare föreslås att perioder av sjukdom och vård av sjuka barn inte ska påverka ersättningen inom a-kassan, samt ett återinförande av studerandevillkoret.

Partistyrelsen anser att kvalificeringsreglerna i a-kassan har blivit för restriktiva och för krångliga. Fler ska kunna bli medlemmar i a-kassan och kvalificera sig för full ersättning. Det betyder att både inträdesvillkoret och arbetsvillkoret och övriga villkor måste ses över.

Flera motionärer föreslår att arbetslösa som uppbar a-kassa bör kunna gå över till studier inom det reguljära utbildningssystemet med bibehållen ersättning. Partistyrelsen anser att den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen måste byggas ut rejält. Men det räcker inte. Arbetsmarknadsutbildningen kommer inte att kunna ge plats åt alla dem av oss som förlorar jobbet i jobbkrisen. De närmaste åren kommer kanske en kvarts miljon jobb att försvinna. Denna betydande förlust av jobb måste mötas av ett lika betydande kompetensalternativ. Under 90-talet deltog 800 000 personer i det Kunskapslyft som initierades av den dåvarande socialdemokratiska regeringen. Det tidigare Kunskapslyftet hade fokus på generell utbildning på grundskole- och gymnasienivå. Nu bör investeringen även omfatta åtminstone yrkeshögskolan och kombineras med ett förstärkt utbud av yrkesutbildning i Komvux – Yrkesvux och en bra möjlighet till lärlingsutbildning.

Den svenska modellen bygger på aktiva parter, och fackföreningar som organiserar stora delar av arbetskraften. Det är angeläget att upprätthålla en hög organisationsgrad. Det är rimligt att de som tagit på sig ett fackligt förtroendeuppdrag inte förlorar ekonomiskt på det. Partistyrelsen menar därför att också detta regelverk bör bli föremål för en översyn inom ramen för den gemensamma arbetsgruppens uppdrag.

Några motioner föreslår att a-kassan ska återföras till respektive förbund, samt att samarbetet mellan fackförbund och a-kassor återupprättas. Partistyrelsen vill här understyrka att frågan om a-kassornas myndighetsutövning och relationen till fackföreningsrörelsen är mycket komplicerad, inte minst juridiskt.

Flera motioner föreslår en minskning av antalet karensdagar i a-kassan, en höjning av ersättningsnivån i ersättningen från dagens ordning, att ersättningen inte ska trappas ned under arbetslöshetsperioden samt att ersättningsperioden inte ska vara tidsbegränsad.

En hög ersättning i arbetslöshetsförsäkringen gör att människor får bättre förutsättningar för att hitta ett jobb som motsvarar det kunnande och den utbildning som de skaffat sig. Därför bidrar en högre ersättning till bättre matchning och högre produktivitet, vilket är önskvärt.

Men andra sidan av myntet är att en högre ersättning riskerar att leda till längre arbetslöshetsperioder. För att motverka detta och missbruk av arbetslöshetsersättningen krävs en god inblick i arbetssökandes aktivitet. Större möjligheter att anvisa jobb, praktikplatser, utbildning eller andra arbetsmarknadspolitiska insatser innebär en bättre uppföljning av arbetssökandes vilja till arbete.

A-kassan ska vara en omställningsförsäkring från ett jobb till ett annat. Därför ska den aktiva arbetsmarknadspolitiken öppna nya möjligheter till arbete för den som förlorat jobbet – och försäkra den enskilde om aktivitet. Ingen ska behöva fastna i en rundgång som inte leder någonvart. I sådana lägen bör de arbetsmarknadspolitiska insatserna förstärkas. Erbjudandet ska vara en dörr ut ur arbetslöshet – en möjlighet att komma vidare för dem som sökt jobb aktivt och tagit de möjligheter till utbildning som erbjudits.

Om den aktiva arbetsmarknadspolitiken inte leder till jobb bör den som förlorat jobbet kunna få ett starkare individanpassat stöd och ett erbjudande om en längre utbildning eller ett jobb med rimliga villkor och medfinansiering från samhället.

Partistyrelsen anser att ersättningsnivån i a-kassan ska vara 80 procent under arbetslöshetsperioden, och att de som har varit arbetslösa länge ska kunna erbjudas en längre utbildning eller ett jobb med rimliga villkor och medfinansiering från samhället. Partistyrelsen anser vidare att de som tar möjligheten till utbildning eller jobb ska få en annan ersättning än a-kassa, och att utformningen av denna ersättning bör vara en del av den gemensamma översynen av a-kassan som genomförs med fackföreningsrörelsen. Även frågan om antalet karensdagar i a-kassan bör vara en del av denna översyn.

Motionerna till kongressen visar att a-kassan måste stärkas på en rad olika sätt. Många angelägna förbättringar av a-kassan ligger framför oss. Men var och en av dessa förbättringar ställer krav på resurser i ett utsatt ekonomiskt läge.

Varje förstärkning av a-kassan innebär mindre resurser till att stärka den aktiva arbetsmarknadspolitiken inom en given budget – och lämnar mindre utrymme för utveckling av välfärdens andra delar. Därför är det angeläget att prioritera bland de förstärkningar som är möjliga. Att sänka kostnaden för att vara med i a-kassan för den enskilde – genom lägre avgifter och genom en skattereduktion – har högsta

prioritet, anser partistyrelsen. Dessutom vill vi höja taket i a-kassan. Målet är att 80% ska ha 80% av tidigare lön i ersättning. Då säkerställs tryggheten för de allra flesta, vilket bidrar till legitimiteten för hela försäkringen.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B79:1, B85:1, B88:1, B95:1, B98:1, B106:1, B109:1, B111:1, B120:1, B126:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet A2:5, A8:7, A8:8, A8:9, B37:2, B37:7, B75:1, B76:1, B77:1, B77:2, B78:1, B79:2, B79:3, B79:4, B79:5, B79:6, B79:7, B80:1, B80:2, B80:3, B80:4, B81:1, B81:2, B81:3, B82:1, B83:1, B84:1, B85:2, B85:3, B85:4, B85:5, B85:6, B85:7, B86:1, B87:1, B88:2, B88:3, B88:4, B88:5, B88:6, B88:7, B89:1, B90:1, B91:1, B91:2, B92:1, B93:1, B93:2, B94:1, B94:2, B94:3, B95:2, B95:3, B95:4, B95:5, B95:6, B95:7, B96:1, B97:1, B97:2, B97:3, B97:4, B98:2, B98:3, B98:4, B98:5, B98:6, B98:7, B99:1, B100:1, B101:1, B101:2, B101:3, B102:1, B103:1, B103:2, B103:3, B103:4, B104:1, B105:1, B106:2, B106:3, B106:4, B106:5, B106:6, B106:7, B106:8, B106:9, B107:1, B107:2, B107:3, B108:1, B109:2, B109:3, B109:4, B109:5, B109:6, B109:7, B109:8, B109:9, B109:10, B109:11, B110:1, B110:2, B110:3, B111:2, B111:3, B111:4, B111:5, B111:6, B111:7, B112B:1, B112A:1, B112A:2, B113:1, B113:2, B113:3, B113:4, B114B:1, B114A:1, B114A:2, B114A:3, B114B:3, B115:1, B116:1, B117:1, B117:2, B118:1, B118:2, B118:3, B119:1, B119:2, B119:3, B120:2, B121:1, B121:2, B122:1, B123:1, B123:2, B124:1, B124:2, B124:3, B124:4, B124:5, B125:1, B126:2, B126:3, B126:4, B126:5, B126:6, B126:7, B127:1, B128:1, B128:2, B129:2, B130:1, B130:2, B131:1, B131:2, B131:3, B132:1, B132:2, B132:3, B133:1, B133:2, B134:1, B135:1, B135:2, B135:3, B136:1, B136:2, B136:3, C7:3, C8:7, C8:8, D7:6, D7:8, D7:9, D10:4, D15:4, D16:4, D22:3, E122:5, E128:3, E129:3, E130:3, E131:3, E132:3, H5:2.

Motion B75 Gävleborgs partidistrikt

Arbetsmarknadspolitiken

Den aktiva arbetsmarknadspolitiken fyller tre huvudfunktioner: den ska understödja strukturomvandlingen i ekonomin; den ska bidra till att så många som möjligt söker sig till arbetsmarknaden och den ska se till att de som på grund av sin arbetslöshet uppbär ersättning från samhället, är aktiva i sitt arbetssökande.

Förmedling av och anvisning till lediga platser eller aktiva program, yrkesvägledning och stöd till jobbsökande, samt kartläggning av individens förutsättningar på arbetsmarknaden, är Arbetsförmedlingens kärnverksamhet. Denna bör enbart i begränsad omfattning kompletteras genom samverkan med privata aktörer.

Den statliga arbetsmarknadspolitiken är viktig för att tillgodose att det finns arbetskraft över hela landet som kan ta lediga arbeten och att alla får en lika behandling. Den lokala kunskapen om näringsliv och arbetsmarknads ska tillföras genom råd och samverkan med lokala och regionala parter. Det är de fackliga organisationerna som bäst vet om den arbetsgivare som tar emot en anställd med lönesubvention har avtalsenliga villkor. För att se till att den som får en arbetsmarknadspolitisk åtgärd som stöd för att komma in i arbetslivet inte utnyttjas eller att platsen tränger undan arbeten ska arbetsförmedlingen samverka nära med de fackliga organisationerna.

Arbetsmarknadsutbildningarna är avgörande för att löntagarna ska kunna få ett starkt stöd till omställning av samhället och för att strukturomvandlingen av ekonomin ska gynna alla. Arbetsmarknadsutbildningar måste åter ges en nyckelroll i den aktiva arbetsmarknadspolitiken, både för den som mitt i arbetslivet behöver byta yrke och för den som har dålig förankring på arbetsmarknaden till följd av brister i sin utbildning. Därför bör den byggas ut kraftigt jämfört med dagens låga nivåer.

Subventionerad sysselsättning kan behövas för dem som har nedsatt arbetsförmåga eller har varit arbetslösa en längre tid. För att en väsentlig del av arbetsmarknaden ska bli tillgänglig för denna typ av anställningar måste anställningar i normala lönelägen kunna subventioneras. Det innebär att taken för subventionerna ska motsvara nivån på taket för arbetslöshetsersättningen. Vilket innebär att taket måste höjas kraftigt så att de allra flesta får ett fullgott inkomstskydd.

Den som har varit sjuk och är medicinskt färdigbehandlad men inte har en anställning, ska säkerställas stöd i arbetsförmedlingens regi. Det är inom ramen för arbetsförmedlingen som alla de som har arbetsförmåga men saknar arbete bör få sin hjälp. Det är också viktigt att det finns ekonomiska förutsättningar att bli aktivt arbetssökande efter sjukdom. En ersättning på samma nivå som sjukpenningen bör utgå under maximalt ett år för den som varit sjuk och är medicinskt färdigbehandlad men saknar arbete.

Vi föreslår kongressen besluta:

- B75:1 att arbetsmarknadspolitiska garantier utformas så att de gäller utan tidsgräns och ger försörjning med aktivitetsstöd på 80 procent och därmed förhindrar att arbetslösa utförsäkras,
- B75:2 att fler arbetslösa ges möjlighet att med stöd av samhället byta yrke genom att arbetsmarknadsutbildningarna kraftigt ökar,
- B75:3 att upprätthålla en rikstäckande, enhetlig statlig arbetsförmedling av hög kvalitet och med utbyggd samverkan med fackliga organisationer,
- B75:4 att verka för att anställningsstöd och övrig subventionerad sysselsättning byggs ut och stärks, så att taken för subventionerade anställningar motsvarar nivån på taken i arbetslöshetsförsäkringen,
- B75:5 att de långvarigt sjukskrivna ges en större möjlighet till statligt stöd genom en utbyggnad av Arbetsförmedlingens verksamhet och att ersättning på samma nivå som sjukpenningen utgår för den som varit sjukskriven, saknar anställning samt är inskriven på Arbetsförmedlingens rehabiliteringsverksamhet.

Socialdemokraterna, Gävleborgsstyrelsen

Motion B76 Gävle arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen

Bakgrund

Ersättningsreglerna har försämrats avsevärt sedan regeringsskiftet. Nästan alla försämringar har utformats så att de drabbar personer som är långvarigt arbetslösa eller som före arbetslösheten inte lyckats få arbete med arbetstid som motsvarar kvalifikationstiden. De sämst ställda drabbas värst.

Socialdemokratin måste ta ställning till hur dessa försämringar i arbetslöshetsförsäkringen ska hanteras om vi ska ha en omställningsförsäkring som ger inkomsttrygghet

under arbetslöshet och som innebär att den arbetslöse tillförsäkras rimliga möjligheter att söka jobb där kompetens tillvaratas, så är det nödvändigt med avsevärda förändringar.

Vi föreslår därför kongressen att besluta:

B76:1 att arbetsmarknadspolitiska garantier utformas så den förhindrar att arbetslösa utförsäkras,

B76:2 att fler ges möjlighet att med stöd av samhället utveckla sin kompetens genom att arbetsmarknadsutbildningar kraftigt ökar.

Svenska Tranportarbetareförbundet avd 1 och 11:as socialdemokratiska fackklubb, Gävle
Hans Wahlström

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B77

Gävle arbetarekommun

A-kassan

Den borgerliga regeringens införande av ökad avgiftsfinansiering av a-kassan är i praktiken ett tillbakadragande av statens åtagande och en privatisering av trygghetssystemet. LO har med kraft protesterat mot att staten nu drar sig tillbaka från ansvaret för en gemensam finansiering av arbetslöshetens kostnader och belastar löntagarna med en kostnad på tio miljarder. Att förflytta så stora kostnader från en solidarisk skattefinansiering till avgiftsfinansiering är en avvikelse från den svenska modellen.

Den moderatledda regeringens olika försämringar av a-kassan slår rakt mot dem som har högst risk att drabbas av arbetslöshet och som har svagast ställning på arbetsmarknaden. För den genomsnittlige industriarbetaren har det inneburit att ersättningen vid arbetslöshet har minskat från 90 procent av inkomsten i början av 1990-talet till under 70 procent år 2007.

Vi föreslår:

B77:1 att målsättningen för a-kassan ska vara att ersättningsgraden vid arbetslöshet ska vara 90 % av inkomsten, när ekonomin tillåter,

B77:2 att a-kassan förhindrar att de arbetslösa utförsäkras.

LO Gävle, Kauko Nisukangas Rolf Wiberg

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B78

Gävle arbetarekommun

A-kassan

Bakgrund

A-kassan har i över hundra år varit ett av fundamenten i svensk fackföreningsrörelse, man kan nästan säga att den var grundbulten i verksamheten när allt startade. Av någon outgrundlig anledning lät man på senare tid kassan övergå till en myndighet så att regering och riksdag fick mandat över ekonomin och tillgång till inbetalda medel. Resultatet har med skrämmande tydlighet framgått med nuvarande regering.

Vi föreslår partikongressen besluta:

B78:1 att omedelbart verka för att a-kassan återföres till respektive förbund.

Svenska Transportarbetareförbundet avdelning 1 och 11:as, socialdemokratiska fackklubb, Gävle.

Hans Wahlström

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B79 Ängelholms arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen som en verklig omställningsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen är en oerhört viktig del av arbetsmarknadspolitiken. Försäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Genom att ge ekonomisk trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslöshet till trots. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningsstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Istället liknar försäkringen mer och mer en grundtrygghetsförsäkring. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd, och hårdast drabbas låginkomsttagare som med begränsade ekonomiska marginaler drabbas hårt av ett så kraftigt inkomstbortfall som karensen innebär.

Den borgerliga regeringen har dessutom sett till att fler står helt utan ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Detta har dels gjorts genom de redan nämnda försämringarna i försäkringen, och dels genom begränsningen av deltidsarbetslösas rätt till deltidsstämpling. Men framför allt är det den kraftiga höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen, framför allt grupper med låga inkomster och deltidsjobb. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av socialbidrag och därigenom hamnar ännu längre bort ifrån arbetsmarknaden. Dessutom innebär det att kostnader för arbetslöshet knuffas från stat till kommun.

Försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen har hela tiden motiveras med att regeringen vill skapa ekonomiska drivkrafter till arbete. Detta är cyniskt. Arbetslöshet har sin grund i att jobben inte räcker till eller att det bland de arbetssökande saknas den kompetens som eftersöks. Vad som då hjälper är aktiva insatser där arbetssökande ges förutsättningar att skaffa sig de kvalifikationer som behövs, inte sänkta ersättningsnivåer som försätter människor i privatekonomisk kris.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturomvandling. Därför måste en sådan återupprättas.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

- B79:1 att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör formas,
- B79:2 att man i detta arbete verkar för att inträdesvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B79:3 att man i detta arbete verkar för att arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utformas så att så många som möjligt kommer in i försäkringen,
- B79:4 att man i detta arbete verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B79:5 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs så att 90 procent av löntagarna omfattas och därmed fullt ut omfattas av ersättningsnivån,
- B79:6 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det fljer löneutvecklingen,
- B79:7 att man i detta arbete verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden.

Lars Nyander, Södra socialdemokratiska föreningen

Ängelholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B80 Kristianstads arbetarekommun

Återställ a-kassan

Förändringen i a-kassan har medfört dyrare egenavgift och lägre ersättning. Samtidigt har man som arbetslös högre skattesats än om man har ett arbete. Förändringen har medfört att många har lämnat a-kassan och sitt fackliga medlemskap. Detta har varit en medveten strategi för Alliansregeringen.

Man ska ha i minnet att bland annat a-kassan och arbetsskadeförsäkringen delvis finansierats genom arbetsgivareavgifter som är löneutrymme som löntagare avstått solidariskt för dessa ändamål.

Vid en Socialdemokratisk valseger 2010 kräver vi:

- B80:1 att a-kassan genast återställs fullt ut till nivåerna före valet 2006,
- B80:2 att man inte har någon bortre parantes,
- B80:3 att man successivt höjer taket till 30 000 kronor/månad,
- B80:4 att ersättningsnivån höjs till 90 procent under mandatperioden.

LO-fackens socialdemokratiska förening

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B81 Norrbottens partidistrikt

Arbetslöshetsförsäkringen

Arbetslöshetsförsäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom att hålla en bra ersättningsnivå undviker man att pressa lönerna nedåt.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningsstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av att vara en reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd, och de som hårdast drabbats av försämringarna är låginkomsttagare.

Den borgerliga regeringen har även begränsat för deltidsarbetslösa rätten till deltidsstämpla och inte att förglömma höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av försörjningsstöd och därigenom hamnar ännu längre bort ifrån arbetsmarknaden. Detta innebär att kostnader för arbetslöshet förflyttas från stat till kommun.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer och karensdagar är ett måste för att ge människor trygghet

Vi föreslår därför kongressen besluta:

- B81:1 att man aktivt verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B81:2 att man aktivt verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen samt,
- B81:3 att man aktivt verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden för 90 procent av löntagarna.

Socialdemokraterna i Norrbotten

Motion B82 Bodens arbetarekommun

A-kasseersättning

Den borgerliga regeringen har beslutat om förändringar i a-kassan som fått negativa konsekvenser för de arbetslösa. Detta drabbar de som redan idag har låg lön och där flertalet är deltidsanställda. Idag är det så att flertalet av dem som berörs är kvinnor och detta är ej förenligt gällande jämställdhet.

Borgarna har sänkt dagersättningen, slopat avdragsrätten, minskat antalet dagar, förändrat arbetsvillkoret samt minskat antal ersättningsdagar i deltidsstämplingen.

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi:

- B82:1 att Bodens arbetarekommun verkar för att a-kasseersättningsnivån blir lägst 80 procent av inkomsten.

Kommunal Norrbotten Sektion 12

Bodens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B83 Bjuvs arbetarekommun – enskild

Ledighet för fackliga och politiska uppdrag räknas som anställningstid och ger underlagstid för a-kassans ersättningsuträkning

Vårt svenska system bygger på förtroendevalda som lägger ner sin själ och intresse på politiska och sitt fackliga uppdrag. Detta är ett måste i vårt system för att upprätthålla den demokratiska värdigheten.

Alla dessa förtroendevalda kommer för eller senare att behöva ta ledigt från sitt arbete, möjligheten till detta är inskrivet i kollektivavtalen med den eftertanken att även de med anställning ska kunna påverka sin och andras situation.

Baksidan av myntet är att dessa timmar av ledighet från anställningen, för att medverka i det sociala samhällslivet, ger en sur eftersmak. Timmarna eller dagarna som förtroendeuppdraget tar är inte a-kassegrundande med påföljd att vid arbetslöshet faller dessa timmar ifrån vid uträkning av arbetslöshetsersättning och i själva verket förlorar den samhällsnyttige en del av ersättningen.

Demokratin borde borga för att detta inte händer. Rekryteringen av engagerade människor borde gå lättare om detta särdrag eliminerades.

Därför föreslås:

B83:1 att jobba för att bli ledigheten för fackliga och politiska uppdrag räknad som anställningstid och ger underlagstid för a-kassans ersättningsuträkning.

Alf Persson

Bjuvs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen

Motion B84 Helsingborgs arbetarekommun

Förtroende uppdrag

När man är förtroendevald, politiskt och fackligt, så kan man inte tillgodoräkna sig kvalificeringstiden på a-kassan, om uppdraget är under 40 procent.

Den som tar tjänstledigt från sitt arbete för att sköta sitt förtroendeuppdrag förlorar i pensionspoäng och kommer att få mindre i pension än den som tjänat lika mycket och inte varit förtroende vald.

Det är inte många som tänker på detta förrän det är för sent.

Vi tycker att det är väldigt odemokratiskt att man ska förlora ekonomisk genom att vara fackligt och /eller politiskt engagerad.

Vi föreslår att:

B84:1 att Socialdemokraterna verkar för att alla förtroendeuppdrag som ersätts med förlorad arbetsförtjänst eller arvode som ersätter lön ska vara a-kassegrundade och ingå i arbetsvillkor för a-kassan.

Mörarps socialdemokratiska förening

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B85 Borås arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen som en verklig omställningsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen är en oerhört viktig del av arbetsmarknadspolitiken. Försäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Genom att ge ekonomisk trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslöshet till trots. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningsstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Istället liknar försäkringen mer och mer en grundtrygghetsförsäkring. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd, och hårdast drabbas låginkomsttagare som med begränsade ekonomiska marginaler drabbas hårt av ett så kraftigt inkomstbortfall som karensen innebär.

Den borgerliga regeringen har dessutom sett till att fler står helt utan ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Detta har dels gjorts genom de redan nämnda försämringarna i försäkringen, och dels genom begränsningen av deltidsarbetslösas rätt till deltidsstämpling. Men framför allt är det den kraftiga höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen, framför allt grupper med låga inkomster och deltidsjobb. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av socialbidrag och därigenom hamnar ännu längre bort ifrån arbetsmarknaden. Dessutom innebär det att kostnader för arbetslöshet knuffas från stat till kommun.

Försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen har hela tiden motiveras med att regeringen vill skapa ekonomiska drivkrafter till arbete. Detta är cyniskt. Arbetslöshet har sin grund i att jobben inte räcker till eller att det bland de arbetssökande saknas den kompetens som eftersöks. Vad som då hjälper är aktiva insatser där arbetssökande ges förutsättningar att skaffa sig de kvalifikationer som behövs, inte sänkta ersättningsnivåer som försätter människor i privatekonomisk kris.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturomvandling. Därför måste en sådan återupprättas.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

- B85:1 att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör formas,
- B85:2 att man i detta arbete verkar för att inträdesvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B85:3 att man i detta arbete verkar för att arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utformas så att så många som möjligt kommer in i försäkringen,
- B85:4 att man i detta arbete verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B85:5 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs så att 90 procent av löntagarna omfattas och därmed fullt ut omfattas av ersättningsnivån,
- B85:6 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen,
- B85:7 att man i detta arbete verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden.

Anders Ryd, Handels socialdemokratiska förening

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B86

Borås arbetarekommun

Skattereduktion för fackföreningsavgifter

Bland de första saker som den borgerliga regeringen gjorde när den kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackförening och a-kassa. Därmed skapades återigen ett ensidigt gynnande av den ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivarna. Att så tillåtits ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna. Att i praktiken höja kostnaden för medlemskap i arbetstagarorganisationer är ett försvagande av den ena parten.

Frågan om fackliga medlemmars rätt till skattereduktion för avgifterna till fack och a-kassa måste fortsätta att drivas med kraft. Det finns starka argument som talar för ett återinförande av skattereduktionen. Först och främst är det alltså en fråga om rättvisa, en fråga om skattemässig likabehandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivare har fortfarande möjlighet att göra avdrag för sina avgifter till arbetsgivarorganisationer. När arbetsgivares avdragsrätt formellt begränsades i början av 1990-talet skapade arbetsgivarna snabbt ett sätt att komma runt detta. Arbetsgivarorganisationer bildade servicebolag knutna till verksamheten och riktade lejonparten av medlemsavgifterna till dessa. På så sätt förblev de avdragsgilla. När den statliga utredningen "Avdragsrätt för fackföreningsavgifter" (SOU 200:65) kartlade detta tillvägagångssätt blev slutsatsen att så mycket som 90-95 procent kunde betalas till servicebolag och därmed ge rätt till skatteavdrag. Detta gör den borgerliga regeringen ingenting för att förändra och en djupt orättvis obalans mellan parterna har etablerats.

Att medlemmar i fackliga organisationer medges skattelättnad för medlemsavgiften är dessutom en fråga om att stimulera samhällsnyttan. Fackliga organisationer gör ett samhällsnyttigt arbete. Ombudsmän, förtroendevalda och aktiva medlemmar arbetar för att undvika konflikter och skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Kostsamma konflikter undviks många gånger. Fördelar av det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare, och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Slutligen, men inte alls oviktigt, så är skattereduktion för fackföreningsavgifter en fråga om jämlikare fördelning i samhället. En skattereduktion av avgiften gynnar arbetstagare med lägre inkomster mer än arbetstagare med högre inkomster, proportionellt sett.

Genom den borgerliga regeringens borttagande av skattereduktionen tvingas fackligt organiserade arbetstagare i högre grad än andra medverka till finansieringen av jobbskatteavdraget. Också däri vilar en orättvisa. De ovan nämnda argumenten för skattereduktion av fackföreningsavgifter bör göras hörda i den offentliga debatten. LO har en viktig uppgift att med kraft driva frågan.

Vi föreslår partikongressen att besluta:

B86:1 att skattereduktion ska gälla för avgifter till fackförening och a-kassa.

Anders Ryd, Handels socialdemokratiska förening

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B87

Norrköpings arbetarekommun

Skattereduktion för fackföreningsavgifter

Bland de första saker som den borgerliga regeringen gjorde när den kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackförening och a-kassa. Därmed skapades åter igen ett ensidigt gynnande av den ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivarna. Att så tillåtits ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna. Att i praktiken höja kostnaden för medlemskap i arbetstagarorganisationer är ett försvarande av den ena parten.

Frågan om fackliga medlemmars rätt till skattereduktion för avgifterna till fack och a-kassa måste fortsätta att drivas med kraft. Det finns starka argument som talar för ett återinförande av skattereduktionen.

Först och främst är det alltså en fråga om rättvisa, en fråga om skattemässig likabehandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivare har fortfarande möjlighet att göra avdrag för sina avgifter till arbetsgivarorganisationer. När arbetsgivares avdragsrätt formellt begränsades i början av 1990-talet skapade arbetsgivarna snabbt ett sätt att komma runt detta.

Arbetsgivarorganisationer bildade servicebolag knutna till verksamheten och riktade lejonparten av medlemsavgifterna till dessa. På så sätt förblev de avdragsgilla. När den statliga utredningen ”Avdragsrätt för fackföreningsavgifter” (SOU 200:65) kartlade detta tillvägagångssätt blev slutsatsen att så mycket som 90–95 procent kunde betalas till servicebolag och därmed ge rätt till skatteavdrag. Detta gör den borgerliga regeringen ingenting för att förändra och en djupt orättvis obalans mellan parterna har etablerats.

Att medlemmar i fackliga organisationer medges skattelättnad för medlemsavgiften är dessutom en fråga om att stimulera samhällsnyttan. Fackliga organisationer gör ett samhällsnyttigt arbete. Ombudsmän, förtroendevalda och aktiva medlemmar arbetar för att undvika konflikter och skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Kostsamma konflikter undviks många gånger.

Fördelar av det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare, och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Slutligen, men inte alls oviktigt, så är skattereduktion för fackföreningsavgifter en fråga om jämlikare fördelning i samhället. En skattereduktion av avgiften gynnar arbetstagare med lägre inkomster mer än arbetstagare med högre inkomster, proportionellt sett. Genom den borgerliga regeringens borttagande av skattereduktionen tvingas fackligt organiserade arbetstagare i högre grad än andra medverka till finansieringen av jobbskatteavdraget. Också däri vilar en orättvisa.

De ovan nämnda argumenten för skattereduktion av fackföreningsavgifter bör göras hörda i den offentliga debatten. LO har en viktig uppgift att med kraft driva frågan.

Vi föreslår därför kongressen att besluta:

B87:1 att skattereduktion ska gälla för avgifter till fackförening och a-kassa.

LO-fackens socialdemokratiska förening i Norrköping

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B88

Norrköpings arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Istället liknar försäkringen mer och mer en grundtrygghetsförsäkring. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts.

Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd.

Försäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Genom att ge ekonomisk trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslöshet till trots.

Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturomvandling. Därför måste en sådan återupprättas.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

- B88:1 att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör formas,
- B88:2 att inträdesvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen ska vara en anställning hos en arbetsgivare,
- B88:3 att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B88:4 att studerande villkoret återinförs i försäkringen,
- B88:5 att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 80 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden,
- B88:6 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs så att 90 procent av löntagarna omfattas och därmed fullt ut omfattas av ersättningsnivån,
- B88:7 att rätt till a-kassa ersättning i en hel period även om man har nersatt arbetsförmåga.

LO-fackens socialdemokratiska förening

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B89

Ängelholms arbetarekommun

Skattereduktion för fackföreningsavgifter

Bland de första saker som den borgerliga regeringen gjorde när den kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackförening och a-kassa. Därmed skapades åter igen ett ensidigt gynnande av den ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivarna. Att så tillåtits ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna.

Att i praktiken höja kostnaden för medlemskap i arbetstagarorganisationer är ett försvagande av den ena parten.

Frågan om fackliga medlemmars rätt till skattereduktion för avgifterna till fack och a-kassa måste fortsätta att drivas med kraft. Det finns starka argument som talar för ett återinförande av skattereduktionen.

Först och främst är det alltså en fråga om rättvisa, en fråga om skattemässig likabehandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivare har fortfarande möjlighet att göra avdrag för sina avgifter till arbetsgivarorganisationer. När arbetsgivares avdragsrätt formellt begränsades i början av 1990-talet skapade arbetsgivarna snabbt ett sätt att komma runt detta. Arbetsgivarorganisationer bildade servicebolag knutna till verksamheten och riktade lejonparten av medlemsavgifterna till dessa. På så sätt förblev de avdragsgilla. När den statliga utredningen "Avdragsrätt för fackföreningsavgifter" (SOU 200:65) kartlade detta tillvägagångssätt blev slutsatsen att så mycket som 90–95 procent kunde betalas till servicebolag och därmed ge rätt till skatteavdrag. Detta gör den borgerliga regeringen ingenting för att förändra och en djupt orättvis obalans mellan parterna har etablerats.

Att medlemmar i fackliga organisationer medges skattelättnad för medlemsavgiften är dessutom en fråga om att stimulera samhällsnyttan. Fackliga organisationer gör ett samhällsnyttigt arbete. Ombudsmän, förtroendevalda och aktiva medlemmar arbetar för att undvika konflikter och skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Kostsamma konflikter undviks många gånger. Fördelar av det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare, och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Slutligen, men inte alls oviktigt, så är skattereduktion för fackföreningsavgifter en fråga om jämlikare fördelning i samhället. En skattereduktion av avgiften gynnar arbetstagare med lägre inkomster mer än arbetstagare med högre inkomster, proportionellt sett.

Genom den borgerliga regeringens borttagande av skattereduktionen tvingas fackligt organiserade arbetstagare i högre grad än andra medverka till finansieringen av jobbskatteavdraget. Också däri vilar en orättvisa.

De ovan nämnda argumenten för skattereduktion av fackföreningsavgifter bör göras hörda i den offentliga debatten. LO har en viktig uppgift att med kraft driva frågan.

Vi föreslår därför kongressen att besluta:

B89:1 att skattereduktion ska gälla för avgifter till fackförening och a-kassa.

Lars Nyander, Södra socialdemokratiska föreningen

Ängelholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B90

Skara arbetarekommun

Förtroendeuppdrag

När man som förtroendevald facklig eller politisk får avdrag på sin ordinarie lön och istället får förlorad arbetsförtjänst från annan organisation eller kommun, region. Räknas inte detta som inkomst vid arbetslöshet och är på så vis inte a-kasse grundande.

För att alla inkomsttagare med förtroendeuppdrag ska känna sig trygga med sitt uppdrag är det viktigt att förlorad arbetsförtjänst är a-kassegrundande.

Vi hemställer till kongressen:

B90:1 att verka för att lönen vid förlorad arbetsförtjänst är a-kassegrundande.

Ann-Christin Hellman, Ann Svensson

Skara arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B91

Skara arbetarekommun

Möjlighet till studier med försörjning vid arbetslöshet

I tider där konjunkturer och ekonomiska kriser drabbar vårt samhälle och ställer krav på förändring är ett mått på samhällets styrka dess förmåga att hantera omställningar.

Omställning från arbete till arbetslöshet, tillgång till utbildningsplatser och möjlighet till omskolning för att med nya kunskaper och färdigheter söka sig från en arbetssektor till en annan eller från ett yrke till ett annat.

Erfarenheter från de senaste decennierna visar att hela arbetssektorer och yrkeskategorier förändras eller försvinner. Kraven från arbetsmarknaden på både akademiska kunskaper och yrkesmässiga färdigheter har ökat. Tillverkning och verkstad ger vika till förmån för tjänster och upplevelser. Samtidigt ökar vår vilja till pendling för boende, arbete och karriär.

Sammantaget pekar dessa förändringar hos individ, näringsliv och samhälle på behov av förändringar av möjligheter och krav på omställningsstöd vid arbetslöshet. Aktiva insatser i form av utbildning bör prioriteras till gagn för individ och samhälle.

Utbildning vid högskola, universitet eller yrkes- och fortbildning är idag en möjlighet vid arbetslöshet. Utbildning med möjlighet till studiestöd för arbetslösa vore ett än starkare verktyg för omställning.

Socialdemokraterna bör därför verka för individens möjlighet att övergå från a-kassa till studiestöd med bibehållen ersättningsnivå. Studiestödet bör utgå från samhället och utformas så att individen inte upplever sig komma i kläm mellan olika försäkrings- och stödsystem. En översyn av nuvarande regelsystem bör därför initieras liksom en harmonisering av våra försäkringssystem för att stödja att individer kan röra sig mellan a-kassa och studiestöd.

En förändrad syn och ökad samordning mellan de stödjande försäkringssystemen skulle underlätta för individen att återgå till arbete och höja kompetensnivå samt möta samhällets och näringslivets krav på utbildad arbetskraft utan att drabbas av minskad ersättningsnivå.

När kraven från arbetsmarknaden ökar måste samhället välja att möta kraven. Det ska börja tidigt i grundskola och gymnasium. Men också möjligheten att under ett arbetsliv kunna utbilda och omskola sig utifrån principen om det livslånga lärandet.

Med anledning av ovanstående yrkas att partikongressen beslutar:

B91:1 att verka för ökade möjligheter för den arbetslösa individen att övergå från a-kassa till studiestöd med bibehållen ersättningsnivå,

B91:2 att verka för att en översyn initieras med syfte att uppnå en regelförändring och harmonisering av våra försäkringssystem för ökad rörlighet mellan a-kassa och studiestöd.

Fredrik Nordström

Skara arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B92

Skara arbetarekommun

Ta bort karensdagar vid varsel

Att få sluta sitt arbete på grund av arbetsbrist eller att företaget läggs ned eller flyttar till en annan del av världen är ingenting man kan göra någonting åt. Att ens arbete tas över av en annan arbetsgivare och att man inte blir erbjuden fortsatt arbete kan man inte heller påverka.

Att vid dessa situationer behöva starta sin a-kasseperiod med fem karensdagar känns inte riktigt rättvist då man själv inte har kunnat vara delaktig i besluten.

Vi hemställer till kongressen:

B92:1 att de fem karensdagarna tas bort vid arbetslöshet som föregås av varsel.

Ann-Christine Hellman, Ann Svensson

Skara arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B93

Arboga arbetarekommun

Arbetslöshetsersättning och deltidarbete

Från den 7 april 2008 gäller nya regler för deltidarbete. En ny begränsningsregel har, i ett slag, införts och för de veckor man utfört deltidarbete kan man få maximalt 75 ersättningsdagar per ersättningsperiod, mot tidigare 300 dagar. Resterande dagar av perioden får endast användas för veckor då man inte utfört något arbete.

Tar man en anställning om 20 timmar/vecka, vilket är synnerligen vanligt inom handeln och den kommunala sektorn, innebär det att man är utstämplad efter cirka 6–7 månader. Sen ska man leva på 20 timmars anställning. Samma sak händer om man blir erbjuden en timanställning, kortare vikariat eller inhopp på några dagar.

75-dagarsregeln träder in! Vem som helst kan inse att det är omöjligt att leva på den lönen! Alternativet är att säga upp sig helt och då få 300 dagar.

Är det meningsfullt?

Vem som helst kan också inse att detta, tämligen ensidigt, drabbar Sveriges kvinnor. (Vad säger JämO egentligen?)

Kvinnor sägs dagligen upp från sina heltidstjänster inom ovanstående sektorer, då lönsamheten sjunker, och erbjuds lägre arbetsutbud.

De nya reglerna inbjuder till fusk. Något som den nuvarande höger-regeringen ansett så förhatligt med tidigare regelverk?

Den som har mycket god kontakt med sin arbetsgivare, kan tillsammans komma överens om att fylla i arbetsgivarintygen komprimerat. Det ser då ut som om man arbetat heltidsveckor. Fyller man även i sina kassakort likadant så reagerar inte a-kassan. Detta förekommer och orsaken är inte svår att förstå.

Valet mellan att bli helt utan ersättning efter 6–7 månader eller att få en period om 300 dagar och ersättning i cirka 26 månader vid 20-timmars anställning till exempel är enkel. Att få en heltidstjänst är dessutom näst intill utopiskt för alldeles för många kvinnor.

Därför yrkar jag att kongressen beslutar:

B93:1 att Socialdemokraterna, snarast efter ett regeringsövertagande, förändrar regelverket för deltidarbetslösa så att det blir en övergångsförsäkring värd namnet,

B93:2 att regelverket utformas så att det i största möjliga mån blir könsneutralt.

Agneta Bode

Arboga arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B94

Helsingborgs arbetarekommun

Restaurera a-kassan

Den borgerliga regeringen har gjort a-kassorna till ett av sina viktigaste redskap för vidgade klassklyftor och försvagade fackföreningar. Utvecklingen mot drastiskt sänkta ersättningsnivåer och lägre facklig organisationsgrad har gjort det övertydligt att en framtida socialdemokratisk regering måste ha en restaurering av a-kassan som ett mycket högt prioriterat mål. Det arbetet bör dock inte sikta på att återställa a-kassan till den ordning som gällde innan det borgerliga maktövertagandet.

Även om den socialdemokratiska regeringen inte ägnade sig åt ideologiskt präglad misshandel av a-kassorna som borgerligheten, fattade man ändå en rad beslut omöjliggjorde en väl fungerande a-kassa med facklig styrning.

Bristerna i regelverken fick främst tre konsekvenser: ersättningsnivåerna blev för låga medan reglerna som styrde vem som skulle få ersättning blev för komplicerade och instabila. Samtidigt utvecklades de fackliga a-kassorna stegvis till myndigheter vilket försvårade samarbetet med de bakomliggande facken.

När det gäller ersättningsnivåerna har de, historiskt sett, byggt på principen att arbetslösa ska få så god ersättning vid arbetslöshet att de inte ska känna sig tvingade att erbjuda sin arbetskraft till underpris och därmed underminera kollektivavtalen.

Det var länge sedan en klar majoritet av de arbetslösa kunde räkna med att få de 80 procent av den tidigare lönen från a-kassan. När den borgerliga regeringen tillträdde var den högsta ersättningen från a-kassan 730 kronor per dag. Den räckte bara till att ge ungefär halva arbetstagarkollektivet 80-procent i ersättning vid arbetslöshet. Det är för lite och inget att eftersträva att återsälla. Den relativt sett låga ersättningsnivån på maximalt 730 kronor gjorde det dessutom lätt för den nytillträdda regeringen att sänka nivån ytterligare, till 680 kronor. Det principiellt viktiga avsteget från 80-procentsnivån var ju redan taget.

En socialdemokratisk regering måste upprätta en ordning där en stor majoritet av landets löntagare får 80 procent av inkomstbortfallet vid arbetslöshet. Man bör också utreda möjligheterna att, i likhet med Finland, införa ett system där alla arbetslösa har rätt till 80-procents ersättning, oavsett hur hög den tidigare lönen var.

Inträdes- och medlemsvillkoren i den arbetslöshetsförsäkring som gällde innan den borgerliga regeringen tog över, var föråldrade, komplicerade och instabila. Nu ändrar regeringen reglerna i en positiv riktning, men det är viktigt att socialdemokratin har en egen uppfattning. Det finns inte längre behov av ett långvarigt medlemskap innan ersättning betalas ut eftersom kassornas förmögenhetsuppbyggnad är säkrad. Det kan också uppfattas som orimligt byråkratiskt att kräva ett visst antal arbetade timmar per vecka för att över huvud taget kunna få ersättning, när så många har oregelbundna arbetstider och försöker hanka sig fram på ströjobb.

Finansieringssystemet behöver också ses över. Bland annat mot bakgrund av att arbetsmarknadsfondens ställning bör förtydligas och att den ersättning (320 kronor per dag) som tillfaller alla arbetslösa (före detta KAS) inte finansieras via avgifter. De "grundförsäkrade" betalar inga försäkringspremier. En framtida a-kassa bör baseras på ett väl avvägt system där all ersättning till arbetslösa finansieras dels via en försäkringspremie från de enskilda, dels via stöd från en väl definierad arbetsmarknadsfond.

Vi behöver dessutom ett stabilt system. Även innan 2006 präglades a-kassan av ständiga regeländringar.

Fram till slutet av 1990-talet var de fackliga a-kassorna rent organisatoriskt styrda av sina ägare, fackföreningarna. De var, i allt väsentligt, en del av den ideella organisationen och de styrdes av demokratiska beslut fattade i den organisationen. I och med att JO och AMS började ifrågasätta a-kassornas legitimitet inleddes också en process som successivt förvandlade a-kassorna till myndigheter som skulle stöpas i exakt samma form och styras utifrån samma statliga regler.

Den utvecklingen gick för långt. Det är orimligt att fackliga a-kassor inte ens ska kunna samarbeta med sina grundare och inte heller kan delegera en del uppgifter till den fackliga samverkansparten. En sådan ordning strider heller inte mot legitima krav på korrekt och likartad behandling av de arbetslösa.

Mot bakgrund av ovanstående hemställer vi:

- B94:1 att partiet verkar för att ersättningen från a-kassan ska täcka 80 procent av inkomstförlusten för flertalet löntagare. Ett taklöst system bör utredas,
- B94:2 att partiet verkar för att reglerna om inträdes- och medlemsvillkoren ses över liksom finansieringssystemet och reglerna som begränsar rätten till a-kassa för deltidsarbetande till 75 dagar,
- B94:3 att partiet verkar för att a-kassor och fackförbund kan återupprätta ett ömsesidigt samarbete.

Styrelsen för Svenska Transportarbetareförbundet avd 14;s socialdemokratiska förening,
Nordvästra Skåne
Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B95

Trollhättans arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen som en verklig omställningsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen är en oerhört viktig del av arbetsmarknadspolitiken. Försäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Genom att ge ekonomisk trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslöshet till trots. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningsstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Istället liknar försäkringen mer och mer en grundtrygghetsförsäkring. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd, och hårdast drabbas låginkomsttagare som med begränsade ekonomiska marginaler drabbas hårt av ett så kraftigt inkomstbortfall som karensen innebär.

Den borgerliga regeringen har dessutom sett till att fler står helt utan ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Detta har dels gjorts genom de redan nämnda försämringarna i

försäkringen, och dels genom begränsningen av deltidsarbetslösas rätt till deltidsstämpling. Men framför allt är det den kraftiga höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen, framför allt grupper med låga inkomster och deltidsjobb. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av socialbidrag och därigenom hamnar ännu längre bort ifrån arbetsmarknaden. Dessutom innebär det att kostnader för arbetslöshet knuffas från stat till kommun.

Försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen har hela tiden motiveras med att regeringen vill skapa ekonomiska drivkrafter till arbete. Detta är cyniskt. Arbetslöshet har sin grund i att jobben inte räcker till eller att det bland de arbetssökande saknas den kompetens som eftersöks. Vad som då hjälper är aktiva insatser där arbetssökande ges förutsättningar att skaffa sig de kvalifikationer som behövs, inte sänkta ersättningsnivåer som försätter människor i privatekonomisk kris.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturomvandling. Därför måste en sådan återupprättas.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

- B95:1 att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör formos,
- B95:2 att man i detta arbete verkar för att inträdesvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B95:3 att man i detta arbete verkar för att arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utformas så att så många som möjligt kommer in i försäkringen,
- B95:4 att man i detta arbete verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B95:5 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs så att 90 procent av löntagarna omfattas och därmed fullt ut omfattas av ersättningsnivån,
- B95:6 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen,
- B95:7 att man i detta arbete verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden.

Handels socialdemokratiska förening Trollhättan

Trollhättans arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B96

Trollhättans arbetarekommun

Skattereduktion för fackföreningsavgifter

Bland de första saker som den borgerliga regeringen gjorde när den kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackförening och a-kassa. Därmed skapades åter igen ett ensidigt gynnande av den ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivarna. Att så tillåtits ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna. Att i praktiken höja kostnaden för medlemskap i arbetstagarorganisationer är ett försvagande av den ena parten.

Frågan om fackliga medlemmars rätt till skattereduktion för avgifterna till fack och a-kassa måste fortsätta att drivas med kraft. Det finns starka argument som talar för ett återinförande av skattereduktionen.

Först och främst är det alltså en fråga om rättvisa, en fråga om skattemässig likabehandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivare har fortfarande möjlighet att göra avdrag för sina avgifter till arbetsgivarorganisationer. När arbetsgivares avdragsrätt formellt begränsades i början av 1990-talet skapade arbetsgivarna snabbt ett sätt att komma runt detta. Arbetsgivarorganisationer bildade servicebolag knutna till verksamheten och riktade lejonparten av medlemsavgifterna till dessa. På så sätt förblev de avdragsgilla. När den statliga utredningen "Avdragsrätt för fackföreningsavgifter" (SOU 200:65) kartlade detta tillvägagångssätt blev slutsatsen att så mycket som 90-95 procent kunde betalas till servicebolag och därmed ge rätt till skatteavdrag. Detta gör den borgerliga regeringen ingenting för att förändra och en djupt orättvis obalans mellan parterna har etablerats.

Att medlemmar i fackliga organisationer medges skattelättnad för medlemsavgiften är dessutom en fråga om att stimulera samhällsnyttan. Fackliga organisationer gör ett samhällsnyttigt arbete. Ombudsmän, förtroendevalda och aktiva medlemmar arbetar för att undvika konflikter och skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Kostsamma konflikter undviks många gånger. Fördelar av det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare, och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Slutligen, men inte alls oviktigt, så är skattereduktion för fackföreningsavgifter en fråga om jämlikare fördelning i samhället. En skattereduktion av avgiften gynnar arbetstagare med lägre inkomster mer än arbetstagare med högre inkomster, proportionellt sett.

Genom den borgerliga regeringens borttagande av skattereduktionen tvingas fackligt organiserade arbetstagare i högre grad än andra medverka till finansieringen av jobbskatteavdraget. Också däri vilar en orättvisa.

De ovan nämnda argumenten för skattereduktion av fackföreningsavgifter bör göras hörda i den offentliga debatten. LO har en viktig uppgift att med kraft driva frågan.

Vi föreslår därför kongressen att besluta:

B96:1 att skattereduktion ska gälla för avgifter till fackförening och a-kassa.

Handels socialdemokratiska förening Trollhättan

Trollhättans arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B97

Hallsbergs arbetarekommun

Arbetslöshetskassan

Avgiften till a-kassan är idag alldeles för kostsam för LO-kollektivets medlemmar.

Många väljer att inte vara med i a-kassan och saknar därmed ett rimligt skydd vid arbetslöshet. Andra väljer att avstå från fackligt medlemskap för att ha råd med a-kasseavgiften, vilket försvagar fackföreningsrörelsen. Detta riskerar i förlängningen att påverka löneutvecklingen negativt för våra medlemmar. Oavsett om man väljer bort a-kassan eller facket så är det de svagaste grupperna i samhället som drabbas hårdast av att alliansregeringen införde den s.k. finansieringsavgiften.

Ersättningstaket är för lågt och innebär för flertalet att man inte får 80 procent av lönen i ersättning. För många handlar det i praktiken om 60 procent eller mindre.

Arbetslöshet innebär alltid ett ekonomiskt avbräck och detta blir initialt värre än nödvändigt på grund av obefogat långa karenstider. Det är till exempel orimligt att ha 45

dagars karenstid vid egen uppsägning. Idag är det så att många i praktiken tvingas säga upp sig själva eftersom de på grund av försämrad hälsa inte orkar med det arbete de har, samtidigt som de enligt Försäkringskassans bedömning inte är tillräckligt sjuka för att få sjukpenning. Även småbarnsföräldrar kan ha svårt att fortsätta sina fasta anställningar på grund av att arbetstiderna ofta är förlagda till kvällar och/eller helger. När man av sådana anledningar tvingas säga upp sig är det inte rimligt att man ska ”straffas” ytterligare genom att under mycket lång tid inte få någon ersättning.

Vi föreslår kongressen att:

B97:1 att ta bort finansieringsavgiften till a-kassan,

B97:2 att höja ersättningstaket så att ersättningen är 80 procent av lönen på inkomster upp till 35 000 kronor/månad,

B97:3 att sänka karenstiden vid arbetslöshet från 7 dagar till 5 dagar,

B97:4 att sänka karenstiden vid egen uppsägning från 45 dagar till 15 dagar.

Magnus Andersson, LO-facken i Hallsberg

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B98

Eskilstuna arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen som en verklig omställningsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen är en oerhört viktig del av arbetsmarknadspolitiken. Genom att ge ekonomisk trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslöshet till trots. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingas till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad och andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts.

Den borgerliga regeringen har dessutom sett till att fler står helt utan ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Den kraftiga höjningen av egenavgiften har gjort att stora grupper lämnat försäkringen, framför allt grupper med låga inkomster och deltidsjobb. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av socialbidrag och ännu längre bort ifrån arbetsmarknaden. Detta innebär också att kostnader för arbetslöshet skjuts över från stat till kommun.

Försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen har hela tiden motiveras med att regeringen vill skapa ekonomiska drivkrafter till arbete. Detta är cyniskt. Arbetslöshet har sin grund i att jobben inte räcker till eller att det bland de arbetsökande saknas den kompetens som eftersöks. Vad som då hjälper är aktiva insatser där arbetsökande ges förutsättningar att skaffa sig de kvalifikationer som behövs, inte sänkta ersättningsnivåer som försätter människor i privatekonomisk kris.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturomvandling. Därför måste en sådan återupprättas.

Handels socialdemokratiska förening föreslår kongressen besluta:

- B98:1 att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör formos,
- B98:2 att man i detta arbete verkar för att inträdesvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B98:3 att man i detta arbete verkar för att arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utformas så att så många som möjligt kommer in i försäkringen,
- B98:4 att man i detta arbete verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,
- B98:5 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs så att 90 procent av löntagarna omfattas och därmed fullt ut omfattas av ersättningsnivån,
- B98:6 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen samt
- B98:7 att man i detta arbete verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden.

Handels socialdemokratiska förening

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B99

Karlskrona arbetarekommun

Avdragsrätt för a-kasseavgift och fackföreningsavgift

Borttagandet av löntagarnas avdragsrätt när det gäller a-kasseavgift och fackföreningsavgift innebar en fördyrning som bidragit, tillsammans med andra kostnadsökningar exempelvis den införda finansieringsavgiften, till att många har valt att lämna a-kassan och sin fackliga organisation.

Vi föreslår kongressen att besluta:

- B99:1 att verka för att införa avdragsrätt i deklarationen för a-kasseavgift och föreningsavgiften.

Bo Andersson LO-facken i Karlskrona, Jan-Anders Lindfors IF Metall Östra Blekinge
Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B100

Karlskrona arbetarekommun

A-kassans finansieringsavgift

Det nuvarande systemet med en rörlig finansieringsavgift i a-kassesystemet är orimlig och djupt orättvis. Den nuvarande regeringens experimenterande och fördyrning av medlemskapet i a-kassan har fått förödande konsekvenser för många löntagare. Resultatet ser vi nu när cirka 500 000 personer har valt att lämna a-kassan, många av dessa av rent ekonomiska skäl.

Att vid arbetslöshet stå helt utan försörjning är naturligtvis i sig en problematisk situation för dem som drabbas. Utöver detta blir påfrestningarna på samhällsekonomin i stort betydande, men framförallt undermineras kommunernas budgetar för ekonomiskt bistånd.

Finansieringen av a-kassan ska ske solidariskt. Att som nu låta arbetslösheten i respektive bransch styra den enskildes kostnader för medlemskap i a-kassan kommer att bryta sönder hela tanken med a-kassan.

Vi föreslår kongressen besluta:

B100:1 att verka för att nuvarande finansieringssystem med en rörlig avgift avskaffas.

Bo Andersson LO-facken i Karlskrona, Jan-Anders Lindfors IF Metall Östra Blekinge
Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B101 Karlskrona arbetarekommun

A-kassan

Ersättningen i a-kassan är inkomstrelaterad och ska vara 80 procent av inkomsten med ett tak som för tillfället är 680 kr om dagen under de första 200 dagarna. Under tiden mellan dag 201 och 300 är a-kassan 75 procent av inkomsten med taket 680 kronor om dagen, därefter 301:a dagen i aktivitetsgarantin 65 procent av inkomsten.

På grund av att det finns dessa tak i a-kassareglerna är det många som inte får 80 procent av sin tidigare inkomst, därför är det viktigt att taken höjs till 930 kronor/dag i 2009 års löneläge och att den följer med löneutvecklingen i samhället.

T.ex. En månadslön på 25 000 kronor i månaden och med ett tak på 680 kronor/dagen i a-kassan får den en ersättning på cirka 60 procent av tidigare lön. (25 000 kronor delat med 22 dagar = 1 136 kronor/dag. 1 136 kr minus 680 kronor = 456 kronor mindre om dagen = 60 procent i a-kassa.)

A-kassan baseras idag på vilket arbetsutbud man har till exempel att man arbetar 40 timmar i veckan, men om man har varit sjuk eller varit hemma med vård av sjukt barn under den senaste 12-månadersperioden innan arbetslösheten får man lägre a-kassa på grund att arbetsutbudet kan bli lägre än 36 timmar.

Det är viktigt att löntagarna känner att samhället ger en bra trygghet i a-kassan om man blir arbetslös så att inte vissa grupper i arbetslivet ordnar sin trygghet genom privata försäkringslösningar och med det urholka trygghetssystemet i a-kassan.

Vi föreslår kongressen besluta:

B101:1 att ge partistyrelsen i uppdrag att verka för att a-kassetaket höjs till 930 kronor så att den största delen av löntagarna får 80 procent av sin inkomst när man blir arbetslös,

B101:2 att verka för att a-kassetaket följer löneutvecklingen,

B101:3 att verka för att de arbetslösa inte drabbas av sänkt a-kassa på grund av att man varit sjuk eller vårdat sina sjuka barn.

Bo Andersson LO-facken i Karlskrona, Jan-Anders Lindfors IF Metall Östra Blekinge
Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B102 Eskilstuna arbetarekommun

Skattereduktion för fackföreningsavgifter

Bland de första saker som den borgerliga regeringen gjorde när den kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackförening och a-kassa. Därmed skapades åter igen ett ensidigt gynnande av den ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivarna. Att så tillåtits ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna.

Att i praktiken höja kostnaden för medlemskap i arbetstagarorganisationer är ett försvagande av den ena parten.

Frågan om fackliga medlemmars rätt till skattereduktion för avgifterna till fack och a-kassa måste fortsätta att drivas med kraft. Det finns starka argument som talar för ett återinförande av skattereduktionen.

Först och främst är det alltså en fråga om rättvisa, en fråga om skattemässig likabehandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivare har fortfarande möjlighet att göra avdrag för sina avgifter till arbetsgivarorganisationer. När arbetsgivares avdragsrätt formellt begränsades i början av 1990-talet skapade arbetsgivarna snabbt ett sätt att komma runt detta. Arbetsgivarorganisationer bildade servicebolag knutna till verksamheten och riktade lejonparten av medlemsavgifterna till dessa. På så sätt förblev de avdragsgilla. När den statliga utredningen "Avdragsrätt för fackföreningsavgifter" (SOU 200:65) kartlade detta tillvägagångssätt blev slutsatsen att så mycket som 90–95 procent kunde betalas till servicebolag och därmed ge rätt till skatteavdrag. Detta gör den borgerliga regeringen ingenting för att förändra och en djupt orättvis obalans mellan parterna har etablerats.

Att medlemmar i fackliga organisationer medges skattelättnad för medlemsavgiften är dessutom en fråga om att stimulera samhällsnyttan. Fackliga organisationer gör ett samhällsnyttigt arbete. Ombudsmän, förtroendevalda och aktiva medlemmar arbetar för att undvika konflikter och skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Kostsamma konflikter undviks många gånger. Fördelar av det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare, och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Slutligen, men inte alls oviktigt, så är skattereduktion för fackföreningsavgifter en fråga om jämlikare fördelning i samhället. En skattereduktion av avgiften gynnar arbetstagare med lägre inkomster mer än arbetstagare med högre inkomster, proportionellt sett.

Genom den borgerliga regeringens borttagande av skattereduktionen tvingas fackligt organiserade arbetstagare i högre grad än andra medverka till finansieringen av jobbskatteavdraget. Också däri vilar en orättvisa.

Handels socialdemokratiska förening yrkar:

B102:1 att skattereduktion ska gälla för avgifter till fackförening och a-kassa.

Handels socialdemokratiska förening

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B103

Landskrona arbetarekommun

En a-kassa som är en värdig försäkring för Sveriges löntagare

Den borgliga regeringen har drivit ut 500000 ur a-kassan som idag står helt utan ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Att antalet karensdagar utökas från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd. Dem som drabbas är låginkomsttagarna som med begränsande ekonomiska marginaler drabbas hårt av den kallhamrade borgliga politiken.

Försämringen av arbetslöshetsförsäkringen har hela tiden motiverats med att regeringen vill skapa ekonomisk drivkraft till arbete. Detta är inget annat än en kallhamrad politik.

Arbetslösheten grundar sig att det inte finns arbete för alla. Detta som ska vara en självklarhet i ett samhälle som vårt.

Vad som hjälper mot detta är en aktiv och offensiv arbetsmarknadspolitik som hjälper dem arbetssökande att få komma in på arbetsmarknad.

En a-kassa med god ersättningsnivåer är ett måste ge människor trygghet, en a-kassa som ger människor en god ersättning i strukturomvandling.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

B103:1 att Socialdemokraterna arbetar för att karensdagarna i a-kassan slopas,

B103:2 att man i detta arbete verkar för att taket i a-kassan höjs så 80 procent av Sveriges löntagare omfattas fullt ut av ersättningsnivån,

B103:3 att man i detta arbete verkar för att ersättningen i a-kassan blir 80 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden,

B103:4 att regeln om de 75 deltid dagarna omedelbart avskaffas.

Jonas Esbjörnsson

Landskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B104

Hagfors arbetarekommun

Ett återställande av avgiften till arbetslöshetskassan

Den höjning av a-kasseavgiften som den nuvarande regeringen genomförde efter valsegern har på ett förödande sätt ställt många löntagare inför det ekonomiska valet att fortsätta betala för en arbetslöshetsförsäkring eller att prioritera andra utgifter. Många hade kanske inget val, utan såg sig tvingade att avstå från försäkringen. Andra kanske ansåg att deras ställning på arbetsmarknaden var så stark att de inte behövde en så dyr försäkring. I vilket fall som helst var skadan skedd, och när den oundvikliga lågkonjunkturen drabbade världen med full kraft 2008, stod många löntagare utan inkomstförsäkring.

Det ligger i löntagarnas gemensamma intresse, och därmed i hela samhällets intresse att effekterna av en lågkonjunktur motverkas med alla till buds stående medel. Ett inte oviktigt medel i den kampen är att löntagarna, som också är konsumenterna och slutkunderna på marknaden, behåller en så stor köpkraft som möjligt, och är inkomstförsäkring vid arbetslöshet en självklarhet.

Då alltför många löntagare lämnat a-kassan till följd av den höjning av avgiften som trädde i kraft 2007.

Föreslår motionären kongressen besluta:

B104:1 att avgiften till arbetslöshetskassan sänks, minst till den nivå som var innan höjningen 2007, helst ännu lägre.

Jörgen Andersson

Hagfors arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B105

Munkedals arbetarekommun

Sjukersättning

När en person som har ett arbete blir sjuk idag och det övergår i sjukbidrag/ersättning så är det oftast för en längre tid och då inträffar detta.

Personen blir oftast av med sitt arbetet och ska då när ersättningen/bidraget upphör ställa sig till arbetsmarknadens förfogande. Inga problem, men eftersom han/hon inte varit i arbete under de/det senaste året så är han/hon inte berättigad till ersättning. Det är nämligen inte överhoppningsbar tid.

Personen har kvar sitt arbete och återgår till sitt jobb, Inga problem, men om han/hon blir sjuk igen inom några månader har man inte tjänat in någon sjukpenninggrundande inkomst (trots att man haft jobbet kvar under hela perioden).

Detta leder till att personer som kanske skulle våga pröva sina vingar på arbetsmarknaden igen inte törs för de står utan ersättning.

Vi vill därför att partikongressen 2009 fattar beslut om:

B105:1 att man räknar sjukbidrag som grundande av a-kasse ersättning,

B105:2 att man har kvar sin sjukpenninggrundande inkomst då man återgår till arbetet efter att ha haft sjukbidrag/ersättning.

Åsa Karlsson

Munkedals arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B106 Västernorrlands partidistrikt

Arbetslöshetsförsäkringen som en verklig omställningsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen är en mycket viktig del av arbetsmarknadspolitiken och ett fundament i den svenska modellen. Försäkringen ska vara en omställningsförsäkring och trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Genom att ge ekonomisk trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslöshet till trots. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningsstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Istället liknar försäkringen mer och mer en otillräcklig grundtrygghetsförsäkring. Andelen försäkrade som inte har ett inkomstskydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd. Hårdast drabbas låginkomsttagare med små ekonomiska marginaler.

Den borgerliga regeringen har dessutom sett till att fler står helt utan ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Detta har dels gjorts genom de redan nämnda försämringarna i försäkringen, och dels genom begränsningen av deltidsarbetslösas rätt till deltidsstämpling. Men framför allt är det den kraftiga höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen, framför allt grupper med låga inkomster och deltidsjobb. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av socialbidrag och därigenom hamnar ännu längre bort ifrån arbetsmarknaden. Dessutom innebär det att kostnader för arbetslöshet överförs från staten till kommunerna.

Försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen har hela tiden motiveras med att den borgerliga regeringen vill skapa ekonomiska drivkrafter till arbete. Detta är cyniskt och kontraproduktivt. Arbetslöshet har sin grund i bristen på arbetstillfällen eller att det bland de arbetssökande saknas den kompetens som eftersöks. Vad som då krävs är aktiva insatser där arbetssökande ges förutsättningar att skaffa sig de kvalifikationer som behövs, inte sänkta ersättningsnivåer som försätter människor i privatekonomisk kris.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturomvandling. Därför måste en arbetslöshetsförsäkring som uppfyller dessa förutsättningar återupprättas.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

- B106:1 att Socialdemokraterna i samverkan med fackföreningsrörelsens utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör formos,
- B106:2 att verka för att villkoren i arbetslöshetsförsäkringen utformas så att inträdet i försäkringen förenklas och att så många som möjligt därmed kan omfattas,
- B106:3 att antalet karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen minskas
- B106:4 att verka för att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs så att minst 80 procent av löntagarna omfattas och därmed fullt ut omfattas av ersättningsnivån,
- B106:5 att verka för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir minst 80 procent,
- B106:6 att finansieringen av arbetslöshetsförsäkringen ska vara solidariskt utformad för hela den svenska arbetsmarknaden,
- B106:7 att medlemsavgiften sänks och den så kallad finansieringsavgiften slopas,
- B106:8 att verka för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen,
- B106:9 att verka för att arbetslöshetsförsäkringen ger samma inkomst under hela ersättningstiden.

Västernorrlands partidistrikt

Motion B107

Överkalix arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen

Arbetslöshetsförsäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom att hålla en bra ersättningsnivå undviker man att pressa lönerna nedåt.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningsstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av att vara en reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd, och de som hårdast drabbats av försämringarna är låginkomsttagare.

Den borgerliga regeringen har även begränsat för deltidsarbetslösa rätten till deltidsstämpla och inte att förglömma höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av försörjningsstöd och därigenom hamnar ännu längre bort ifrån arbetsmarknaden. Detta innebär att kostnader för arbetslöshet förflyttas från stat till kommun.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer och karensdagar är ett måste för att ge människor trygghet.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

B107:1 att man aktivt verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,

B107:2 att man aktivt verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen,

B107:3 att man aktivt verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden för 90 procent av löntagarna.

Birgitta Persson

Överkalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B108 Stockholms arbetarekommun

Skattereduktion för fackföreningsavgifter

Bland de första saker som den borgerliga regeringen gjorde när den kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackförening och a-kassa. Därmed skapades åter igen ett ensidigt gynnande av den ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivarna. Att så tillåtits ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna. Att i praktiken höja kostnaden för medlemskap i arbetstagarorganisationer är ett försvagande av den ena parten.

Frågan om fackliga medlemmars rätt till skattereduktion för avgifterna till fack och a-kassa måste fortsätta att drivas med kraft. Det finns starka argument som talar för ett återinförande av skattereduktionen.

Först och främst är det alltså en fråga om rättvisa, en fråga om skattemässig likabehandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivare har fortfarande möjlighet att göra avdrag för sina avgifter till arbetsgivarorganisationer. När arbetsgivares avdragsrätt formellt begränsades i början av 1990-talet skapade arbetsgivarna snabbt ett sätt att komma runt detta. Arbetsgivarorganisationer bildade servicebolag knutna till verksamheten och riktade lejonparten av medlemsavgifterna till dessa. På så sätt förblev de avdragsgilla. När den statliga utredningen ”Avdragsrätt för fackföreningsavgifter” (SOU 200:65) kartlade detta tillvägagångssätt blev slutsatsen att så mycket som 90–95 procent kunde betalas till servicebolag och därmed ge rätt till skatteavdrag. Detta gör den borgerliga regeringen ingenting för att förändra och en djupt orättvis obalans mellan parterna har etablerats.

Att medlemmar i fackliga organisationer medges skattelättnad för medlemsavgiften är dessutom en fråga om att stimulera samhällsnyttan. Fackliga organisationer gör ett samhällsnyttigt arbete. Ombudsmän, förtroendevalda och aktiva medlemmar arbetar för att undvika konflikter och skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Kostsamma konflikter undviks många gånger. Fördelar av det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare, och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Slutligen, men inte alls oviktigt, så är skattereduktion för fackföreningsavgifter en fråga om jämlikare fördelning i samhället. En skattereduktion av avgiften gynnar arbetstagare med lägre inkomster mer än arbetstagare med högre inkomster, proportionellt sett.

Genom den borgerliga regeringens borttagande av skattereduktionen tvingas fackligt organiserade arbetstagare i högre grad än andra medverka till finansieringen av jobbskatteavdraget. Också däri vilar en orättvisa.

Vi föreslår därför kongressen att besluta:

B108:1 att skattereduktion ska gälla för avgifter till fackförening och a-kassa.

Styrelsen för Handels avdelning 20

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B109 Stockholms arbetarekommun

A-kassan

Arbetslöshetsförsäkringen är en oerhört viktig del av arbetsmarknadspolitiken. Försäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Genom att ge ekonomisk trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslöshet till trots. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningsstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Istället liknar försäkringen mer och mer en grundtrygghetsförsäkring. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd, och hårdast drabbas låginkomsttagare som med begränsade ekonomiska marginaler drabbas hårt av ett så kraftigt inkomstbortfall som karensen innebär.

Den borgerliga regeringen har dessutom sett till att fler står helt utan ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Detta har dels gjorts genom de redan nämnda försämringarna i försäkringen, och dels genom begränsningen av deltidsarbetslösas rätt till deltidsstämpling. Men framför allt är det den kraftiga höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen, framför allt grupper med låga inkomster och deltidsjobb. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av socialbidrag och därigenom hamnar ännu längre bort ifrån arbetsmarknaden. Dessutom innebär det att kostnader för arbetslöshet knuffas från stat till kommun.

Försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen har hela tiden motiveras med att regeringen vill skapa ekonomiska drivkrafter till arbete. Detta är cyniskt. Arbetslöshet har sin grund i att jobben inte räcker till eller att det bland de arbetsökande saknas den kompetens som eftersöks. Vad som då hjälper är aktiva insatser där arbetsökande ges förutsättningar att skaffa sig de kvalifikationer som behövs, inte sänkta ersättningsnivåer som försätter människor i privatekonomisk kris.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturomvandling. Därför måste en sådan återupprättas.

I riktlinjerna som partikongressen beslutade om i Malmö 2005 beslutade man följande: Inkomsttryggheten ska inte urholkas av prisstegringar. Idag får långt ifrån alla ut 80 procent av sin lön vid arbetslöshet. Det är en oroande utveckling. Inga arbetslösa ska tvingas acceptera underbetalda jobb med dåliga arbetsvillkor. Under nästa mandatperiod vill vi höja taket i a-kassan kraftigt så att de allra flesta får 90 procent av sin lön i ersättning

vid arbetslöshet. Fackföreningarnas ansvar för a-kassan ska stärkas och finansieringen av försäkringen får inte vältras över på individerna.

Stockholm arbetarekommun anser att man ska återinföra 90 procent som ersättningsnivå.

Stockholms arbetarekommun anser att det som har högst prioritering är att först höja taket i försäkringen.

Stockholms arbetarekommun föreslår därmed:

B109:1 att Socialdemokraterna tillsammans med de fackliga organisationerna utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör formas,

B109:2 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs så att 90 procent av löntagarna fullt ut omfattas av ersättningsnivån,

B109:3 att man i detta arbete verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden,

B109:4 att man i detta arbete verkar för en solidarisk finansiering där egenavgiften är låg och likvärdig för alla löntagare,

B109:5 att man i detta arbete verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen minskas från dagens sju

B109:6 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen,

B109:7 att man i detta arbete verkar för att inträdesvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen ändras så att det blir enklare att få inträde,

B109:8 att man i detta arbete verkar för att arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utformas så att så många som möjligt får del av försäkringen,

B109:9 att man i detta arbete verkar för att studerandevillkoret återinförs,

B109:10 att man i detta arbete verkar för att bortre parenteser, oavsett om det gäller heltids- eller deltidsarbetslösa, slopas,

B109:11 att man i detta arbete ser över på vilket sätt rättigheter, skyldigheter, krav och kontroll ska se ut inom ramen för den nya arbetslöshetsförsäkringen.

Stockholms arbetarekommun

Motion B110 Örebro arbetarekommun

Förändrad a-kassa

Vår a-kassa har förändrats rejält av nuvarande regering. Den har urholkats så att det blir svårt för de arbetslösa att kunna försörja sig i en omställningssituation. Med dagens arbetsmarknad vet vi att jobben inte räcker till alla, därför tvingas en del gå arbetslösa längre perioder. Vi vet också att ungdomar får allt svårare att ta sig in på den reguljära arbetsmarknaden och många gånger bara får deltidsarbeten vilket i sin tur påverkar a-kasseersättningen.

Dagens regelverk gör att den som endast får ihop minimikravet för ett arbetsvillkor, det vill säga sex månaders arbete med minst årtio timmar varje månad under en ramtid på tolv månader, endast kommer att åtnjuta en dagpenning på en fjärdedel av dagens maximala dagpenning.

Därför föreslår vi kongressen besluta:

B110:1 att beräkningsgrunden för a-kasseersättning ändras från dagens 12 månader till 6 månader, som det egentliga arbetsvillkoret omfattar,

B110:2 att ta bort trappstegsmodellen i ersättningshänseende 80 procent ska gälla fullt ut,

B110:3 att inkomsttaket för full a-kasseersättning höjs till en nivå så att så många som möjligt får ut 80 procent av sin inkomst.

SEKOs socialdemokratiska förening och

Byggsossens socialdemokratiska förening

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B111

Örebro arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen som en verklig omställningsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen är en oerhört viktig del av arbetsmarknadspolitik. Försäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Genom att ge ekonomisk trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslöshet till trots. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Istället liknar försäkringen mer och mer en grundtrygghetsförsäkring. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd, och hårdast drabbas låginkomsttagare som med begränsade ekonomiska marginaler drabbas hårt av ett så kraftigt inkomstbortfall som karensen innebär.

Den borgerliga regeringen har dessutom sett till att fler står helt utan ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Detta har dels gjorts genom de redan nämnda försämringarna i försäkringen, och dels genom begränsningen av deltidsarbetslösa rätt till deltidsstämpling. Men framför allt är det den kraftiga höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen, framför allt grupper med låga inkomster och deltidsjobb. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av socialbidrag och därigenom hamnar ännu längre bort ifrån arbetsmarknaden. Dessutom innebär det att kostnader för arbetslöshet knuffas från stat till kommun.

Försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen har hela tiden motiveras med att regeringen vill skapa ekonomiska drivkrafter till arbete. Detta är cyniskt. Arbetslöshet har sin grund i att jobben inte räcker till eller att det bland de arbetssökande saknas den kompetens som eftersöks. Vad som då hjälper är aktiva insatser där arbetssökande ges förutsättningar att skaffa sig de kvalifikationer som behövs, inte sänkta ersättningsnivåer som försätter människor i privatekonomisk kris.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturomvandling. Därför måste en sådan återupprättas.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

B111:1 att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör utformas,

B111:2 att man i arbete verkar för att inträdesvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen slopas,

B111:3 att man i detta arbete verkar för att arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utformas så att så många som möjligt kommer in i försäkringen,

B111:4 att man i detta arbete verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,

B111:5 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs så att 90 procent av löntagarna omfattas och därmed fullt ut omfattas av ersättningsnivån,

B111:6 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen samt

B111:7 att man i detta arbete verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden.

Handels socialdemokratiska förening Örebro län

Örebro arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B112A Nyköpings arbetarekommun

A-kassan

Nuvarande allt hårdare a-kasseregler splittrar familjer och fråntar barn deras rättighet till daglig kontakt med båda sina föräldrar och ger på detta sätt ändå sämre ekonomiska uppväxtvillkor för redan hårt drabbade barn, vilket också strider mot FN:s barnkonvention.

Idag måste en arbetslös person söka jobb i hela landet och även i norden. Om inte jobben söks blir personen utan ersättning från a-kassan. Får personen jobbet på annan ort, beroende på avstånd kan personen i bästa fall veckopendla, i annat fall än mer sällan.

Detta ger mycket sämre ekonomiska förutsättningar för barn till drabbade föräldrar när en av dem blivit arbetslös och måste söka arbete på andra orter/länder. En sak är att frivilligt söka jobb långt hemifrån, en annan att "tvångsförflyttas". Dubbelt boende är också kostsamt.

Har den andre föräldern ett fast jobb och säger upp detta för att flytta med, blir den personen avstängd i 45 ersättningsdagar plus karensdagar, för att sedan eventuellt gå in på a-kasseersättning om inget arbete finns på nya orten. Möjligt kanske att få ett deltidsjobb/timanställning med 75 ersättningsdagar som följd.

Det är väl känt att barn mår bra av att växa upp med båda sina föräldrar, allt för få får göra detta idag, men det kan inte vara en välfärdsstats regelverk som ska frånta barnen denna rättighet.

Detta är ingen familjepolitik som är värd en välfärdsstat och som dessutom strider mot FN:s barnkonvention.

Därför yrkar jag att socialdemokratiska partiet verkar för:

B112A:1 att a-kassareglerna ändras så att hänsyn tas till familjesituationen innan uppmaning till "tvångsförflyttning" av en arbetssökande familjeförsörjare,

B112A:2 att den andra familjeförsörjaren ej avstås i 45 dagar för att den säger upp sig från sitt arbete och väljer att "flytta med" med övriga familjen.

Christina Andersson, LO-fackens socialdemokratiska förening i Nyköping
Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B112B

Örebro arbetarekommun

Skattereduktion för fackföreningsavgifter

Bland de första saker som den borgerliga regeringen gjorde när den kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackförening och a-kassa. Därmed skapades åter igen ett ensidigt gynnande av den ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivarna. Att så tillåtits ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna. Att i praktiken höja kostnaden för medlemskap i arbetstagarorganisationer är ett försvagande av den ena parten.

Frågan om fackliga medlemmars rätt till skattereduktion för avgifterna till fack och a-kassa måste fortsätta att drivas med kraft. Det finns starka argument som talar för ett återinförande av skattereduktionen.

Först och främst är det alltså en fråga om rättvisa, en fråga om skattemässig likabehandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivare har fortfarande möjlighet att göra avdrag för sina avgifter till arbetsgivarorganisationer. När arbetsgivares avdragsrätt formellt begränsades i början av 1990-talet skapade arbetsgivarna snabbt ett sätt att komma runt detta. Arbetsgivarorganisationer bildade servicebolag knutna till verksamheten och riktade lejonparten av medlemsavgifterna till dessa. På så sätt förblev de avdragsgilla. När den statliga utredningen "Avdragsrätt för fackföreningsavgifter" (SOU 2000:65) kartlade detta tillvägagångssätt blev slutsatsen att så mycket som 90-95 procent kunde betalas till servicebolag och därmed ge rätt till skatteavdrag. Detta gör den borgerliga regeringen ingenting för att förändra och en djupt orättvis obalans mellan parterna har etablerats.

Att medlemmar i fackliga organisationer medges skattelättnad för medlemsavgiften är dessutom en fråga om att stimulera samhällsnyttan. Fackliga organisationer gör ett samhällsnyttigt arbete. Ombudsmän, förtroendevalda och aktiva medlemmar arbetar för att undvika konflikter och skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Kostsamma konflikter undviks många gånger. Fördelar av det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare, och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Slutligen, men inte alls oviktigt, så är skattereduktion för fackföreningsavgifter en fråga om jämlikare fördelning i samhället. En skattereduktion av avgiften gynnar arbetstagare med lägre inkomster mer än arbetstagare med högre inkomster, proportionellt sett.

Genom den borgerliga regeringens borttagande av skattereduktionen tvingas fackligt organiserade arbetstagare i högre grad än andra medverka till finansieringen av jobbskatteavdraget. Också däri vilar en orättvisa.

Vi föreslår därför kongressen att besluta:

B112B:1 att skattereduktion ska införas för avgifter till fackförening såväl som a-kassa.

Handels socialdemokratiska förening Örebro läns

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B113

Skellefteå arbetarekommun

En bra a-kassa

För löntagarna är trygghet i förändring oerhört viktigt. Det innebär att vi måste ha en stark arbetslinje med en aktiv arbetsmarknadspolitik och en arbetslöshetsförsäkring av god kvalitet. Med krav på aktivitet kan vi också ha höga ersättningsnivåer. Vårt långsiktiga mål för ersättningsnivån är 90 procent av inkomsten.

För att en bred majoritet ska omfattas av försäkringen behöver därför taket höjas kraftigt. Nivåerna i arbetslöshetsförsäkringen bör i ett första steg höjas till 80 procent av inkomsten under hela arbetslöshetsperioden.

Taket för ersättningen måste indexeras med löneutvecklingen. Löner och försäkringsersättningar bör beskattas på samma sätt. Arbetsvillkoret måste anpassas till att många har osäkra anställningsvillkor och arbetar deltid. Unga vuxna ska, om de uppfyller villkoren, ha samma ersättning som andra i arbetslöshetsförsäkringen.

Sjuka och arbetslösa ska inte oförskyllt bli utan ersättning om personen är sjuk men blir arbetslös, eller tvärtom är arbetslös och blir sjuk. Förutsättningarna för bedömning av en individs rätt till ersättning skiljer sig åt vid sjukdom och arbetslöshet. Det finns därför goda skäl för skilda försäkringar vid arbetslöshet respektive sjukdom, även om båda har statlig styrning och finansiering.

Försäkringen ska vara solidariskt finansierad detta innebär att differentieringen som den borgerliga regeringen infört måste bort. Avgiften till försäkringen bör också för den enskilde ge en reduktion av skatten.

I arbetet med att skapa en ny försäkring är det avgörande att finna en balans mellan hur många som ska försäkras, hur höga inkomster som ska försäkras, hur hög andel av inkomsten som ska försäkras samt att åstadkomma en solidarisk finansiering av försäkringen.

Vi ska bidra till att skapa en balans mellan försäkringens förmåner och tydlighet i vilka krav som ställs för att uppfylla försäkringens villkor. Vi kommer inte att acceptera en bortre parentes i ersättningsnivån.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi kongressen besluta:

B113:1 att de allra flesta löntagare omfattas av ett inkomstskydd som i ett första steg motsvarar 80 procent av tidigare inkomst,

B113:2 att taket för arbetslöshetsersättningen måste höjas,

B113:3 att verka för att frivilligt medlemskap i a-kassan görs enkelt och billigt så att en hög anslutningsgrad till a-kassorna främjas, och att differentieringen av avgifterna avskaffas,

B113:4 att de viktiga frågorna om en höjning av ersättningsnivån till 90 procent, löneindexering av taket, omkring 90 procent skattefinansiering samt återinförande av skattereduktionen för avgiften till a-kassan får prövas i den prioritering som är nödvändig efter valsegern 2010.

Byggsossen i Skellefteå

Skellefteå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B114A

Skellefteå arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringens krav på flytt

”Varje människa ska vara fri att utvecklas som individ, råda över sitt eget liv och påverka det egna samhället. Frihet handlar både om frihet från yttre tvång och förtryck, hunger, okunnighet och fruktan för framtiden och om frihet till delaktighet och medbestämmande, till egen utveckling, trygg gemenskap och möjlighet att styra sitt liv och välja sin framtid”

Socialdemokraternas partiprogram

Dessa ord finns med i inledningen på det socialdemokratiska partiprogrammet som beslutades på partikongressen 2001. Hur stämmer då detta med verkligheten i Sverige 2009? En sak är säker. Saknar du arbete kan du glömma detta.

Den som är arbetslös har förstås alltid haft ett sämre läge än de med säker inkomst men är det en tillräcklig ursäkt för att ständigt göra det hela värre? Redan under den Socialdemokratiska regeringsperioden skärptes kraven på de arbetslösa och den nuvarande regeringen har gjort det hela än värre. I denna motion ska jag, trots att det är värre för dem utanför, begränsa mig till att diskutera arbetslöshetsförsäkringens brister.

Den som blir arbetslös har 100 dagar på sig att söka jobb lokalt sedan, med få undantag, måste han/hon söka jobb i hela landet. Det innebär inte heller att personen kan vänta 100 dagar med att förbereda sig på detta. Blir du arbetslös ska du sälja din lägenhet eller hus, säga upp eventuella förtroendeuppdrag och anpassa ditt liv för en flytt. Det innebär att en arbetslös individ inte har möjlighet/rättighet att delta i det demokratiska arbetet i samhället.

Reglerna säger inte ens att det ska vara ett fast arbete som söks. Jag har själv en tillsvidareanställning på 50 procent men jag tvingas välja på att leva på en halvtidslön eller söka olika sexmånaders vikariat med högre procent någon annanstans samtidigt som både jag och min arbetsförmedlare vet att det är bättre att stanna kvar.

Jag är mer än mitt arbete.

Jag är, i första hand, en tänkande människa med drömmar och idéer. Jag säljer min kropp som arbetskraft men min själ äger jag själv. Jag låter inte mitt arbete styra mina drömmar, jag låter inte mitt arbete hindra mitt ansvar för släkt och vänner, jag vill inte att jag ska reduceras till en arbetsmyras menlösa ställning i samhällets stack. Redan den tidigaste arbetarrörelsens tänkare var inne på detta. En människa är mer än en kugge i maskineriet. Detta är en fråga om människovärde. Det var också därför arbetarrörelsen tidigt satsade på utbildning och kultur.

”Kunskap och kultur ger människor möjlighet att växa och vidga sina perspektiv, frigör människors tankar och människors skapande förmåga. Denna frigörande förmåga är en avgörande motvikt mot ekonomiska och sociala eliters strävan att ta makten över tanken.”

Socialdemokraternas partiprogram

Hur passar detta samman med regler som säger att allt detta om demokrati och människovärde är ovidkommande såvida du inte har ett arbete?

Än värre är det för de familjer som tvingas separera för arbetets skull. Samtidigt som vi betonar nödvändigheten av båda föräldrars engagemang i barnen i exempelvis familjelagstiftningen tvingar vi arbetslösa föräldrar att söka jobb på andra sidan landet. Hur kan detta vara förenligt med politiska beslut som delad vårdnad som standard vid skilsmässa och delad föräldraförsäkring?

”Ett arbetsliv som tar tillvara kompetensen hos alla arbetande måste ta hänsyn till människors olika förutsättningar och olika livssituationer. De som har barn måste kunna kombinera familje- och yrkesliv.”

Socialdemokraternas partiprogram

Det ska självklart ställas krav på arbetslösa men det bör vara rimliga krav och de bör vara anpassningsbara till de olika situationer som kan uppkomma i olika människors liv. Den som har en familjesituation som hotas med en flytt bör ha en möjlighet att slippa. Den som gör sitt bästa för att förbättra sin situation på orten bör också ges en chans. Ska vi låta arbetet styra människans liv eller ska människan få styra sitt arbete? Den tidiga arbetarrörelsen, precis som vårt partiprogram, betonar människans frihet och det står ingenting om att detta endast ska gälla dem med arbete.

Med stöd av ovanstående vill jag betona behovet av:

B114A:1 att tvånget till flytt för arbete lättas upp,

B114A:2 att det tas större hänsyn till människors livssituation i detta samt

B114A:3 att arbetslöshetsåtgärder som syftar till att stärka individens möjligheter till arbete på orten godkänns som anledning att inte söka jobb i hela landet.

Daniel Ådin

Skellefteå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B114B

Malmö arbetarekommun – enskild

Arbetsförmedlingens rutiner

Arbetsförmedlingen tvingar i vissa fall arbetssökande till oseriösa arbetsgivare som ibland inte har kompletta bolagsstyrelser och i andra fall inte har godkänd/auktorerad revisor. Det förekommer att företag inte ens är momsregistrerade och att det obligatoriska bokslutet inte har sänts in till PRV.

Det ska vara lika självklart att arbetsförmedlingen ska leverera en korrekt tjänst som att en butik inte ska sälja skämda varor .

Med hänvisning till ovanstående yrkar vi:

B114B:1 att arbetssökande inte ska tvingas till oseriösa arbetsgivare med hot om avstängning från a-kassan,

B114B:2 att Arbetsförmedlingen ska kontrollera företagens status på PRV och skattemyndighet innan den sökande sänds dit,

B114B:3 att sökande som trots kontroll sänts ut till ett oseriöst företag inte ska straffas med avstängning från a-kassan,

B114B:4 att arbetsgivare som inte uppfyller dessa krav ska kunna nekas platsannonser i arbetsförmedlingens regi,

B114B:5 att vid arbetsmarknadsåtgärd kräva av branschen gällande lönenivå.

Transport-Sossen

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B115

Bohusläns partidistrikt

Ny kurs för en aktiv arbetsmarknadspolitik

Det behövs en ny kurs i arbetsmarknadspolitik där 80% av befolkningen ska ha minst 80 procent i ersättning vid arbetslöshet eller sjukskrivning.

Arbetslösheten skenar sedan hösten förra året. Sedan maj månad 2008 har den öppna arbetslösheten enbart i kommuner som tillhör Bohusläns partidistrikt ökat med över 3000 människor, eller nästan fördubblats inom ett år.

Lågkonjunktur och finanskris har brutit den tidigare positiva och starka sysselsättningsutvecklingen som präglade utvecklingen på arbetsmarknaden sedan vintern/våren 2005/2006.

En aktiv och välorganiserad arbetsmarknadspolitik fordras oavsett konjunkturläge, och när strukturförändringar blir aktuella i olika branscher och/eller företag eller orter/kommuner.

Arbetsmarknadspolitikerna har emellertid förändrats, och en utfasning av tidigare program sker till en i kristider oprövad jobb- och utvecklingsgaranti, vars resultat hittills framstår som synnerligen oklara. Kön av människor som omfattas av denna garanti växer, och framstår mer som en slags uppehållsgaranti. Den omfattade mer än 1200 människor i Bohuslän, och de har blivit nästan 500 fler under det senaste året.

Behovet av omedelbara insatser vid varsel om uppsägningar har dokumenterats och motiverats ännu tydligare under hösten 2008 och hittills under 2009. Den av parterna avtalade omställningsförsäkringen spelar i det här sammanhanget en större roll än arbetsmarknadspolitikerna.

Sammanfattningsvis sker medvetet en nedmontering av de arbetsmarknadspolitikiska åtgärderna. Att det sker i en tid då massarbetslösheten breder ut sig inger ökad oro för konsekvenserna för berörda människor och framför allt alla ungdomar.

Att återskapa en resultatgivande arbetsmarknadspolitik tillhör därför ett av uppdragen för 2010-talet.

I denna kommer yrkesutbildning och insatser till stöd för alla ungdomar att bli av strategisk betydelse. Tillsammans med gymnasieskolan borde det också vara möjligt att säkra fortsatta studier, praktik eller arbete inom tre månader efter avslutad utbildning. Istället för en 100-dagarsregel innan arbetsmarknadspolitikerna träder in är det viktigt att unga arbetslösa människor inom två veckor får kontakt med Arbetsförmedling.

Pensionsavgångarna är stora de närmsta åren. Låt oss utbilda människor som ska ersätta dem som går i pension.

Det blir vidare mer och mer uppenbart att sjukförsäkringen är en del av arbetsmarknadspolitikerna. Alla som har någon form av arbetsförmåga ska stå till arbetsmarknadens förfogande för ett normalt förekommande arbete styr numera sjukförsäkringen.

Att de nya reglerna för sjukskrivning riskerar att straffa ut människor från försäkringen och arbetsmarknaden är mycket mer sannolikt än motsatsen i nuvarande ekonomiska läge.

Samtidigt vittnar denna problematik om behovet av samordning av insatser inom sjukförsäkring, arbetsmarknadspolitikerna och kommunerna ifråga om att ta vara på människors möjligheter och vilja till arbete, trygghet och egen försörjning. Utmaningen för 2010-talet handlar om att skapa sådana samverkansformer som har enskilda människor i fokus.

Finansiell samordning framstår som en symbol av det senare slaget. Beställarförbundet 4S i Stenungsund och Deltaprojektet i Göteborg hade sådana förtecken. I Norge har vidare genomgripande förändringar av den statliga myndighetsstrukturen ägt rum för att ställa enskilda medborgare i centrum för att hävda deras intressen av arbete och trygghet.

På kort tid har ett förstatligande och en ökad centralisering ägt rum av de myndigheter som ansvarar för arbetsmarknadspolitik och socialförsäkringar. Konsekvenserna är inte problemfria ur medborgarnas synpunkter visar erfarenheterna hittills. Dessutom är lekmannainflytande borttraderat. Möjligheten att bedriva arbetsmarknadspolitik på ett flexibelt sätt, och med utgångspunkt från regionala förhållanden saknas i allt väsentligt.

En annan av utmaningarna handlar därför om att återskapa former för allmänhetens insyn och inflytande över resurser till stöd för arbete och trygghet.

Med hänsyn till ovanstående kräver vi att kongressen beslutar:

B115:1 att skapa en ny arbetslöshetsförsäkring som på ett mycket tydligt sätt säkrar principerna och inkomstbortfall och stöd till omställning i arbetslivet och på arbetsmarknaden,

B115:2 att pröva möjligheter att skapa en stark samordning och gemensamma beslutsformer för bedömning av människors möjligheter till arbete när nedsatt arbetsförmåga föreligger, och dithörande uppgifter,

B115:3 att säkra lekmannainflytandet i arbetsmarknadspolitikerna och inom socialförsäkringarna på kommunal/regional nivå,

B115:4 att utveckla en ny kurs för arbetsmarknadspolitikerna till stöd för aktiva insatser i linje med relevanta delar av motionen.

Socialdemokraterna i Bohuslän

Motion B116

Nyköpings arbetarekommun

Skattereduktion för fackföreningsavgifter

Bland de första saker som den borgerliga regeringen gjorde när den kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackförening och a-kassa. Därmed skapades åter igen ett ensidigt gynnande av den ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivarna. Att så tillåtits ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna. Att i praktiken höja kostnaden för medlemskap i arbetstagarorganisationer är ett försvagande av den ena parten.

Frågan om fackliga medlemmars rätt till skattereduktion för avgifterna till fack och a-kassa måste fortsätta att drivas med kraft. Det finns starka argument som talar för ett återinförande av skattereduktionen.

Först och främst är det alltså en fråga om rättvisa, en fråga om skattemässig likabehandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivare har fortfarande möjlighet att göra avdrag för avgifter till arbetsgivarorganisationer. När arbetsgivares avdragsrätt formellt begränsades i början av 1990-talet skapade arbetsgivarna snabbt ett sätt att komma runt detta. Arbetsgivarorganisationer bildade servicebolag knutna till verksamheten och riktade lejonparten av medlemsavgifterna till dessa. På så sätt förblev de avdragsgilla. När den statliga utredningen ”Avdragsrätt för fackföreningsavgifter” (SOU 200:65) kartlade detta tillvägagångssätt blev slutsatsen att så mycket som 90-95 procent kunde betalas till servicebolag och därmed ge rätt till skatteavdrag. Detta gör den borgerliga regeringen ingenting för att förändra och en djupt orättvis obalans mellan parterna har etablerats.

Att medlemmar i fackliga organisationer medges skattelättnad för medlemsavgiften är dessutom en fråga om att stimulera samhällsnyttan. Fackliga organisationer gör ett

samhällsnyttigt arbete. Ombudsmän, förtroendevalda och aktiva medlemmar arbetar för att undvika konflikter och skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Kostsamma konflikter undviks många gånger. Fördelar av det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare, och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Slutligen, men inte alls oviktigt, så är skattereduktion för fackföreningsavgifter en fråga om jämlikare fördelning i samhället. En skattereduktion av avgiften gynnar arbetstagare med lägre inkomster mer än arbetstagare med högre inkomster, proportionellt sett.

Genom den borgerliga regeringens borttagande av skattereduktionen tvingas fackligt organiserade arbetstagare i högre grad än andra medverka till finansieringen av jobbskatteavdraget. Också däri vilar en orättvisa.

De ovan nämnda argumenten för skattereduktion av fackföreningsavgifter bör göras hörda i den offentliga debatten. LO har en viktig uppgift att med kraft driva frågan.

Vi föreslår därför kongressen att besluta:

B116:1 att skattereduktion ska gälla för avgifter till fackförening och a-kassa.

LO Fackens socialdemokratiska förening i Nyköping, Ingemar Sandberg
Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B117

Jämtlands läns partidistrikt

Förlorad arbetsinkomst ska vara a-kassegrundande

En fackligt förtroendevald på en större arbetsplats kan ha fackligt uppdrag på arbetsplatsen på deltid eller heltid utan att arbetsgivaren gör löneavdrag (kallas facklig tid).

Ett politiskt förtroendeuppdrag kan vara årsarvoderat, till exempel som ordförande i en nämnd på 45 procent av en heltidstjänst.

Vid eventuell arbetslöshet får tid och ersättning för dessa förtroendeuppdrag räknas in som underlag för a-kassan.

På mindre arbetsplatser, där utrymme för facklig tid inte finns (för få anställda) eller vid fackliga förtroendeuppdrag utanför arbetsplatsen (t ex regionalt skyddsombud, avdelnings- eller förbundsuppdrag) begärs tjänstledighet för de dagar det gäller och arbetsgivaren gör löneavdrag. På samma sätt sker med den som är fritidspolitiker, till exempel sitter som ledamot i nämnd eller fullmäktige.

I dessa fall, där arbetsgivaren gjort löneavdrag för tjänstledighet, ersätts den förtroendevalda för förlorad arbetsinkomst. På ersättningen dras skatt, betalas in arbetsgivareavgifter och sociala avgifter precis som för vanlig lön.

Ersättningen bygger på att man inte ska vinna, men heller inte förlora på att ta ledigt från arbetet för att utföra sitt förtroendeuppdrag.

Men den principen gäller inte vid eventuell arbetslöshet. De här dagarna som ersätts med förlorad arbetsförtjänst får inte räknas med i underlaget till a-kassan.

I praktiken kan det se ut så att den som är tjänstledig på deltid för fackligt uppdrag på arbetsplatsen utan löneavdrag får tillgodoräkna sig 100 procent arbetad tid som underlag till a-kassan (både facklig tid och arbetstid).

Den som är tjänstledig på deltid för fackligt uppdrag, med löneavdrag som ersätts med förlorad arbetsinkomst, får enbart räkna den arbetade tid som utförts på arbetsplatsen.

Det här upplevs som orättvist, men framförallt som ett hinder för att våga ta på sig ett politiskt eller fackligt förtroendeuppdrag. Människor ska inte behöva riskera sin trygghet för att deras kamrater väljer dem till sina företrädare och reglerna måste därför förändras.

Vi yrkar därför att kongressen beslutar:

B117:1 att beakta ovanstående vid en översyn av a-kassans regler,

B117:2 att verka för att reglerna ändras så att tjänstledig tid samt ersättning för förlorad arbetsinkomst jämföras med arbetad tid och inkomst från arbete.

Socialdemokraterna i Jämtlands län

Motion B118 Nyköpings arbetarekommun

A-kassan har genomgått en rad försämringar

A-kassan har genomgått en rad försämringar sedan den nuvarande Alliansregeringen med Reinfeldt tog över makten vid senaste valet. En av förändringarna är 75 dagars regeln vid deltidstämpling. Alltså ”bara stämpla” i 75 dagar om du har lyckats få ett deltidsarbete.

Inom framförallt Kommuner och Landsting börjar unga ofta som timavlönade vikarier, men även inom handel och restaurangnäringen.

Personen kan få arbeta länge innan den får en tillsvidareanställning och den sysselsättningsgrad som önskas och som personen kan leva av. När de 75 ersättningsdagarna är slut får man tacka nej till arbete och vara helt arbetslös för att överleva.

Vissa yrkesgrupper får i bästa fall en tillsvidareanställning när de har vikarierat i 720 dagar eller haft en allmän visstidsanställning (AVA-anställning) i 720 dagar. Detta kan innebära otrygga anställningar in emot 4 år innan en trygg anställning erbjuds och kanske mer.

Syftet med att begränsa antalet deltidsdagar sägs vara att få arbetsgivarna till att heltidsanställa fler personer, vilket inte blev fallet. Verkligheten har istället blivit fler heltidsarbetslösa.

Därför yrkar jag att socialdemokratiska partiet arbetar för:

B118:1 att påvisa felaktigheterna med denna stora oroshärd för många som arbetar inom verksamheter med osäkra anställningar,

B118:2 att denna regel snarast tas bort,

B118:3 att regeln ändras till lika många dagar för deltid som för heltidsarbetslösa.

Christina Andersson, LO-fackens socialdemokratiska förening i Nyköping
Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B119 Överkalix arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen

Arbetslöshetsförsäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom att hålla en bra ersättningsnivå undviker man att pressa lönerna nedåt.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningsstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingas till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av att vara en reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökas från fem till sju bidrar också

till ett sämre skydd, och de som hårdast drabbats av försämringarna är låginkomsttagare.

Den borgerliga regeringen har även begränsat för deltidsarbetslösa rätten till deltidsstämpla och inte att förglömma höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen. Följden av detta riskerar att fler blir beroende av försörjningsstöd och därigenom hamnar ännu längre bort från arbetsmarknaden. Detta innebär att kostnader för arbetslöshet förflyttas från stat till kommun.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer och karensdagar är ett måste för att ge människor trygghet.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

B119:1 att man aktivt verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,

B119:2 att man aktivt verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer lönutvecklingen samt

B119:3 att man aktivt verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden för 90 procent av löntagarna.

Överkalix arbetarekommun

Överkalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B120

Nyköpings arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. Istället liknar försäkringen mer och mer en grundtrygghetsförsäkring. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts.

Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd.

Försäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Genom att ge ekonomisk trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturuomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslöshet till trots. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturuomvandling. Därför måste en sådan återupprättas.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

B120:1 att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör formas,

B120:2 att studerande villkoret återinförs i försäkringen.

LO Fackens socialdemokratiska förening i Nyköping Ingemar Sandberg

Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B121

Enköpings arbetarekommun

Allmän sysselsättningsförsäkring

I en rapport som några partivänner i början av 2008 sände in till partiets Rådslag om jobb väcktes en idé om en allmän sysselsättningsförsäkring. (Den som vill läsa mer om förslaget kan med e-post få rapporten "Allmän sysselsättningsförsäkring – en investering i människor" på begäran via e-post: bosse@elmgren.org.)

Vårt parti har därefter, dels genom rådslaget, dels genom initiativ i riksdagen fört fram förslag som tillgodoser viktiga delar av vad en allmän sysselsättningsförsäkring skulle innebära. Några exempel:

- Samhällets stöd åt en kompetens- och omställningsförsäkring som parterna på arbetsmarknaden kan avtala om (som till viss del redan finns men som kan utvecklas vidare).
- Ökad aktiv arbetsmarknadspolitik för att göra arbetslösa bättre rustade att ta dearbeten som finns.
- Arbetsmarknadens parter får ansvaret för rehabilitering.
- Höjda ersättningar och sänkta avgifter i arbetslöshetsförsäkringen.

Jag anser att arbetarrörelsen under den kommande mandatperioden allvarligt ska pröva om man bör bygga vidare på dessa reformer så att de tillsammans utvecklas till en sysselsättningsförsäkring som omfattar alla. Det skulle kunna lägga grunden för en viktig trygghets- och välfärdsreform.

En sysselsättningsförsäkring ska ytterst gå ut på att var och en ska kunna utveckla och ta väl vara på sina egna förutsättningar i arbetslivet. Den ska för varje person täcka kostnader för insatser så att hon eller han ska komma i ett så passande och bra arbete som möjligt. Det kan vara utbildning, praktik, arbetsprövning, att upprätta personlig handlingsplan, rehabilitering, arbetsträning, anpassning av arbetsplatsen, förebyggande insatser för att hindra förslitning et cetera.

Var och en ska kunna stå i nära kontakt med en personlig vägledare, tillsammans med vilken man ska inventera sina egna möjligheter och intressen, göra en genomtänkt handlingsplan, söka rätt på lämpliga kurser och andra insatser för att nå ett så passande jobb som möjligt, revidera planen när så behövs et cetera. Det är viktigt att var och en bara ska behöva vända sig till en enda person för att få denna vägledning och inte behöva söka den hos flera olika myndigheter och företag.

Man kan dra stor lärdom av det arbete som bedrivs i Norge för ett "inkluderande arbetsliv" och av verksamheten inom omställningsförsäkringar som i dag finns på stora delar av den svenska arbetsmarknaden, grundade på kollektivavtal.

En obligatorisk arbetslöshetsförsäkring (omställningsförsäkring) bör ingå i sysselsättningsförsäkringen. På det sättet kostnadsbelastar man försäkringen för arbetslöshet och gör det hela tiden intressant för försäkringen att undvika arbetslöshet eller risk för kommande arbetslöshet.

Att alla är med i försäkringen är en fråga om social rättvisa – ingen ska lämnas utanför.

Det är viktigt att ersättningsnivåerna blir tillräckligt höga för att man inte ska stimulera att arbetsmarknader med alltför dåliga arbetsvillkor utvecklas och för att det ska vara ekonomiskt intressant att arbeta efter en personlig handlingsplan och därmed stå till arbetsmarknadens förfogande.

Vår idé om sysselsättningsförsäkring är absolut inte detsamma som en statlig arbetslöshetsförsäkring.

För det första ska den, som vi redan har beskrivit, vara någonting mycket mer, försäkra möjligheterna att komma igen i arbetslivet, inte bara försäkra inkomsten.

För det andra: Försäkringen ska visserligen vara lagfäst, så att alla kommer med, och premierna betalas genom någon form av arbetsgivaravgifter. Men huvudtanken är att man genom att lagen blir dispositiv ska kunna överlåta åt parterna på arbetsmarknaden att genom kollektivavtal ta över ansvaret för försäkringen på olika avtalsområden och utforma den med hänsyn till olika behov och önskingar inom sin del av arbetsmarknaden.

Alternativt kan man tänka sig att i stället överlåta åt fackliga organisationer som är beredda till detta att sköta försäkringen på de delar av arbetsmarknaden där organisationen har kollektivavtal.

Båda dessa alternativ ger de fackliga organisationerna inflytande över sysselsättningsförsäkringen, hur den utformas och hur den tillämpas.

Den del av försäkringen som staten naturligtvis måste sköta, utöver att fördela de inbetalade avgifterna mellan olika försäkringsgivare, gäller dels alla dem som står helt utanför arbetsmarknaden men som vill komma in på den, dels alla som kommer att arbeta på arbetsplatser som inte omfattas av kollektivavtal om denna försäkring.

Sysselsättningsförsäkringen kommer med den här uppläggningsen att i praktiken få hand om en stor del av arbetsmarknadspolitiken – ansvaret kommer i hög grad att läggas på arbetsmarknadens parter.

Fackliga organisationer, särskilt inom LO-området, är i regel negativa till tanken på ett obligatorium. Framför allt hävdar de att arbetslöshetskassorna enligt den modell som använts hittills starkt medverkar till att facket får många medlemmar, särskilt om förmåner och avgifter i försäkringen kan återställas till tidigare nivåer.

Ett argument för den bestående ordningen som förts fram i tidigare debatt har varit att de fackliga företrädarna har en så ingående kännedom om förhållandena på de arbetsplatser där de verkar att försäkringen tillämpas mycket smidigare om den organiseras i facklig regi än om särskilda försäkringstjänstemän skulle sköta den.

På den senare punkten har förhållandena med tiden ändrats så, att de som i dag är försäkringshandläggare i regel har mycket lite närkontakt med arbetsplatserna. Fackets ombudsmän och a-kassans handläggare måste numera enligt alla regler vara helt skilda personer och arbeta i helt olika organisationer. Detta argument för att behålla a-kassorna i nuvarande form gäller inte längre.

Det är också tveksamt om a-kassorna i nuvarande form längre medverkar till en hög facklig organisationsgrad. I TCO:s största förbund Unionen finns en stark opinion som rentav hävdar motsatsen. Och det stora medlemsraset i a-kassorna (över 500 000) sedan avgifterna höjdes och förmånerna försämrades 2006/2007, har varit betydligt större än medlemsminskningen i motsvarande fackförbund: Många lämnade a-kassan men stannade kvar i facket. Sedan tidigare finns också medlemmar i a-kassorna som inte är med i facket.

Även om det alltså skulle finnas vissa fördelar för fackens medlemsutveckling med a-kassorna i den form de har i dag (med en verksamhet som numera är klart skild från fackets) så motvägs detta av stora och växande nackdelar med att inte alla omfattas av försäkringen. I dag står cirka en och en kvarts miljon människor (30 procent av alla förvärvsarbetande) utan försäkringsskydd vid arbetslöshet. Det kommer att försvaga fackets position i förhandlingar, särskilt om arbetslösheten stiger. Det är bra för den fackliga styrkan att alla är med. Det anses ju till exempel självklart att alla anställda på en arbetsplats ska omfattas av kollektivavtal, inte bara medlemmarna i facket.

Jag föreslår att partikongressen beslutar:

B121:1 att partiet ska söka att tillsammans med de fackliga organisationerna allvarligt pröva om tanken med en allmän sysselsättningsförsäkring kan vara en god och framkomlig väg för att stärka arbetslinjen och verka för ett gott arbete åt alla,

B121:2 att partiet tillsammans med de fackliga organisationerna utreder hur en allmän sysselsättningsförsäkring kan stärka arbetslinjen.

Helmuth Föll

Enköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B122

Sundsvalls arbetarekommun

Återställ a-kassan

Den högerledda alliansregeringen har tagit en rad beslut som urholkat a-kassan. Den har bland annat höjt avgiften, sänkt ersättningen och dagpenningen samt ökat antalet karensdagar.

Vi yrkar:

B122:1 att den socialdemokratiska regeringen efter valet 2010 stegvis återställer a-kassan, det vill säga att avgiften sänks och att ersättningen höjs.

Stefan Aronsson

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B123

Lilla Edets arbetarekommun

A-kasseavgift

De borgerliga partierna tog bort möjligheten till skattereduktion för a-kasseavgift och fackavgift.

Företagen har idag möjlighet att göra ett 100% avdrag för sin medlemsavgift till Svenskt näringsliv och dess medlemsorganisationer.

Jag föreslår att partikongressen beslutar:

B123:1 att man återför möjligheten att göra en skattereduktion för a-kassa och fackavgift,

B123:2 att man får det återställt till 2006 års nivå.

Carlos Rebelo Da Silva

Lilla Edets arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B124

Jönköpings arbetarekommun

En ny arbetslöshetsförsäkring för ökad trygghet

Den svenska arbetslöshetsförsäkringen har en särskild historik som på ett mycket viktigt sätt fångar in syftet med densamma. Grundtankarna i försäkringen måste försvaras i en tid där nyliberalismen på ett ogenerat sätt utmanar människors ekonomiska grundtrygghet. Bland de grundläggande principerna hör den solidariska finansieringen, dvs att vi alla gemensamt bidrar ekonomiskt och att ingen av ekonomiska skäl ska tvingas avstå

denna försäkring. Därutöver ska försäkringen erbjuda den som drabbas av arbetslöshet en relevant ekonomisk kompensation och som står i relation till den försäkrades egen inkomst enligt inkomstbortfallsprincipen. Försäkringen gäller i den mån där den som uppstår ersättning följer ett tydligt och välavvägt regelverk där ansvaret på ett rimligt sätt delas mellan den enskilde och samhället.

Den borgerliga regeringens intentioner att driva fram en utveckling mot en usel grundförsäkring där det på sikt är tänkt att den enskilde själv ska ta ansvar för sin arbetslöshetsituation och att försäkringen ska lösas privat. På sikt innebär en sådan utveckling en oordning på svensk arbetsmarknad, något som vi som arbetareparti inte kan acceptera. Detta utmanar på ett tydligt sätt idén med en arbetslöshetsförsäkring.

Vi konstaterar att svensk socialdemokrati på ett önskvärt sätt tagit politisk strid för vår uppfattning. Samtidigt beklagar vi dock att tonen i vår oppositionspolitik delvis lutar mot ett anammande av uttryck som bortre gräns i a-kassa et cetera. En försäkring som är avsedd för att skydda individen ekonomiskt vid arbetslöshet kan enligt vår uppfattning inte vara utformat på ett annat sätt än att de skyddar henne under tiden av ofrivillig arbetslöshet. Detta menar vi är en betydelsefull del av en fungerande a-kassa och i förlängningen en förutsättning för en rättvis maktfördelning mellan arbetsmarknadens parter.

Med bakgrund av vad som sagts ovan föreslås att kongressen besluta:

B124:1 att ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen innebär att merparten av de försäkrade minst ska ha 80 procent av tidigare inkomst,

B124:2 att karenstiden för ersättning från försäkringen kortas till högst fem dagar,

B124:3 att den som drabbas av arbetslöshet ska tillförsäkras ersättning från arbetslöshetsförsäkringen under den period som han/hon befinner sig i ofrivillig arbetslöshet,

B124:4 att skapa en arbetslöshetsförsäkring som bygger på en solidarisk finansiering och där ingen tvingas ut från systemet av ekonomiska skäl,

B124:5 att kostnaden för arbetslöshetsförsäkringen ska vara avdragsgill i inkomstdeklarationen.

Styrelsen för Jönköpings arbetarekommun

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B125

Falu arbetarekommun

Arbetslöshetsförsäkringen

Arbetslöshetsförsäkringen har med tiden blivit ett lapptäcke i takt med förändringar i arbetslivet och samhället. Det innebär att försäkringen blivit otydlig och svårtolkad i stora delar. När sedan högeralliansen kom till regeringsmakten vidtogs drastiska försämringar avseende högsta dagpenning, ersättningsnivån, avgiften till försäkringen och beräknings sättet för ersättning vid arbetslöshet.

Trovärdigheten för försäkringsskyddet har efterhand urholkats genom höga avgifter och låga ersättningsnivåer vilket resulterat i tilläggsförsäkringar för akademiker, tjänstemannagrupper och även för stora delar av LO-kollektivet.

Vissa delar av försäkringen kräver snabba återställare, dit hör ersättningsnivåer, avgifterna och högsta dagpenning. Andra delar behöver en tydlig genomgång för att modernisera och anpassa försäkringen till dagens arbetsmarknad, regler för vuxenutbildning och övriga trygghetsförsäkringar.

Vår avsikt med motionen är inte att kräva exakta förändringar utan mer till att peka på de delar av regelverket som behöver ses över och ge partistyrelsen fria händer att formulera direktiv för en totalöversyn.

Grundläggande förutsättningar även fortsättningsvis är att försäkringen ska underlätta och trygga individens ekonomi under omställningsperioder, med andra ord ska inte försäkringen vara en ekonomisk trygghet under lång tid i kombination med deltidsarbete. Försäkringen ska dessutom administreras av de fackliga organisationerna med uttaxeringsrätt för kassans administrativa kostnader.

Avgifter och ersättningsnivåer

På kort sikt, innebärande mandatperioden efter 2010 års val, bör ersättningsnivån återställas till 80 procent av tidigare inkomst under hela ersättningsperioden med en högsta dagpenning på 930 kronor enligt utfästelser i valrörelsen 2006. På längre sikt bör ersättningsnivån utgöra 80 procent (eller annan procent nivå enligt senare beslut) upp till samma högsta nivå som sjukförsäkringen alltså 7,5 prisbasbelopp. Finansieringen kan ske på flera olika alternativa sätt, viktigt är att avgiften är densamma oavsett enskilda branschers arbetslöshetskostnader. Den administrativa kostnaden uttaxeras av den fackliga organisationen utifrån varje organisations behov och förutsättningar. Kostnaden för arbetslösheten uttaxeras som nu med en kombination av egenavgifter och arbetsmarknadsavgiften. Det bör inte vara något hinder att egenavgiften baseras på procentuell andel av inkomsten för att möjliggöra 80 procent ersättning även i högre inkomslägen. Samt att hela avgiften för arbetslöshetskostnaden uttaxeras via skattsedeln.

Begränsning för deltidsmarkerande

Nuvarande begränsning för deltidsmarkerande på 75 ersättningsdagar har totalt slagit under fötterna på timanställda inom vård och omsorg, handeln, hotell och resurang, fastighets och andra kvinnodominerade yrken / branscher. Utifrån att arbetslöshetsförsäkringen inte ska vara en livslång inkomstförsäkring är begränsningen principiellt korrekt men kräver andra insatser. Ett sätt kan vara lagstadgad rätt till heltid med begränsade avstegsmöjligheter i olika branschers kollektivavtal. Om detta inte är genomförbart bör begränsningsregeln ses över.

Beräkningssätt och samordning med andra ersättningar

I nuläget "bestraffas" studerande som vill använda sin arbetslöshetsperiod till förkovran. A-kassa omöjliggör idag rätt till studiemedel. Istället borde det vara möjligt att studera på deltid med studiemedel samtidigt som man uppbär arbetslöshetsersättning på den andra halvan. Den känns orättfärdigt att inte studier på deltid utan krångel och godkännande ska vara tillåtet för att erhålla arbetslöshetsersättning om individen står till arbetsmarknadens förfogande.

Beräkningsperioden ändrades från sex månader under ramtiden till hela ramtiden på tolv månader av högeralliansen. Detta slår brutalt på intermitterant anställda inom kvinnodominerade branscher samt säsonganställda inom kyrkans område, turismen och de gröna yrkena. Detta måste omedelbart återställas.

Många föräldralediga upptäcker att partiell föräldraledighet som medför arbete på 80 timmar per månad eller mer sänker arbetslöshetsersättningen genom att dessa månader inte räknas som överhoppningsbar tid. Detta borde förändras så att uttag av föräldraledighet, även partiell till exempel 50 procent eller mer alltid beräknas som överhoppningsbar tid.

Utöver ovan angivna exempel finns ett stort antal regler i försäkringen som bör ses över så detta ska enbart ses som en exempelsamling.

Vi föreslår partikongressen besluta:

B125:1 att partistyrelsen får i uppdrag att tillsätta en utredningsgrupp med uppdrag att se över den totala arbetslöshetsförsäkringens regler samt att fastställa riktlinjer för denna översyn i motionens anda.

Krister Johansson, Jonny Gahnshag, Malin Ragnegård
Falun arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B126

Jönköpings arbetarekommun – enskild

Arbetslöshetsförsäkringen som en verklig omställningsförsäkring

Arbetslöshetsförsäkringen är en oerhört viktig del av arbetsmarknadspolitiken. Försäkringen ska vara en omställningsförsäkring med syfte att trygga den arbetslöses försörjningsförmåga tills hon eller han hittar ett nytt jobb. Genom att ge ekonomiskt trygghet för den som blir arbetslös bidrar arbetslöshetsförsäkringen också till att samhället bättre klarar av strukturomvandling. Efterfrågan i ekonomin hålls uppe – arbetslösheten till trots. Arbetslöshetsförsäkringen är också en viktig del av den fackliga lönepolitiken. Genom goda ersättningsnivåer undviks en press nedåt på lönerna.

Den borgerliga regeringens försämringar av arbetslöshetsförsäkringen, sänkt ersättningsstak och sänkta ersättningsnivåer, har gjort att försäkringen inte längre kan erbjuda en tryggad försörjningsförmåga för den som tvingats till arbetslöshet. Försäkringens karaktär av reell inkomstbortfallsförsäkring har gått förlorad. I stället liknar försäkringen mer och mer en grundtrygghetsförsäkring. Andelen försäkrade som inte har ett skydd som motsvarar 80 procent av inkomsten har ökat kraftigt i och med de förändringar som gjorts. Att antalet karensdagar utökats från fem till sju bidrar också till ett sämre skydd, och hårdare drabbas låginkomsttagare som med begränsade ekonomiska marginaler drabbas hårt av ett så kraftigt inkomstbortfall som karensen innebär.

Den borgerliga regeringen har dessutom sett till att fler står helt utan ersättning från arbetslöshetsförsäkringen. Detta har dels gjorts genom de redan nämnda försämringarna i försäkringen, och dels genom begränsningen av deltidsarbetslösas rätt till deltidsstämpling. Men framför allt är det den kraftiga höjningen av egenavgiften som har gjort att stora grupper lämnat försäkringen framför allt grupper med låga inkomster och deltidsjobb. Följden av detta riskerar att bli att fler blir beroende av socialbidrag och därigenom hamnar ännu längre bort från arbetsmarknaden. Dessutom innebär det att kostnader för arbetslöshet knuffas från stat till kommun.

Försämringarna av arbetslöshetsförsäkringen har hela tiden motiveras med att regeringen vill skapa ekonomiska drivkrafter till arbete. Detta är cyniskt. Arbetslöshet har sin grund i att jobben inte räcker till eller att det bland de arbetssökande saknas den kompetens som eftersöks. Vad som då hjälper är aktiva insatser där arbetssökande ges förutsättningar att skafa sig de kvalifikationer som behövs, inte sänkta ersättningsnivåer som försätter människor i privatekonomisk kris.

En arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är ett måste för att ge människor trygghet, en arbetslöshetsförsäkring med goda ersättningsnivåer är av stort samhällsekonomiskt värde och en nödvändighet för att klara omställning under strukturomvandling. Därför måste en sådan upprätthållas.

Vi föreslår kongressen besluta:

B126:1 att Socialdemokraterna tillsammans med LO utarbetar ett förslag till hur en framtida arbetslöshetsförsäkring bör formos,

B126:2 att man i detta arbete verkar för att inträdesvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen slopas,

B126:3 att man i detta arbete verkar för att arbetsvillkoret i arbetslöshetsförsäkringen utformas så att så många som möjligt kommer in i försäkringen,

B126:4 att man i detta arbete verkar för att karensdagarna i arbetslöshetsförsäkringen slopas,

B126:5 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen höjs så att 90 procent av löntagarna omfattas och därmed fullt ut omfattas av ersättningsnivån,

B126:6 att man i detta arbete verkar för att taket i arbetslöshetsförsäkringen indexeras så att det följer löneutvecklingen,

B126:7 att man i detta arbete verkar för att ersättningen i arbetslöshetsförsäkringen blir 90 procent av tidigare inkomst under hela ersättningstiden.

Handelsanställdas Förbund

Avd 9 Jönköping

Jönköpings arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B127

Jönköpings arbetarekommun

Skattereduktion för fackföreningsavgifter

Bland de första saker som den borgerliga regeringen gjorde när den kom till makten hösten 2006 var att slopa skattereduktionen för avgifter till fackföreningen och a-kassa. Därmed skapades åter igen ett ensidigt gynnande av den ena parten på arbetsmarknaden – arbetsgivarna. Att så tillåtits ske är högst anmärkningsvärt med tanke på att hela den svenska arbetsmarknadsmodellen bygger på ett jämbördigt förhållande mellan parterna. Att i praktiken höja kostnaden för medlemsap i arbetstagarorganisationer är ett försvagande av den ena parten.

Frågan om fackliga medlemmars rätt till skattereduktion för avgifterna till fack och a-kassa måste fortsätta att drivas med kraft. Det finns starka argument som talar för ett återinförande av skattereduktionen.

Först och främst är det alltså en fråga om rättvisa, en fråga om skattemässigt lika-behandling av parterna på arbetsmarknaden. Arbetsgivare har fortfarande möjlighet att göra avdrag för sina avgifter till arbetsgivarorganisationer. När arbetsgivares avdragsrätt formellt begränsades i början av 1990-talet skapade arbetsgivarna snabbt ett sätt att komma runt detta. Arbetsgivarorganisationer bildade servicebolag knutna till verksamheten och riktade lejonparten av medlemsavgifterna till dessa. På så sätt blev de avdragsgilla. När den statliga utredningen "Avdragsrätt för fackföreningsavgifter" (SOU 200:65) kartlade detta tillvägagångssätt blev slutsatsen att så mycket som 90–95 procent kunde betalas till servicebolag och därmed ge rätt till skatteavdrag. Detta gör den borgerliga regeringen ingenting för att förändra och en djup orättvis obalans mellan parterna har etablerats.

Att medlemmar i fackliga organisationer medges skattelättniad för medlemsavgiften är dessutom en fråga om att stimulera till samhällsnyttan. Fackliga organisationer gör ett samhällsnyttigt arbete. Ombudsmän, förtroendevalda och aktiva medlemmar arbetar för att undvika konflikter och skapa legitimitet för beslut på arbetsmarknaden. Kostsamma

konflikter undviks många gånger. Fördelar av det fackliga arbetet gynnar hela samhället, alla arbetstagare och inte bara de som genom sitt fackliga medlemskap finansierar arbetet.

Slutligen, men inte alls oviktigt, så är skattereduktion för fackföreningsavgifter en fråga om jämlikare fördelning i samhället. En skattereduktion av avgiften gynnar arbetstagare med lägre inkomster mer än arbetstagare med högre inkomster, proportionellt sett.

Genom den borgerliga regeringens borttagande av skattereduktionen tvingas fackligt organiserade arbetstagare i högre grad än andra medverka till finansieringen av jobbskatteavdraget. Också däri vilar en orättvisa.

De ovan nämnda argumenten för skattereduktion av fackföreningsavgifter bör göras hörda i den offentliga debatten. LO har en viktig uppgift att med kraft driva frågan.

Allt vi kräver är rättvisa!

Vi föreslår kongressen besluta:

B127:1 att skattereduktion ska gälla för avgifter till fackförening och a-kassa.

Handelsanställdas Förbund, avdelning 9, Jönköping

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B128

Lunds arbetarekommun

Arbetslöshetskassans framtida innehåll

Arbetslöshetskassan har på grund av den borgerliga regeringens politik förändrats och kommer även framledes att tvingas till fortsatta försämringar.

Nu är tiden inne för oss socialdemokrater att forma vår vision om hur morgondagens a-kassa ska utformas och vilket innehåll vi vill ge den.

Innehållet i en väl fungerande a-kassa ska enligt oss socialdemokrater vara en trygghet för den enskilde och samtidigt skapa grunden för en solidarisk lönebildning på den svenska arbetsmarknaden.

Ett steg i skapandet av ökad trygghet för den enskilde är att taket höjs kraftigt så att majoriteten av löntagarna får full ersättning för inkomstbortfallet.

Om alla som är medlemmar i a-kassan har en möjlighet att få ut 90 procent av sin förlorade arbetsinkomst skapas en sann trygghet för den som blir arbetslös. Dessutom är vi övertygade om att en procentuell ersättning skapar ett solidaritetsincitament till att fler solidariskt vill bidra till den gemensamma grundplåten som utgörs av medlemsavgiften.

Därför yrkar Lunds tvärfackliga socialdemokratiska förening förutom sedvanlig motionsformalia:

B128:1 att partistyrelsen verkar för att inkomsttaket i a-kassan kraftigt höjs så att en majoritet av löntagarna får full ersättning vid inkomstbortfall på grund av arbetslöshet,

B128:2 att partistyrelsen verkar för att ersättningen i a-kassan grundar sig på 90 procent av inkomsten.

Lunds tvärfackliga socialdemokratiska förening

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B129

Västerbottens partidistrikt

Alla ska ha en andra chans

Alla program på gymnasiet ska ge behörighet till högskolan, det är en förutsättning för att alla ska kunna delta i det moderna demokratiska samhället.

Det måste vara möjligt att kunna gå vidare till högre utbildning och vidare till nytt arbete. Den vägen får inte vara stängd för någon.

Det finns ett behov av att gymnasieskolan lyfter in mer kompetens från samhället, ex via högskolor, fackförbund och företag.

Arbetsliv och fackliga organisationer måste ha en naturlig koppling till skolan.

De elever som väljer fel och hoppar av gymnasieutbildningen, måste ges en andra chans genom en fungerande vuxenutbildning som gör att man kan vidareutbilda sig senare i livet.

Alla människor har rätt till arbete och egen försörjning. För att klara detta måste systemen utformas utifrån den målsättningen, och anpassas utifrån människornas behov. Det bör också finnas löpande intag till vuxenutbildningarna.

A-kassan kan reformeras för att ge förutsättningar för att uppmuntra den enskilde till vidareutbildning vid arbetslöshet.

Branscherna måste vara med och utforma yrkesutbildningarna, det bygger på förtroende mellan parterna och ger långsiktiga målsättningar. Det måste också vara möjligt att erbjuda utbildning på en specifik arbetsplats i anslutning till jobbets start eller slut. Detta då vuxenutbildningen inte nödvändigtvis behöver vara inom skolans fyra väggar.

Vi hemställer att kongressen beslutar ge partiet i uppdrag att verka för:

B129:1 att alla program på gymnasiet ska ge behörighet till högskolan,

B129:2 att reformera a-kassan för att uppmuntra den enskilde medlemmen att vidareutbilda sig vid arbetslöshet,

B129:3 att arbetsliv och fackliga organisationer ska ha en naturlig koppling till skolan,

B129:4 att alla ska ha en andra chans som gör att man har möjlighet att utbilda sig,

B129:5 att branscherna är med och skapar långsiktigt hållbara yrkesutbildningar.

Isak Frohm, Norsjö arbetarekommun.

Västerbottens partidistrikt

Motion B130

Umeå arbetarekommun

Rätt till efterskydd i a-kassan vid längre tids sjukdom

Om man är sjuk längre än 5,5 år (fem överhoppningsbara år plus ett år på sig att uppfylla arbetsvillkoret) uppfyller man inte ersättningsnivåerna ifrån a-kassan. Samtidigt innebär reglerna för försörjningsstöd att det stödet blir aktuellt först när man inte har egna tillgångar.

Högerregeringen var väl medveten när förändringen genomfördes vilka konsekvenser förändringen skulle få. Det är mycket som måste förändras så att vi får ett skydd värt namnet vid sjukdom och arbetslöshet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

B130:1 att så länge man är sjuk ska man inte utförsäkras ifrån a-kassan,

B130:2 att motionen bifalls av den socialdemokratiska partikongressen och att partistyrelsen får i uppdrag att utreda frågan vidare.

IF Metalls socialdemokratiska förening, Eva Andersson

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B131

Umeå arbetarekommun

Gällande avgift till a-kassan

De senaste åren har avgiften till a-kassan höjts kraftigt. Avgiften har dessutom förändrats till att den ska betalas in från varje a-kassa med 33 procent av utbetald ersättning varje månad till staten. Det gör att a-kassan i princip skulle behöva ändra avgiften varje månad. Detta är ett mycket orättvist system där a-kassor med hög arbetslöshet får betala en mycket hög avgift och a-kassor med låg arbetslöshet betalar in lite i avgift. Vi vet att låglöneyrken ofta har högsta arbetslöshet och högavlönade yrken har låg arbetslöshet. Dom med hög lön och störst betalningsförmåga betalar minst och dom med låg lön betalar mest. Det är inte rättvis fördelningspolitik. Sedan är det mycket mer administration av detta. Regeringen pratar mycket om att förenkla regler för företagen men det är det aldrig tal om när det gäller fackets verksamhet. Vi vet att det får vi betala i form av högre avgifter helt i onödan för den krångligheten i systemet.

När nu Socialdemokraterna ska utforma en ny a-kassa bör man fundera över hur vi fördelar kostnaderna mellan a-kassorna i förhållanden till arbetslöshet i sin egen kassa. Vi tycker att det ska vara samma avgift mellan olika kassor oberoende av arbetslösheten i sin egen kassa.

Vidare så tycker vi att man ska sänka avgiften till kassan rejält i stället för att ge ett avdrag via skattsedeln. Skälet till det är att vi tror att folk ser vad räkningen kostar och överväger att inte vara med i a-kassan och facket. Att man sedan får ett avdrag via skattsedeln märker man inte av på samma sätt. Ska vi få nya medlemmar till kassorna och facket samt behålla de som är medlemmar idag måste avgiften sänkas och det rejält.

Vi föreslår följande:

B131:1 att egenavgiften fördelas lika mellan a-kassorna oberoende av arbetslösheten i sin egen kassa – enskild,

B131:2 att egenavgiften sänks rejält istället för ett skatteavdrag på skattsedeln,

B131:3 att avgiften på 33 procent tas bort som ska inbetalas varje månad från kassan i förhållande till arbetslösheten i kassan.

Byggnadsarbetareförbundet avdelning genom Christer Härjelin

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B132

Västerbottens partidistrikt

Gällande avgift till a-kassan

De senaste åren har avgiften till a-kassan höjts kraftigt. Avgiften har dessutom förändrats till att den ska betalas in från varje a-kassa med 33 procent av utbetald ersättning varje månad till staten. Det gör att a-kassan i princip skulle behöva ändra avgiften varje månad.

Detta är ett mycket orättvist system där a-kassor med hög arbetslöshet får betala en mycket hög avgift och a-kassor med låg arbetslöshet betalar in lite i avgift. Vi vet att låglöneyrken ofta har högsta arbetslöshet och högvärlönde yrken har låg arbetslöshet. Dom med hög lön och störst betalningsförmåga betalar minst och dom med låg lön betalar mest. Det är inte rättvis fördelningspolitik. Sedan är det mycket mer administration av detta. Regeringen pratar mycket om att förenkla regler för företagen men det är det aldrig tal om när det gäller fackets verksamhet. Vi vet att det får vi betala i form av högre avgifter helt i onödan för den krångligheten i systemet.

När nu Socialdemokraterna ska utforma en ny a-kassa bör man fundera över hur vi fördelar kostnaderna mellan a-kassorna i förhållanden till arbetslöshet i sin egen kassa. Vi tycker att det ska vara samma avgift mellan olika kassor oberoende av arbetslösheten i sin egen kassa.

Vidare så tycker vi att man ska sänka avgiften till kassan rejält i stället för att ge ett avdrag via skattsedeln. Skälet till det är att vi tror att folk ser vad räkningen kostar och överväger att inte vara med i a-kassan och facket. Att man sedan får ett avdrag via skattsedeln märker man inte av på samma sätt. Ska vi få nya medlemmar till kassorna och facket samt behålla de som är medlemmar idag måste avgiften sänkas och det rejält.

Vi föreslår följande:

B132:1 att egenavgiften fördelas lika mellan a-kassorna oberoende av arbetslösheten i sin egen kassa,

B132:2 att egenavgiften sänks rejält istället för ett skatteavdrag på skattsedeln,

B132:3 att avgiften på 33 procent tas bort som ska inbetalas varje månad från kassan i förhållande till arbetslösheten i kassan.

Västerbottens partidistrikt

Motion B133

Umeå arbetarekommun

Utjämning av a-kasseavgiften

En vanlig fackföreningsmedlem med lönen 19 000 kronor betalar närmare tusenlappen varje månad till arbetslöshetsförsäkringen, då är medlemsavgiften till a-kassan ihoplagd med de 4.45 procent som utgör arbetsmarknadsavgiften till arbetslöshetsförsäkringen. Den senare premien är avstådd lön för att ge trygghet vid arbetslöshet.

Den borgerliga regeringen chockhöjde avgiften till a-kassan vilket innebar att LO förbunden hade under 2007 sitt största medlemstapp sedan storstrejken 1909.

Dessutom införde man en differentiering av a-kasseavgiften så att den som det uttrycks ska vara av mer försäkringskaraktär. De fackliga organisationerna ska läras att ta ansvar för sina lönekrav. Låga lönekrav ska alltså enligt Olofsson, Littorin och co skapa låg arbetslöshet och därmed en lägre a-kasseavgift. De som argumenterar så har ingen verklighetsförankring. Utan deras syfte är att slå brutalt och hänsynslöst mot serviceyrken.

Avgiften idag hos Hotell och Restauranganställdas a-kassa är idag 413 kronor för en enskilt ansluten. Konsekvensen har blivit att över 20 procent har lämnat den kassan och dessutom en majoritet av kvinnor. Konsekvensen blir att facket blir så försvagat att lägstralönerna inom servicebranscherna, idag dryga 15 500 kronor, kommer att sänkas till 12 500 kronor. Om organisationsgraden sjunker till 70 procent kan vi glömma framtida avtalsrörelser där de som bäst behövs.

En jämförelse med organisationsgrad och lägstralöner i andra länder visar på ett obehagligt sådant samband. Om 20 procent slutar vara medlemmar blir facket så svagt att

lägstalönen sänks till 12 000 kronor. Det blir nästan lika illa som i Belgien och England där hälften är med i facket och lägstalönen är 10 500 kronor.

A-kassan blir då så låg att när hyran är betald hamnar den arbetslöses ekonomi på socialhjälpnivå. Om lägstalönerna var 17 500 kronor istället för 12 500 kronor skulle ingen acceptera en a-kassa som ger 10 500 kronor före skatt.

Nyckeln för att regeringen ska klara av att genomföra systemskiftet förutsätter ett försvagat fack. Då kan man även ge sig på socialförsäkringssystemen, så att allt hamnar under a-kassenivå.

Näringslivsministern talar redan om att som nästa steg införa en statlig grundförsäkring som ersätter sjukpenning, a-kassa och allt övrigt. Den kommer att bli lägre än de 7 500 kronor efter skatt den arbetslöse har att leva på under 2007. Då har den generella välfärdspolitiken krossats, då har fattig-Sverige återinförts

Det enklaste i den här situationen när ett val är nära förestående är att kräva en återställning av a-kasseavgiften, vi vet att hela a-kassesystemet är över finansierat och att vi mycket väl är med och betalar den sänkta fastighetsskatten på Lidingö.

Avgiften till arbetslöshetsförsäkringen höjdes med 10 miljarder kronor, försämrade ersättningar ger statskassan ytterligare 8 miljarder kronor. Från 2007 får staten varje år ett överskott på 18 miljarder kronor från arbetslöshetsförsäkringen.

Trots detta får vi inte och ska inte vi som förbund ställa krav som innebär krav på skatteökningar. Det finns inget parti i modern historia som lyckats med konststycket att stämplas som ett skattehöjningsparti och samtidigt lyckas vinna ett val.

Därför måste våra krav om a-kassesystemet formuleras annorlunda.

Hur ska en servitris som tjänar drygt 90 kronor/tim kunna avstå i löneökningar och dessutom klara över 400 kronor i ökning av medlemsavgiften.

På den motsatta sidan finns en högvälönad akademiker som har 150 kronor i avgift, han kan kräva hur mycket som helst i löneökning och dessutom får sina löneökningar i procent. Han klarar av att betala avgiften, han behöver inte lämna sitt medlemskap som hon måste göra.

Vårt krav ska därför inte vara att återställa avgifterna utan kravet måste formuleras så att a-kasseavgiften görs rättvis mellan olika kassor och yrkesgrupper.

Servitrisen får i en sådan omfördelning en sänkning av avgiften från 413 kronor till 230 kronor, att de i en sådan situation också får lättare att öka organisationsgraden är ju självklart. En livsmedelsarbetare skulle få en sänkning från 349 kronor till 230 kronor utan att skatten måste höjas och akademikern som har råd en ökning från 150 till 230, en del fick säkert en sänkning av fastighetsskatten.

En försäkring innebär att alla delar på risken att bli arbetslös. Inte som nu att var och en ska betala sin egen risk.

Vi föreslår därför:

B133:1 att Umeå arbetarekommun mot Socialdemokraternas partistyrelse, och partidistrikt driver frågan om att a-kasseavgiften omfördelas så att den blir lika för alla a-kassor – enskild,

B133:2 att Socialdemokraterna gör denna fråga till en av sina frågor i valet 2010.

Östen Johansson, Ersboda (s)-förening

Umeå arbetarekommun beslöt att sända att-sats 1 som enskild till kongressen, att anta att-sats 2 som sin egen.

Motion B134

Västerbottens partidistrikt

Utjämning av a-kasseavgiften

En vanlig fackföreningsmedlem med lönen 19 000 kronor betalar närmare tusenlappen varje månad till arbetslöshetsförsäkringen, då är medlemsavgiften till a-kassan ihoplagd med de 4.45 procent som utgör arbetsmarknadsavgiften till arbetslöshetsförsäkringen. Den senare premien är avstådd lön för att ge trygghet vid arbetslöshet.

Den borgerliga regeringen chockhöjde avgiften till a-kassan vilket innebar att LO förbunden hade under 2007 sitt största medlemstapp sedan storstrejken 1909.

Dessutom införde man en differentiering av a-kasseavgiften så att den som det uttrycks ska vara av mer försäkringskaraktär. De fackliga organisationerna ska läras att ta ansvar för sina lönekrav. Låga lönekrav ska alltså enligt Olofsson, Littorin och co skapa låg arbetslöshet och därmed en lägre a-kasseavgift. De som argumenterar så har ingen verklighetsförankring. Utan deras syfte är att slå brutalt och hänsynslöst mot serviceyrken.

Avgiften idag hos Hotell och Restauranganställdas a-kassa är idag 413 kronor för en enskilt ansluten. Konsekvensen har blivit att över 20 procent har lämnat den kassan och dessutom en majoritet av kvinnor. Konsekvensen blir att facket blir så försvagat att lägstalönerna inom servicebranscherna, idag dryga 15 500 kronor, kommer att sänkas till 12 500 kronor. Om organisationsgraden sjunker till 70 procent kan vi glömma framtida avtalsrörelser där de som bäst behövs.

En jämförelse med organisationsgrad och lägstalöner i andra länder visar på ett obehagligt sådant samband. Om 20 procent slutar vara medlemmar blir facket så svagt att lägstalönen sänks till 12 000 kronor. Det blir nästan lika illa som i Belgien och England där hälften är med i facket och lägstalönen är 10 500 kronor.

A-kassan blir då så låg att när hyran är betald hamnar den arbetslöses ekonomi på socialhjälpnivå. Om lägstalönerna var 17 500 kronor istället för 12 500 kronor skulle ingen acceptera en a-kassa som ger 10 500 kronor före skatt.

Nyckeln för att regeringen ska klara av att genomföra systemskiftet förutsätter ett försvagat fack. Då kan man även ge sig på socialförsäkringssystemen, så att allt hamnar under a-kassenivå.

Näringslivsministern talar redan om att som nästa steg införa en statlig grundförsäkring som ersätter sjukpenning, a-kassa och allt övrigt. Den kommer att bli lägre än de 7 500 efter skatt den arbetslöse har att leva på under 2007. Då har den generella välfärdspolitikerkronorossats, då har fattig-Sverige återinförts

Det enklaste i den här situationen när ett val är nära förestående är att kräva en återställning av a-kasseavgiften, vi vet att hela a-kassesystemet är över finansierat och att vi mycket väl är med och betalar den sänkta fastighetsskatten på Lidingö.

Avgiften till arbetslöshetsförsäkringen höjdes med 10 miljarder, försämrade ersättningar ger statskassan ytterligare åtta miljarder. Från 2007 får staten varje år ett överskott på 18 miljarder från arbetslöshetsförsäkringen.

Trots detta får vi inte och ska inte vi som förbund ställa krav som innebär krav på skatteökningar. Det finns inget parti i modern historia som lyckats med konststycket att stämplas som ett skattehöjarparti och samtidigt lyckas vinna ett val.

Därför måste våra krav om a-kassesystemet formuleras annorlunda. Hur ska en servitris som tjänar drygt 90 kronor/tim kunna avstå i löneökningar och dessutom klara över 400 kronor i ökning av medlemsavgiften.

På den motsatta sidan finns en högavlönad akademiker som har 150 kronor i avgift, han kankronoräva hur mycket som helst i löneökning och dessutom får sina löneökningar

iprocent. Han klarar av att betala avgiften, han behöver inte lämna sitt medlemskap som hon måste göra.

Vårt krav ska därför inte vara att återställa avgifterna utan kravet måste formuleras så att a-kasseavgiften görs rättvis mellan olika kassor och yrkesgrupper.

Servitrisen får i en sådan omfördelning en sänkning av avgiften från 41 kronor till 230 kronor, att de i en sådan situation också får lättare att öka organisationsgraden är ju självklart. En livsmedelsarbetare skulle få en sänkning från 349 kronor till 230 kronor utan att skatten måste höjas och akademikern som har råd en ökning från 150 kronor till 230 kronor, en del fick säkert en sänkning av fastighetsskatten.

En försäkring innebär att alla delar på risken att bli arbetslös. Inte som nu att var och en ska betala sin egen risk.

Vi föreslår därför:

B134:1 att Socialdemokraterna gör denna fråga till en av sina frågor i valet 2010.

Västerbottens partidistrikt

Motion B135 Göteborgs partidistrikt

Inför skattereduktion på a-kassa och fackföreningsavgift

A-kassans nya avgifts system är orättvist och borde i stället vara solidarisk och rättvist.

Därför yrkar vi:

B135:1 att vi ändrar tillbaks a-kassa avgiften som den var innan regeringsskiftet (17/9 2006),

B135:2 att det ska införas skattereduktion på a-kasseavgiften,

B135:3 att det ska införas skattereduktion på fackföreningsavgift,

Gabriel Veble, Anneli Eriksson, Annelie Fåglund, Gaiz Anadolyan, Joakim Hagberg, Mikael Strömberg, Leif Falkenström

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B136 Göteborgs partidistrikt

Regelverk i a-kassan

Idag har regelverket i a-kassan ändrats på ett sätt som kan få svåra konsekvenser för demokratin. Om man är frånvarande från sitt ordinarie arbete pga politiska uppdrag kan detta resultera i en lägre a-kassa. Om man sitter som ex nämndeman eller har andra uppdrag som inte ger något årsarvode så har man inte rätt att tillgodoräkna sig den tiden man är borta som arbetad tid vilket gör att ens normalarbetstid minskar, vilket i sin tur gör att man kan få rätt till mindre antal timmar i a-kassa. Detta gäller även för dem som är frånvarande av andra skäl så som tillfällig sjukdom, vård av barn, med mera. Detta är en demokratifråga av stora mått eftersom vi vill att fler yngre människor ska engagera sig i politiken, men hur många vågar eller har råd att göra detta om regelverket fortsätter vara på det här sättet.

Därför yrkar vi:

B136:1 att allt politiskt arbete där man får förlorad arbetsförtjänst ska räknas in som arbetad tid i normalarbetstiden,

B136:2 att normalarbetstiden likställs med anställningsgraden utan påverkan av eventuell frånvaro,

B136:3 att synlig göra problematiken genom mer diskussioner.

Anneli Eriksson, Gabriel Veble, Annelie Fåglund, Gaiz Anadolyan, Joakim Hagberg, Mikael Strömberg, Leif Falkenström

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

B33:2, B137:1, B138:1, B138:3, B138:4, B139:1, B139:2, B139:3, B140:1, B141:1, B142:1, B142:2, B142:3, B143:1, B143:2, B143:3, B144:1, B145:1, B145:2, B145:3, B146:1, B146:2, B147:1, B147:3, B148:1, B148:2, B148:3, B149:1, B149:2, B150:1, B151:1, B152:1, B152:2, B153:1, B153:2, B154:1, B154:3, B154:4, B155:1, B156:1, B157:1, B158:1, B159:1, B160:1, B161:1, B161:2, B161:3, C6:2, C6:3, D3:3, D4:3, D5:2, G20:2, G21:2, G22:2, G23:2, G24:2, G26:2, G27:2, G47:2
(den svenska modellen)

Motion G20:2 (Flen arbetarekommun), G21:2 (Borås arbetarekommun), G26:2 (Örebro arbetarekommun), G27:2 (Ängelholms arbetarekommun), G23:2 (Eskilstuna arbetarekommun), G24:2 (Stockholms arbetarekommun) och B157:1 (Nyköpings arbetarekommun) föreslås att anställningsskyddet stärks så att den som genomgår rehabilitering har sin anställning skyddad under hela processen. I motion G47:2 (Sollentuna arbetarekommun) föreslås att anställningsskyddet stärks för den som blivit sjuk. I motion B137:1 (Gävle arbetarekommun) föreslås att partiet verkar för att undantaget i las tas bort och att gängse skäl om kompetens gäller. I motion B138:1,3-4 (Sollentuna arbetarekommun) yrkas att Sverige i Europeiska Unionen (EU) ska verka för ett socialt protokoll i linje med Europafackets förslag, att de mänskliga rättigheterna ska överordnas kapitalets fria rörlighet i EU, att deklarerat att Sverige – i likhet med varje medlemsland i EU – har ett nationellt självbestämmande över sin arbetsrätt förutsatt att denna inte medför någon diskriminering av till exempel utländska arbetares rätt till exakt samma rättigheter och förmåner som inhemska arbetare samt att EU:s utstationeringsdirektiv och tjänstedirektiv omarbetas i linje med ovanstående. I motion B140:1 (Halmstads arbetarekommun) yrkas att tillämpningen av LAS § 11 i den äldre utformningen tas bort.

I motion B141:1 (Norrköpings arbetarekommun) G22:2 (Norrköpings arbetarekommun) och B158:1 (Nyköpings arbetarekommun) föreslås att vid ett regeringsskifte efter valet 2010 att ändra lagen om anställningsskydd turordning vid uppsägning så ska undantagsregeln vid två arbetstagare bort. I motion B142:1-3 (Trollhättans arbetarekommun) och B148:1-3 (Stockholms arbetarekommun) föreslås att socialdemokraterna med kraft ska verka för att svenska kollektivavtal alltid ska gälla för allt arbete som utförs i Sverige och att sociala rättigheter måste respekteras inom EU, att Socialdemokraterna ska verka för att EG-direktiv (exempelvis utstationeringsdirektivet) aldrig ska kunna innebära att medlemsstaterna och/eller arbetsmarknadens parter inte ska kunna avtala om eller kräva förmånligare villkor samt att socialdemokraterna verkar för att vi får kraftfulla försäkringar om respekt för EU:s olika arbetsmarknadsmodeller, vilket bland annat innebär att gemenskapslagstiftning inte ska sätta gränser för nationella avtal eller lagar samt

att den ska kunna genomföras på olika sätt beroende på arbetsmarknadsmodell. I motion B143:1–3 (Hallsbergs arbetarekommun) föreslås att vi ska ta bort regeln i 22 § LAS om att arbetsgivare vid företag med högst tio arbetstagare får undanta två personer i turordningen p.g.a. arbetsbrist att tidsbegränsningen i anställningsformen allmän visstid ändras så att man automatiskt får en tillsvidareanställning efter en sammanlagd anställningstid på 12 månader inom en 2-årsperiod samt att förändra anställningsformen allmän visstid till att tillåta arbetsgivare att ha högst fem personer anställda i denna anställningsform, men med möjlighet att ha fler än fem personer efter överenskommelse med lokal facklig organisation. I motion B33:2 (Hallsbergs arbetarekommun) föreslås att den svenska modellen säkerställs på vår arbetsmarknad. I motion B144:1 (Karlskrona arbetarekommun) föreslås att partiet ska verka för en lagstiftning med fastare anställningar. I motion B145:1–3 (Västerås arbetarekommun) ställs krav på att socialdemokraterna inte på några villkor går med på negativa försämringar av LAS, att Socialdemokraterna arbetar aktivt på alla nivåer för att motverka, för arbetarrörelsen negativa förändringar samt att försämringarna i las ska upphöra samt att Socialdemokraterna jobbar för att höja statusen på våra yrken i LO-kollektivet. Motion B146:1–2 (Landskrona arbetarekommun) vill att timanställda får det säkrare och bättre på arbetsmarknaden samt att regeln om de 75 mixade dagarna omedelbart avskaffas. Motion B147:1, 3 (Stockholms arbetarekommun) vill att det socialdemokratiska partiet slår vakt om den svenska modellen där parterna har möjlighet att ta ansvar för lön och anställningsförhållanden samt att ett initiativ tas till en nationell handlingsplan i syfte att motverka social dumpning. Motion C6:2–3 (Stenungsunds arbetarekommun) vill begränsa antalet anställningsformer samt att offentliga arbetsgivare vidtar kraftfulla åtgärder för att minska antalet timavlönade och visstidsanställda. I motion B150:1 (Stockholms arbetarekommun) föreslås att effekterna av de temporära anställningarna i LAS såsom visstidsanställning, provanställning och olika former av vikariat ses över så att anställningstryggheten ökar för löntagarna samt att sociala rättigheter måste respekteras inom EU. Motion B151:1 (Täby arbetarekommun) föreslår att partistyrelsen får i uppdrag att med kraft driva kravet om ett nytt utstationeringsdirektiv och ett socialt protokoll som förtydligar Lissabonfördraget och garanterar den svenska modellen. I motionerna B152:1–2 (Örebro partidistrikt) , B149:1–2 (Stockholms arbetarekommun) ställs krav på att socialdemokraterna ska vara pådrivande för att grundläggande mänskliga rättigheter inarbetas i handelsrelaterade sammanhang i Sverige såväl som globalt, att vi socialdemokrater inom EU och FN arbetar för stärkta metoder för att sätta press på multinationella företag att respektera grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet samt att anställningsskyddet stärks så att den som genomgår rehabilitering har sin anställning skyddad under hela processen. I motion B153:1–2 (Örebro arbetarekommun) yrkas att socialdemokraterna med kraft ska verka för att svenska kollektivavtal alltid ska gälla för allt arbete som utförs i Sverige och att sociala rättigheter måste respekteras inom EU samt att Socialdemokraterna verkar för att vi får kraftfulla försäkringar om respekt för EU:s olika arbetsmarknadsmodeller, vilket bland annat innebär att gemenskapslagstiftning inte ska sätta gränser för nationella avtal eller lagar samt att den ska kunna genomföras på olika sätt beroende på arbetsmarknadsmodell. I motion B154:1, 3–4 (Malmö arbetarekommun) föreslås att Närhetsprincipen ska vara grunden för EU:s politik, att sociala rättigheter inklusive arbetsrätt och arbetsmiljö måste uppvärderas samt att rätt till fackliga sympatiåtgärder över gränserna ska införas samt att diskriminering ska bekämpas på alla nivåer. Motion B155:1

(Umeå arbetarekommun) vill att det blir ett uttryckligt förbud mot att anlita bemanningsföretag när det finns personer med erforderlig kompetens och företrädesrätt till återanställning. I motion B156:1 (Malmö arbetarekommun) föreslås att alla statliga, lagstadgade tvångsbefogenheter mot arbetsmarknadens parter rörande tillämpning av stridsåtgärder avskaffas. I motion D5:2 (Lilla Edets arbetarekommun) yrkas på att minska tidsbegränsade anställningar för att ge möjlighet till ökade tillsvidareanställningar. Motion B160:1 (Jönköpings arbetarekommun) vill att man stärker las. Motion D3:3 (Ale arbetarekommun) vill utöka regleringen angående tidsbegränsade anställningar. Motion B159:1 (enskild, Österåkers arbetarekommun) föreslår att personuppgiftslagen ändras så att efterlevnaden av kollektivavtal kan kontrolleras av berörda fackföreningar för samtliga arbetstagare inom kollektivavtalsområdet. I motion D4:3 (Lilla Edets arbetarekommun) yrkas på att regleringen angående tidsbegränsade anställningar utökas. I motion B139:1–3 (Luleå arbetarekommun) yrkas att varken EU:s utstationeringsdirektiv eller något annat direktiv får innebära att arbetsmarknadens parter i medlemsstaterna, eller de nationella regeringarna, inte kan avtala om förmånligare villkor för arbetstagarna, att den svenska arbetsmarknadsmodellen med kollektivavtal och stridsåtgärder försäkras och att det är upp till den svenska arbetsdomstolen att i tvist avgöra vilka kollektivavtal som sak gälla i Sverige, inte EG-domstolen samt att denna försäkran skrivs in i lämpligt EU-dokument (socialt protokoll eller dylikt) så att de sociala rättigheterna och den fria rörligheten jämsställs. I motion B161:1–3 (Umeå arbetarekommun) föreslås att när det blir strategiskt fördelaktigt, ska socialdemokratiska gruppen i riksdagen verka för lagändringar som förhindrar arbetsgivarnas missbruk av visstidsanställningar att anställningsskyddet ska stärkas samt att när det blir strategiskt fördelaktigt, ska socialdemokratiska gruppen i riksdagen verka för avskaffandet av allmän visstidsanställning.

Utgångspunkten för den svenska arbetsmarknadsmodellen är att arbetsmarknadens parter träffar kollektivavtal om arbets- och anställningsvillkor. Den svenska arbetsrättsliga lagstiftningen kombinerar goda möjligheter för arbetsgivaren att anpassa arbetsstyrkan efter produktionens behov med anställningstrygghet och rättssäkerhet för den enskilde medarbetaren. Det finns inget som pekar mot att anställningstryggheten i Sverige är ett hinder mot omställning eller nödvändig strukturomvandling av det svenska näringslivet. Den arbetsrättsliga lagstiftningen är i stora stycken dispositiv. Om parterna kommer överens om annat gäller parternas avtal. Lagstiftningen fungerar på viktiga områden för att ange riktning och som en utgångspunkt i förhandlingarna om vilka lokala anpassningar som behövs. Den svenska modellen har möjliggjort lokala anpassningar av centrala regelverk och avtal och ett reellt arbetstagarinflytande. Modellen har gett goda och konkurrenskraftiga villkor för arbetstagarna. Antalet konflikter på arbetsmarknaden är lågt jämfört med många andra europeiska länder. Den svenska modellen står dock inför en rad av utmaningar. En sådan är den ökande globaliseringen. Rätt använd kan globaliseringen innebära nya möjligheter för löntagare i såväl Sverige som andra länder, men då krävs att globaliseringens vinster delas bland alla och inte stannar hos ett fåtal. Globaliseringen är inte ny men takten i globaliseringen är högre än tidigare.

En gemensam arbetsmarknad i Europa är viktig. Människor ska kunna röra sig fritt och arbeta vart de vill inom EU, men detta får inte utnyttjas för att pressa lönerna eller villkoren nedåt eller hota rätten att teckna kollektivavtal. Vi ser idag exempel på att utländska företag konkurrerar med löner under kollektivavtalets nivå och med farlig arbetsmiljö. Partistyrelsen menar att detta är en oacceptabel

utveckling. Lika lön för lika arbete ska gälla i alla EU:s länder. Den kampen måste föras varje dag.

Vi kan aldrig acceptera att löntagare diskrimineras och får olika lön beroende på varifrån de kommer. Lika lön för lika arbete enligt lagar och regler är en princip som ska gälla i hela Europa, fastslår partistyrelsen. Principen om att svenska kollektivavtal ska gälla på svenska arbetsplatser handlar om att alla arbetstagare ska behandlas lika, om allas rätt till likvärdiga löner och arbetsvillkor oavsett nationalitet, om detta kommer vi socialdemokrater aldrig att kompromissa.

EG-domstolen har i flera uppmärksammade domar gjort ingrepp i vår rätt att låta parterna hantera kollektivavtal. När EU:s utstationeringsdirektiv antogs av Europaparlamentet och Ministerrådet fanns en bred enighet om att direktivet skulle utgöra en lägsta nivå – ett golv – för de löne- och anställningsvillkor som kan krävas av ett värdland. Tolkningen innebär att utstationerad arbetskraft riskerar att utsättas för diskriminering och att arbetsmarknaden utsätts för ett tryck nedåt mot lägre löner och sämre anställningsvillkor. I likhet med vad flera motionärer anför, anser partistyrelsen att vissa delar av utstationeringsdirektivet ska revideras så att likabehandling av löntagare kan garanteras.

Partistyrelsen anser att EU:s lagstiftning måste ändras för att undanröja hotet om framtida Laval-fall. Den fria förhandlingsrätten, konflikträtten och rätten att värna den svenska kollektivavtalsmodellen ska gå före den fria rörligheten på marknaden. Partistyrelsen ställer sig bakom de motioner som yrkar att det i EU:s lagstiftning ska införas ett socialt protokoll som bättre skyddar löntagarnas rättigheter.

Partistyrelsen delar uppfattningen om att anställda ska ha rätt att genomföra sympatiåtgärder för löntagare i ett annat land. En sådan frihet, en så kallad femte frihet, bör gälla inom hela EU för att komplettera dagens fyra friheter på den inre marknaden, det vill säga, fri rörlighet för varor, tjänster, människor och kapital.

När arbete, varor, kapital och tjänster rör sig fritt mellan våra länder har EU en viktig roll att spela för att stärka medborgares och konsumenters rättigheter. Men många viktiga samhällsfrågor beslutar vi om i Sverige. Vi vill därför vara tydligare på vilka frågor som inte lämpar sig för EU-nivån.

Om EU ska fungera bra så måste unionen arbeta med rätt saker. Hur skola, sjukvård, barnomsorg och övrig välfärd ska utvecklas i Sverige – ska avgöras i Sverige. Poängen med EU är inte att vi ska bli lika, utan att vi ska hjälpas åt med gemensamma problem. Vi vill att EU blir öppnare, mer demokratiskt och mer jämställt. Onödig byråkrati och ineffektiva arbetsmetoder ska bort. Principen att besluten ska tas på den nivå där de blir mest effektiva; på lokal, regional eller nationell nivå kallas för närhetsprincipen. Om Lissabonfördraget träder i kraft stärker det denna princip. De nationella parlamenten får ett större inflytande genom att de kan stoppa förslag som inte överensstämmer med principen om att besluten ska tas på den nivå där de blir mest effektiva. I den femte artikeln av EU-fördraget slås principen fast att EU endast ska handla inom ramen för de befogenheter som medlemsstaterna har tilldelat EU och att varje befogenhet som inte har tilldelats unionen i fördragen ska tillhöra medlemsstaterna.

Närhetsprincipen är en grundläggande princip av EU:s funktionssätt. Partistyrelsen understyrker vikten av bevakning så att denna princip noga efterlevs.

Partistyrelsen ser med oro på att anställningstryggheten har försämrats efter att den borgerliga regeringen tillträdde. Visstidsanställningar kan numera pågå upp till 24 månader, fler former av visstidsanställningar har införts och den totala tiden i olika visstidsanställningar hos samma arbetsgivare räknas numera inte samman.

Detta innebär att flera korta anställningar, såsom allmän visstidsanställning, vikariat, säsongarbete och provanställning, kan staplas på varandra under en mycket lång tidsperiod. För den som arbetat en längre tid hos samma arbetsgivare i olika visstidsanställningar blir det nu svårare att kräva tillsvidareanställning. Därutöver har regeringen försämrat företrädesrätten till återanställning som tjänas in först vid 12 månader istället för vid 6 månader.

Bland framför allt unga kvinnor och personer med invandrabakgrund är andelen tillfälligt anställda mycket hög. Ett vanligt argument för tidsbegränsade anställningar är att de antas leda till fasta jobb. Emellertid visar de undersökningar som gjorts att tidsbegränsat anställda, i synnerhet unga kvinnor, tenderar att fastna i denna anställningsform under lång tid. Visstidsanställningar medför ofta en sämre löneutveckling, mindre utbildnings- och utvecklingsmöjligheter, lägre sjuk- och arbetslöshetsersättning samt lägre pension. Trenden mot fler visstidsanställningar innebär att arbetsmarknaden skapar ytterligare ekonomiska orättvisor mellan kvinnor och män under hela livet.

Många visstidsanställda uppger själva att de har mindre inflytande på jobbet och sämre stöd av chefer. De har svårt att ställa rättmätiga krav på arbetsvillkor och arbetsförhållanden. Att arbetsplatser med många visstidsanställda riskerar att bli tystare och fungera arbetsmiljömässigt sämre, är givetvis både till nackdel för de anställda och för varje arbetsgivare som månar om och vill utveckla sin verksamhet. Partistyrelsen anser att det behövs någon form av begränsningsregel som innebär att antalet visstider hos samma arbetsgivare inte kan staplas under allt för lång tid, samt att regelverket om företrädesrätten bör ändras i riktning mot vad som gällde innan den borgerliga regeringens försämringar trädde i kraft.

Införandet av tvåpersonersundantaget i 22 § i lagen om anställningsskydd, innebar en avvikelse från turordningsprincipen, vilket bidrar till att skapa godtycke. Detta i sin tur kan upplevas som kränkande och diskriminerande bland löntagarna. Att den fackliga organisationen inte heller rättsligt kan överpröva arbetsgivarens beslut försvagar anställningsskyddet ytterligare. Partikongressen har tidigare beslutat att tvåpersonersundantaget ska avskaffas och partistyrelsen gör nu heller ingen annan bedömning. En motion lyfter fram problematiken med svårigheten för fackliga organisationer att kontrollera att kollektivavtalen följs.

Svensk rätt saknar i huvudsak allmän lagstiftning om arbets- och anställningsvillkor. Detta område regleras i stället genom kollektivavtal. Kollektivavtalen har normativ effekt, vilket innebär att arbetsgivare är skyldiga att tillämpa kollektivavtal inte bara på medlemmar i den fackliga organisationen som är part i kollektivavtalet, utan också på medlemmar i andra fackliga organisationer och oorganiserade. Eftersom ingen statlig myndighet övervakar att kollektivavtalen efterlevs, har detta ansvar fallit på arbetstagar- och arbetsgivarorganisationerna. Partistyrelsen delar uppfattningen om att det är viktigt att det finns möjligheter att kontrollera att kollektivavtalen följs men är inte beredd att ställa sig bakom kravet på en förändring i Personuppgiftslagen (PuL). För att det överhuvudtaget ska vara tillåtet att behandla personuppgifter krävs alltid att de grundläggande kraven i 9 § PuL är uppfyllda. Personuppgifter får exempelvis bara behandlas när det är lagligt och får bara samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Fler personuppgifter får inte behandlas än vad som är nödvändigt med hänsyn till ändamålen med behandlingen. Personuppgifter får dessutom bara behandlas i enlighet med god sed. Partistyrelsen menar dock att det kan vara nödvändigt att närmare undersöka förutsättningarna för att ge de fackliga organisationerna en utökad rätt

att se till att efterlevnaden av kollektivavtalen följs även på arbetsplatser som saknar medlemmar. Detta skulle exempelvis kunna ske genom att arbetsgivaren efter skriftlig begäran den kollektivavtalsbärande arbetsorganisationen, åläggs att till organisationen lämna ut den information som behövs för att arbetstagarorganisationen ska kunna kontrollera om arbetsgivaren följer kollektivavtalets bestämmelser om lön och andra anställningsvillkor. Arbetsgivaren ska emellertid vara skyldig att lämna ut information endast om det finns skälig anledning att anta att gällande kollektivavtal inte följs.

Flera motionärer lyfter fram problematiken med bristerna i anställningsskyddet för den som blivit sjuk. Den borgerliga regeringen har infört en regel som säger att sjukas arbetsförmåga ska prövas mot hela arbetsmarknaden. Det innebär risker för att anställningsskyddet för sjuka försämras och därmed ökar otryggheten och svårigheten för den sjuke att kunna planera sin framtid. På sikt riskerar detta att försvåra hela rehabiliteringsprocessen. Partistyrelsen anser att en översyn behöver göras över regler och ersättningssystem i sjuk- och arbetslöshetsförsäkringen så att de underlättar för långtidssjukskrivna att aktivt söka och pröva nytt arbete. Det kan exempelvis gälla karenstiden mellan de olika ersättningssystemen men också regler som idag gör att man kan mista såväl ersättning som anställningstrygghet om man deltar i rehabilitering eller vill pröva nytt jobb. Ingen ska behöva falla mellan stolarna. Lika viktigt är att de som tillämpar reglerna måste ha kompetens och utbildning så att de kan möta människor i svåra situationer på ett både rättssäkert och respektfullt sätt.

Bemanningsbranschen har utvecklats i snabb takt. Knappt 1 procent av arbetskraften är idag sysselsatt inom bemanningsföretagen. Outplacement, uthyrning och rekrytering är de tjänster som ökar mest. Uthyrning står för hela 80 procent av den totala omsättningen. Det finns all anledning att utgå ifrån att allt fler personer kommer att arbeta inom uthyrnings- och bemanningsbranschen framöver. Det är därför mycket viktigt att den lagstiftning som syftar till att tillvarata arbetstagarnas rättigheter och skydd mot diskriminering också kan tillämpas fullt ut i denna bransch.

En situation som lett till mycket diskussion och som också lyfts upp i motionerna, är om arbetsgivare säger upp anställda på grund av arbetsbrist och därefter hyr in personal från ett bemanningsföretag. Denna situation har bland annat varit föremål för en tvist i Arbetsdomstolen, som konstaterade att det inte finns något generellt förbud mot inhyrning under tid då uppsagda arbetstagare har företrädesrätt till återanställning men att det inte kan uteslutas att det finns situationer där det föreligger omständigheter som föranleder att inhyrningen bör betraktas som ett otillåtet kringgående av företrädesreglerna. Domstolen konstaterar vidare att det måste ställas vissa bestämda krav för att ett kringgående av lagen ska anses ha förekommit. Det krävs inte bara att de åtgärder som påstås utgöra ett sådant kringgående är styrkta, utan dessutom att ett syfte med åtgärderna har varit att undgå tillämpning av de aktuella lagreglerna och att handlandet med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet framstår som otillbörligt. Det förhållandet att en part utnyttjar en i lagen angiven begränsning av motpartens rätt, innebär inte i sig att han gör sig skyldig till ett otillbörligt kringgående av lagen. Arbetsgivaren kunde i det aktuella fallet inte förutse behovet av arbetskraft och domstolen ansåg att inhyrningen därför var rimlig.

De fackliga organisationerna har möjlighet att genom 38 § (MBL) möjliggöra att inhyrningar ersätts med visstidsanställningar kombinerat med facklig vetorätt

enligt 39 § (MBL) som innebär rätt att stoppa en inhyrning som innebär att åtgärden kan antas medföra att kollektivavtal eller lag för arbetet åsidosätts eller att åtgärden strider mot vad som är allmänt godtaget inom parternas avtalsområde. Partistyrelsen betonar att företrädesrätten till återanställning är en mycket viktig del i anställningsskyddet. Medbestämmandelagen tillhandahåller verktyg för att säkerställa detta. Men om det skulle visa sig att lagstiftningen i detta hänseende inte fungerar eller är otillräcklig är partistyrelsen beredd att ta initiativ för att komma till rätta med sådana brister.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B138:1, B147:3, B151:1,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet B33:2, B137:1, B138:3, B138:4, B139:1, B139:2, B139:3, B140:1, B141:1, B142:1, B142:2, B142:3, B143:1, B143:2, B143:3, B144:1, B145:1, B145:2, B145:3, B146:1, B146:2, B147:1, B148:1, B148:2, B148:3, B149:1, B149:2, B150:1, B152:1, B152:2, B153:1, B153:2, B154:1, B154:3, B154:4, B155:1, B156:1, B157:1, B158:1, B159:1, B160:1, B161:1, B161:2, B161:3, C6:2, C6:3, D3:3, D4:3, D5:2, G20:2, G21:2, G22:2, G23:2, G24:2, G26:2, G27:2, G47:2.

Motion B137

Gävle arbetarekommun

Lagen om anställningsskydd

Lagen om anställningsskydd har aldrig varit omtyckt av arbetsgivarna, man har alltid hävdat såväl som hyllat rätten att fritt sparka, äldre, icke hög producerande samt inte kärnfriska arbetare. LAS är en berättigad lag, men har trots allt några mindre bra avsnitt. Ett av dessa är: rätten att fritt undanta två anställda i företag med tio eller färre anställda. Vi är ett förbund som till största delen organiserar arbetare på små arbetsplatser, inom nästan samtliga våra branscher med några undantag. Våra erfarenheter har visat att just den godtyckligheten som tidigare reglerade vem som skulle få gå och vem som skulle få vara kvar nu tillämpas under just rubricerade lagrum. Vi tycker det är fel. En eller två av tio anställda är inte mer eller mindre chaufför än den andra.

Förslag:

B137:1 att verka för att undantaget tas bort och gängse skäl om kompetens gäller.

Svenska Transportarbetareförbundet avd 1 och 11:s, socialdemokratisk fackklubb, Gävle
Hans Wahlström

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B138

Sollentuna arbetarekommun

Mänskliga rättigheter före kapitalets fria rörlighet och ett socialt protokoll i Europeiska unionen

Europafacket ETUC (EUROPEAN TRADE UNION CONFEDERATION) har som svar på flera allvarliga bakslag för den europeiska arbetarklassen i EG-domstolen de senaste åren krävt ett socialt protokoll i EU. EG-domstolen har i tre avgöranden, Viking-, Laval- och Ruffertmålet, klargjort att kapitalets fria rörlighet alltid går före de mänskliga

rättigheterna i EU. Därmed har domstolen satt sig över medlemsländernas och Europaparlamentets beslut och gjort EU till en antifacklig sammanslutning som sätter ländernas rätt att reglera arbetsmarknaden ur spel.

Europafacket som leds av Landsorganisationens i Sverige ordförande Wanja Lundby Wedin har utarbetat det sociala protokollet för att inte EU ska brytas sönder av social dumpning av fackliga rättigheter som i sin tur leder till konflikter på arbetsmarknaden. De sociala konflikterna kommer inte att kunna lösas på fredlig eller ens laglig väg och – vad värre är – de kommer att utlösa protektionism och främlingsfientlighet i länderna. Tendenser därtill har vi redan sett i såväl västliga EU-länder med förhållandevis starka fackliga rättigheter och i de mera nyliberala nya medlemsländerna i Östeuropa.

Redan innan ett eventuellt ikraftträdande av Lissabonfördraget – EU:s nya grundlag – tillämpar EG-domstolen de mänskliga rättigheterna som gällande rätt. Detta klargjorde domstolen i Lavalmålet, vilket den även gjort i äldre domslut. Problemet är att de underordnas EU:s principer om fri rörlighet för kapital och arbete. Domstolen har också med ett Orwellskt nyspråk definierat fattiga arbetares i östländer rätt att få jobba i rika länder till svältlöner som rätten att slippa diskriminering av starka fackföreningar.

När vi 2008–09 sett världskapitalismen braka ihop måste länderna i Europeiska Unionen och Europaparlamentet ta kommandot över den antifackliga EG-domstolen och visa att fredsbygget EU inte ska orsaka krig i arbetslivet. Om de fackliga rättigheterna krossas i EU länderna kommer även kapitalets rörlighet raseras.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag den socialdemokratiska partikongressen besluta:

B138:1 att Sverige i Europeiska Unionen (EU) ska verka för ett socialt protokoll i linje med Europafackets (ECTU) förslag,

B138:2 att de mänskliga rättigheterna ska överordnas kapitalets fria rörlighet i EU,

B138:3 att deklarerar att Sverige – i likhet med varje annat medlemsland i EU – har ett nationellt självbestämmande över sin arbetsrätt förutsatt att denna inte medför någon diskriminering av till exempel utländska arbetares rätt till exakt samma rättigheter och förmåner som inhemska arbetare,

B138:4 att EU:s utstationeringsdirektiv och tjänstedirektiv omarbetas i linje med ovanstående.

Alfonso Ramírez, IF Metallsossen i Stockholm & Edsbergs Socialdemokratiska förening Sollentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B139

Luleå arbetarekommun

Försäkra den svenska arbetsmarknadsmodellen i EU

Kollektivavtalen och den fackliga strejkrätten är två av de viktigaste grunderna på den svenska arbetsmarknaden. Under 2007 och 2008 har EG-domstolen i ett antal domar kringssurit möjligheterna för facket att vidta stridsåtgärder vid konflikt om vilka kollektivavtal som ska gälla på svensk mark. Liknande domar har givits i mål som rör andra EU-länder.

Arbetsmarknadspolitiken är nationell och Sverige måste som medlem av EU ha egen beslutanderätt för hur vi vill att vår arbetsmarknad ska se ut och regleras. Det är oroväckande att EU genom EG-domstolen utvidgar sitt kompetensområde att omfatta även ett område som i allt väsentligt bör vara nationellt. Socialdemokratin måste kraftigt verka

för att de svenska lönerna och kollektivavtalsrättigheterna kan upprätthållas även fortsättningsvis. Balansen mellan den fria rörligheten och de sociala rättigheterna måste bli jämlik och de fackliga rättigheterna måste tillhöra EU:s grundläggande rättigheter.

Med anledning av ovanstående kräver jag:

B139:1 att varken EU:s utstationeringsdirektiv eller något annat direktiv får innebära att arbetsmarknadens parter i medlemsstaterna, eller de nationella regeringarna, inte kan avtala om förmånligare villkor för arbetstagarna,

B139:2 att den svenska arbetsmarknadsmodellen med kollektivavtal och stridsåtgärder försäkras och att det är upp till den svenska arbetsdomstolen att i tvist avgöra vilka kollektivavtal som ska gälla i Sverige, inte EG-domstolen,

B139:3 att denna försäkran skrivs in i lämpligt EU-dokument (socialt protokoll eller dylikt) så att de sociala rättigheterna och den fria rörligheten jämställs.

Johan Lennartsson

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B140

Halmstads arbetarekommun

LAS

Lagen om anställningsskydd, LAS, ändrades 1997 bland annat genom att man förändrade beräkningarna om uppsägningstid. Från att enbart grundas på den anställdes ålder blev rätten till längre uppsägningstid baserad på anställningstidens längd hos arbetsgivaren. I och med förändringen infördes parallella villkor som innebär att man hade rätt till olika lång uppsägningstid beroende på vilken sida av årsskiftet 1996/97 man blev anställd på.

Detta har kunnat hanteras på ett logiskt sätt de närmaste åren efter förändringen. En äldre arbetstagare var som regel anställd innan 1997 och de som blev anställda efter årsskiftet var som regel yngre.

Däremot finns en grupp som var ”yngre” i samband med förändringen som genom detta blev missgynnade. En person som var 18 år i december 1996, har i dag en ålder på 30 år och är enligt gällande lagstiftning berättigad till tre månaders uppsägningstid.

Den som blev anställd som 18 åring i januari 1997 är lika gammal, men går på de nyare reglerna och har tolv års anställningstid och har därför rätt till sex månaders uppsägningstid.

Detta förhållande uppfattas som ytterst orättvist och ologiskt. När tio år gått från förändringstillfället bör därför samtliga anställningar och uppsägningstider ske utifrån den nyare skrivningen. Den gamla regeln, som kan uppfattas som en övergångsregel, behövs enbart som ett skydd för att inte försämra villkoren för den äldre gruppen arbetstagare.

Med stöd av ovanstående föreslår jag:

B140:1 att tillämpningen av LAS § 11 i den äldre utformningen tas bort.

Micael Nilsson, IF Metall Halland

Halmstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B141

Norrköpings arbetarekommun

Lagen om anställningsskydd

Alla vill ha trygghet i sin tillvaro, det gäller också ihögsta grad på arbetsmarknaden, man har ett arbete att gå till och man vet vilka regler som gäller vid en arbetsbrist situation.

Tyvärr är det inte så för alla, vi har fler än 500 000 som är anställda i företag mindre än tio löntagare. Plus alla som har visstidsanställningar. De lever i en ständig osäkerhet.

Undantagsregeln som innebär att ett företag får undanta två personer, leder inte generellt till fler anställningar. Däremot leder den till en tystnad på arbetsplatserna, man vågar inte vara kritiskt mot sin arbetsgivare dessutom törs man ej heller ta kontakt med facket.

Det råden en stor tystnad på arbetsplatserna i Sverige om arbetsförhållandena.

Vi föreslår därför kongressen att besluta:

B141:1 att vid regeringsskifte efter valet 2010 ändra Lagen om anställningsskydds turordning vid uppsägning så ska undantagsregeln för två arbetstagare bort.

LO-fackens socialdemokratiska förening i Norrköping

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B142

Trollhättans arbetarekommun

Sociala rättigheter måste respekteras inom EU

Under de senaste åren har EG-domstolen avkunnat domar i ett antal mål, bl.a. Laval-/Vaxholmsmålet, som på olika sätt berör arbetsmarknaden utifrån avvägningen mellan principen om den fria rörligheten för tjänster och sociala rättigheter. Samtliga domar säger, på olika sätt, att nationella kollektivavtal inte alltid går att hävda och att det är fritt fram att anlita arbetskraft från medlemsstaterna till sämre villkor än de som gäller i landet där man arbetar. Konsekvenserna sträcker sig långt utanför de länder som direkt berörs av domarna och de innebär bland annat att utstationerad arbetskraft riskerar att utsättas för diskriminering och att det inom EU skapas ett generellt tryck mot lägre löner och sämre anställningsvillkor. Den utveckling som vi sett på senare tid är därmed precis motsatsen till vad vi önskar av samarbetet på Europainivå.

EU-samarbetet, som bygger på en tro på styrka i gemensam utveckling, borde istället ha som målsättning att stärka arbetstagares rättigheter och att förbättra villkoren i arbetslivet – för alla. Genom den sociala dialogen har arbetsmarknadens parter möjlighet att arbeta för en bättre balans mellan marknadsliberalism och arbetstagarnas rättigheter. Det handlar bland annat om att besluta om minimivåer inom olika områden för att löntagare i medlemsländer där man idag helt saknar lagstiftning eller har mycket låga lägstanivåer, ska garanteras likvärdiga rättigheter. Men, för att sociala dialogen ska fungera och parterna ta detta arbete på allvar krävs tydliga politiska markeringar – exempelvis om att de sociala rättigheterna är grundläggande. Svensk fackföreningsrörelse har vidare varit mycket tydlig med att samarbete på arbetsmarknadens område aldrig får leda till att minimivåer, som är att betrakta som lägstagolv, ska kunna omvandlas till tak eller högstanivåer. Med de senaste EG-domarna måste tyvärr konstateras att just det har skett.

Europaparlamentet har visserligen, precis som Europafacket, reagerat på domarna och menar att de innebär en snedvriden balans mellan sociala rättigheter och den fria rörligheten. Europaparlamentet har vidare markerat att grundläggande sociala rättigheter inte är hierarkiskt underställda ekonomiska rättigheter. Detta är tyvärr otillräckligt.

Det är därför hög tid att kräva en annan typ av balans mellan principen om den fria rörligheten och de sociala rättigheterna på en gemensam inre marknad. Det måste till en tydlig garanti om att fackliga rättigheter tillhör en av EU:s grundläggande rättigheter. Tillsammans måste vi arbeta för ett Europa som på allvar respekterar löntagarnas rättigheter och som har sin grund i en gemensam strävan mot rättvisa.

Mot bakgrund av detta uppmanar vi kongressen att besluta:

B142:1 att Socialdemokraterna med kraft ska verka för att svenska kollektivavtal alltid ska gälla för allt arbete som utförs i Sverige,

B142:2 att Socialdemokraterna ska verka för att EG-direktiv (exempelvis utstationeringsdirektivet) aldrig ska kunna innebära att medlemsstaterna och/eller arbetsmarknadens parter inte ska kunna avtala om eller kräva förmånligare villkor,

B142:3 att Socialdemokraterna verkar för att vi får kraftfulla försäkringar om respekt för EU:s olika arbetsmarknadsmodeller, vilket bland annat innebär att gemenskapslagstiftning inte ska sätta gränser för nationella avtal eller lagar samt att den ska kunna genomföras på olika sätt beroende på arbetsmarknadsmodell.

Handels socialdemokratiska förening Trollhättan

Trollhättans arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B143

Hallsbergs arbetarekommun

Lagen om anställningsskydd (LAS)

Vid uppsägning på grund av arbetsbrist lämnas i 22 § LAS alltför stort utrymme för godtycke på mindre arbetsplatser genom att arbetsgivaren ensidigt kan bestämma att undanta två personer från turordningen.

Anställningsformen ”Allmän visstid” ger idag arbetsgivaren alltför fria händer när det gäller tidsbegränsade anställningar och detta leder för många inom LO-kollektivet till onödigt långa perioder med otrygga anställningsförhållanden. Ungdomar och kvinnor är särskilt utsatta grupper.

Vi föreslår kongressen:

B143:1 att ta bort regeln i 22 § LAS om att arbetsgivare vid företag med högst tio arbetstagare får undanta två personer i turordningen vid uppsägning på grund av arbetsbrist,

B143:2 att ändra tidsbegränsningen i anställningsformen ”Allmän visstid” så att man automatiskt får en tillsvidareanställning efter en sammanlagd anställningstid på 12 månader inom en 2-årsperiod,

B143:3 att förändra anställningsformen ”Allmän visstid” till att tillåta arbetsgivare att ha högst fem personer anställda i denna anställningsform, men med möjlighet att ha fler än fem personer efter överenskommelse med lokal facklig organisation.

Magnus Andersson, LO-facken i Hallsberg

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B144

Karlskrona arbetarekommun

Anställningstryggheten

Löne- och arbetsmarknadspolitik är olika delar som tillsammans och var för sig påverkar de anställdas rättigheter och möjligheter. Det handlar också om trygghet och välfärd.

Tryggheten på arbetsplatserna har blivit sämre, det är dels den snabba utvecklingen inom arbetslivet, men framför allt anställningarna på prov, projekt och korttidsanställningar där den anställda inte vet vad hon/han har för trygghet nästa månad eller nästa månad igen och att man inte är riktigt ”fullgoda” medborgare i samhället till exempel när man ska hyra lägenhet eller ta ett lån i banken för att köpa hus, lägenhet eller bil.

Vi föreslår kongressen besluta:

B144:1 att verka för en lagstiftning med fastare anställningar (tillsvidareanställning).

Bo Andersson LO-facken i Karlskrona och Jan-Anders Lindfors IF Metall Östra Blekinge Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B145

Västerås arbetarekommun

Nej till försämring av LAS

Inom den borgerliga regeringen finns krafter för att luckra upp och försämma innehållet i LAS. Största pådrivare är Maud Olofsson för Centerpartiet.

Att försämma villkoren i LAS eller att helt ta bort LAS innebär en framtida arbetsmarknad där arbetsgivarna kan anställa och avskeda människor helt efter eget tycke. Kompetens, arbetslivserfarenhet och utbildning ersätts med godtycke och en tyst och okomplicerad anställd. En anställd som inte vågar ställa krav, inte vågar uttrycka sin mening utan vi ska tillbaka till det gamla med en ”brukspatron” som bestämmer vem som ska få jobbet och till vilket pris som helst. Vi kommer få anställda som tar vilket jobb som helst till vilket pris som helst. Ett Sverige med två lag, ett låglönelag och ett elitlag, vilka ska då ingå i vilket lag, är byggjobb, industrijobb och vårdjobben låglönejobb, men att vara lärare, ekonom eller socionom räknas då som eliten?

Att förändra innehållet i LAS i den mening Maud Olofsson vill innebär ett utav de största hoten mot yttrandefriheten, fackföreningsrörelsen och demokratiska spelregler. En försämring får oanade effekter för den enskilde arbetstagaren, men för arbetsgivaren innebär det ökade vinster, en okomplicerad anställd som jobbar och tiger samt att lönenivån kan sänkas utan motstånd från facket.

Vi föreslår att kongressen beslutar:

B145:1 att Socialdemokraterna inte på några villkor går med på negativa försämring av LAS,

B145:2 att Socialdemokraterna arbetar aktivt på alla nivåer för att motverka, för arbetarrörelsen, negativa förändringar,

B145:3 att Socialdemokraterna jobbar för att höja statusen på våra yrken inom LO-kollektivet.

Vesa Sandström, t LO-Sossen Västmanland

Västerås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B146

Landskrona arbetarekommun

En säkrare och bättre arbetsmarknad för de timanställda

Det är inte alla arbetsgivare som respekterar LAS (lagen om anställningsskydd). Vi har alla både läst och hört talas om timanställda och andra vikarier som inte får mer jobb därför att de börjar närma sig en tillsvidareanställning. Det finns även situationer där timanställda har jobbat en längre tid (tre till fyra år) hos en och samma arbetsgivare och plötsligt så kommer det fram en massa klagomål, detta i sin tur gör så att den som är timanställd inte får mer jobb. Det kan också vara så att arbetsgivaren helt enkelt bara slutar att ringa. När arbetsgivaren sen har blivit av med en timanställd så går man bara ut och rekryterar nya. Jag har läst att man som timanställd kan få mer jobb om man avsäger sig LAS-rätten eller om LAS-dagarna har gått ut (exempel Kommunalarbetaren nummer två och fyra, 4 år 2009). Detta låter som ett rent utnyttjande av de timanställda och många av de som råkar ut för en sådan arbetsgivare känner sig också mycket riktigt utnyttjade. Så här ska det väl inte få lov att vara, man ska väl inte behöva avsäga sig LAS-rätten för att få mer jobb. LAS är ju faktiskt ett bra sätt att få in en fot på en arbetsplats och få en tillsvidareanställning. Vissa av oss har dessutom hört att facket inte kan göra så mycket så länge som arbetsgivaren följer alla lagar och regler.

Ett annat sätt för arbetsgivarna att utnyttja de timanställda är begränsningen av deltid dagarna. Det är dagarna när man blandar arbete med a-kassa. De enda som tjänar på detta är arbetsgivarna. När man är timanställd så kan arbetsgivaren inte garantera att man får arbete motsvarande en tjänst på 100 procent. De kan inte ens garantera att man får något arbete. När deltid dagarna är slut så har de flesta inte nått gränsen för lagen om anställningsskydd och då slipper arbetsgivaren ge personen eller personerna tillsvidareanställning. När man går på a-kassa och deltid dagarna har tagit slut så har man ett val. Man kan antingen fortsätta som timanställd och bli av med a-kassan eller så kan man sluta arbeta och gå helt på a-kassan. De flesta väljer nog att avsluta sin timanställning och gå på a-kassa på heltid därför att man tjänar mer på det. Annars måste man ha minst 75–80 procent per dag (om man arbetar enbart dagtid) för att kunna klara sig. Annars blir det en ekonomisk katastrof. Arbetsgivaren går i sin tur ut och rekryterar nya timanställda som är kvar tills deras deltid dagar är slut och då börja den onda cirkeln om igen. Det måste bli en ändring på detta, därför att annars kommer de flesta att börja gå på försörjningsstöd från socialnämnden. Detta på grund av att man som arbetslös inte har kunnat uppfylla arbetsvillkoret och därför inte är berättigad till 300 nya dagar från a-kassan. Låt därför alla få arbeta så mycket man kan och får för att komma upp i tid och slippa leva på dessa förnedrande bidrag.

Om man tänker efter så fungerar inte begränsningen av deltid dagarna och lagen om anställningsskydd särskilt bra tillsammans. Detta kan innebära att det blir färre tillsvidareanställda och färre som betalar skatt. En sådan situation innebär mindre skatteintäkter och fler bidragstagare. Det kan också innebära att det blir arbetsgivaren som skriver lagarna och då är vi tillbaka på den tiden när arbetaren stod med mössan i händerna och tackade för den låga lönen och så ska det väl inte bli.

Jag föreslår partikongressen besluta:

B146:1 att timanställda får det säkrare och bättre på arbetsmarknaden,

B146:2 att regeln om de 75 mixade dagarna (deltid dagarna) omedelbart avskaffas.

Rickard Persson

Landskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B147

Stockholms arbetarekommun

Handlingsplan mot social dumpning och ekonomisk brottslighet

En motion om en mer seriös marknad och bättre förutsättningar för det seriösa företaget. Det måste vara samhällets grundläggande uppdrag att skapa förutsättningar för en fungerande marknad vilket förutsätter att marknadens funktionssätt med tydliga regler, kontroll och sanktion upprätthålls. Betydande brister kan konstateras och skatteverket har nyligen uppskattat skatteundandragandet till >130 miljarder (mörkertalet är stort).

I Norge finns ett nationellt handlingsprogram mot social dumping. I samverkan mellan arbetsmarknadens parter och kommunförbundet samordnar det norska skatteverket ett arbete med att stävja skattebrott. I Sverige kan vi inte begära kollektivavtal vid offentlig upphandling. För att stävja de värsta avarterna måste snabba förändringar av marknadsförutsättningarna ske. Inrätta ett nationell samverkan mot ekonomisk brottslighet mellan myndigheter och arbetsmarknadens parter under ledning av ekobrottsmyndigheten.

Skatteverket måste få göra riktade oanmälda skattekontroller. Det faktum att detta saknas är unikt i en internationell jämförelse. Personalliggare och legitimationstvång bör införas för betydligt fler branscher än frisör- och restaurangbranscherna. Skatteredovising ska ske månadsvis och redovisas på individnivå. I dagens datoriserade värld skulle det vara tämligen enkelt att klara detta. En mycket bred samsyn finns för detta bland arbetsmarknadens parter, men också bland de politiska partierna. Ändå saknas beslut om denna grundläggande förutsättning.

Facklig insyns rätt för alla anställda gällande löner och anställningsförhållanden. Vad menar vi med den svenska modellen? Är det parterna som ska svara för lön och anställningsförhållanden så måste det finnas befogenhet att kontrollera att jag följer gällande regler. Kollektivavtal ska begäras vid offentlig upphandling. Det borde vara självklart att samhället inte ska medverka till social dumping. Den svenska modellen bygger på kollektivavtal. Lön, försäkringar och branschspecifika anställningsförhållanden är reglerade via kollektivavtalen.

Restriktivare hantering av f-skattsedel och inte någon ytterligare uppluckring måste till. F-skatt används allt oftare för att kringgå svenska löner och anställningsförhållanden. F-skatt håller på att bli en anställningsform. Det måste finnas regler för att vara företagare och när man är att betrakta som anställd. Öppna upp för licensavgifter/schablonbeskattning inom svårkontrollerad kontanthandel. Branschsaneringsutredningen (slutet av 1990-talet) tog upp bland annat denna beskattningsform, inget har hänt. I kontantsektorn är skatteundandragandet betydande och där bör denna skattmodell bidra till en ökad seriositet och förbättrad konkurrenssituation.

Idag har EU-medborgare rätt att arbeta i Sverige tre månader utan arbetstillstånd. Vem i Sverige vet när det gått fyra månader? Som EU-medborgare är du skattskyldig i ditt hemland de första sex månaderna. Vem kontrollerar om skatt betalas i hemlandet? Vem vet när sex månader gått? Arbetsgivare måste få ansvaret för att anmälan av utländsk arbetskraft sker.

Huvudentreprenören ska vara ansvarig för underentreprenörers hantering av lön, anställningsvillkor och skattebetalningar. Det måste försvåras att lämna ifrån sig ansvaret till underentreprenörer. Det ska inte gå att friskriva sig ansvar. Kraven för entreprenaden ska också gälla ev underentreprenör.

Ökat ansvar för inköp. Alla företag och organisationer åläggs göra en kontroll av vem affärer görs med. Idag kan varje inköpare med lätthet göra en seriositetskontroll innan affärer påbörjas. Detta kan ske direkt via skatteverket (4820-kontroll) eller via något analysföretag.

Vi föreslår kongressen besluta;

B147:1 att det socialdemokratiska partiet tar initiativ till en nationell handlingsplan i syfte att motverka socialdumpning,

B147:2 att Socialdemokraterna driver debatt som ökar insikten om den skattefinansierade välfärden och ansvar för dess finansiering,

B147:3 att det socialdemokratiska partiet slår vakt om den svenska modellen där parterna har möjlighet att ta ansvar för lön och anställningsförhållanden.

Styrelsen för Handels avdelning 20

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B148 Stockholms arbetarekommun

Sociala rättigheter måste respekteras inom EU

Under de senaste åren har EG-domstolen avkunnat domar i ett antal mål, bland annat i Laval-/Vaxholmsmålet, som på olika sätt berör arbetsmarknaden utifrån avvägningen mellan principen om den fria rörligheten för tjänster och sociala rättigheter. Samtliga domar säger, på olika sätt, att nationella kollektivavtal inte alltid går att hävda och att det är fritt fram att anlita arbetskraft från medlemsstaterna till sämre villkor än de som gäller i landet där man arbetar. Konsekvenserna sträcker sig långt utanför de länder som direkt berörs av domarna och de innebär bland annat att utstationerad arbetskraft riskerar att utsättas för diskriminering och att det inom EU skapas ett generellt tryck mot lägre löner och sämre anställningsvillkor. Den utveckling som vi sett på senare tid är därmed precis motsatsen till vad vi önskar av samarbetet på Europainivå.

EU-samarbetet, som bygger på en tro på styrka i gemensam utveckling, borde istället ha som målsättning att stärka arbetstagares rättigheter och att förbättra villkoren i arbetslivet – för alla. Genom den sociala dialogen har arbetsmarknadens parter möjlighet att arbeta för en bättre balans mellan marknadsliberalism och arbetstagarnas rättigheter. Det handlar bland annat om att besluta om miniminivåer inom olika områden för att löntagare i medlemsländer där man idag helt saknar lagstiftning eller har mycket låga lägstanivåer, ska garanteras likvärdiga rättigheter. Men, för att sociala dialogen ska fungera och parterna ta detta arbete på allvar krävs tydliga politiska markeringar – exempelvis om att de sociala rättigheterna är grundläggande. Svensk fackföreningsrörelse har vidare varit mycket tydlig med att samarbete på arbetsmarknadens område aldrig får leda till att miniminivåer, som är att betrakta som lägstagolv, ska kunna omvandlas till tak eller högstanivåer. Med de senaste EG-domarna måste tyvärr konstateras att just det har skett.

Europaparlamentet har visserligen, precis som europafacket, reagerat på domarna och menar att de innebär en snedvriden balans mellan sociala rättigheter och den fria rörligheten. Europaparlamentet har vidare markerat att grundläggande sociala rättigheter inte är hierarkiskt underställda ekonomiska rättigheter. Detta är tyvärr otillräckligt.

Det är därför hög tid att kräva en annan typ av balans mellan principen om den fria rörligheten och de sociala rättigheterna på en gemensam inre marknad. Det måste till en tydlig garanti om att fackliga rättigheter tillhör en av EU:s grundläggande rättigheter. Tillsammans måste vi arbeta för ett Europa som på allvar respekterar löntagarnas rättigheter och som har sin grund i en gemensam strävan mot rättvisa.

Mot bakgrund av detta uppmanar vi kongressen att besluta:

B148:1 att Socialdemokraterna med kraft ska verka för att svenska kollektivavtal ska alltid gälla i Sverige,

B148:2 att Socialdemokraterna ska verka för att EG-direktiv (exempelvis utstationeringsdirektivet) aldrig ska kunna innebära att medlemsstaterna och/eller arbetsmarknadens parter inte ska kunna avtala om eller kräva förmånligare villkor,

B148:3 att Socialdemokraterna verkar för att vi får kraftfulla försäkringar om respekt för EU:s olika arbetsmarknadsmodeller, vilket bland annat innebär att gemenskapslagstiftning inte ska sätta gränser för nationella avtal eller lagar samt att den ska kunna genomföras på olika sätt beroende på arbetsmarknadsmodell.

Styrelsen för Handels avdelning 20

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B149

Stockholms arbetarekommun

Mänskliga rättigheter i arbetslivet

Med en allt mer globaliserad ekonomi följer nya möjligheter, men också problem. Ofta tycks fokus hamna på snabba vinster snarare än på en rättvis fördelning och utveckling. För oss är det självklart att arbeta för en globalisering som går hand i hand med respekt för mänskliga rättigheter – i arbetslivet inte minst.

Det är bra att fler företag får möjlighet att starta och växa, och att företag kan etablera sig över hela världen. Det skapar arbetstillfällen och ger fler människor en möjlighet till den trygghet ett arbete innebär. Men det finns baksidor. Aldrig tidigare har det funnits så många människor i världen som lever och arbetar i ett annat land än hemlandet. Migrantarbetarna har ofta sämre lön och kan vara undantagna de lagliga rättigheter som finns i ett land. Tyvärr är de inte ensamma om att vara drabbade. Vi ser alltför många exempel på att människor utnyttjas världen över. Människor anställs på mycket osäkra kontrakt, som dagavlönade, och där man inte vet om man har arbete när morgondagen kommer. Försäkringar på arbetet är generellt obefintliga och arbetsmiljön är många gånger kraftigt eftersatt, vilket innebär att man arbetar med risk för både hälsa och säkerhet. Den lön som betalas är också långt ifrån en lön som är tillräcklig att leva och försörja sin familj på. Arbetsiderna är reglerade i lagar men de efterföljs sällan. Samtidigt saknas ofta möjligheten att både organisera sig och arbeta fackligt. Att göra det innebär ibland till och med att man riskerar sitt liv.

Fria demokratiska fackföreningar världen över jobbar för att de grundläggande fackliga rättigheterna ska respekteras och att den globala utvecklingen ska präglas av sociala rättvisa. Konkret handlar det om att kräva ett ökat socialt ansvarstagande av företag och att nationella regeringar garanterar alla grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet.

ILO och dess konventioner är ett mycket viktigt verktyg i detta arbete. FN:s initiativ, Global Compact likaså. Vi tror att vi tillsammans – på nationell och internationell nivå – kan förstärka vårt arbete för att påverka både företag, nationella regeringar och internationella organ, som WTO, att säkerställa respekt av grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet, exempelvis genom att man i alla sammanhang där man diskuterar, formar eller sätter villkor för den globala handeln också ställer krav på garantier dessa rättigheter. Inom WTO skulle det kunna innebära införandet av en social klausul (där ILO-konventionerna blir basen) för att därigenom sätta press på både företag och länder. Företag kan också ta sitt ansvar genom att teckna globala ramavtal med berörda internationella fackliga organ.

Vi föreslår därför att kongressen beslutar:

B149:1 att Socialdemokraterna ska vara pådrivande för att grundläggande mänskliga rättigheter inarbetas i handelsrelaterade sammanhang, såväl i Sverige som globalt,

B149:2 att Socialdemokraterna arbetar för stärkta metoder för att sätta press på multinationella företag så att de minst respekterar grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet inom såväl Sverige, EU och FN.

Handels-Sossen

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B150 Stockholms arbetarekommun

Se över effekterna av de temporära anställningar i LAS såsom visstidsanställning, provanställning och olika former av vikariat

Idag utnyttjas olika anställningsformer för att slippa tillsvidareanställa personal och på så sätt slippa turordningslistor vid uppsägningar. Det sker i både privata företag och inom den offentliga sektorn. Det är även så att det många gånger sker oavsett vilka som styr inom kommuner och landsting, partifärg spelar inte alltid så stor roll. Här måste vi Socialdemokrater vara självkritiska.

Är det meningen att en person som arbetar som skolmältidsbiträde inom Västerås kommun ska arbeta under olika vikariat från 2002 till 2008? Det finns begränsningar inom LAS som ska begränsa dessa effekter men om den utsatta personen inte arbetar ett visst antal dagar under en exempelvis treårsperiod så kan kommunen som arbetsgivare undkomma från att tillsvidareanställa.

Uppenbart är att kommunen under dessa år behövt arbetskraften, varför då inte erbjuda en tillsvidareanställning?

Är det rimligt att en tvåbarnsmor ska "ringas in" (timanställning) varje morgon för att det kommunala äldreboendet inte vill ge henne en tillsvidareanställning. Detta varierades med månadsvis vikariat under fem års tid.

Vi som parti måste börja ställa oss frågan hur människor som arbetar under olika osäkra anställningar mår. Är det vår mening att vissa människor ska vara oroliga för sin egen och sin familjs försörjning?

Bägge ovan nämnda personer finns på riktigt, de är inga fiktiva personer utan människor har "drabbats" av alla olika temporära anställningsformer som finns i LAS.

Därför yrkar Byggnads socialdemokratiska förening:

B150:1 att effekterna av de temporära anställningarna i LAS såsom visstidsanställning, provanställning och olika former av vikariat ses över så att anställningstryggheten ökar för löntagarna.

Byggsossen

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B151

Täby arbetarekommun

Garanterar den svenska modellen

På partidistriktets kongress 2008 fördes det fram krav om att skjuta upp beslutet av Lisabonfördraget tills vi fått regeringen att garantera den svenska modellen. Det tyckte inte majoriteten på kongressen.

Nu har Lisabonfördraget klubbats igenom i Riksdagen. Erland Olausson före detta avtalssekreterare på LO kommenterar i Stockholms Tidningen beslutet sålunda: ”Om Lisabonfördraget varit i kraft när Lavaldomen behandlades i EG-domstolen skulle utgången sannolikt blivit en annan.”

Men osäkerheten om ett bättre domslut i EG-domstolen med Lisabonfördraget kvarstår och i ST säger också Erland ”Det nya fördraget är en nödvändighet, men kanske inte tillräcklig förändring för att vi ska känna oss trygga.”

Där krävs ett nytt utstationeringsdirektiv och det kallas ”Socialt protokoll” som tydliggör avsikten med det nya fördraget på den här punkten, det vill säga garantin för ”den svenska modellen”.

Även jurister på arbetsrätten har framfört att det nya fördraget knappast ensamt förändrar Lavaldomen.

Med hänvisning till ovanstående föreslås:

B151:1 att partistyrelsen får i uppdrag att med kraft driva kravet om ett nytt utstationeringsdirektiv och ett socialt protokoll som förtydligar Lisabonfördraget och garanterar den svenska modellen.

Jan Aspefjord

Täby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B152

Örebros partidistrikt

Mänskliga rättigheter i arbetslivet

Med en allt mer globaliserad ekonomi följer nya möjligheter, men också problem. Ofta tycks fokus hamna på snabba vinster snarare än på en rättvis fördelning och utveckling. För oss som socialdemokrater är det självklart att arbeta för en globalisering som går hand i hand med respekt för mänskliga rättigheter – i arbetslivet inte minst.

Det är bra att fler företag får möjlighet att starta och växa, och att företag kan etablera sig över hela världen. Det skapar arbetstillfällen och ger fler människor en möjlighet till den trygghet ett arbete innebär. Tyvärr ser vi dock alltför många exempel på att människor utnyttjas. De anställs på mycket osäkra kontrakt, som daglönare, där man ofta inte vet om man har arbete när morgondagen kommer. Arbetsmiljön är många gånger kraftigt eftersatt, vilket innebär att man arbetar med risk för både hälsa och säkerhet. Den lön som betalas är också långt ifrån en lön som är illräcklig att leva och försörja sin familj på. Samtidigt saknas ofta möjligheten att både organisera sig och arbeta fackligt. Att göra det innebär ibland till och med att man riskerar sitt liv.

Fria fackföreningar världen över jobbar i motsatt riktning – för att grundläggande fackliga rättigheter ska respekteras och att den globala utvecklingen ska präglas av social rättvisa. Konkret handlar det om att kräva ett ökat socialt ansvarstagande av företag och att nationella regeringar garanterar alla medborgare grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet.

ILO och dess konventioner om grundläggande mänskliga rättigheter är ett mycket viktigt verktyg i detta arbete. FN:s initiativ, Global Compact likaså. Vi tror att vi tillsammans – på nationell och internationell nivå – kan förstärka vårt arbete för att påverka både företag, nationella regeringar och internationella organ, som WTO, att säkerställa respekt av grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet, exempelvis genom att man i alla sammanhang där man diskuterar, formar eller sätter villkor för den globala handeln också ställer krav på garantier om respekt för mänskliga rättigheter. Inom WTO skulle det kunna innebära införandet av en social klausul (med de grundläggande ILO-konventionerna) för att därigenom sätta press på både företag och länder. Företag kan på samma sätt åta sig att respektera dessa genom att teckna globala avtal med internationella fackliga organ.

Vi föreslår därför att kongressen beslutar:

B152:1 att Socialdemokraterna ska vara pådrivande för att grundläggande mänskliga rättigheter inarbetas i handelsrelaterade sammanhang i Sverige såväl som globalt,

B152:2 att vi socialdemokrater inom EU och FN arbetar för stärkta metoder för att sätta press på multinationella företag att respektera grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet.

Handels socialdemokratiska förening Örebro läns

Örebro läns Soc dem Partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B153

Örebro arbetarekommun

Sociala rättigheter måste respekteras inom EU

Under de senaste åren har EG-domstolen avkunnat domar i ett antal mål, bland annat i Laval-/Vaxholmsmålet, som på olika sätt berör arbetsmarknaden utifrån avvägningen mellan principen om den fria rörligheten för tjänster och sociala rättigheter. Samtliga domar säger, på olika sätt, att nationella kollektivavtal inte alltid går att hävda och att det är fritt fram att anlita arbetskraft från medlemsstaterna till sämre villkor än de som gäller i landet där man arbetar. Konsekvenserna sträcker sig långt utanför de länder som direkt berörs av domarna och de innebär bland annat att utstationerad arbetskraft riskerar att utsättas för diskriminering och att det inom EU skapas ett generellt tryck mot lägre löner och sämre anställningsvillkor. Den utveckling som vi sett på senare tid är därmed precis motsatsen till vad vi önskar av samarbetet på europainivå.

EU-samarbetet, som bygger på en tro på styrka i gemensam utveckling, borde istället ha som målsättning att stärka arbetstagares rättigheter och att förbättra villkoren i arbetslivet – för alla. Genom den sociala dialogen har arbetsmarknadens parter möjlighet att arbeta för en bättre balans mellan marknadsliberalism och arbetstagarnas rättigheter. Det handlar bland annat om att besluta om miniminivåer inom olika områden för att löntagare i medlemsländer där man idag helt saknar lagstiftning eller har mycket låga lägstanivåer, ska garanteras likvärdiga rättigheter. Men, för att sociala dialogen ska fungera och parterna ta detta arbete på allvar krävs tydliga politiska markeringar – exempelvis om att de sociala rättigheterna är grundläggande. Svensk fackföreningsrörelse har vidare varit mycket tydlig med att samarbete på arbetsmarknadens område aldrig får leda till att miniminivåer, som är att betrakta som lägstagolv, ska kunna omvandlas till tak eller högstanivåer. Med de senaste EG-domarna måste tyvärr konstateras att just det har skett.

Europaparlamentet har visserligen, precis som europafacket, reagerat på domarna och menar att de innebär en snedvriden balans mellan sociala rättigheter och den fria rörlig-

heten. Europaparlamentet har vidare markerat att grundläggande sociala rättigheter inte är hierarkiskt underställda ekonomiska rättigheter. Detta är tyvärr otillräckligt.

Det är därför hög tid att kräva en annan typ av balans mellan principen om den fria rörligheten och de sociala rättigheterna på en gemensam inre marknad. Det måste till en tydlig garanti om att fackliga rättigheter tillhör en av EU:s grundläggande rättigheter. Tillsammans måste vi arbeta för ett Europa som på allvar respekterar löntagarnas rättigheter och som har sin grund i en gemensam strävan mot rättvisa.

Mot bakgrund av detta uppmanar vi kongressen att besluta:

B153:1 att Socialdemokraterna med kraft ska verka för att svenska kollektivavtal alltid ska gälla för allt arbete som utförs i Sverige,

B153:2 att Socialdemokraterna verkar för att vi får kraftfulla försäkringar om respekt för EU:s olika arbetsmarknadsmodeller, vilket bland annat innebär att gemenskapslagstiftning inte ska sätta gränser för nationella avtal eller lagar samt att den ska kunna genomföras på olika sätt beroende på arbetsmarknadsmodell.

Handels socialdemokratiska förening Örebro läns
Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B154 Malmö arbetarekommun

En social dimension i EU

På EU-nivå försiggår samma kamp som här hemma, en kamp mellan höger och vänster. Frågan är om det är marknadskrafterna eller demokratiska institutioner som ska styra samhället. När tjänstedirektivet behandlades på EU-nivå tydliggjordes konflikten. Förslaget handlade om fri rörlighet av tjänster över gränserna, vilket vi redan har för varor.

Problemet med förslaget var dock att det öppnade upp för social dumping. Så som det var utformat kunde ett företag som etablerade sig i ett annat EU-land fortfarande lyda under hemlandets regelverk. Det skulle exempelvis innebära att företag från låglöneländer kunde etablera sig i Sverige och slippa bry sig om svenska kollektivavtal, arbetarskydd och miljöregler.

Förslaget väckte inte bara motstånd i Sverige, utan i hela Europa. Socialdemokratin och fackföreningsrörelsen stod enad i protest mot förslaget. Även i de nya baltiska och östeuropeiska EU-länderna var facket på vår sida. Konflikten blev en vattendelare mellan olika intressen i Europa. På den ena sidan stod Europas löntagarföreträdare, på den andra högerpolitiker och arbetsgivarintressen.

Den svenska högern försvarade inte den svenska modellen utan sällade sig omedelbart till sina fränder i andra länder som ville passa på att dumpa lönerna och urholka arbetarskyddet. Fredrik Reinfeldt talade både då och i samband med Vaxholmsblockaden om att byggnadsarbetare är alldeles för välbetalda i Sverige och borde få sänkt lön. Maud Olofsson framhöll fördelarna med att folk fick halverade löner – då skulle ju priserna också halveras! (Vem som skulle ha råd att efterfråga varorna tänkte hon dock inte på...).

Trots hårt motstånd från högern och arbetsgivarintressena lyckades Europas arbetarrörelse ändra utformningen av tjänstedirektivet. I det slutgiltiga förslaget fastslogs att den fria rörligheten av tjänster över gränserna inte fick ske på bekostnad av nationella regler, avtal och lagar. Tjänsteföretag kan således röra sig över gränserna men måste respektera nationella regler i de länder de kommer till.

Men tjänstedirektivet träder inte i kraft förrän år 2009, och tyvärr hann Vaxholms-

domen komma innan ikraftträdandet. Det är svårt att säga om utfallet blivit annorlunda om tjänstedirektivet vägts in, men det hade i alla fall inte försämrat läget med tanke på att tjänstedirektivet går stick i stäv med domen.

Huvudproblemet i detta och andra rättsfall i EU är att den borgerliga regeringen inte är att lita på vad gäller att försvara den svenska modellen när det gäller. Inte på ett enda EU-möte har den borgerliga regeringen tagit upp Vaxholmsfallet och de problem som domen innebär på den svenska arbetsmarknaden. Till och med när Danmark väckte frågan vilka konsekvenser domen kommer att få, valde vår egen regering att inte säga något. Både Danmark och Tyskland har agerat mer i frågan än Sverige, trots att dessa länder också är högerledda!

Men det är inte bara vår regering som är ett problem utan även att EU:s regler på dessa områden kan tolkas på ett sådant sätt att EU-domstolen riskerar att fälla utslag som går emot oss. Vi måste bli bättre på att lägga oss i hur lagtexterna skrivs så att alla former av missförstånd undviks. Okunskap om den svenska modellen är ett av problemen. Domarna som tjänstgör i EU-domstolen bör dessutom granskas betydligt hårdare än idag i samband med att de utses.

Vi bör framhålla närhetsprincipen i alla sammanhang där det faktiskt är bättre att de enskilda länderna själva utformar reglerna på olika områden. Grunden för hela EU-politiken bör vara närhetsprincipen. Vaxholmsdomen strider mot denna princip. Särskilt anmärkningsvärt är det att domstolen genom sitt utslag inte bara utmanar rätten att försvara svenska kollektivavtal utan även öppnar upp för diskriminering mot andra EU-länders medborgare. Principen om icke-diskriminering är ju annars en grundläggande princip både i gällande fördrag och i det nya förslaget.

Vi bör kämpa för att marknadskrafterna inte överordnas andra värden på de områden som är gränsöverskridande och där det finns behov av gemensamma EU-regler. På dessa områden kan vi till och med flytta fram positionerna, eftersom vi tillsammans i Europa kan göra betydligt mer än Sverige ensamt kan (även med socialdemokratisk regering). Det tydligaste exemplet på detta är miljön.

Viktigast av allt är att vi driver kampen tillsammans med likasinnade i Europa. En enad europeisk arbetarrörelse kan åstadkomma betydligt mer än om vi splittrar upp oss. Gemensam kamp gynnar inte bara svenska intressen utan är dessutom en solidaritetshandling. Det handlar ju inte enbart om att försvara svenska landvinningar utan även om att sprida dem. (Kanske kan vi dessutom ta till oss lyckade reformer som våra partikamrater genomfört i andra länder?) Kampen mot social dumping handlar inte bara om att försvara svenska kollektivavtal utan även om att hjälpa till att stärka löntagarna i andra länder. Det är dessutom av högsta vikt att EU för en solidarisk politik gentemot resten av världen.

Ytterligare politikområden som behöver reformeras framöver är bland annat gränsöverskridande fackliga rättigheter, flykting- och biståndspolitiken, jordbrukspolitiken, handelspolitiken, jämställdhetsfrågorna, konsumentfrågorna, ekonomisk krishantering och sysselsättningspolitik.

Jag kräver att:

B154:1 att närhetsprincipen ska vara grunden för EU:s politik,

B154:2 att sociala rättigheter inklusive arbetsrätt och arbetsmiljö måste uppvärderas,

B154:3 att rätt till fackliga sympatiåtgärder över gränserna ska införas,

B154:4 att diskriminering ska bekämpas på alla nivåer,

B154:5 att fortsatt utvidgning ska främjas där alla europeiska länder som respekterar demokrati och mänskliga rättigheter är välkomna,

- B154:6 att flyktingpolitiken ska vara ett gemensamt ansvarstagande för hela EU och bygga på humanism,
- B154:7 att jordbrukspolitiken måste reformeras i snabbare takt av solidaritet med tredje världen. Respekt för folkhälsa, miljö och djurskydd ska vara grunden,
- B154:8 att handelspolitiken ska bygga på etik och inte bidra till plundring, utsugning och brott mot folkrätten. Kamp för fackliga rättigheter och mot barnarbete, ockupation och förtryck bör prägla politiken,
- B154:9 att jämställdhet, som handlar om mänskliga rättigheter, ska integreras i alla politikområden,
- B154:10 att konsumenternas rättigheter ska överordnas kapitalintressena,
- B154:11 att starka trygghetssystem, utbildning, kompetensutveckling och forskning ska förespråkas som en väg ut ur Europas kris istället för satsningar på låga löner och urholkat arbetarskydd.

Hillevi Larsson

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B155

Umeå arbetarekommun

Företrädesrätt till återanställning

Mot bakgrund av utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden, exempelvis Arbetsdomstolens dom i ABU Garcia-målet och den juridiska gråzon som därmed uppträtt där arbetsledningsrätten ställs mot reglerna om företrädesrätt till återanställning i lagen om anställningsskydd (LAS), anser vi att det finns starka skäl för partiet att arbeta för en reglering av denna fråga.

Nu senast har Arbetsdomstolen i ytterligare en dom, avseende tryckeriet Backemarks i Älmhult, konstaterat att arbetsgivaren har rätt att hyra in tidigare anställd personal från bemanningsföretag, trots att det finns annan personal med företrädesrätt till återanställning.

Utan en ändring av nuvarande rättstillämpning har arbetsgivaren möjlighet och rätt att använda bemanningsföretag och på så sätt runda LAS regler om företrädesrätt till återanställning.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi:

B155:1 att det blir ett uttryckligt förbud mot att anlita bemanningsföretag när det finns personer med erforderlig kompetens och företrädesrätt till återanställning.

IF Metalls Socialdemokratiska förening, Välfärdsrådslagsgruppen i Umeå AK genom Eva Andersson

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B156

Malmö arbetarekommun

Befria facket från statligt tvång

I decennier har arbetsmarknadens parter skött konfliktåtgärder så gott som utan statlig inblandning. Det är en bra och viktig del av den svenska arbetsmarknadsmodellen. Sedan år 2000 har staten genom Medlingsinstitutet ingripit några gånger till nackdel för arbetarklassens fackliga organisationer. Stridsåtgärd från Elektrikerförbundet har som exempel blivit uppskjuten.

Friheten från statlig inblandning i regleringen av arbetsmarknaden har gynnat facken och därmed löner och anställningsvillkor. Socialdemokratisk politik för arbetsmarknaden ska lägga en god grund för facken att tillkämpa sig förbättringar, inte lägga hinder i vägen.

Därför kräver vi:

B156:1 att alla statliga, lagstadgade tvångsbefogenheter mot arbetsmarknadens parter rörande tillämpning av stridsåtgärder avskaffas.

Möllevångens socialdemokratiska förening

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Motion B157

Nyköpings arbetarekommun

Ohälsa och rehab

Sedan den 1 juli 2008 har arbetsgivare inte längre ansvar att genomföra en rehabiliteringsutredning för en anställd som blir sjukskriven. Det ska istället Försäkringskassan göra. Arbetsgivaren ska dock bistå med information, och arbetsgivaren har fortfarande i lag ett omfattande ansvar att anpassa arbetet och på andra sätt skapa förutsättningar för alla sina anställda att kunna arbeta. Arbetsgivaren har ansvar för arbetslivsinriktad rehabilitering som är arbetsplatsinriktad.

Det är dock väl känt att arbetsgivare i mycket stor utsträckning undslipper detta ansvar. Klart är att den enskilda individen hamnar i en mycket besvärlig situation, han ska nu prövas mot hela arbetsmarknaden. Det skulle kunna vara så om alla parter är överens vägen till det nya arbetet med alla vad som det innebär. Utbildning och finansiering för den anställde måste vara en del av rehab kedjan för att man ska lyckas.

Oklarheter präglar hela rehabiliteringsprocessen i dag, inte minst när det gäller vem som ska betala för rehabiliteringen. Arbetsgivaren har formellt ansvar för att bekosta rehabiliteringsåtgärder som är möjliga inom eller nära den egna verksamheten, det kan då röra sig om exempelvis arbetsträning eller arbetsplatsanpassning. Samtidigt har Försäkringskassan resurser för detta som arbetsgivare kan få del av. För en arbetsgivare blir det därmed logiskt att försöka få Försäkringskassan att betala. Detta konstaterades av socialförsäkringsutredningen som presenterade sitt slutbetänkande i oktober 2006. Försäkringskassan har den senaste tiden dragit ner på dessa resurser.

Den stora gruppen långtidssjukskrivna på den svenska arbetsmarknaden vittnar om dessa brister i rehabiliteringen av personer som drabbas av nedsatt arbetsförmåga. Enligt statistik från Försäkringskassan hade drygt två femtedelar (42 procent) av alla pågående sjukfall i juli 2008 pågått i ett år eller mer. I många fall är en lång sjukskrivning nödvändig men det finns också skäl att ana att långa sjukskrivningar många gånger hade kunnat undvikas, och att människor hade kunnat återgå till sitt arbete eller ett nytt arbete.

Det måste vara så att alla arbetstagare, oavsett bransch eller arbetsgivarens ekonomiska styrka och välvilja, har samma tillgång till rehabilitering när sådan behövs. Detta hör tätt samman med det som är den generella välfärdsmodellens grundplåt – att skapa oberoende för individen. En annan aspekt är att enskilda individer ska ha likhet inför lagen – och därmed lika rättigheter till rehabilitering.

Vad som behövs är ett system där alla arbetsgivare står försäkrade mot rehabiliteringskostnader. På så vis blir en stor och plötslig kostnad för rehabilitering av en anställd aldrig ett problem för arbetsgivaren att försöka undvika. Den lilla kostnad som en försäkring innebär torde vara att föredra för merparten av arbetsgivare. Genom en statlig obligatorisk

rehabiliteringsförsäkring inom ramen för socialförsäkringssystemet kan detta åstadkommas. Genom en sådan är alla arbetsgivare med och betalar för rehabilitering. Risken sprids över ett stort kollektiv.

En sådan rehabiliteringsförsäkring bör vara knuten till Försäkringskassan, men den bör ha en egen organisation med personal som har goda kunskaper inom rehabiliteringsområdet. Rehabiliteringsförsäkringen ska finansieras med en del av arbetsgivaravgiften, en del som öronmärks för ändamålet. En delvis finansiering med skattemedel är också att föredra så att inte arbetslösa med rehabiliteringsbehov ställs utanför försäkringen. All rehabilitering som syftar till ett återskapande av arbetsförmåga bör rymmas inom denna rehabiliteringsförsäkring. På så sätt skulle samhället garantera att rätten till rehabilitering vid nedsatt arbetsförmåga omfattar alla. Bara så kan likhet inför lagen och lika rätt till rehabilitering åstadkommas.

Till en statlig obligatorisk rehabiliteringsförsäkring bör en obligatorisk företagshälsovård stå tätt kopplad. En sådan ska inriktas på att vara en naturlig del av det förebyggande arbetsmiljöarbetet såväl som rehabiliteringsarbetet. Företagshälsovården ska vara reglerad i kollektivavtal.

Hela samhället skulle tjäna på en obligatorisk företagshälsovård och en statlig obligatorisk rehabiliteringsförsäkring. Framför allt skulle dessa åtgärder kunna sätta stopp för det lidande som idag drabbar människor i sjukskrivning som inte får någon som helst hjälp tillbaka till arbetslivet. Det skulle också förhindra att människor i yrkesaktiv ålder försvinner från arbetsmarknaden, därmed skulle en ökad sysselsättning kunna nås.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

B157:1 att anställningsskyddet stärks så att den som genomgår rehabilitering har sin anställning skyddad under hela processen,

B157:2 att en obligatorisk företagshälsovård reglerad genom kollektivavtal med resurser att genomföra arbetslivsinriktad rehabilitering samt medverka till social/medicinsk rehabilitering skapas,

B157:3 att ökade resurser tillskjuts till det förebyggande arbetsmiljöarbetet.

LO Fackens socialdemokratiska förening i Nyköping, Ingemar Sandberg
Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B158

Nyköpings arbetarekommun

Lagen om anställningsskydd

Alla vill ha trygghet i sin tillvaro. Det gäller också i högsta grad på arbetsmarknaden, man har ett arbete att gå till och man vill veta vilka regler som gäller vid en arbetsbristsituation.

Tyvärr är det inte så för alla. Det finns fler än 500 000 som är anställda i företag mindre än tio löntagare, plus alla de som har visstidsanställningar. De lever i en ständig osäkerhet.

Undantagsregeln som innebär att ett företag får undanta två personer, leder inte generellt till fler anställningar. Däremot leder den till en tystnad på arbetsplatserna, man vågar inte vara kritiskt mot sin arbetsgivare, dessutom törs man inte heller ta kontakt med facket.

Det råder idag en stor tystnad på arbetsplatserna i Sverige om arbetsförhållandena.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

B158:1 att Socialdemokraterna vid ett regeringsskifte efter valet 2010 ska arbeta för att ändra Lagen om anställningsskydd så att undantagsregeln för två arbetstagare vid uppsägning toges bort.

LO-Fackens socialdemokratiska förening i Nyköping

Nyköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B159

Österåkers arbetarekommun – enskild

Ändra personuppgiftslagen och inför lönestatistik

För att kunna bevaka kollektivavtalslämningen är det helt nödvändigt för fackföreningarna att få tillgång till information om löneuppgifter. Löneuppgifter inte bara för sina medlemmar utan för alla anställda inom avtalsområdet. Idag förhindrar personuppgiftslagen (PUL) att fackföreningarna får dessa uppgifter.

Förbudet att granska löneuppgifterna leder till social dumping. Fackföreningarna består av de anställda på arbetsplatserna kollektivt och sluter sina avtal kollektivt. Lönerna är ofta individuella men intresset av att hålla upp lönerna är kollektivt. Den personliga integriteten kränks inte av att de förtroendevalda arbetskamraterna får granska lönerna.

De centrala parterna hade tidigare avtal om lönestatistik vilket var till stor hjälp för alla parter. De privata arbetsgivareorganisationerna valde dock säga upp avtalen, förmodligen av ideologiska skäl. Det är av stort värde att kunna utläsa löneutveckling och lönenivåer inom alla branscher. Även för myndigheter är statistikuppgifterna bra underlag.

Med anledning av ovanstående hemställs att kongressen beslutar att partistyrelsen verkar för:

B159:1 att ändra personuppgiftslagen så att efterlevnaden av kollektivavtalen kan kontrolleras av berörda fackföreningar för samtliga arbetstagare inom kollektivavtalsområdet,

B159:2 att lagstifta om att detaljerad lönestatistik ska inges av arbetsgivarna till av staten utsedd myndighet för att kunna användas av arbetsmarknadens parter och statliga myndigheter.

Roger Svalhede

Österåkers arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen

Motion B160

Jönköpings arbetarekommun

LAS

I konflikten mellan arbete och kapital ska vi socialdemokrater alltid stå på arbetarens sida. Idag ser vi gång på gång hur kapitaler försöker spela ut arbetare mot varandra, såsom General Motors försökte spela ut fabriker i Trollhättan mot de som finns i Russelheim. Man skapade en konkurrenssituation mellan de olika fabriker och sa till dem: ”de som ger oss bäst villkor kommer att få den nya bilmodellen”. Det är samma metoder som Svenskt Näringsliv försöker använda sig av när man uppmanar arbetare att gå ned i lön eller arbeta gratis för den delen. Detta är enligt oss ett resultat av LAS:s svaga ställning. I dagsläget kan arbetsgivarna ta del utav mervärdet och när det blir kris så kan man avskeda arbetare utan att en fundera på vad detta kommer att kosta. Vi måste ifrån ett samhällsklimat där företagen verkar efter kvartalskapitalismens principer. Man ser endast tre månader framåt

och saknar framtidsvisioner. Det är detta som har resulterat i Volvos och Saabs kriser.

För att undvika detta måste LAS stärkas. Man ska veta att det kostar att avskeda. Detta tror vi skulle leda till att man går bort från kvartalskapitalismens idéer till ett mer långsiktigt tänkande som bygger på sunda företag och sunda investeringar. Detta leder till en tryggare situation för arbetarna, detta leder till färre kriser för arbetsköparna. Det som är bra för arbetarklassen är bra för samhället i stort!

Företagen, förutom de som har fler än tio anställda, har rätt att säga upp dem som helst på företaget så länge de inte är vitala för produktion eller för facket. Trots detta grundläggande skydd man har i LAS så är detta alldeles för lite. Detta leder i dagsläget till att den som kanske inte är den snabbaste arbetaren sägs upp och detta fenomen kan vi socialdemokrater inte stå och se utan att reagera mot. Att facket får ha kvar personer som är vitala för dess verksamhet är bra, men vi måste även inkludera fler medlemmar i facket i detta, då vi ser ett hot mot nyrekryteringar av fackligt förtroendevalda då dessa inte kan anses som fackligt vitala. Vem avskedar arbetsköparen först, den som är medlem i facket och tar strid för sina rättigheter, eller den som står utanför och är passiv? I dagens läge då det finns socialdemokrater som står upp för Flexisecurity och menar att en uppluckring av LAS skulle skapa mer frihet för arbets säljaren är denna motion ännu viktigare. Deras idéer kan endast genomföras om det finns fler arbeten än arbetare. Detta anser vi är en omöjlighet med dagens penningpolitiska mål då man sysslar med inflationsbekämpning istället för arbetslöshetsbekämpning. I dagens läge då vi har nyliberala tankegångar så verkar vi endast se till kapitalets intressen så är inflationsbekämpning någon som vi kanske får leva med. Till dess att en förändring kommer till stånd så ska vi stärka LAS.

För att avsluta med ett känt citat: ”I konflikten mellan arbete och kapital ska vi socialdemokrater alltid stå på arbetarens sida.”

Därför yrkar vi:

B160:1 att man stärker LAS.

Alen Islamovic och Susanne Knutsson SSU Vätterbygd

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B161 Umeå arbetarekommun

Starkare anställningsskydd

De senaste åren har vi upplevt en försämring av arbetsmarknaden som tar sig bland annat uttryck i att osäkra anställningar ökar. Dessa innebär en utsatt position för den som är anställd, som av rädsla för att förlora sitt jobb är mindre benägen att ställa krav på arbetsgivaren. Arbetaren står med mössan i handen. Av denna anledning kämpade arbetarrörelsen för införandet av lagar som skulle garantera ett grundskydd för de anställda. Det var så Lagen om Anställningsskydd (LAS) kom till.

Enligt LAS (4§) ska tillsvidareanställning vara regeln medan visstidsanställning ska användas bara när ett tillfälligt behov av arbetskraft uppstår. Därför ska inte en person vikariera hos samma arbetsgivare längre än två år. Efter den tiden övergår anställningen till att vara tillsvidare. När man vikarierat över ett år får man företrädesrätt till återanställning, vilket gör det lättare att jobba sig upp till två år och därmed få tillsvidareanställning. Problemet är att arbetsgivare lätt kan kringgå denna bestämmelse genom att byta ut en vikarie mot en annan strax innan den förstnämnde får företrädesrätt.

En annan otrygg anställningsform är AVA (allmän visstidsanställning), som kom till med den borgerliga regeringen. Den får innehas i högst två år. Efter den tiden övergår

anställningen till en tillsvidarejänst. Även denna bestämmelse är lätt att komma runt genom att låta en allmän visstidsanställning avslutas just innan personen jobbat i ett år för att sedan anställa en ny person.

Visstidsanställda, som egentligen är till för att täcka ett tillfälligt behov av arbetskraft, kan utnyttjas som ett permanent inslag i verksamheten. På det sättet slipper arbetsgivare erbjuda tillsvidareanställningar. I praktiken har därför de två nämnda bestämmelserna i LAS varit tandlösa. Om en arbetsgivare kan få flera olika visstidsanställda att utföra det arbete som egentligen borde utföras av en tillsvidareanställd, så vore det rimligt att kräva att en tillsvidareanställning ersätter de olika visstidsanställningar.

Ett sätt att kunna täppa till luckorna i LAS och stärka den skulle kunna vara att kräva att alla visstidsanställningar ska föregås av förhandlingar med berörd facklig organisation. Ett annat sätt skulle kunna vara att visstidsanställningar som på samma arbetsplats tillsammans utgör en heltid (och kräver samma kvalifikationer), görs om till en tillsvidareanställning på heltid när de tillsammans pågått under en tillräckligt lång tid för att visa att det föreligger ett permanent och inte ett tillfälligt behov av arbetskraft (till exempel två år). Därmed kan inte arbetsgivaren undvika att tillsvidareanställa genom att ersätta sina visstidsanställda med nya varje gång de närmar sig företrädesrätt. I så fall kan LAS-enliga turordningslistor vara kriteriet för vem som får anställningen (den som jobbat längst till exempel, se LAS 22-27§§ för fler kriterier).

AVA innebär en försämring av anställningsskyddet, eftersom den är så lätt att missbruka. När det gäller andra former av visstidsanställning är arbetsgivaren tvungen att ange skälet till att anställningen inte ska gälla tillsvidare, men AVA behöver inte arbetsgivaren motivera. Arbetsgivaren kan enligt LAS alltid göra sig av med personal om det finns ett sakligt skäl, och därför är AVA ur den synpunkten helt onödig. Den anställningsformen gör det bara lättare för arbetsgivaren att urholka anställningsskyddet.

Om vi Socialdemokrater ska leva upp till vårt anspråk på att vara ett arbetarparti kan vi inte sitta med armarna i kors när arbetarna utnyttjas tack vare kryphål i LAS. Därför bör vi verka för en förändring i LAS. Men vi kan även föregå med gott exempel genom vårt inflytande på kommunal nivå. Genom att styra vår egen kommun i enlighet med andan i LAS, kan vi motverka utnyttjande av visstidsanställda på kommunnivå även om en borgerlig majoritet i riksdagen skulle förhindra för oss att ändra på LAS.

Därför yrkar vi på:

B161:1 att när det blir strategiskt fördelaktigt, ska socialdemokratiska gruppen i riksdagen verka för lagändringar som förhindrar arbetsgivarnas missbruk av visstidsanställningar,

B161:2 att när det blir strategiskt fördelaktigt, ska socialdemokratiska gruppen i riksdagen verka för lagändringar som förhindrar arbetsgivare att kringgå andan i LAS genom att ersätta sina visstidsanställda med nya varje gång de närmar sig företrädesrätt,

B161:3 att när det blir strategiskt fördelaktigt, ska socialdemokratiska gruppen i riksdagen verka för avskaffandet av AVA.

Alejandro Caviedes, Umeå SSU Kommun

Stefan Hagström, IF Metalls socialdemokratiska förening

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

A2:4, A11:5, A13:2, A14:4, B154:2, B159:2, B162:1, B162:5, B163:1, B164:1, B164:2, B164:3, B165:1, B165:2, G84:1 (ett hållbart arbetsliv)

I motionerna A2:4 (Sollentuna arbetarekommun), A11:5 (Stockholms arbetarekommun) och A14:4 (Uppsala arbetarekommun) föreslås att den socialdemokratiska arbetslinjen ska omfatta vikten av makt och inflytande på arbetsplatsen. I motion B162:1, 5 (Eskilstuna arbetarekommun) föreslås att begreppet hållbart arbetsliv görs till ett övergripande begrepp för den facklig-politiska förändringsprocessen för hållbar arbetslivsutveckling samt att det i anslutning till utbyggandet av plattformen för ett hållbart arbetsliv byggs upp ett spetsamverkanscentrum för ett hållbart arbetsliv med samhällsmedel. I motion B163:1 (Örnsköldsviks arbetarekommun) yrkas att vi höjer rätten till tolk i arbetslivet från 20 timmar/månad till 20 timmar/vecka. I motion G84:1 (Borlänge arbetarekommun) föreslås att det samarbete som startades mellan partiet och de fackliga organisationerna i syfte att starta det goda arbetet startas igen med fokus på ett hållbart arbetsliv för alla som kan jobba. I motion B154:2 (Malmö arbetarekommun) anförs att sociala rättigheter inklusive arbetsrätt och arbetsmiljö måste uppvärderas. I motion A13:2 (Malmö arbetarekommun) yrkas att tankarna om det goda arbetslivet ska genomsyra vår jobbpolitik. I motion B159:2 (Österåkers arbetarekommun) föreslås att lagstiftning om detaljerad lönestatistik ska inges av arbetsgivarna till staten utsedd myndighet för att kunna användas av arbetsmarknadens parter och statliga myndigheter. I motion B164:1–3 (Lunds arbetarekommun) yrkas att partiet i olika politiska organ konsekvent driver en lönepolitik som bidrar till att minska löneskillnaderna, att höjningar av löner och motsvarande utgår från och redovisas i fasta krontal samt att fasta förtroendemannaarvodet som överstiger ett prisbasbelopp per månad ska höjas i fast krontal knutet till ett genomsnitt av löntagare i landet alt inom den gemensamma sektorn. I motion B165:1–2 (Göteborgs partidistrikt) föreslås att partiet tar fram en strategi som återtar arbetstagarens ställning i sitt förhållande gentemot arbetsgivare samt en plan för genomförande samt att motionen översändes till riksdagsgruppen för att verka för denna sak.

Ett skapande arbetsliv är en del av en starkare arbetslinje. Men det räcker inte med att vi skapar fler jobb – vi måste skapa fler utvecklande jobb. Vårt mål är ett skapande arbetsliv som leder till utveckling – inte utslagning. Inom vårt jobbrådslag har vi socialdemokrater arbetat fram en strategi, där vi bygger vidare på tankarna om det goda arbetet, för ett hållbart och inkluderande arbetsliv.

Men arbetslivet blir allt mer krävande. Konkurrensen ökar på många områden, kraven på effektivitet höjs och många arbetsplatser har slimmat sin personalstyrka. Olyckor och sjukdom kan orsaka stora kostnader och minskad produktivitet. Det kräver att vi förebygger ohälsa i arbetet och öppnar nya vägar vidare till jobb för dem som blivit sjuka eller som har skadat sig och som behöver rehabilitering och stöd för att komma tillbaka till arbete.

I likhet med vad flera motionärer anför, vill partistyrelsen framhålla vikten av insatser som leder till ett inkluderande arbetsliv för alla. Ett kreativt arbetsklimat innebär vinster i form av ökad närvaro, trivsel, kvalitet och produktivitet. Ofta är en lyhörd och framsynt ledning med intresse för sin personal nyckeln till hälsa och framgång på arbetsplatsen. Strategier för att skapa arbetsplatser där människor mår bra och kan prestera hör hemma i styrelserummens diskussion.

Målet om ett hållbart och inkluderande arbetsliv är inte bara en uppgift för det politiska Sverige. Även arbetsgivare och fackföreningar har sin del av ansvaret.

Parternas roll i arbetet med de aktiva åtgärderna på arbetsplatsen är centralt. Ett led i detta är att åstadkomma en bred överenskommelse med arbetsmarknadens parter – ett handslag för inkludering. Det offentliga kan här stötta med resurser för att arbetsgivare ska kunna ta ansvar för att ge alla möjlighet till – och höga förväntningar om – att bidra och utvecklas i arbetslivet. I det kärva ekonomiska läge som råder, är partistyrelsen tvungen att prioritera vad gäller politiska reformer på såväl kort som lång sikt. Partistyrelsen är därför inte beredd att ställa sig bakom kravet på att ett spetsamverkanscentrum för ett hållbart arbetsliv byggs upp med samhällsmedel.

I en motion yrkas att rätten till tolk i arbetslivet höjs från 20 timmar per månad till 20 timmar i veckan. Beträffande tolkservice vill partistyrelsen framhålla betydelsen av en hög kvalitet och en väl fungerande organisation för dessa tjänster så att fler får möjlighet att delta och delta mer i arbetslivet. Partistyrelsen anser att ett arbete behöver påbörjas för att se över vilka förändringar som kan behövas av dagens system i syfte att förenkla, samordna och öka överskådligheten. Det är också viktigt att i detta arbete försöka hitta lösningar som kan ge likartade förutsättningar oavsett var i landet man bor. En motion behandlar problematik med skiftarbete och yrkar på att detta ska ses över. Partistyrelsen håller med om att det är viktigt att eventuella konsekvenser av skiftarbete belyses och analyseras och i detta spelar arbetsmarknadens parter en viktig roll. Flera motioner behandlar lönebildning och arvoden. Även här vill partistyrelsen hänvisa till arbetsmarknadens parter. I en motion yrkas på lagstiftning om detaljerad lönestatistik. Också här vill partistyrelsen hänvisa till arbetsmarknadens parter. På arbetsmarknaden finns flera exempel på hur frågan om insamlande av lönestatistik hanteras. Nämnas kan att på det statliga området är detta reglerat i kollektivavtal. Statistiska centralbyrån (SCB) är den myndighet som på uppdrag av Medlingsinstitutet samlar in den officiella lönestatistiken. Inom lönestatistik skiljer man på lönestrukturstatistik, som samlar in uppgifter en gång per år och konjunkturstatistik som samlar in uppgifter varje månad. Syftet med lönestrukturstatistiken är att mäta lönernas struktur medan konjunkturstatistiken ska mäta konjunktursvängningar.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet A2:4, A11:5, A13:2, A14:4, B154:2, B159:2, B162:1, B162:5, B163:1, B164:1, B164:2, B164:3, B165:1, B165:2, G84:1.

Motion B162

Eskilstuna arbetarekommun

Ett hållbart arbetsliv och en hållbar arbetslivsutveckling

Vi står inför stora problem inom arbetslivets område, arbetets organisation präglas mer och mer av hierarkisk styrning och negativ stress. Kan man se den strävan som finns idag att få till stånd en markant disciplinering i den svenska skolan som en parallell till den dramatiska disciplinering som skett inom arbetslivets område sedan finanskrisen i början av 1990-talet?

Tystnaden har tagit ett starkt grepp över arbetares och tjänstemäns vardag. Detta innebär att man inte längre vågar säga sin mening om sin arbetssituation och arbetsmiljö. Den tidigare så vanligt förekommande politiska samtalen och affischeringen har upphört och tystnats ner. Det vardagliga inflytandet och medbestämmandet har därmed i allt väsentligt

inskränkts. Ur demokratisk synpunkt är detta anmärkningsvärt och oacceptabelt. Detta stöds även av arbetsdomstolen genom att den ställer sig bakom arbetsgivarnas lojalitetsklau-suler vilket drabbar arbetares och tjänstemäns anställningstrygget. På vilket sätt påverkar detta vår delaktighet som medborgare i ett demokratiskt samhälle? På vilket sätt påverkar detta produktionens värld? Får vi mer av kontraproduktiv verksamhet där vi närmar oss låglöneländernas problemhantering? Är detta något ofrånkomligt i globaliseringens kölvatten eller något som vi kan och ska förändra? Hur bryter vi denna utvecklingspiral?

Problembeskrivningen pekar på något väsentligt som inte är hållbart, nämligen arbetslivet, Ambitionen med arbetslivspolitikerna ska handla om att utveckla strategier för ett hållbart arbetsliv, en avgörande faktor för skapandet av ett hållbart samhälle. I offentliga utredningar har hållbarhetstanken i ringa utsträckning konkretiserats som tankar om arbetslivets roll för hållbar utveckling. Detsamma gäller fackliga skrifter och verksamhetsbeskrivningar.

De fackliga organisationernas situation präglas av ökade behov av kunskap, verksamhetsutveckling och gränsöverskridande arbete. Men istället tas resurser från de fackliga organisationerna och villkoren försämrats för medlemmarna när behov av en trygg och målinriktad omställning är som störst. I denna situation blir det i det närmaste omöjligt att orientera sig i en allt mer komplicerad verklighet och tillvaro som medlem eller som organisation. Ett reaktivt akutbeteende blir dominerande och tid och resurser saknas för nödvändig reflektion och kritisk omvärldsanalys. Den svenska modellens förnyelse kvävs därför i sin linda. För näringslivet uppstår en kontraproduktiv verklighet och arbetsmarknaden hotas av svårkontrollerbara konflikter.

Arbetslivets förnyelse under 1970-talet innebar skapande av en arbetslivsforskning som vid början av 2000-talet var internationellt ryktbar och ibland världsledande. Under 1990-talet skedde en förnyelse och Arbetslivsinstitutet skapades. Vid det borgerliga maktövertagandet 2006 lades Arbetslivsinstitutet ner, ekonomiska resurser för kunskaps-resursernas vidmakthållande försvann. ALI-forskare har sökt sig till högskolorna och universitetet, knappa resurser leder till att nya generationer forskare inte uppstår. Nödvändig överföring av kunskaper och erfarenheter, nationella och internationella nätverk och kontakter fungerar inte.

Globaliseringen kan ofta uppfattas som ofrånkomligt och i allt högre grad negativt inverkan på arbetets villkor. En maktfullkomlig globalisering utifrån marknadens villkor skapar utsatthet för människor som utsätts för arbetslöshet, och flyttning av företag till låglöneländer. Världsländer drabbas ofta av dåliga arbetsmiljöer och undermåliga arbetsvillkor. Hälsovådliga produkter som säljs till låglöneländer efter att de blivit förbjudna inom EU-området eller Nordamerika är vanligt förekommande.

Den sammantagna bilden av situationen inom arbetslivets område, de fackliga organisationernas och arbetslivsforskningens situation är mörk och dystert. De fackliga organisationerna och den fackligt/politiska sammanhållningen måste stärkas, arbetslivsforskningens reproduktion säkras och nya generationer av arbetslivsforskare måste uppstå. Kunskapsprocesser måste komma till stånd om hur en globalisering utifrån marknadens och kapitalismens villkor ska förbytas mot en god globalisering utifrån mänskliga och hållbara kriterier.

Arbetslivsforskningens förnyelse

Att skapa ett nytt ALI innebär en flyttkarusell som vi inte har råd med. Om kontinuitet och förnyelse åsidosätts hotas traderingen och kunskapsöverföringen till en ny generation arbetslivsforskare. Detsamma gäller tradering av väsentliga kunskaper om fysiska arbetsmiljöproblem.

Mitt förslag är att vi skapar gynnsamma arbetslivsforskningsmiljöer på de regionala högskolorna och universiteten vilket kräver bra bibliotek, doktorandtjänster, seniorforskare, verksamhets och forskningsmedel samt väl utbyggda kontakter med omgivande samhälle. Jag föreslår även att ett mindre, nationellt samordnande arbetslivsforskningscentrum byggs upp samt att nya intressanta arbetslivsforskningsfonder byggs upp. Att eftersom forskning om hållbar utveckling i arbetslivet kräver helhetssyn och beaktande av komplexiteten behöver problematiserande, tvärvetenskapliga och systemkritiska perspektiv prioriteras.

Forskning för ett hållbart arbetsliv

Forskningsområdet har stor relevans för att uppnå långsiktigt hållbara effekter för projekt- och utvecklingsverksamhet. Det är en ytterst intressant och förpliktande forskningsfråga där vägvalet mellan den enkla vägen och den hållbara vägen handlar om att hålla fast vid det sistnämnda. En långsiktig utveckling kräver av forskningsområdet att skapa bättre förståelse för de mekanismer som länkar samman resultat med långsiktigt hållbara effekter.

Hållbarhetsprincipen innebär att arbetslivet skapar och återskapar mänskliga resurser snarare än att förbruka dem. Hållbarhet handlar om att ha ett resursperspektiv. Krav ska i ett längre perspektiv vara i balans med tillgängliga resurser eller att resurser utvecklas i balans med höjda krav. Begreppet hållbart arbetsliv kan sägas vara ett paradigmskifte (synvända) när det gäller vad som ska studeras och hur. Hållbarhetsbegreppet innebär ett nödvändigt skifte mot mer av helhetsperspektiv och komplexitet.

Hälsofrämjande arbetsliv och arbetsplatser

Idag finns en stark tonvikt och prioritet vid individperspektivet. Strukturella faktorer och arbetsliv har hamnat längst ner i prioriteringsordningen. Min hypotes är att det finns stora ohälsoproblem i arbetslivet när det gäller demokrati, inflytande och delaktighetsfrågor samt möjligheter till lärande, reflektion och kritiskt analytiskt tänkande. Detta leder till känslor av vanmakt, förstärkt negativ stress, minskad kreativitet samt ökad oro och ångest. Företag går miste om motiverade, ansvarskännande och kreativa medarbetare.

Forskningsområdet hälsofrämjande arbetsliv och hälsofrämjande arbetsplatser prioriterar strukturella faktorer som organisation, möjligheter till lärande och reflektion samt ett öppet klimat där olikttänkande ska ses som en resurs. Till forskningsområdet hör även förnyelse av strukturer som ska stärka en hälsofrämjande utveckling. Hit hör företagshälsovården, rehabiliteringsinsatser och landstings och kommuners folkhälsoarbete. Grundläggande faktor för hälsofrämjande arbetsliv och arbetsplatser är hur vi ser på begreppet hälsa. Inom sjukvården handlar det om att söka efter det sjuka, ett patologiskt perspektiv. En motsats till detta är det salutogena perspektivet där man utgår från det friska. En viktig del av det salutogena perspektivet går under benämningen KASAM (Känslan av sammanhang). Faktorer som påverkar KASAM är hur du och jag upplever att tillvaron runt omkring oss känns begriplig, att vi kan hantera och begripa vår vardag som samtidigt ska kännas meningsfull. Vår målsättning är att använda oss av KASAM på ett strukturellt sätt när vi ser på organisationsfrågor med mera. Vi kan fråga oss vad fackföreningsrörelsen betyder. Har en försvagad fackföreningsrörelse någon betydelse för vårt KASAM eller vår salutogena förmåga? Vad betyder detta i skiftet mellan högkonjunktur och lågkonjunktur?

Forskning kring fackliga kunskapsbehov

De fackliga kunskapsbehoven kan stärkas genom samverkan med forskare. Samspelet ska stärka förmågan att problematisera, strukturera och formulera problemställningar samt skapa tillgång till kunskaper inom forskarvärlden och att forskare får tillgång till fackföreningsvärlden. Mitt förslag är att skapa en regional bas för samverkan mellan fors-

kare och fackliga praktiker. I anslutning till uppbyggandet av ”Plattformen för Hållbart Arbetsliv”, som är ett samarbete mellan arbetslivsforskare vid Mälardalens högskola och LO-distrikten i Mellansverige och Västmanland, föreslås att ett spetsamverkanscentrum byggs upp. Detta centrum ska vara en resurs för skapande av liknande plattformar vid andra högsolor och universitet. Här är det nödvändigt att samhället stödjer uppbyggande av regionala fackliga FoU-resurser som är långsiktiga kring de regionala högsolorna och universiteten. Detta stärker Demokratin.

Jag föreslår därför:

B162:1 att begreppet ”Hållbart arbetsliv” görs till ett övergripande begrepp för den fackligt-politiska förändringsprocessen för hållbar arbetslivsutveckling,

B162:2 att kontinuitet och förnyelse görs till utgångspunkter och att goda arbetslivsforskningsmiljöer byggs upp på de regionala högsolorna och universiteten och att ett mindre, nationellt samordnande arbetslivsforskningscentrum byggs upp,

B162:3 att nya relevanta arbetslivsforskningsfonder skapas. Eftersom forskning om hållbar utveckling i arbetslivet kräver helhetssyn och beaktande av komplexiteten behöver problematiserande, tvärvetenskapliga och systemkritiska perspektiv prioriteras,

B162:4 att forskning kring fackliga kunskapsbehov blir en del av de nya goda arbetslivsforskningsmiljöerna och att långsiktiga regionala fackliga FoU-resurser successivt skapas för LO-distrikten,

B162:5 att i anslutning till uppbyggandet av ”Plattformen för Hållbart Arbetsliv” föreslår vi att ett spetsamverkanscentrum för hållbart arbetsliv byggs upp av samhällsmedel,

B162:6 att forskningsområdet Hälsofrämjande arbetsliv och arbetsplatser ges väsentliga medel att utvecklas.

Göran Hammer

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B163 Örnsköldsviks arbetarekommun

Tolk i arbetslivet

Under en utbildning våren 2008 fick jag vetskap om de problem som ”De Dövas Riksförbund” lyft fram under tolkkampanjen. Ett av de problem som lyftes fram var tillgång till tolk under arbetstid. Som döv har du i Sverige rätt till tolk 20 timmar/månad, som bekostas av landstinget. Arbetsgivaren är skyldig att stå för resten. Tror ni arbetsgivarna står i kö för att anställa någon som också är i behov av tolk? Jag vet att landstingen har en svår ekonomisk situation men det är inte tanken med min motion att jag ska överföra en kostnad till dom. Staten kanske ska vara ansvarig, vad vet jag. Det är att-satsen i min motion som är det viktiga!

Organisationen tror att det innebär att det är svårare för en döv person att göra karriär och att hänga med i löneutvecklingen. Detta på grund av att det blir dyrare att vidareutbilda någon som är döv (om du ska gå en tvåveckors utbildning räcker inte 20 timmar långt). Om du vill starta eget företag som döv och vänder dig till hörande, är du ju även i behov av tolk som du ska finansiera. I Finland, Norge och Danmark har döva rätt till tolk i arbetslivet 20 timmar/vecka, medan vi har 20 timmar/månad.

Alla borde få samma chans på vår arbetsmarknad och för de döva är tolken ett ovärderligt hjälpmedel.

Därför vill vi att vi gör som våra grannländer:

B163:1 att vi höjer rätten till tolk i arbetslivet från 20 timmar/månad till 20 timmar/vecka.

Zenitha Nordfjell

Nätra Socialdemokratiska förening

Örnsköldsviks arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B164

Lunds arbetarekommun

Ökad jämlikhet – Löneökningar bör ske i kronor

Löneskillnaderna har ökat markant under de senaste årtiondena. Det finns flera orsaker till detta. En starkt bidragande orsak är självklart den syn som finns bland finansvärdens och näringslivets toppar med miljonlöner och bonusar i 10-miljonklassen. Girigheten har tagit överhanden. Denna syn, om att vissa människor är så duktiga och därför så mycket mer värda än andra sprider sig naturligtvis i samhället och bidrar därmed också till att egoismen sprider sig.

En annan orsak är att arbetslösheten och utslagningen från arbetslivet under flera år var hög. Därutöver utgår sedan flera år lönepåslag med mera huvudsakligen i procent. Det missgynnar systematiskt de lägst avlönade. På 70-talet skedde lönepåslagen ofta i krontal. Vi måste åter till det systemet.

Man kan jämföra två löntagare med 20 000 kronor respektive 60 000 kronor/månad som i genomsnitt får ett lönepåslag om 4 procent årligen under 10 år. Den förstnämnda ökar sin lön med 9 605 kronor och den sistnämnda med 28 815 kronor. Löneskillnaden ökar under en tioårsperiod med 19 210 kronor. Allt räknat per månad.

Det är naturligtvis inte rimligt att ha ett system med löneökningar i procent som hela tiden gynnar de som idag har högst lön. Vi socialdemokrater bör där vi har möjlighet, gå i bräschen för att system som minskar löneskillnaderna. Vi bör besluta om en lönepolitisk målsättning i stat, regioner/landsting och kommuner som bidrar till en ökad jämlikhet och jämställdhet.

Rättvisa och solidaritet måste åter bli ledstjärnan för vårt politiska arbete. Om vi fullt ut ska vara trovärdiga måste vi som förtroendevalda gå före. Bland annat genom att höga arvoden för de förtroendevalda som har uppdrag på heltid, inte automatiskt höjs i procent utan i fast krontal. Gränsen för höga arvoden bör lämpligen knytas till prisbasbeloppet som för 2009 är 42 800 kronor. Arvoden som per månad överstiger detta prisbasbelopp bör höjas med ett fast krontal, som lämpligen knyts till ett genomsnitt av löntagare i Sverige alternativt inom den gemensamma sektorn. Lägre arvoden som höjs i procent går automatiskt över till höjning i krontal när arvodena når prisbasbeloppet.

Det är viktigt att understryka att det inte handlar om ett ifrågasättande av nivån på löner och arvoden i sig. De har ju vanligtvis förhandlats fram utifrån från vissa förutsättningar. Det är ju välkänt att heltidsarvoderade förtroendevalda utför arbetsinsatser som sträcker sig långt utöver vad som kan klaras av under en normal arbetstid. Det är "systemfelet" med procentpåslag, som hela tiden missgynnar de lägst avlönade, som måste ändras. Det är viktigt med hänsyn till vår trovärdighet och förtroendet vårt parti att vi tar konkreta beslut för att understryka att vi menar allvar med rättvisa och solidaritet.

Vi yrkar att partikongressen beslutar:

B164:1 att partiet i olika politiska organ konsekvent driver en lönepolitik som bidrar till att minska löneskillnaderna,

B164:2 att höjningar av löner och motsvarande utgår från och redovisas i fasta krontal,

B164:3 att fasta förtroendemannaarvodet som överstiger ett prisbasbelopp per månad ska höjas i fast krontal knutet till ett genomsnitt av löntagare i landet alt inom den gemensamma sektorn.

Gunnar Jönsson Anders Almgren

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B165 Göteborgs partidistrikt

Stärk anställningstryggheten

Lagen om anställningsskydd (LAS) fastställer att tillsvidareanställning ska vara den huvudsakliga anställningsformen. Den borgerliga regeringen gröper ur anställningstryggheten. Arbetsgivarens rätt att anställa på viss tid är begränsad, men inte tillräckligt.

Det största hotet mot arbetstagarebegreppet är troligtvis F-skattsedeln.

Arbetsgivare säger upp personal och ”tvingar” dem tillbaka att utföra arbetet med F-skattsedel som enda kontrakt mellan dem. Kollektivavtalen och de flesta arbetsrättslagar sätts därmed ur spel. Styrkeförhållandet förskjuts kraftigt till arbetsgivaren fördel och facket och dess medlemmar försvagas. Att stärka arbetstagaren i sin anställning måste bli ett av partiets prioriterade mål.

Vi föreslår att kongressen beslutar:

B165:1 att partiet tar fram en strategi som återtar arbetstagarens ställning i sitt förhållande gentemot arbetsgivare samt en plan för genomförande,

B165:2 att motionen översändes till riksdagsgruppen för att verka för denna sak.

Fastighetsarbetarna socialdemokratiska fackklubb, Livs avdelning 1, Hotell- och Restaurang och SEKO's stadsdelsföreningar.

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

A13:3, A13:4, A13:5, A13:6, B157:3, B166:1, B167:1, B167:2, B168:1, B169:1, B170:1, B171:1, B172:1, B172:2, B172:3, B173:1, B174:1, B174:3, C2:11, G21:4, G22:4, G23:4, G24:4, G25:3, G26:3, G27:4, G28:2, G65:7 (arbetsmiljö)

I motion B166:1 (Ängelholms arbetarekommun), B168:1 (Borås arbetarekommun), B169:1 (Eskilstuna arbetarekommun) och B171:1 (Stockholms arbetarekommun) förslås att Arbetsmiljöverkets föreskrifter bör revideras i enlighet med vad som anförs i motionen, detta för att förtydliga arbetsgivarna ansvar och skyldigheter när det gäller att förebygga risker för sin personal, särskilt i samband med ensamarbete. I motion B167:1–2 (Bodens arbetarekommun) yrkas att Bodens arbetarekommun verkar för en utveckling av arbetsmiljöarbete samt mer resurser till Arbetsmiljöverket. I motion G21:4 (Borås arbetarekommun) G22:4 (Norrköpings arbetarekommun), G27:4 (Ängelholms arbetarekommun), G23:4 (Eskilstunas

arbetarekommun), G26:3 (Örebro arbetarekommun) och motion B157:3 (Nyköpings arbetarekommun) föreslås att ökade resurser tillskjuts till det förebyggande arbetsmiljöarbetet. I motion G28:2 (Kristianstads arbetarekommun) yrkas att arbetsgivarens ansvar för arbetsmiljön och för ohälsorisker på arbetsplatsen skärps betydligt i lagstiftningen. I motion G25:3 (Trollhättans arbetarekommun) yrkas att ökade resurser tillskjuts till det förebyggande arbetsmiljöarbetet. I motion B170:1 (Borlänge arbetarekommun) yrkas att besluta ge partistyrelsen i uppdrag, att arbeta för att dessa styrda statsbidrag blir genomförda. I motion G24:4 (Stockholms arbetarekommun) yrkas att ökade resurser tillskjuts till det förebyggande arbetsmiljöarbetet, exempel regionala skyddsombudsverksamheten, Arbetsmiljöverket och forskning. I motion G65:7 (Stockholms arbetarekommun) föreslås att arbetsmiljöarbete prioriteras hårdare. Liknande krav finns i motion A13:3-6 (Malmö arbetarekommun) som vill att mer resurser satsas på utbildning och fortbildning av skyddsombud, att Arbetsmiljöverket får ökade resurser för inspektioner och att rättsväsendet får ökade resurser att utreda arbetsmiljöbrott samt att straffen för arbetsmiljöbrott skärps. I motion C2:11 (Stockholms arbetarekommun) yrkar att stärka Arbetsmiljöverket samt ge verket ett tydligt jämställdhetsuppdrag. I motion B172:1-3 (Kalmar läns partidistrikt) yrkas att det införs en lagstadgad grund- och vidareutbildning för alla skyddsombud, att de regionala skyddsombuden får tillgång till samtliga arbetsplatser inom sitt område samt att Arbetsmiljöverket får större resurser så att man kan fullfölja sitt uppdrag. I motion B173:1 (Lunds arbetarekommun) yrkas att företag ska kunna ställas till svars för arbetsmiljöbrott i enlighet med motionens intentioner. Även i motionerna B174: 1,3 (Göteborgs socialdemokratiska partidistrikt) föreslås att vi satsar mer på Arbetsmiljöverket att vi satsar mer på arbetsmiljöutbildningar.

Sverige har sedan lång tid tillbaka varit i ledande i arbetsmiljöarbetet. Detta har lett till att arbetsmiljön generellt sett blivit både tryggare och säkrare. Men arbetsmiljön har också försämrats på en rad områden – både i industrin och i tjänstesektorn. Tunga lyft, monotona arbetsuppgifter, buller, utsatthet för hälsovådliga ämnen, psykosociala faktorer, utsatt ensamarbete och hot om våld är fortfarande vanligt förekommande. Ungdomar som har hårt styrda arbeten med låg lön och utan utrymme för egen utveckling är särskilt utsatta för psykisk ohälsa. Många vittnar om att pressen och otryggheten ökar – särskilt på mindre arbetsplatser där det kan saknas ett fungerande partsgemensamt arbetsmiljöarbete. Män drabbas ofta av olycksfall i samband med arbete vid maskiner, lyftanordningar och truckar samt vid arbete på höjd. Något fler kvinnor än män drabbas av skador till följd av hot och våld, rån eller fall inomhus. En stor del av dessa fallolyckor drabbar kvinnor som arbetar inom vård och omsorg. Mellan 2005-2007 var vart tionde olycka våldsrelaterad. Banktjänstemän, försäljare och kassapersonal inom detaljhandeln, mentalvårdare, väktare, poliser och yrkesförare uppvisar höga andelar allvarliga arbetsskador på grund av hot, våld och rån. Så mycket som 70 procent av banktjänstemännens arbetsolycksfall hör ihop med hot, våld och rån.

Belastningsskadorna ligger kvar på en orimligt hög nivå. Det drabbar främst kvinnor – eftersom den fysiska arbetsmiljön alltför ofta anpassas efter män. Trögrörliga organisationer som inte tar in nya kunskaper och erfarenheter sliter ut människor. Antalet arbetsplatsolyckor är fortfarande på en hög nivå. Att människor skadas eller dör på grund av sitt arbete är oacceptabelt.

Partistyrelsen framhåller att utbildning är en av hörnstenarna för att uppnå en bättre arbetsmiljö. Ett kreativt arbete för bättre arbetsmiljö byggs i samverkan mel-

lan arbetsgivare och arbetstagare. Arbetsmiljöarbetet måste stärkas lokalt, nationellt och globalt. Både det förebyggande och det systematiska arbetsmiljöarbetet ska prioriteras hårdare. I detta spelar arbetsmarknadens parter en stor och viktig roll, menar partistyrelsen. Arbetsmiljölagen ger de yttre ramarna för vad som gäller för arbetsmiljön på jobbet. Enligt arbetsmiljölagen (AML) 3 kap 2 § är arbetsgivaren huvudansvarig för arbetsmiljön och arbetsförhållandena på arbetsplatsen. Arbetsgivaren ska vidta alla de åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagare utsätts för ohälsa eller olycksfall i arbetet. Partistyrelsen anser att arbetsgivarens huvudsakliga ansvar för arbetsmiljön och arbetsförhållandena, tydligt framgår av Arbetsmiljölagen och ser i nuläget inget behov av att genomföra en översyn av regelverket. Vad gäller motionsyrkanden om barns rätt till en bra arbetsmiljö, så delar partistyrelsen denna uppfattning men lyfter samtidigt fram att den tidigare socialdemokratiska regeringen tillsatte en utredning SOU:2006:44 ”Bättre arbetsmiljö, regler, samverkan, utbildning, avtal”, där denna fråga behandlades. Utredningen hade bland annat i uppdrag att utreda om arbetsmiljölagen bör utvidgas till att även omfatta barn. Kartläggningen av tillsynen över arbetsmiljön i förskola och fritidshem visar att det redan finns flera olika system för tillsyn på detta sätt, särskilt beträffande den fysiska miljön i förskolor och fritidshem, varvid utredningen inte föreslog någon ändring. Partistyrelsen delar i nuläget denna bedömning.

Men om tillsynen av arbetsmiljölagen ska kunna upprätthållas måste det finnas en myndighet som har verktyg och resurser för att övervaka att regelverket följs. Efter den borgerliga regeringens hårda nedskärningar av anslagen till Arbetsmiljöverket behöver arbetet med att skapa säkrare arbetsplatser repareras och återuppbyggas.

Regeringen har minskat Arbetsmiljöverkets resurser med 157,2 miljoner kronor, vilket innebär att Arbetsmiljöverket tvingas dra ner verksamheten från 760 till 553 årsarbetskrafter. Antalet inspektörer beräknas minska från 400 år 2006 till cirka 280 år 2010.

Personalneddragningarna har påverkat omfattningen på det viktiga tillsynsarbetet som inspektörerna genomför på arbetsplatserna. Resultatet blir att ett företag kan räkna med ett besök högst vart tjugonde år. ILO har en längre tid rekommenderat att det ska finnas 1 inspektör per 10 000 anställda i industriländer. När neddragningarna på Arbetsmiljöverket är genomförda så ligger Sverige troligen på ca 0,8 inspektörer/ 10 000 anställda. Det ska jämföras med Danmark som ligger på cirka 1,78 inspektörer/10 000 anställda och Norge som 2006 har knappt 1,85 inspektörer/ 10 000 anställda. Partistyrelsen ställer sig bakom de motioner som yrkar på att arbetsmiljöarbetet måste rustas upp och att Arbetsmiljöverket måste ges förutsättningar och resurser för att kunna utföra sitt uppdrag.

Partistyrelsen vill i sammanhanget framhålla att vi socialdemokrater bland annat föreslagit ökade anslag till Arbetsmiljöverket för fler inspektörer, särskilda satsningar på kvinnors arbetsmiljö.

Medlen till funktionsutbildning av skyddsombud, huvudskyddsombud och regionala skyddsombud och medlen till bolagsstyrelsrepresentanter och för EU-bevakning togs bort när den borgerliga regeringen lade ned Arbetstlivsinstitutet. Det kommer att resultera i att skyddsombuden får sämre utbildning och därigenom svårare att ställa krav på åtgärder i arbetsmiljöarbetet. Exempelvis deltog 1 146 personer i LO:s arbetsmiljöutbildningar 2006 men året därpå hade antalet sjunkit till 374.

Utbildning är en av hörnstenarna i arbetsmiljöarbetet. LO:s undersökning

”Samverkan för bättre arbetsmiljö – skyddsombudets arbete och erfarenheter” (2008) visar att en så stor andel som 40 procent av skyddsombuden inte fått någon utbildning i arbetsmiljö under det senaste året. Tre av fyra regionala skyddsombud uppger att de vill ha utbildning i sociala och psykosociala frågor. Exempelvis efterfrågas kunskaper i kris- och konflikthantering. Arbetsanpassning och rehabilitering, arbetsorganisation och belastningsekonomi kommer också högt upp. Undersökningen visar att det finns ett stort behov av branschanpassad utbildning i arbetsmiljö. För att de regionala skyddsombuden ska kunna utföra sina uppgifter på ett bra sätt, krävs investeringar i kompetensutveckling.

Enligt partistyrelsens uppfattning måste utbildningen och stöden till de regionala skyddsombuden (RSO) och till de skyddsombud som är verksamma ute på arbetsplatserna stärkas. Det handlar om att anpassa jobbet efter människan och att utveckla arbetsorganisationen. Ett bra organiserat arbete är ofta avgörande för att minska antalet olycksfall, belastningsjukdomar och för att förbättra den psykosociala hälsan.

Flera motionärer lyfter fram problematiken runt arbetsmiljöbrott. I ett modernt land som Sverige måste givetvis arbetsgivare kunna erbjuda en trygg arbetsmiljö. Såväl Arbetsmiljöverket som polis och åklagare är överens om att kvaliteten på utredningar om arbetsmiljöbrott är väldigt skiftande inom landet. Endast en liten del av anmälningarna leder till åtal eller strafföreläggande. Samtidigt visar förekomsten av arbetsplatsolyckor att det finns allvarliga brister i arbetsmiljön. Partistyrelsen anser att ett väl fungerande samarbete mellan inte bara mellan polismyndigheterna utan även inom rättsväsendet är viktigt för att öka uppklarandet av arbetsmiljöbrott. Polisens utredningsverksamhet rörande arbetsmiljöbrott måste därför alltid bedrivas i nära samarbete med såväl åklagare som personal från Arbetsmiljöverket. Vid Åklagarmyndigheten handläggs arbetsmiljöbrott av myndighetens miljöåklagare. Miljöåklagarna är specialiserade på frågor som rör miljö- och arbetsmiljöbrott och har genomgått utbildning som specifikt inriktats på arbetsmiljöbrott. Åklagarmyndighetens utvecklingscentrum i Malmö bedriver till exempel rättslig utveckling och tillsyn när det gäller arbetsmiljöbrott bland annat för att uppnå en likartad rättstillämpning inom brottsområdet.

För att höja kompetensen rörande arbetsmiljöbrott vill partistyrelsen betona vikten av att Rikspolisstyrelsen, Arbetsmiljöverket och Åklagarmyndigheten arrangerar och genomför nationella och regionala utbildningsseminarier samt att den utbildning rörande arbetsmiljöbrott som ingår i grundutbildningen på polis-högskolan utvecklas.

Omfattningen av ensamarbete har ökat kraftigt i Sverige under de senaste åren. Arbeten där den anställda arbetar ensam och kan råka ut för hot, våld och trakasserier höjer risken för ohälsa. Känt är också att ensamarbete i sig kan skapa social isolering, olust, känsla av otillräcklighet, förlust av färdigheter, sämre lärande och sämre utveckling i arbetet samt förluster av social kompetens. Likaså höjer ensamarbete risken att skadas fysiskt eller psykiskt där de förekommer våld och hot eller där man ensam måste hantera tunga eller svåra bördor. Dessa risker omfattas av Arbetsmiljöverkets regler men ofta saknas det bra rutiner för hantering av riskerna. Arbetsmiljölagen omfattar dessa psykiska och sociala skador, men här saknas föreskrifter som kan förenkla detta skyddsarbete.

Partistyrelsen anser därför att det kan vara rimligt att Arbetsmiljöverket reviderar föreskrifterna (AFS) om ensamarbete samt verkar för att Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ensamarbete kompletteras med regler som förebygger skador och

sociala förluster orsakade av ensamarbete. Partistyrelsen anser också att det kan vara skäligt att sådana regler även justeras i överenskommelse med arbetsgivaren.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna B157:3, G21:4, G22:4, G23:4, G24:4, G25:3, G26:3, G27:4, G65:7,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet A13:3, A13:4, A13:5, A13:6, B166:1, B167:1, B167:2, B168:1, B169:1, B170:1, B171:1, B172:1, B172:2, B172:3, B173:1, B174:1, B174:3, C2:11, G28:2.

Motion B166

Ängelholms arbetarekommun

Ensamarbete och psykosocial arbetsmiljö

Varje dag rånas mellan två och tre butiker i Sverige. Varje dag utsätts alltså butikspersonal för psykiskt, och i värsta fall också fysiskt, våld på sin arbetsplats. Rånen innebär inte bara ett trauma för de personer som utsätts för dem, de ideligen förekommande butiksrånen leder också till en utbredd rädsla inför den uppenbara risken att bli den som utsätts för våld och hot i sitt arbete. Detta är en oro som butikspersonal delar med flera andra yrkesgrupper, en utbredd stressfaktor i arbetslivet och därmed ett allvarligt arbetsmiljöproblem.

Antalet butiksrån har ökat kraftigt sedan mitten av 1970-talet, mellan 1975 och 2007 syns en ökning på 299 procent. Förekomsten av skjutvapen i samband med dessa rån har under samma period ökat med hela 558 procent. År 2008 har redan blivit ett svart år i statistiken. Siffror från Brottsförebyggande rådet (Brå) visar på en 20-procentig ökning av butiksrånen under årets första hälft, jämfört med samma period 2007.

Förekomsten av ensamarbete är en nyckelfråga i sammanhanget. I en Brå-rapport från 2002 konstaterades att två tredjedelar av butiksrånen riktas mot ensam bemannade butiker. Störst är rånrisken i storstadsregionerna och vid stängningsdags.

Rån, hot och våldsituationer i arbetslivet är ett allvarligt psykosocialt arbetsmiljöproblem och tyvärr hamnar denna typ av arbetsmiljöfrågor ofta i skymundan av frågor som rör fysisk arbetsmiljö. Att så sker är ett problem ur jämställdhetssynpunkt. De psykosociala arbetsmiljöproblemen är många gånger mest uppenbara inom kvinnodominerade branscher såsom just handeln, men också exempelvis restaurangbranschen och inom vård och omsorg. Det handlar om yrken där möten med tredje part, kunder och patienter, är ett centralt inslag.

Parterna på arbetsmarknaden har ett stort ansvar i det förebyggande arbetet och när det gäller just rån, hot och våld i butiker arbetar Handelsanställdas förbund och Svensk Handel tillsammans med polisen utifrån ett 13-punktsprogram för att förebygga butiksrån. Handlare som uppfyller programmet säkerhetscertifierats. Men också arbetsmiljölagstiftningen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter är av stor vikt. För att facket skyddsombud ska få genomslag för sina krav behövs skarpare skrivningar gällande arbetsgivaransvaret i arbetsmiljöverkets föreskrifter.

I 3 kapitel 2§ arbetsmiljölagen lyfts fram att arbetsgivaren har skyldighet att vidta alla åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet, och att denna skyldighet också omfattar beaktandet av den särskilda risk för ohälsa och olycksfall som ensamarbete kan innebära.

I AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön stadgas också att arbetsgivaren har ansvaret för säkerheten på arbetsplatsen och att arbetsgivaren ska utreda risker samt vidta förebyg-

gande åtgärder. Föreskriften uttrycker tydligt att arbetsuppgifter som innebär en påtaglig risk för våld eller hot om våld inte får utföras som ensamarbete. AFS 1982:3 Ensamarbete tillåter ensamarbete men inskränker det vid påtaglig risk och stark psykisk påfrestning. När det gäller den sistnämnda föreskriften bör övervägas att istället avstyrka ensamarbete men föreskriva att det kan accepteras under lämpliga omständigheter, detta för att betona att beslut om ensamarbete måste föregås av en ordentlig riskbedömning. Det är arbetsgivarens ansvar att eliminera negativa konsekvenser för den som arbetar ensam, och arbetsgivaren måste därför åläggas att precisera arbetets organisering, rutiner för stöd och hjälp, kompetens hos arbetsledning osv.

Mycket har nämligen förändrats i arbetslivet sedan arbetsmiljöverkets föreskrifter om ensamarbete, våld och hot i arbetsmiljön samt systematiskt arbetsmiljöarbete författades. Inom handeln handlar det om sena öppettider, lägen med låga hyreskostnader och slimmad personalstyrka. Till detta ska också fogas tjänster och varor som förts in i butikerna och som genom sin stöldbegärlighet innebär en ökad utsatthet för butikspersonal. Arbetsgivare bör se även till dessa faktorer inför ett eventuellt beslut om att tillämpa ensamarbete, till exempel butikens placering, närområdets karaktär, närhet till polis och väktare.

Arbetsmiljöverket bör med anledning av det som anförts i motionen ges i uppdrag att se över föreskrifterna om ensamarbete samt föreskrifter kopplade till detta. I denna översyn bör särskilt övervägas hur föreskrifterna kan skärpas i syfte att tydliggöra arbetsgivarnas ansvar och skyldigheter när det gäller att i största möjliga mån eliminera risker vid ensamarbete.

Vi föreslår därför kongressen besluta:

B166:1 att arbetsmiljöverkets föreskrifter bör revideras i enlighet med vad som anförts i motionen, detta för att tydliggöra arbetsgivarnas ansvar och skyldigheter när det gäller att förebygga risker för sin personal, särskilt i samband med ensamarbete.

Lars Nyander, Södra socialdemokratiska förening
Ängelholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B167

Bodens arbetarekommun

Arbetsmiljö

Under år 2007-2009 ska arbetsmiljöverkets budget bantas 160 miljoner kronor. Personalstyrkan ska minskas från 800 anställda till 500 personer. Detta får allvarliga konsekvenser. Neddragningarna innebär bland annat att tillsyningsinspektörer försvinner. Det kommer att innebära färre arbetsplatsbesök och minskade resurser för arbete med nya föreskrifter. Det förebyggande arbetsmiljöarbetet kommer att få försämrad kvalitet. Antalet dödsolyckor i arbetet har ökat mellan år 2006- 2007 och detta har koppling till neddragningarna. Regeringens sparåtgärder får ett högt pris, nämligen arbetstagarnas liv och hälsa. Vi befarar att denna negativa trend kommer att fortsätta.

Med anledning av ovanstående föreslår vi följande:

B167:1 att Bodens arbetarekommun verkar för en utveckling av arbetsmiljöarbete

B167:2 att Bodens arbetarekommun verkar för mer resurser till Arbetsmiljöverket

Kommunal Norrbotten Sektion 12

Bodens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B168

Borås arbetarekommun

Ensamarbete och psykosocial arbetsmiljö

Varje dag rånas mellan två och tre butiker i Sverige. Varje dag utsätts alltså butikspersonal för psykiskt, och i värsta fall också fysiskt, våld på sin arbetsplats. Rånen innebär inte bara ett trauma för de personer som utsätts för dem, de ideligen förekommande butiksrånen leder också till en utbredd rädsla inför den uppenbara risken att bli den som utsätts för våld och hot i sitt arbete. Detta är en oro som butikspersonal delar med flera andra yrkesgrupper, en utbredd stressfaktor i arbetslivet och därmed ett allvarligt arbetsmiljöproblem.

Antalet butiksrån har ökat kraftigt sedan mitten av 1970-talet, mellan 1975 och 2007 syns en ökning på 299 procent. Förekomsten av skjutvapen i samband med dessa rån har under samma period ökat med hela 558 procent. År 2008 riskerar att bli ännu ett svart år i statistiken. Siffror från Brottsförebyggande rådet (Brå) visar på en 20-procentig ökning av butiksrånen under årets första hälft, jämfört med samma period 2007.

Förekomsten av ensamarbete är en nyckelfråga i sammanhanget. I en Brå-rapport från 2002 konstaterades att två tredjedelar av butiksrånen riktas mot ensam bemannade butiker. Störst är rånrisken i storstadsregionerna och vid stängningsdags.

Rån, hot och våldsituationer i arbetslivet är ett allvarligt psykosocialt arbetsmiljöproblem och tyvärr hamnar denna typ av arbetsmiljöfrågor ofta i skymundan av frågor som rör fysisk arbetsmiljö. Att så sker är ett problem ur jämställdhetssynpunkt. De psykosociala arbetsmiljöproblemen är många gånger mest uppenbara inom kvinnodominerade branscher såsom just handeln, men också exempelvis restaurangbranschen och inom vård och omsorg. Det handlar om yrken där möten med tredje part, kunder och patienter, är ett centralt inslag.

Parterna på arbetsmarknaden har ett stort ansvar i det förebyggande arbetet och när det gäller just rån, hot och våld i butiker arbetar Handelsanställdas förbund och Svensk Handel tillsammans med polisen utifrån ett 13-punktsprogram för att förebygga butiksrån. Handlare som uppfyller programmet säkerhetscertifierats. Men också arbetsmiljölagstiftningen och arbetsmiljöverkets föreskrifter är av stor vikt. För att facket skyddsombud ska få genomslag för sina krav behövs skarpare skrivningar gällande arbetsgivaransvaret i Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

I 3 kapitel 2 § arbetsmiljölagen lyfts fram att arbetsgivaren har skyldighet att vidta alla åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet, och att denna skyldighet också omfattar beaktandet av den särskilda risk för ohälsa och olycksfall som ensamarbete kan innebära.

AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön stadgas också att arbetsgivaren har ansvaret för säkerheten på arbetsplatsen och att arbetsgivaren ska utreda risker samt vidta förebyggande åtgärder. Föreskriften uttrycker tydligt att arbetsuppgifter som innebär en påtaglig risk för våld eller hot om våld inte får utföras som ensamarbete. AFS 1982:3 Ensamarbete tillåter ensamarbete men inskränker det vid påtaglig risk och stark psykisk påfrestning. När det gäller den sistnämnda föreskriften bör övervägas att istället avstyrka ensamarbete men föreskriva att det kan accepteras under lämpliga omständigheter, detta för att betona att beslut om ensamarbete måste föregås av en ordentlig riskbedömning. Det är arbetsgivarens ansvar att eliminera negativa konsekvenser för den som arbetar ensam, och arbetsgivaren måste därför åläggas att precisera arbetets organisering, rutiner för stöd och hjälp, kompetens hos arbetsledning osv.

Mycket har nämligen förändrats i arbetslivet sedan arbetsmiljöverkets föreskrifter om ensamarbete, våld och hot i arbetsmiljön samt systematiskt arbetsmiljöarbete författades.

Inom handeln handlar det om sena öppettider, lägen med låga hyreskostnader och slimmad personalstyrka. Till detta ska också fogas tjänster och varor som förts in i butikerna och som genom sin stöldbegärlighet innebär en ökad utsatthet för butikspersonal. Arbetsgivare bör se även till dessa faktorer inför ett eventuellt beslut om att tillämpa ensamarbete, till exempel butikens placering, närområdets karaktär, närhet till polis och väktare.

Arbetsmiljöverket bör med anledning av det som anförts i motionen ges i uppdrag att se över föreskrifterna om ensamarbete samt föreskrifter kopplade till detta. I denna översyn bör särskilt övervägas hur föreskrifterna kan skärpas i syfte att tydliggöra arbetsgivarnas ansvar och skyldigheter när det gäller att i största möjliga mån eliminera risker vid ensamarbete.

Vi föreslår därför partikongressen besluta:

B168:1 att arbetsmiljöverkets föreskrifter bör revideras i enlighet med vad som anförts i motionen, detta för att tydliggöra arbetsgivarnas ansvar och skyldigheter när det gäller att förebygga risker för sin personal, särskilt i samband med ensamarbete.

Anders Ryd, Handels socialdemokratiska förening

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B169

Eskilstuna arbetarekommun

Ensamarbete och psykosocial arbetsmiljö

Varje dag rånas mellan två och tre butiker i Sverige. Varje dag utsätts alltså butikspersonal för psykiskt, och i värsta fall också fysiskt, våld på sin arbetsplats. Rånen innebär inte bara ett trauma för de personer som utsätts för dem, de ideligen förekommande butiksrånen leder också till en utbredd rädsla inför den uppenbara risken att bli den som utsätts för våld och hot i sitt arbete. Detta är en oro som butikspersonal delar med flera andra yrkesgrupper, en utbredd stressfaktor i arbetslivet och därmed ett allvarligt arbetsmiljöproblem.

År 2008 riskerar att bli ännu ett svart år i statistiken. Siffror från Brottsförebyggande rådet (Brå) visar på en 20-procentig ökning av butiksrånen under årets första hälft, jämfört med samma period 2007. Förekomsten av ensamarbete är en nyckelfråga i sammanhanget. I en Brå-rapport från 2002 konstaterades att två tredjedelar av butiksrånen riktas mot ensam bemannade butiker. Störst är rånrisken i storstadsregionerna och vid stängningsdags.

Rån, hot och våldssituationer i arbetslivet är ett allvarligt psykosocialt arbetsmiljöproblem och tyvärr hamnar denna typ av arbetsmiljöfrågor ofta i skymundan av frågor som rör fysisk arbetsmiljö. Att så sker är ett problem ur jämställdhetssynpunkt. De psykosociala arbetsmiljöproblemen är många gånger mest uppenbara inom kvinnodominerade branscher såsom just handeln, men också exempelvis restaurangbranschen och inom vård och omsorg. Det handlar om yrken där möten med tredje part, kunder och patienter, är ett centralt inslag.

Parterna på arbetsmarknaden har ett stort ansvar i det förebyggande arbetet och när det gäller just rån, hot och våld i butiker, men också arbetsmiljölagstiftningen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter är av stor vikt. För att facket skyddsombud ska få genomslag för sina krav behövs skarpare skrivningar gällande arbetsgivaransvaret i arbetsmiljöverkets föreskrifter.

I 3 kapitel 2 § Arbetsmiljölagen lyfts fram att arbetsgivaren har skyldighet att vidta alla åtgärder för att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet, och att denna skyldighet också omfattar beaktandet av den särskilda risk för ohälsa och olycksfall som ensamarbete kan innebära.

I AFS 1993:2 Våld och hot i arbetsmiljön stadgas också att arbetsgivaren har ansvaret för säkerheten på arbetsplatsen och att arbetsgivaren ska utreda risker samt vidta förebyggande åtgärder. Föreskriften uttrycker tydligt att arbetsuppgifter som innebär en påtaglig risk för våld eller hot om våld inte får utföras som ensamarbete. AFS 1982:3 Ensamarbete tillåter ensamarbete men inskränker det vid påtaglig risk och stark psykisk påfrestning. När det gäller den sistnämnda föreskriften bör övervägas att istället avstyrka ensamarbete men föreskriva att det kan accepteras under lämpliga omständigheter, detta för att betona att beslut om ensamarbete måste föregås av en ordentlig riskbedömning. Det är arbetsgivarens ansvar att eliminera negativa konsekvenser för den som arbetar ensam, och arbetsgivaren måste därför åläggas att precisera arbetets organisering, rutiner för stöd och hjälp, kompetens hos arbetsledning och så vidare.

Mycket har nämligen förändrats i arbetslivet sedan arbetsmiljöverkets föreskrifter om ensamarbete, våld och hot i arbetsmiljön samt systematiskt arbetsmiljöarbete författades. Inom handeln handlar det om sena öppettider, lägen med låga hyreskostnader och slimmad personalstyrka. Till detta ska också fogas tjänster och varor som förts in i butikerna och som genom sin stöldbegärlighet innebär en ökad utsatthet för butikspersonal. Arbetsgivare bör se även till dessa faktorer inför ett eventuellt beslut om att tillämpa ensamarbete, till exempel butikens placering, närområdets karaktär, närhet till polis och väktare.

Arbetsmiljöverket bör med anledning av det som anförts i motionen ges i uppdrag att se över föreskrifterna om ensamarbete samt föreskrifter kopplade till detta. I denna översyn bör särskilt övervägas hur föreskrifterna kan skärpas i syfte att tydliggöra arbetsgivarens ansvar och skyldigheter när det gäller att i största möjliga mån eliminera risker vid ensamarbete.

Handels socialdemokratiska förening yrkar:

B169:1 att arbetsmiljöverkets föreskrifter bör revideras i enlighet med vad som anförts i motionen, detta för att tydliggöra arbetsgivarens ansvar och skyldigheter när det gäller att förebygga risker för sin personal, särskilt i samband med ensamarbete.

Handels socialdemokratiska förening

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B170

Borlänge arbetarekommun

Barns rätt till en bra arbetsmiljö i förskolan

Barn vistas idag i allt större grupper på dagis och förskola. Lokalerna är ofta inte utformade efter den storleken på grupperna. Otillräckligt med utrymme, obefintlig bullerdämpning som gör att miljön blir ohälsosam för både barn och personal. Hörselskador bland personal är dokumenterad förutom den fysiska press som också många gånger finns.

Barn känsliga hörsel kan för framtiden påverkas på ett negativt sätt.

Varje förälder med barn på dagis och förskola vet att det kan ta flera timmar efter det att barnet kommit hem, innan deras röstläge är normalt.

Detta är oacceptabelt!

Ett sätt att förändra detta är genom styrda statsbidrag till kommunerna, ett bidrag som ska gå till bullerdämpande åtgärder. Kommunerna kan då åtgärda problemen, trots ett pressat ekonomiskt läge.

Jag föreslår partikongressen:

B170:1 att besluta att ge partistyrelsen och riksdagsgruppen i uppdrag, att arbeta för att dessa styrda statsbidrag blir genomförda.

Duv Lars Gunnar Lech

Borlänge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B171 Stockholms arbetarekommun

Stoppa rånen genom säkerhet för de anställda

Varje dag rånas mellan två och tre butiker i Sverige. Bland de butiker som blivit rånade finns flera av våra butiker i Bagarmossen. Varje gång ett butiksran inträffar drabbas främst de anställda och deras anhöriga av den chock som kan uppstå. Rånen berör också oss som bor i området. Vi kan träffa på en beväpnad rånare på flykt. Det kan vara när vi är på väg hem från förskola, skola eller någon fritidsaktivitet med våra barn. En enkätundersökning som Bagarmossens socialdemokratiska förening genomfört bland de boende i Bagarmossen visar på den oro som medborgarna här känner. Rånen är en bidragande orsak till oron.

Antalet butiksran har ökat kraftigt sedan mitten av 1970-talet, mellan 1975 och 2007 syns en ökning på 299 procent. Förekomsten av skjutvapen i samband med dessa ran har under samma period ökat med hela 558 procent. År 2008 riskerar att bli ännu ett svart år i statistiken. Siffror från Brottsförebyggande rådet (Brå) visar på en 20-procentig ökning av butiksranen under årets första hälft, jämfört med samma period 2007.

Det man kan se är att förekomsten av ensamarbete är en bidragande orsak till val av butik. I en Brå-rapport från 2002 konstaterades att två tredjedelar av butiksranen riktas mot ensam bemannade butiker. Störst är rånrisken i storstadsregionerna och vid stängningsdags.

Säkrare butiker ger tryggare medborgare

Parterna på arbetsmarknaden har ett stort ansvar i det förebyggande arbetet och när det gäller just ran, hot och våld i butiker arbetar Handelsanställdas förbund och Svensk Handel tillsammans med polisen utifrån ett 13-punktsprogram för att förebygga butiksran. Handlare som uppfyller programmet säkerhetscertifierats. Men också arbetsmiljölagstiftningen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter är av stor vikt. För att fackets skyddsombud ska få genomslag för sina krav behövs skarpare skrivningar gällande arbetsgivaransvaret i Arbetsmiljöverkets föreskrifter.

Mycket har nämligen förändrats i arbetslivet sedan Arbetsmiljöverkets föreskrifter om ensamarbete, våld och hot i arbetsmiljön samt systematiskt arbetsmiljöarbete skrevs. Inom handeln handlar det om sena öppettider, lägen med låga hyreskostnader och slimmad personalstyrka. Till detta ska också fogas tjänster och varor som förts in i butikerna och som genom sin stöldbegärlighet innebär en ökad utsatthet för butikspersonal. Arbetsgivare bör se även till dessa faktorer inför ett eventuellt beslut om att tillämpa ensamarbete, till exempel butikens placering, närområdets karaktär, närhet till polis och väktare.

Arbetsmiljöverket bör ges i uppdrag att se över föreskrifterna om ensamarbete samt föreskrifter kopplade till detta. I denna översyn bör särskilt övervägas hur föreskrifterna kan skärpas i syfte att tydliggöra arbetsgivarnas ansvar och skyldigheter när det gäller att i största möjliga mån eliminera risker vid ensamarbete.

Bagarmossens socialdemokratiska förening föreslår därför att:

B171:1 att Socialdemokraterna verkar för att Arbetsmiljöverkets föreskrifter revideras, detta för att tydliggöra arbetsgivarnas ansvar och skyldigheter när det gäller att förebygga risker för sin personal, särskilt i samband med ensamarbete.

Bagarmossens socialdemokratiska förening
Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B172

Kalmar läns partidistrikt

Bättre arbete kring arbetsskador

Situationen på arbetsplatserna blir värre. Ökad avkastning och krav på mer arbete på mindre tid leder till ökad stress och fler skador. Stressen på arbetsplatserna bidrar samtidigt till att det strategiska och förebyggande arbetet får stiga åt sidan. En stressad arbetsplats har mindre tolerans för sjuka kollegor som inte kan arbeta fullt ut.

Det är idag viktigare att komma högt upp i näringslivsrankingen med hög effektivitet. Det borde istället vara något att sträva efter att ha en frisk arbetsplats med hög arbetsglädje. Den borgerliga politik som förs i landet försämrar inte bara regler och de faktiska förutsättningarna för människor. Den borgerliga politiken förstör också anseendet för fackligt arbete och synen på löntagarnas rättigheter försämrar i takt med att politiken får fortgå.

Denna förskjutning i värderingar blir tydlig när det handlar om arbetsskador. Det finns de som anför att det inte alls är så men ändå finns tydliga tendenser på begynnande arbetsskador, men de maskeras i uttag av semester och ledighet. Kroppen får då vila upp sig och skadan kommer inte upp till ytan. Det finns många argument för att det inte är arbetet som är orsak till skadan. Privatlivet och andra saker avgör, hörs det ofta från arbetsgivarhåll. Situationen på arbetet är ofta det som får bägaren att rinna över.

Skyddsombuden

Skyddsombudens ställning behöver stärkas. Det är svårt att rekrytera skyddsombud och det beror i många stycken på dåliga möjligheter att utföra uppdraget och på brister i introduktion och utbildning. Vi anser att skyddsombud på samtliga nivåer måste ha utbildning för sitt uppdrag. Det handlar både om att höja kvalitén och öka statusen på uppdraget. Det ska vara en merit att ha varit skyddsombud. De lokala skyddsombudens arbetssituation skulle kunna underlättas om de regionala skyddsombuden hade tillträde till alla arbetsplatser. På så sätt kan man få in någon mer utifrån som lättare kan agera på en arbetsplats som inte fungerar.

Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket har till uppdrag att se till att lagar och regler som berör arbetet följs. De ska dels inspektera och dels föra statistik inom sitt område. Upplevelsen är att verket idag inte har de resurser som krävs för att kunna utföra sitt uppdrag. Man hinner inte inspektera arbetsplatser i takt med det behov som finns och man har inte heller tid att bistå skyddsorganisationer på arbetsplatser med rådgivning och stöd för att man lokalt ska kunna göra ett gott arbete. Regeringen har under sina två år skurit ner på resurserna till verket och det har lett till en hög arbetsbelastning. För att på ett bättre sätt kunna uppfylla sitt uppdrag om att ta ett helhetsansvar på arbetsmiljön på de svenska arbetsplatserna krävs ytterligare resurser.

Mellan stolarna

Idag finns det flera stolar man kan hamna på i den svenska arbetsmarknaden. Det handlar om bedömningar från Arbetsförmedlingen, a-kassan och Försäkringskassan. Till exempel kan Arbetsförmedlingen bedöma att en arbetsskada innebär att man inte står till arbetsmarknadens förfogande, men Försäkringskassan anser ändå att man har arbetsförmåga. Det kan även vara olika bedömningar mellan a-kassa och de bägge andra instanserna. Det är inte rimligt att olika aktörer gör olika bedömningar om samma person och samma skada. En utebliven a-kassa eller sjukersättning ger stora problem för en person.

Den finansiella samordningen Finsam, som infördes av den socialdemokratiska regeringen 2004, har utgjort ett mycket viktigt första steg när det gäller samverkan mellan myndigheter och organisationer. De positiva lärdomar som vunnits i finsamprojektet, som riktas mot långtidssjukskrivna med komplext behov av stöd, måste utvecklas vidare. Finsammodellen kan vara utgångspunkten för att också fånga upp och ge stöd till personer med arbetsskada. Ingen ska behöva hamna mellan stolarna.

Därför föreslår vi:

B172:1 att det införs lagstadgad grund- och vidareutbildning för alla skyddsombud,

B172:2 att de regionala skyddsombuden får tillgång till samtliga arbetsplatser inom sitt område,

B172:3 att Arbetsmiljöverket får större resurser så att man kan fullfölja sitt uppdrag,

B172:4 att partiet utser en grupp som arbetar fram förslag, så att ingen arbetsskada ska hamna mellan systemens stolar då det gäller rätten till ersättning och rehabilitering till arbete.

Kalmar län partidistrikt, Blekinge partidistrikt, Kronoberg partidistrikt och LO-distriktet Sydost.

Motion B173 Lunds arbetarekommun

Ställ företagen till svars för arbetsplatsolyckor

Mellan 2000 och 2003 inträffade 185 dödsolyckor på arbetsplatser i Sverige. Bara tio arbetsgivare dömdes till ansvar. Av det totala antalet arbetsplatsolyckor (92 800 st) 2003 gick bara 0,05 procent (51 fall) till domstol.

Arbetsmiljön bör anpassas till människan och det kommer inte att hända om inte konsekvenserna av att inte göra det svider rejält för arbetsgivaren. I Sverige brister reglerna om arbetsmiljöbrott i ett väsentligt avseende som gör det mycket svårt att ställa arbetsgivarna till svars för arbetsplatsolyckor. Det går inte att juridisk ställa företag till svars för brott som begås i verksamheten, utan ansvar kan bara riktas mot företrädare och anställda i företagen. Det får bland annat som följd att när flera personer på ett företag tillsammans kan anses ha bidragit till en undermålig arbetsmiljö så går vanligen alla fria eftersom ingen enskild ansvarig kan pekas ut. Den som framförallt tjänar pengar på bristande arbetsmiljö, företaget, kan inte ställas till svars för brott som begås i dess verksamhet.

Ett bättre system vore att företagen ställdes till svars för arbetsmiljöbrott och ålades ekonomiska sanktioner. Sverige är faktiskt ett av de få länder i världen där detta inte är möjligt idag. Även de andra nordiska länderna, som ofta har ungefär samma syn som vi på straffrättslagstiftning, har numera infört möjligheten att åtala företag för brott, just för att komma till rätta med bl.a. arbetsmiljöbrott.

Det är inte värdigt ett demokratiskt samhälle som Sverige att i genomsnitt 50 män-

niskor avlider på sitt arbete varje år och att företagen som tjänar pengar på att inge göra något åt orsakerna till det går ostraffade.

Därför yrkar jag:

B173:1 att företag ska kunna ställas till svars för arbetsmiljöbrott i enlighet med motionens intentioner.

Martin Andersson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B174

Göteborgs partidistrikt

Förebyggande arbetsmiljö

Idag har man tagit bort väldigt mycket pengar från Arbetsmiljöverket och Arbetslivsinstitutet vilket gör att det inte finns så mycket resurser för att se hur företagen sköter sitt arbetsmiljöarbete. Det är viktigt att företagen får krav på sig att arbeta förebyggande med arbetsmiljön och att de får ta större ansvar för att rehabilitera sina anställda tillbaka i jobb.

Därför yrkar vi:

B174:1 att vi satsar mer på Arbetsmiljöverket,

B174:2 att vi återinför Arbetslivsinstitutet igen,

B174:3 att vi satsar mer på arbetsmiljöutbildningar.

Gabriel Veble, Anneli Eriksson, Annelie Fåglund, Gaiz Anadolyan, Joakim Hagberg, Mikael Strömberg och Leif Falkenström

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

A13:7, A13:8, B162:2, B162:3, B162:4, B162:6, B174:2, B175:1, B176:1, B177:1, B178:1, C2:9 (arbetslivsforskning)

Motion B175:1 (Gävle arbetarekommun) vill återinföra Arbetslivsinstitutet till sin tidigare skepnad och verksamhet. I motion B176:1 (Karlskrona arbetarekommun) yrkas att verka för att om Arbetslivsinstitutet ska kunna fullfölja sitt uppdrag och utveckla sin verksamhet, ges ökade ekonomiska resurser för att kunna bemanna upp inspektionsverksamheten, den verksamhet som får direkt genomslag på arbetsplatsen och som på allvar driver arbetsmiljöarbetet framåt. Motion B177:1 (Karlskrona arbetarekommun) vill att partiet verkar för att Arbetslivsinstitutet återskapas och att ekonomiska anslag ska tillföras enligt tidigare modell. I motion B162:2-4,6 (Eskilstuna arbetarekommun) föreslås att kontinuitet och förnyelse görs till utgångspunkter och att goda arbetslivsforskningsmiljöer byggs upp på de regionala högskolorna och universiteten och att ett mindre, nationellt samordnande arbetslivsforskningscentrum byggs upp, att nya relevanta arbetslivsforskningsfonder skapas, att forskning kring fackliga kunskapsbehov blir en del av de nya goda arbetslivsforskningsmiljöerna och att långsiktiga regionala fackliga FoU-resurser successivt skapas för LO-distrikten. Eftersom forskning om hållbar utveckling i arbetslivet kräver helhetssyn och beaktande av komplexiteten behöver problematisering, tvärvetenskapliga och systemkritiska perspektiv prioriteras samt ett hållbart arbetsliv och en hållbar arbetslivsutveckling samt yrkar på arbetslivsforskning och

att forskningsområdet hälsofrämjande arbetsliv och arbetsplatser ges väsentliga medel att utvecklas. I motion B178:1 (Sandvikens arbetarekommun) yrkas på att Arbetslivsinstitutet återinförs till sin verksamhet. Motion A13:7-8 (Malmö arbetarekommun) yrkar att straffen för arbetsmiljöbrott skärps, att Sverige ska bli ledande inom forskning om arbetsmiljö, arbetslivets villkor och demokratisk arbetsorganisation samt att Arbetslivsinstitutet nystartas. I motion C2:9 (Stockholms arbetarekommun) föreslås att en arbetslivsforskning med tydlig koppling till kvinnors och mäns arbeten återupptas. Motion B174:2 (Göteborgs partidistrikt) yrkar att vi återinför Arbetslivsinstitutet igen.

Från att ha varit världsledande är Sverige idag vingklippt när det gäller arbetslivsforskning. När den borgerliga regeringen lade ner Arbetslivsinstitutet gick värdefull forskning inom en mängd arbetslivsrelaterade områden till spillo.

Den samordnade forskningen inom arbetsorganisation, ergonomi och belastning samt fysikaliska och kemiska hälsorisker har upphört. Detsamma gäller för Arbetslivsinstitutets uppgift att ta fram modeller för en bra arbetsmiljö och forska om hur man förebygger och bekämpar ohälsa kopplad till dålig arbetsmiljö. Därutöver har Arbetslivsinstitutets utbildningar för personal inom företagshälsovården och fackligt förtroendevalda upphört. Sverige har även dragit tillbaka sin representation i de stora internationella samarbetsorganen, en uppgift som tidigare legat på Arbetslivsinstitutet. Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap, FAS, skriver bland annat att svensk arbetslivsforskning har fått vidkännas en påtaglig kapacitetssänkning på grund av nedläggningen av Arbetslivsinstitutet.

FAS uppskattar att resurserna till arbetslivsforskning minskar med omkring 200 miljoner kronor per år på grund av Arbetslivsinstitutets nedläggning. Arbetslivsforskningens kapacitetssänkning tydliggörs i en enkätundersökning som genomfördes 2008 bland alla före detta ALI-anställda. Den visar att antalet disputerade forskare som fortfarande sysslade med arbetslivsrelaterad forskning nästan halverades mellan nedläggningsbeslutet och hösten 2008. Många forskare fick vid nedläggningen löneomedel som varar längst fram till mitten av 2010 och man kan befara att fler forskare kommer att lämna forskningsområdet. Till detta kommer att ganska många av de forskare som hamnar på olika högskoleinstitutioner gled ifrån den rena arbetslivsforskningen. De är mer inne på områden som högskolan prioriterar, och där är kampen om forskningsmedlen hård.

Ytterligare ett oroande resultat av regeringens drastiska resursförsvagning är att unga, lovande forskare inte vågar satsa 20 år av sina liv på arbetslivsforskning på grund av att det saknas finansiering och stöd i en sådan karriärutveckling.

När förhållandena på den svenska arbetsmarknaden ändras i snabb takt är behovet av arbetslivsforskning särskilt stort. Partistyrelsen menar att det är viktigt att någon vågar ställa nya och kritiska frågor, utveckla nya metoder och grepp som lägger en grund för framtidens lösningar. En framgångsrik politik på arbetslivsområdet kräver en fortlöpande dialog med forskningen och att arbetslivsforskningen måste ha en praktisk tillämpning samtidigt som den är av hög vetenskaplig kvalitet. Staten bör på ett övergripande sätt ange arbetslivsforskningens inriktning till exempel genom samverkan eller att tillskjuta resurser till universitet och myndigheter, eller till forskningsfinansierade råd och andra myndigheter med ansvar för forskning. Dessa myndigheter bör i sin tur svara för närmare inriktning av forskningen. Partistyrelsen anser att dagens och morgondagens arbetsliv kräver en kvalificerad arbetslivsforskning. Partistyrelsen finner det angeläget att pröva nya vägar för att undersöka hur och på vilket sätt Sverige kan återta sin världsledande position

inom arbetslivsforskningen. Partistyrelsen uttalar sitt stöd för ökade resurser till arbetslivsforskning.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att bifalla motionerna A13:7, B162:2, C2:9,

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet A13:8, B162:3, B162:4, B162:6, B174:2, B175:1, B176:1, B177:1, B178:1.

Motion B175

Gävle arbetarekommun

Arbetslivsinstitutet

Bakgrund

Arbetslivsinstitutet vara eller inte vara har debatterats allt sedan den borgerliga moderatledda regeringen beslöt att helt radikalt avskaffa det och lämna dess forskning i ett vakuum. Vi anser att institutet har en berättigad uppgift i svenskt arbetsliv och att dess forskning är viktig för oss arbetare. Vi såg inget fel i den medfinansiering som fanns tidigare utan snarare motsatsen, dock med undantaget att den skulle ha variationer i avgiften proportionellt mot antal anställda så att de små arbetsplatserna får en lägre ekonomisk belastning.

Förslag:

B175:1 att återinföra Arbetslivsinstitutet till sin tidigare skepnad och verksamhet.

Svenska Transportarbetareförbundet avd 1 och 11:s, socialdemokratiska fackklubb, Gävle.
Hans Wahlström

Gävle arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen

Motion B176

Karlskrona arbetarekommun

Resurser till Arbetsmiljöverkets verksamhet

Vi ser att den borgliga alliansen har för avsikt att banta arbetsmiljöverkets resurser avsevärt fram till 2010.

Vi ser en neddragning med upp till en tredjedel av verkets resurser i form av finansiering och därmed bemanning och verksamhet.

Att man från regeringens sida tillskjuter 45 miljoner kronor efter att man sänkt anslaget för 2010 jämfört med 2006 års budget med 158 miljoner kronor som dessutom är öronmärkta för information, marknadskontroll och standardisering är inget som ska ses som något som kan påverka arbetsmiljön i ett direkt skede utan i bästa fall på längre sikt.

Sverige har i jämförelse med sina grannländer överlägset minst antal inspektörer per miljon invånare. Norge har 80 procent fler, Danmark har 50 procent fler, Finland har 60 procent fler.

Detta är uppenbarligen ett stort bekymmer då myndighetens kontrollerande och bötfällande funktion är det som man får anse som den största avskräckande påföljden som kan drabba en arbetsmiljöansvarig arbetsgivare.

Att informera som är regeringens linje, måste också genomföras, men för att Arbetsmiljölagen ska ges den uppmärksamhet och bli den murbräcka i diskussioner om arbetsmiljön som den är tänkt att vara på olika arbetsplatser, så krävs det att det ligger en ekonomisk påföljd som kan bli kännbar och därför motiverar åtgärder på arbetsplatsen.

Att bara informera, men att inte följa upp de regler som samhället sätter som norm, är ingen bra situation om människan var direkt lärande och anpassande efter givna direktiv, varför finns då trafikpoliser?

Vi föreslår kongressen besluta:

B176:1 att verka för, att om Arbetsmiljöverket ska kunna fullfölja sitt uppdrag och utveckla sin verksamhet, ges ökade ekonomiska resurser för att kunna bemanna upp inspektörsverksamheten, den verksamhet som får direkt genomslag på arbetsplatsen och som på allvar driver arbetsmiljöarbetet framåt.

Bo Andersson LO-facken i Karlskrona och Jan-Anders Lindfors IF Metall Östra Blekinge Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B177

Karlskrona arbetarekommun

Arbetslivsinstitutet

Den borgerliga regeringen avvecklade Arbetslivsinstitutet, den myndighet som bland annat hade till uppgift att samla in forskning och kunna ge bidrag till forskare inom arbetsmiljöområdet.

De för arbetsmiljön så viktiga arbetsområden som Arbetslivsinstitutet hade samlat inom sitt verksamhetsområde, spreds till olika verk och myndigheter.

Ska vi i Sverige kunna leva upp till ett begrepp att vi ska ha en bra arbetsmiljö för löntagare och kunna ge företagare bra förutsättningar att kunna leva upp till detta, så behövs stödfunktioner.

Vi anser att Arbetslivsinstitutet var en sådan opartisk resurs som var till gagn för parterna på svensk arbetsmarknad till att kunna leva upp till en bra framåtriktad arbetsmiljö.

Vi föreslår kongressen besluta:

B177:1 att verka för att Arbetslivsinstitutet ska återskapas och ekonomiska anslag ska tillföras enligt tidigare modell.

Bo Andersson LO-facken i Karlskrona och Jan-Anders Lindfors IF Metall Östra Blekinge Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B178

Sandvikens arbetarekommun

Arbetslivsinstitutet

Arbetslivsinstitutet vara eller inte vara har debatterats allt sedan den borgerliga moderatledda regeringen beslöt att helt radikalt avskaffa det och lämna dess forskning i ett vakuum. Vi anser att institutet har en berättigad uppgift i svenskt arbetsliv och att dess forskning är viktig för oss arbetare. Vi såg inget fel i den medfinansiering som fanns tidigare utan snarare motsatsen, dock med undantaget att den skulle ha variationer i avgiften proportionellt mot antal anställda så att de små arbetsplatserna får en lägre ekonomisk belastning.

Förslag:

B178:1 att återinföra Arbetslivsinstitutet till sin verksamhet.

Peter Ahlmén, LO-Fackens socialdemokratiska fackklubb i Sandviken.
Sandvikens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna

A60:3, B179:1, B180:1, B181:1, B181:2, B182:1, B183:1 (arbetstider)

I motion B179:1 (Helsingborgs arbetarekommun) yrkas att kongressen antar motionen och att vi påbörjar arbetet med införande av 6-timmars arbetsdag. Även i motion B183:1 (Umeå arbetarekommun) föreslås att kongressen beslutar att 6-timmars arbetsdag ska införas. I motion B180:1 (Ronneby arbetarekommun) föreslås en utredning hur och om ett genomförande av 6-timmars arbetsdag inom offentliga sektorn kan aktualiseras och hur många arbetstillfällen som i så fall kan skapas. I motion B182:1 (Lilla Edets arbetarekommun) yrkas på att 7-timmars arbetsdag ska införas.

I motion A60:3 (Skånes partidistrikt) yrkas att socialdemokratien också fortsättningsvis ska verka för att tillväxten ska kunna tas ut genom riktade eller generella arbetstidsförkortningar. I motion B181:1–2 (Falkenbergs arbetarekommun) yrkas att SAP ska verka för en ändring av lagen för ett förverkligande av motionen och att SAP utreder om andra grupper av skiftarbete också kan omfattas i motionens anda.

Socialdemokratins mål är arbete åt alla – full sysselsättning. Det egna arbetet är grunden för människors försörjning och frihet. Det allvarliga ekonomiska läget som Sverige befinner sig i kräver investeringar som skapar jobb och som rustar Sverige för framtiden. När arbetslösheten stiger krävs aktiva insatser och investeringar för att skapa möjligheter för människor att komma vidare i arbete och för att hindra att människor slås ut.

Frågan om sex timmars arbetsdag har behandlats vid fyra tidigare kongresser som har uttalat att partiet ska arbeta för en successiv arbetstidsförkortning på lång sikt. Partistyrelsen skulle därför kunna säga att det därför inte finns någon anledning att ta någon annan ställning i dessa frågor än tidigare. Men det är partistyrelsen inte beredd att göra.

För samtidigt som arbetslösheten stiger på kort sikt står vi på längre sikt inför en situation där allt färre i arbetsför ålder ska försörja allt fler äldre. Mängder av utredningar har tittat på detta, bland annat den statliga Långtidsutredningen, och konstaterat att det kommer leda till stora påfrestningar för välfärden i framtiden. Socialdemokraternas välfärdsrådslag har diskuterat detta och menar att det bästa sättet att klara finansieringen av välfärden i framtiden är att öka antalet arbetade timmar.

Så här skriver välfärdsrådet:

”Ingen kan idag med säkerhet uppskatta framtida kostnader. Men vi vet att om hälften av de kvinnor som i dag ofta mot sin vilja arbetar deltid skulle arbeta heltid tillför det samhällsekonomin närmare 100 miljarder om året. Om tiden för nya invandrare att nå egen försörjning kunde kortas från i dag 7- 10 år och sysselsättningen bland utlandsfödda var lika hög som bland svenskfödda motsvarar det ett tillskott på ca 100 miljarder om året. Och om den faktiska pensionsåldern med ett hälsosammare arbetsliv kunde skjutas upp ett år skulle det ge ytterligare ca 100 miljarder om året. Om ungdomars etableringstid på arbetsmarknaden kan kortas från i dag i genomsnitt 28 år till 26 år skulle det påtagligt påverka livsarbetstiden. Var och en av insatserna är säkerligen inte realistiskt att under denna tid nå fullt ut men om samtliga insatser för en starkare arbetslinje inom en 15-årsperiod kan leda till att den genomsnittliga tid då vi arbetar ökar från i dag i snitt 30 år till 33 år så innebär det ett tillskott till samhällsekonomin på sammanlagt cirka 300 miljarder om året. Vår bedömning är att detta är fullt möjligt”.

Ett uthålligt arbetsliv måste kunna erbjuda människor möjligheter för att orka, vilja och kunna arbeta under ett långt yrkesliv. Partistyrelsen är väl medveten om att människors möjligheter för att fullt ut kunna delta på arbetsmarknaden skiljer sig åt. Allt fler, inte minst ungdomar och kvinnor, lever med otrygga anställningsvillkor och arbetstider som gör det närmast omöjligt att kunna planera sitt liv i övrigt.

Kvinnor utför mer obetalt arbete genom sitt större ansvarstagande för hem och barn – och halkar därmed efter i position och lön i arbetslivet. Kvinnor arbetar mer deltid än män, har oftare otrygga anställningar, drabbas av större ohälsa, får sämre löneutveckling, har mindre inflytande över sina arbetsuppgifter och ges inte samma möjligheter som män till vidareutveckling eller karriärutveckling. Det innebär att kvinnors fulla kompetens och arbetskraft inte tas tillvara. Andelen heltider måste öka och möjligheten till fasta anställningar ska stärkas.

Tidsbristen för barnfamiljer, för framför allt mammors och ensamstående föräldrars möjligheter att få vardagen att gå ihop med arbete och familjeliv påverkar deltagandet i arbetslivet. Familjepolitiken i kombination med en stark och bra jämställdhetspolitik ska bidra till att möjliggöra för föräldrar, oavsett livssituation, att kombinera familj och yrkesliv. För oss socialdemokrater är målet att skapa ett arbetsliv som både ger utrymme för ett gott liv och hälsa, som ger reella möjligheter att kunna förena arbete med personlig utveckling, aktiv fritid och tid för barnen.

Unga behöver få in en fot på arbetsmarknaden tidigare. Tiden i studier måste bli effektivare och fler unga måste få chansen att arbeta direkt efter utbildningen. Flyktingar måste få rätt till jobb utan att fastna i årtal av introduktionsprogram. Det finns stora möjligheter att öka sysselsättningen bland invandrade svenskar. Fler måste få stöd att snabbare ta sig från sjukskrivning till arbete. Ett mål är här att finna metoder för att minska antalet arbetsskador med långvarig sjukfrånvaro. Det krävs särskilda satsningar på forsknings- och utvecklingsprogram om kvinnors arbetsmiljö.

Alla måste ha rätt att orka fram till pensionsdagen – så att den faktiska pensionsåldern kan öka. Äldre behöver uppmuntras för att fortsätta arbeta – i den mån man orkar – även efter att man gått i pension. Partistyrelsen menar att det krävs investeringar i arbetsmiljö och arbetsorganisation för att fler ska kunna jobba mer och längre utan att slita ut sig. Det handlar om att öka det egna inflytandet över arbetet, att ta vara på personalens idéer och kunskaper, om att investera i kompetensutveckling i duktiga ledare och chefer. Partistyrelsen är liksom välfärdsrådet övertygad om att det är fullt möjligt att öka arbetsutbudet – och att det är det bästa sättet att finansiera välfärden i framtiden. Men, för att det ska få någon effekt för samhällsekonomin, kan man inte samtidigt verka för att korta arbetstiden för dem som redan jobbar. Självklart är arbetsmarknadens parter alltid fria att avgöra på vilket sätt de vill ta ut det löneutrymme som produktivitetens utvecklingen skapar. Men partistyrelsen avvisar att vi socialdemokrater skulle verka för att staten initierar kortare arbetstid under överskådlig framtid.

Partistyrelsen föreslår kongressen besluta:

att avslå motionerna A60:3, B179:1, B180:1, B181:1, B181:2, B182:1, B183:1.

Motion B179

Helsingborgs arbetarekommun

Sex timmars arbetsdag för ett humant samhälle där vi kan klara framtidens krav med mänskliga arbetsvillkor

Det finns många skäl för ett införande av kortare arbetsdag för alla, till exempel jämställdhet, mer tid för eget arbete, till familjen, till att sköta sin hälsa, fritidsintresse med mera.

Men det viktigaste skälet är att en rimlig arbetstid i vårt lönearbete är ett måste om vi ska orka göra det jobb som krävs för att värna välfärden i framtiden.

Arbetarrörelsen har på många av sina kongresser i över 30 år tagit positiva inriktningsbeslut om att införa sex timmars arbetsdag. Men man har samtidigt med ekonomiska argument skjutit genomförandet på framtiden.

Det är nu hög tid att införa sex timmars arbetsdag.

- med sex timmar kan vi arbeta effektivare i vårt lönearbete,
- med sex timmar kan vi arbeta mer utanför ramen av vårt lönearbete vilket kommer att ge ansevärda samhällsekonomiska vinster och där människorna får ett direkt demokratiskt inflytande på produktionsinriktningens innehåll,
- med sex timmars arbetsdag minskar förslitningsskador och stress,
- med sex timmars arbetsdag får man mer tid till familj och fritid, man blir positivare och friskare,
- med sex timmars arbetsdag kommer sjukskrivningarna att gå ned och många problem som orsakas av att man blir utarbetad kommer att försvinna. Samhället och företagets kostnader för dessa problem kommer att minska,
- med sex timmars arbetsdag inser företagen att man måste satsa på utveckling och rationaliseringar samt nya arbetsorganisationer för att tillvarata den arbetskraftsreserv som finns bland de arbetslösa som inte passar in i de nuvarande organisationerna. På så sätt blir landet och företagen väl rustade att möta en hård internationell konkurrens.

Slutsatsen är att införandet av sex timmars arbetsdag är ekonomiskt möjligt, ja till och med en lönsam ”affär” som innebär att mer arbete kommer att utföras.

Reformen fordrar noggrann samordning mellan samhälle och företag. Detta är i mångt och mycket en organisatorisk och ideologisk fråga, då alla resurser skapas av arbetet, såväl lönearbete som annat arbete. Här är det viktigt att demokratin styr marknadens villkor.

Med hänvisning till argumenteringen ovan hemställs härmed att partikongressen beslutar:

B179:1 att anta motionen och att vi påbörjar arbetet med införandet av sex timmars arbetsdag.

Rolf Andersson, Norra socialdemokratiska föreningen i Helsingborg
Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B180

Ronneby arbetarekommun – enskild

Sex timmars arbetsdag

Många personer har svårt att komma in på arbetsmarknaden, främst ungdomar och personer med funktionshinder. Allt för många personer kommer aldrig in på arbetsmarknaden. När det är lågkonjunktur är det än mer svårt att få en tillsvidareanställning.

Sex timmars arbetsdag är något som S-kvinnor kämpat för i många år.

I den lågkonjunktur som vi nu hamnat i, så är det kanske sex timmars arbetsdag som bör genomföras för att på detta sätt skapa fler arbetstillfällen.

Jag föreslår:

B180:1 att man utreder hur och om ett genomförande av sex timmars arbetsdag inom offentliga sektorn kan aktualiseras och hur många nya arbetstillfällen som i så fall skapas.

Monika Lindqvist, Bräkne-Hoby

Ronneby arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen

Motion B181

Falkenbergs arbetarekommun

Mångårigt treskiftsarbete

Treskiftsarbete med arbete på nätter medför hela tiden omställningsproblem för kroppen samt ger ofta ett sömnunderskott som förstärker problemen. Det skrivs en hel del om skiftarbete och till och från kommer det rapporter om att skiftarbete förkortar livslängden med ända upp till tio år. En person som under sitt arbetsliv arbetat fyrtio år heltid treskiftsarbete skulle förslagsvis behöva kompenseras med att gå i penslion fem år före i normalfallet. Förslagsvis skulle tjugo års treskiftsarbete ge en tidigare pensionering och därefter varje femårsperiod ge ytterligare ett år till maximala fem år efter minst fyrtio år av treskiftsarbete.

Vi föreslår:

B181:1 att SAP ska verka för en ändring i lagen för en förverkligande av motionen,

B181:2 att SAP utreder om andra grupper av skiftarbete också kan omfattas av motionens anda.

Livs socialdemokratiska förening Falkenberg Peter Jansson

Falkenbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B182

Lilla Edets arbetarekommun

Arbetstidsförkortning

Sextimmarsdagen är sedan länge ett krav från bland annat S-kvinnor. Redan på 1970-talet drevs frågan.

Andra partier har försökt ta sextimmarsdagen till sin fråga. Fackföreningar trodde att frågan skulle vara löst 1990. Idag är det 2009 och arbetstidsförkortningen är fortfarande inte löst men ständigt aktuell. Inget av ovanstående har rönt någon framgång.

Det finns ett företag i Sverige som sedan några år har infört sextimmarsdag och det på arbetsgivarens begäran. Det fungerar utmärkt, sjuktal med närliggande problematik är nästan obefintlig.

De är nästan 90 år sedan åttatimmars arbetsdag infördes. Den 1 januari 1920. Dags för förnyelse och friskare människor.

Det har anförts många skäl till att inte införa sextimmarsdags arbetsdag, så jag föreslår i ett första steg:

B182:1 att införa sjutimmars arbetsdag.

John Nordling, Lilla Edet

Lilla Edets arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Motion B183

Umeå arbetarekommun – enskild

Sex timmars arbetsdag

Craven om en generell arbetstidsförkortning till sex timmars arbetsdag har drivits under många år. Under högkonjunktur har vi inte haft råd med just den reformen. Detsamma har gällt under lågkonjunktur. Så när har vi råd?

Tempot i arbetslivet har drivits upp alltmer och de som inte har orkat med har slagits ut. Regeringen har ”löst” problemet genom införandet av hushållsnära tjänster. Den så kallade pigskatten. Maud Olofssons skaldade ord ”livspuzzel” klaras av – i varje fall för höginkomsttagare – genom att vi alla via skattsedeln betalar för den tid och den hjälp som dessa behöver. Lågavlönade anställda inom vård och omsorg till exempel undersköterskor, barnskötare med flera ställs utanför.

En generell arbetstidsförkortning till sex timmar är något som gynnar såväl jämlikhet som jämställdhet. Lika villkor för alla – oavsett lön.

Umeå(s)kvinnor yrkar:

B183:1 att kongressen beslutar att sex timmars arbetsdag ska införas.

Umeå(s)kvinnor Birgitta Mukkavaara

Umeå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

Fler jobb och en starkare arbetslinje

- Jobbskapande
- Kompetensutveckling och arbetsmarknadspolitik
- Tillbaka i arbete och arbetsliv

socialdemokraterna.se

